အရိယာစစ်တမ်း

စီရဲ့ တိဗ္ဗတု သင်္ချမွှော။

ရေးသူ

ဦးကြာစု - ဘီ.အေ၊

သုဓမ္မဝတီပုံနှိပ်တိုက်

တိုက်နံပါတ်—၅၅ စစ်ကဲမောင်ခိုင်လမ်း ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၁၅ - ခု။

အရိယာစစ်တမ်း

စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော။

ရေးသူ
ဦးကြာဝု - ဘီ၊ အေ၊

သုခမ္မဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်။
တိုက်နံပါတ်—၅၅ ခင်ကဲမောင်ခိုင်လမ်း ရန်ကုန်မြို့။
၁၃၁၅ - ခု။

န တာဝ ကဿပ သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓါနံ ဟောတိ၊
ယာဝ န သဒ္ဓမ္မပတိရူပကံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

"အို, ကဿပ–ဤ လောက၌ သူတော် ကောင်းတို့၏
တရားတု,တရားယောင်သည် မဖြစ်ပေါ်သေးလျှင်
သူတော်ကောင်း တို့၏ မဂ်, ဖိုလ် တရား
အစစ် အမှန်သည် မကွယ်ပျောက်
နိုင်။ ။အို, ကဿပ-
ဤလောက၌ သူတော်
ကောင်း တို့၏
တ ရား တု,
တရား ယောင်များ
ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် သူတော်
ကောင်းတို့၏ မဂ်, ဖိုလ် တရား
အစစ် အမှန်သည် ကွယ်ပျောက် လေ့ရှိ၏."
ဟု နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော်၌ မြတ်စွာ
ဘုရားဟောကြား သတိပေးဆုံးမခဲ့သည်ကိုသတိရကြပါ။

အရိယာ စစ်တမ်းစာတစ်ပုဒ် ရေးရခြင်းအကြောင်း

၁။ ဓမ္မမိတ်ဆွေ အပေါင်းတို့က သူတော်ကောင်းတို့၏ မဂ်ဖိုလ်တရား အစစ် အမှန်ကို သာလျှင် အလိုရှိကြပါသောကြောင့်သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားအစစ် အမှန်နှင့် တရား အတုအပ တို့ကို ခွဲခြားသိနိုင်စေရန် အရိယာ စစ်တမ်း စာအုပ်ကို ရေးသားပါမည့် အကြောင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ ပါဠိ,အဋ္ဌကထာ,ဋီကာ ကျမ်းတို့၌ တွေ့ရသော အရိယာ စစ်တမ်း အမျိုးမျိုး တို့ကို ဓမ္မမိတ်ဆွေများ ဖတ်လွယ်, မှတ်လွယ်, သိလွယ် ကြစေရန်ရင်း။

၂။ နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်၌ မြတ်စွာ ဘုရားက သတိပေး ဆုံးမ ခဲ့သည့် အတိုင်း သူတော်ကောင်း တို့၏ တရားအတုအပများ မဖြစ်ပေါ်ပါမှ သူတော်ကောင်း တို့၏ မဂ်ဖိုလ် တရား အစစ်အမှန်များ မကွယ်ပျောက်ဘဲ ရှိနေမည် ဖြစ်သောကြောင့် သူတော်ကောင်း တို့၏ တရား အတု အပများ မဖြစ်ပေါ် စေရန်ရင်း။

၃။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်သည် အဓွန့်ရှည်စွာ ထွန်းတောက် တည်မြဲကာ ပြည်သူ လူထု အပေါင်းမှာ လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော ချမ်းသာ သုခ အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေရန်ရင်း။

၄။ ဘုရား, တရား, သံဃာ, ဆရာ, မိဘ အနန္တ ကျေးဇူးရှင်များအား ကျေးဇူးတုန့်ပြန် ဆပ်သည် မည်စေ ရန်ရင်း။

ဝိပဿနာခန်းဝယ်တွင် အနှစ်(၃၀)ကျော် ရှာမှီးရရှိထားသော ဗဟုသုတကို အရင်းခံထား၍ သန့်ရှင်း ဖြူစင်ကောင်းမြတ်သော စေတနာ သဒ္ဓါတရားဖြင့် ဤစာအုပ်ကို ရေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တောင်းပန်ချက်

၁။ ပညာရှိ သူတော်ကောင်း အပေါင်း တို့က ဤစာအုပ်တွင် ပုဒ် ပါဌ် အက္ခရာ သဒ္ဒါ အနက်စသည်များ၌ မှားယွင်း ချွတ်ချော် ချက်များ တွေ့ရှိ ခဲ့ပါလျှင် ပြင်ဆင်ဘတ်ရှုတော်မူကြပါရန် ရိုသေစွာ တောင်းပန်ပါသည်။

၂။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ သာသနာ တော်သည် အဓွန့်ရှည်စွာ တည်မြဲ ထွန်းတောက် ပါစေ ခြင်း၌ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား အတု အပများ မဖြစ် ပေါ်စေရန် ရဟန်းရှင်လူ ပညာရှိ သူတော်ကောင်း အပေါင်း တို့က သူတော်ကောင်းတို့၏ မဂ်ဖိုလ်တရား အစစ်အမှန်ကို ပိဋကတ်တော်လာအတိုင်း ဟောပြ ဆုံးမ ရေးသားတော်မူကြပါရန် ကိုလည်း ရိုသေ လေးမြတ်စွာ တောင်းပန်ပါသည်။

ကြံခိုင်

ထောက်ခံချက်များ

၁။ မုံရွာမြို့ မိုးညှင်း တောရကျောင်းတိုက်
ကျေးဇူးရှင် ဇင္ဃမဏ္ဍာဘိဝံသ မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရား
မှတ်ချက်

အင်္ဂုယာစစ်တမ်း စာအုပ်ကို အခါခါရှုကြည့်ရာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သော အချက်တို့ကို မထင် မမြင် သောကြောင့် ကောင်းမြတ် မှန်ကန်သည် ဟု ပညာရှိ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့က ပြောကြား လက်ခံဘွယ် စာအုပ်ဖြစ်သည်။

၂။ ညောင်တုန်းမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်
(ယခု) ရန်ကုန်မြို့ ဓမ္မသာဂရသိမ်ကုန်းမင်္ဂလာရုံ ပါဠိတက္ကသိုလ်
ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးဇေဝတာဓမ္မ
မှတ်ချက်

အရိယာစစ်တမ်း ကျမ်းကို ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ကျမ်းတို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်းထွာ၍ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာ တရုံတခုသော အပြစ်ဒေါသ မတွေ့ရဘဲ မှတ်ရန် ဗဟုသုတများ၍ကောင်းလှ၏။ မက်ညက်ဖိုလ်ညက်ကိုလိုလားတောင့်တသော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် အမြဲမပြတ် ကြည့်ရှု စဉ်းစားပြီးလျှင် ဤ အရိယာစစ်တမ်း ကျမ်းလာသည့်အတိုင်း ဝိပဿနာအလုပ်ကို လုံ့လကြိုးကုတ်အားထုတ်ပါလျှင် ယခုဘဝ၌သော်၎င်း၊ ဒုတိယဘဝစသော ဘဝတို့၌ သော်၎င်း အရိယာ စခန်းကို တက်လှမ်းနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်စိတ်ချပါကြောင်း။

၃။ ပခုက္ကူမြို့၊ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်

(ခေတ္တ) ရန်ကုန်မြို့၊ ဘုရားကြီးတိုက်၊ ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဆရာတော် ဦးနန္ဒဝံသ

မှတ်ချက်

အရိယာစစ်တမ်း စာအုပ်ကို အစမှ အဆုံးတိုင်အောင် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သော အချက်များ မတွေ့ရသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အပေါင်းတို့ လက်ခံသင့်၏။

၄။ အင်းစိန်မြို့၊ မဂ္ဂင်ကျောင်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြ ဆရာတော် ဦးစန္ဒိက

မှတ်ချက်

အရိယာစစ်တမ်းကျမ်းကို အစမှအဆုံး အထိ ကြည့်ရှုစစ်ဆေး၍ ပြန်ပို့လိုက်ပါသည်။ ၎င်းကျမ်းမှာ အလွန်အဘိုးတန် ရုံလင်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ရေးသားထားသော ကျမ်းတကျမ်းဖြစ်သောကြောင့် "အရိယာ စစ်တမ်း-အရိယကန္တ ဝိစာရဏာကျမ်း" ဟု အမည် ပေးလိုက်သည်။ ဝိပဿနာ ယောဂီအပေါင်းတို့၏ အကျိုးငှါ အမြန်ဆုံး စက်တင်ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေ နိုင်ပါစေရန်လည်း ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့လိုက်ပါ၏။

၅။ ရန်ကုန်မြို့၊ နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာ အဖွဲ့
ပိဋကတ်တော် မြန်မာပြန် ဌာန
အယ်ဒီတာချုပ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, မဟာဝိဇ္ဇာ ဆရာလင်း

မှတ်ချက်

အရိယာစစ်တမ်း စာအုပ်ကိုကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းတို့နှင့် ကိုက်ညီသဖြင့် အပြစ်မရှိသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ လက်ခံသင့်ပါသည်။

၆။ ရန်ကုန်မြို့၊ နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာ အဖွဲ့
ပိဋကတ်တော် မြန်မာပြန် ဌာန
ဒုတိယ အယ်ဒီတာချုပ် ပါဠိဆရာကြီး ဆရာဉာဏ်
မှတ်ချက်

အရိယာ စစ်တမ်းစာအုပ်ကို အစမှ အဆုံးထိ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းများနှင့် မဆန့်ကျင်အောင် ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိရသဖြင့် ဝမ်းသာပါသည်။

ယခုခေတ်၌ ဝိပဿနာ တရားဘက်မှာ စိတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ များပြားလာသောကြောင့် မိမိတို့ကျင့်ကြံ အားထုတ်သော တရားများသည် လမ်းမှန်ကျသည်, မကျသည်ကို ဖြတ်ကျောက် တင်နိုင်ရန်အတွက် လူတိုင်း ကြည့်ရှု သုံးသပ် သင့်သော စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးဇူး အထူး တင်ပါကြောင်း

ဤအရိယာစစ်တမ်းစာအုပ်ကို တည်းဖြတ် စစ်ဆေး ပြင်ဆင် ပေးတော်မူကြသော အောက်ပါ ကျေးဇူးရှင်ကြီးများအား ကျမ်းပြုသူနှင့်တကွ ဘတ်ရှု ကြရသောသူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့က အထူးကျေးဇူး တင်လျက်ရှိပါကြောင်း။

၁။ မုံရွာမြို့၊ မိုးညှင်း တောရ၊ အဂ္ဂ မဟာ ပဏ္ဍိတ မိုးညှင်း ဆရာတော်။

၂။ ပခုက္ကူမြို့၊ မဟာ ဝိသုတာ ရာမ တိုက်—(ခေတ္တ) ရန်ကုန်မြို့၊ ဘုရားကြီးတိုက်၊ အဂ္ဂ မဟာ ပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဦးနန္ဒဝံသ။

၃။ (ယခင်)ညောင်တုန်းမြို့၊ မဟာဝိသုတာရာမ တိုက်ဆရာတော်၊ (ယခု) ရန်ကုန်မြို့၊ စတော့ ကိတ်လမ်း၊ ဒေဝသာဂရ ထိမ်ကုန်း၊ ဓမ္မိကာရုံ ပါဠိ တက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ် ဆရာတော် ဦးရေဝတဓမ္မ။

၄။ ရန်ကုန်မြို့၊ သာသနဒ္ဓဂိပ်သာ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည် ဆရာတော် ဦးသောဘန။

၅။ အင်းစိန်မြို့၊ မင်္ဂလာကျောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြ ဆရာတော် ဦးဓမ္မိက။

၆။ ရန်ကုန်မြို့၊နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၊ဝိဇ္ဇုကတ်တော် မြန်မာပြန်ဌာန၊ အယ်ဒီတာချုပ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာဝိဇ္ဇာ ဆရာကြီး ဆရာလင်း။

၇။ ရန်ကုန်မြို့ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့ပိဋကတ်တော် မြန်မာပြန် ဌာန၊ ဒုတိယ အယ်ဒီတာချုပ် ပါဠိဆရာကြီး ဆရာညွှာ။

ကြည်စု

မာတိကာ

နံပါတ်စဉ် | အကြောင်းအရာ | မျက်နှာနံပါတ်

အခန်း ၁

မဂ်ဖိုလ်ကို စစ်တမ်းတင်သင့်ကြောင်း

၁။ အရိယာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း။ ၀
၂။ ပရိယတ္တိ သာသနာထွန်းလင်းလာပုံ။ ၃
၃။ အကျင့် ပဋိပတ္တိ သာသနာ တိုးတက်လာပုံ။ ၅
၄။ အကျိုး မဂ်ဖိုလ်အစစ်အမှန်ဖြစ်ကြပါစေ။ ၆
၅။ အထူအပ များသော ခေတ်ဖြစ်၍ သတိ
ထားသင့်ကြောင်း။ ၇
၆။ ယခုအခါ ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ ဆိုတိုင်း
မှန်ပါ့မလား။ ၉
၇။ မြတ်စွာဘုရားက စစ်ဆေးခိုင်းပုံ- မဟာ
ပဒေသတရား လေးပါး။ ၁၂
၈။ စစ်တမ်း တင်တတ်မှ အကျိုး ကျေးဇူး
များကြောင်း-အမ္ဗဋ္ဌသုတ်။ ၁၅
၉။ ဗဟုသုတမရှိလျှင် အကျိုး ပျက်စီးတတ်
ကြောင်း-မဟာဂေါပါလသုတ်။ ၁၇
၁၀။ အများတွေ့လျှင်ပြင်ရန်ဝန်မလေးကြပါနှင့် ၁၉
၁၁။ ကျမ်းပြုသူ၏ စေတနာ။ ၂၀
၁၂။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ရနိုင်- မရနိုင်။ ရရန်
လွယ်-မလွယ်။ ၂၁

အခန်း ၂

အရိယာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း

၁၃။ နိဗ္ဗာန်ဖြတ်လမ်း။ ၂၂
၁၄။ ဆုလည်းပန်၊ ကျင့်လည်းကျင့်ကြပါ။ ၂၃
၁၅။ အရိယာဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါး။ ၂၅
၁၆။ ၎င်း။ ပဋိလောမနည်း။ ၂၈
၁၇။ ၎င်း။ အဓိပ္ပါယ် အင်္ဂါလေးပါး။ ၃၀
၁၈။ ပဓာနတရား ငါးပါး။ ၃၃
၁၉။ ကျွတ်လွတ်ကြောင်းခတ် ၆-ပါး။ ၃၆
၂၀။ ပဋိသန္ဓေတည် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး။ ၃၇
၂၁။ ပါရမီ အနုအရင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ၃၈
၂၂။ ဉာဏ် အနုအရင့် ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုး။ ၄၁
၂၃။ လွန်စွာအလိုရှိအပ်သောတရား ၆-ပါး။ ၄၄
၂၄။ သဒ္ဓါလေးမျိုး။ ၄၄
၂၅။ ဟိရိဩတ္တပ္ပ-အရိယာဖြစ်ရန်အခြေခံ။ ၄၆
၂၆။ မရသေးသော မဂ်ကိုရကြောင်း။ ၄၇
၂၇။ အသက်အရွယ်အားဖြင့် သိရှိရန်။ ၄၈
၂၈။ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါ။ ၅၀
၂၉။ ရင့်ကျက်သော ပါရမီရှိရပါမည်။ ၅၂
၃၀။ သမ္မတ္တစက် လေးပါး။ ၅၅
၃၁။ သံဝေဂ လေးပါး။ ၅၆
၃၂။ သံဝေဂ ရှစ်ပါး။ ၅၈
၃၃။ နာထ တရား ဆယ်ပါး။ ၅၉

၃၄။ အဘိဏှသုတ်။ ၆၁
၃၅။ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ၇-ပါး၊ ဗလငါးပါး ၆၂
၃၆။ အရိယာဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါ ၆-ပါး။ ၆၄
၃၇။ သံသရာမှလွတ်မြောက်ကြောင်း ၄-ပါး။ ၆၅
၃၈။ နိပက တရား ၇-ပါး။
၃၉။ စတုရာရက္ခ ဘာဝနာလေးပါး။ ၆၆
၄၀။ တည်ရာ ၅-ပါး နှင့် ပွါးရာ ၄-ပါး။ ၆၇
၄၁။ မဂ်, ဖိုလ် ရကြောင်း အင်္ဂါ ၃-ပါး။ ၆၉
၄၂။ သညာ ၆-ပါး။ ၇၀
၄၃။ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြစ်ကြောင်း။ ၇၁

အခန်း ၃

အရိယာ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း

၄၄။ ဝိပတ္တိစက် လေးပါး
၄၅။ ဝိပတ္တိတရား လေးပါး။ ၇၂
၄၆။ ရပ်ဖြစ်ရှစ်ပါး။ ၇၃
၄၇။ အရိယာ မဖြစ်နိုင်သော အင်္ဂါ ၅-ပါး။ ၇၅
၄၈။ မဂ်,ဖိုလ် မရနိုင်သောအန္တရာယ် ၅-ပါး။ ၇၆
၄၉။ ဝိပဿနူပက္ကိလေသ ၁၀-ပါး။ ၈၀
၅၀။ (က) မဂ်,ဖိုလ်မရနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ် ၆-ဦး။ ၈၄
(ခ) ၎င်း။ ၁၆-ဦး။ ၈၅
၅၁။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပါဠိဇွတ်ရား။ ၈၆
၅၂။ တားဆီးတတ်သော မာရ်နတ်တပ်များ။ ၈၆
၅၃။ ဖွဲ့ပတ်တတ်သောဘုရား ၂၈-ပါး။ ၈၈

၅၄။ အားထုတ်ခွင့်မရသော အကြောင်းများ။ ၉၄
၅၅။ ဝိပဿနာမှ လွတ်သော စိတ် ၅-မျိုး။ ၉၅
၅၆။ အားမထုတ်နိုင်ခြင်း အကြောင်း ၆-ပါး။
၅၇။ မဂ်ဖိုလ် မရနိုင်ခြင်း အကြောင်း ၂-ပါး ၉၇
၅၈။ ဟောပြောမှုလိုလျှင်လည်း မဂ်ဖိုလ်ကိုမရ ၉၈

အခန်း ၄

သပ္ပုရိသ ကလျာဏ မိတ္တ

၅၉။ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား အကျိုးဖြစ်စေ
သော ပုဂ္ဂိုလ် ၃-ဦး-ဗဟုဇနဟိတသုတ်။ ၁၀၀
၆၀။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးနိုင်သော ဆရာ ၆-ဦး။ ၁၀၁
၆၁။ ကလျာဏမိတ္တ-တွေ့အောင်ရှာပါ။ ၁၀၂
၆၂။ ကလျာဏမိတ္တ-အင်္ဂါ ၇-ပါး။ ၁၀၃
၆၃။ ကလျာဏမိတ္တ-ဂုဏ် ၇-ပါး။ ၁၀၄
၆၄။ ကလျာဏမိတ္တ-ဗလ ၄-ပါး။
၆၅။ ကလျာဏမိတ္တ-ဘေး ၅-ပါးမှလွတ်၏။ ၁၀၇
၆၆။ ကထာဝတ္ထု- ၁၀-ပါး။ ၁၀၈
၆၇။ (က) ကလျာဏမိတ္တ-ရှာပုံ။ ၁၁၀
(ခ) ကလျာဏမိတ္တ-ရှာမှ ရှားပုံ။ ၁၁၁
၆၈။ တပည့်နှင့်ကျင့်အပ်သော ဆရာ့ဂုဏ်များ။ ၁၁၃
၆၉။ အရိယာဝံသတရား ၄-ပါး။ ၁၁၅
၇၀။ ဥပနန္ဒမထေရ်ကို ဆုံးမပုံ။ ၁၁၈

အခန်း ၅

အရိယာဖြစ်လိုသူများအတွက်

၇၁။ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ်။ ၁၂၀
၇၂။ (က) ပဓာနိယင်္ဂတရား ၅-ပါး။ ၁၂၁
(ခ) အပရိဟာနိယတရား ၇-ပါး။ ၁၂၃
၇၃။ (က) ဗလိဗောဓကြီး ၁၀ ပါး မရှိရ။ ၁၂၅
(ခ) ဗလိဗောဓငယ် ၅-ပါး။ ၁၂၆
(ဂ) အသပ္ပါယနှင့် သပ္ပါယ။ ၁၂၆
၇၄။ သမထ စရိတဖွဲ့တရား ၁၆-ပါး။ ၁၂၈
၇၅။ အပ္ပနာကောသလ္လ ၁၀-ပါး။ ၁၂၉
၇၆။ မင်္ဂလာတရားတော်လာ နည်းများ။ ၁၃၁
၇၇။ မဟာနာမ်ကိုဆုံးပုံ။ ၁၃၆

အခန်း ၆

အရိယာ စစ်တမ်း

၇၈။ မဂ်ကို ဖိုလ်ဖြင့် စစ်တမ်း။ ၁၃၉
၇၉။ အရိယာတို့ မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ပုံ။ ၁၄၀
၈၀။ အရိယာမှန်ပြတရားတော် စစ်တမ်း ၁၄၂
၈၁။ တရားဂုဏ်တော် ၆-ပါး-စစ်တမ်း။ ၁၄၆
၈၂။ မဟာပစ္စဝေက္ခဏာ ၇-ပါး-စစ်တမ်း ၁၅၀
၈၃။ စိတ်ပေါ်ပါးခြင်း ၃-ပါး-စစ်တမ်း။ ၁၅၄
၈၄။ အရိယာ-လက္ခဏာ ၂-ပါး-စစ်တမ်း။ ၁၅၆
၈၅။ သောတာပန်ပယ်ပြီး(က)ကိလေသာ ၂-ပါး ၁၅၉
(ခ)မစ္ဆရိယ ၅-ပါး။ ၁၆၀

၇၆။ အရိယာတို့ အသိပိုင်ပုံ—
၁။ ဓမ္မစကြာ တရားတော်လာ။ ၁၆၂
၂။ ဘိက္ခုနီသံယုတ် ပါဠိတော်လာ- ၁၆၃
၃။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာလာ- ၁၆၄
၄။ မေတ္တာသုတ် ပါဠိတော်လာ- ၁၆၅
၅။ ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်လာ- ၁၆၆
၆။ သမ္မော အဋ္ဌကထာလာ- ၁၆၇
၇၇။ သောတာပန်အရိယာတို့၏ဂုဏ်များ။ ၁၆၉
၇၈။ သီလဖြင့် စစ်တမ်း၊ ၁၇၁
၇၉။ အသိဉာဏ်ဖြင့် စစ်တမ်း။ ၁၇၂
၈၀။ အရိယာသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်အပ်၏။ ၁၇၃
၈၁။ အရိယာတို့မြင်သော နိဗ္ဗာန်ဖြင့် စစ်တမ်း။ ၁၇၄
၈၂။ မဂ်,ဖိုလ် စစ်တမ်း မေးခွန်း ၆-ပါး။ ၁၇၉
၈၃။ ဓမ္မစကြာသုတ်တော်လာ စစ်တမ်း။ ၁၈၁
၈၄။ ရဟန္တာမြတ်များ သိကြပုံ။ ၁၈၆
၈၅။ အရိယာရဟန်းများ—လျှောက်ထားကြပုံ။ ၁၈၈
၈၆။ အရိယာဖြစ်ကြောင်း သိကြပုံ။ ၁၈၉
(၁) သောတာပန်သိကြာမင်းသိပုံ။ ၁၉၀
(၂) စိတ္တသူကြွယ်သိပုံ။ ၁၉၁
(၃) မဟာနာမ်ဝတ္ထု—ရှင်းချက်။ ၁၉၃
၈၇။ သောတာပန် အရိယာ အပါယ်မကျ။ ၁၉၄
၈၈။ သောတာပန်အသိပိုင်ပုံ—သုရမ္ဗဋ္ဌဝတ္ထု။ ၁၉၅
၈၉။ သောတာပန် အင်္ဂါလေးပါး။ ၁၉၆

မာတိကာ

၁၀၀။ သောတာပန်သဒ္ဒါတရားခိုင်မြဲပုံ၊
သုပ္ပဗုဒ္ဓသူတောင်းစား ဝတ္ထု၊ ၁၉၈
၁၀၁။ အရိယာ့ မုသားမပြော၊အဖြစ်ကိုဝန်ခံ၏-
(၁) ချစ္ဆပြွေရာ ကျွန်မ ဝတ္ထု-
(၂) သာကီဝင် အရိယာ များဝတ္ထု၊ ၁၉၉
၁၀၂။ အရိယာတို့၏ အမိဂမသဒ္ဒါ-
(၁) ဓနဥ္စာနီပုဏ္ဏေးမ ဝတ္ထု၊ ၂၀၀
(၂) ဆင်းရဲသား လင်မယား ဝတ္ထု-
(၃) အနာထပိဏ် ဝတ္ထု၊ ၂၀၂
(၄) မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ၏ အဘသူဌေးဝတ္ထု၊ ၂၀၃
၁၀၃။ အရိယာစစ် လောဘ ခေါင်းပါး၏-
(၁) မောင်ကာလ ဝတ္ထု၊ ၂၀၃
(၂) ဂဏ္ဍိ ဘော်ဒက စောရဝတ္ထု၊ ၂၀၄
၁၀၄။ အရိယာ မိမိအတွက်သူတပါး၏ အသက်
မသေစေ မိမိသာလျှင် အသက်အသေခံ၏၊ ၂၀၅
၁၀၅။ အရိယာ သေရည် မသောက်၊ ၂၀၆
၁၀၆။ သောတာပန် အဂတိမလိုက်စား၊ ၂၀၇
၁၀၇။ ပုထုဇ္ဇန်နှင့် အရိယာခြားနားပုံ၊ ၂၀၈
၁၀၈။ အရိယာတို့၏ သဘာဝသတ္တိ၊ ၂၀၈
၁၀၉။ ရဟန္တာဟု ဝန်ခံနိုင်ခြင်း၊ ၂၁၂
၁၁၀၊ ရဟန္တာ မကြောက်တတ်-
ပိဏ္ဍပါတ်ရတင်ဆောင် ရဟန်းဝတ္ထု-
၁၁၁။ ရဟန္တာ မတုန်လှုပ်-
စန္ဒမုခဘိသမင်းက စစ်ပုံ၊ ၂၁၃

၁၁၂။ ရဟန္တာ သွားရေမကျ-
သိပဲ့ဥကျွန်း ဝသဘမင်းက စစ်ပုံ-
၁၁၃။ ရဟန္တာရုပ်အဆင်းကြည်လင်၏-
၁။ မဟာမိတ္တထေရ် ဝတ္ထု။ ၂၁၄
၂။ အဿဂုတ္တထေရ် ဝတ္ထု။ ၂၁၅
၁၁၄။ အရိယာဖြစ်ကြောင်းပြောသင့်-မပြောသင့်
၁၁၅။ လူဝတ်နှင့် ရဟန္တာဖြစ်လျှင်.... ၂၁၉
၁၁၆။ ရဟန္တာ အိပ်မက်-မမက်။ ၂၂၁
၁၁၇။ ရဟန္တာသေလျှင် အလုပ်နှံ့မထွက်။ ၂၂၂
၁၁၈။ ရဟန္တာတို့၏နေခြင်း ၁၀-ပါး။ ၂၂၃
၁၁၉။ အနာဂါမ် စစ်တမ်း-
၁၂၀။ ရဟန္တာစစ်တမ်း၊ ၂၂၆
၁၂၁။ ပိနည်းပိဋကတ်တော်လာစစ်တမ်း။ ၂၂၇
၁၂၂။ အရိယာတို့၏ သန္တိကရဏကိစ္စ။ ၂၂၉
၁၂၃။ အရိယာတို့၏ ပဟာနကိစ္စ။ ၂၃၆
၁၂၄။ လောကုတ္တရာ သမာပတ် ၂-ပါး။ ၂၄၁
၁၂၅။ သမာပတ် အတုအပများ။ ၂၄၂
၁၂၆။ စိတ်ညွှိုပညာ သတိထားကြပါ။ ၂၄၄
၁၂၇။ ရှာန်-ရထိုင်းလည်း အရိယာ မဟုတ်- ၂၄၅
၁။ မဟာနာဂထေရ် ဝတ္ထု။ ၂၄၆
၂။ ရက္ခိတသုမနထေရ် ဝတ္ထု-
၃။ မဟာဒတ္တထေရ် ဝတ္ထု။ ၂၄၀

အခန်း ၇

ရှင္ဗသောတာပန်စစ်တမ်း

၁၂၀။ ရှင္ဗသောတာပန်။ ၂၄၉
၁၂၉။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်။ ၂၅၀
၁၃၀။ ရှင္ဗသောတာပန်ဖြစ်လျှင် အကျိုးများပုံ ၂၅၂
၁၃၁။ ရှင္ဗသောတာပန် ဝိသုဒ္ဓိ ၄-ပါးရပုံ။ ၂၅၄
၁၃၂။ တိုက်တွန်းချက်။ ၂၅၇
၁၃၃။ သတိပေးချက်။ ၂၅၀
၁၃၄။ မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏စစ်တမ်း။ ၂၆၀
၁၃၅။ တောင်လေးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏— ၂၆၁
၁၃၆။ မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏.... ၂၆၂
၁၃၇။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏.... ၂၆၄
၁၃၈။ မြို့မိကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏.... ၂၆၅
၁၃၉။ ဒိုပရင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏.... ၂၆၅
၁၄၀။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏.... ၂၆၆

အခန်း ၈

နိဂုံး တိုက်တွန်းချက်

၁၄၁။ မဂ်, ဖိုလ်ရသူနည်းပါးလာပုံ။ ၂၆၇
၁၄၂။ အပြောမဟုတ်အလုပ်ဖြကြပါ။ ၂၆၉
၁၄၃။ လက်တွေ့လုပ်မှအဖြေထွက်မည်—
၁၄၄။ လမ်းဆုံးလျှင် ရွာတွေ့ရမည်။ ၂၇၀
၁၄၅။ ဆုတောင်း။ ၂၇၂

အရိယာ စစ်တမ်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အခန်း ၁

မဂ်ဖိုလ်ကို စစ်တမ်း တင်သင့်ကြောင်း

၁။ ယခုအခါ အရိယာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော်တွင် မြတ်စွာဘုရားက သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်အား မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ- "ဒိ-သုဘဒ္ဒ သုတ်,အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်း ဟုဆိုအပ်သော ဤ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌သာ ကိလေသာရန်ကြင်း၍ ငင်ကြယ် မွန်မြတ်သောအင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော မဂ်တရားကို ရအပ်၏။ ဒိ,သုဘဒ္ဒ-ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ သာလျှင် သောတာပန်ရဟန်းကို ရအပ်၏။ ဤ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌သာလျှင် နှစ်ယောက်မြောက်သော သကဒါဂါမ် ရဟန်းကိုလည်း ရအပ်၏။ ဤ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ သာလျှင် သုံးယောက်

မြောက်သော အနာဂါမိ ရဟန်းကို ရအပ်၏၊ ဤ ငါ ဘုရား၏ သာသနာတော်၌သာလျှင် လေးယောက်မြောက် သော ရဟန္တာ ရဟန်းကိုလည်း ရအပ်၏၊ ငါ ဘုရား၏ သာသနာတော်မှတစ်ပါး တပါးကုန်သော တိတ္ထိတို့၏ အယူဝါဒတို့သည် တရားကို သိမြင်ကုန်သော ရဟန်း ကောင်း, ရဟန်းမြတ်တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။ ဒိုု, သုဘဒ္ဒ- ဤ သာသနာတော်၌သာလျှင် ရဟန်းတို့သည် ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံ အားထုတ်၍ နေကြပါကုန်မူကား လောကကြီး သည် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့မှ မဆိတ်မသုဉ်းသည်သာ ဖြစ်ရာ၏။"

ဂင်းမဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော် နောက်ပိုင်းတွင်လည်း မြတ်စွာဘုရားက အရှင်အာနန္ဒာအား မိန့်ကြားသည်မှာ- "ဒို့,အာနန္ဒာ-ငါဘုရားသည် သင်တို့အား အကြင် သုတ်, အဘိဓမ္မာကိုလည်း ဟောကြားတော်မူအပ်၏။ အကြင် ဝိနည်းကိုလည်း ပညတ်တော်မူအပ်၏။ ထို သုတ်, အဘိ ဓမ္မာ,ဝိနည်းတရားတော်များသည် ငါဘုရား ကွယ်လွန် သွားသောအခါ၌ သင်တို့၏ ဆရာ မြတ်စွာဘုရားဖြစ်၏။"

အထက်ပါ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ဒွတ်ကပတ်တော်ထွက် လိုရင်းအချက်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောကြားတော် မူခဲ့သော သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်း တရားတော်အတိုင်း ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှသာလျှင် သောတာပန်, သကဒါဂါမိ, အနာဂါမိ, ရဟန္တာ မြတ်များ ဖြစ်နိုင် ကြကြောင်းနှင့် အခြားသော တိတ္ထိနည်းတို့ဖြင့် မဖြစ်နိုင် ကြောင်း။ မြတ်စွာဘုရား မရှိသော အခါတွင်လည်း

ထိုသုတ်,အဘိဓမ္မာ,ဝိနည်း တရားတော်များသည်သာလျှင် ဆရာဘုရားဖြစ်ကြောင်းများဖြစ်ပါသည်။ထို့ဖြစ်ပါ၍ ယခု အခါ ထိုသုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်း တရားတော်များသည် မပျောက် မပျက် အတိအကျ အမှန်အကန်ရှိနေပါသဖြင့် ကျွန်ုပ်တော်များ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးတို့ အရိယာဖြစ် နိုင်သော အခွင့်အရေးမှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က မဂ်ခရီး လမ်းမှန် ကျင့်တတ်ရန်ကို မထိမ်မချန် ကျကျနန ဟော တော်မူပြီး ဖြစ်ပါသောကြောင့် အားတက်ကြပါ၊ ကျင့်ကြံ ခွားများ အားထုတ်ကြပါ။ အဟုတ်တကယ် အားထုတ် ပါလျှင်မိမိတို့၏ပါရမီ အနုအရင့် အဆင့်ဆင့်သို့ လိုက်၍ရင်း ကိလေသာမြူ အထူအပါး အဆင့်ဆင့်သို့ လိုက်၍ရင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်ရသောကာလ အရှည် အတိုအား ဖြင့် ရမည် အမှန်မုချ ဖြစ်ပါသည်။ ယုံယုံ ကြည်ကြည် အားထုတ်ကြပါကုန်။

၂။ ယခုအခါ ပရိယတ္တိသာသနာ ထွန်းလင်းလာပုံ

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး လွတ်လပ်ရေးရပြီး သည့်နောက် လေးနှစ်အတွင်းမှာ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုကြီး မှူးသော ပြည်ပိုင်အစိုးရက ဦးဆောင်၍ ရဟန်းသံဃာ တော်အရှင်မြတ်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပြည်သူလူထုကြီး ကပါ မိမိတို့၏ စေတနာ သဒ္ဓါ တရား ထက်သန်စွာ ရတ နာသုံးပါးတို့ကို ရှေးကထက် အဆပေါင်းများစွာ ပိုမို လေးစား ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်လာကြသည့် အားလျော် စွာ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် မြတ်သည် လည်း မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် မကြုံစဖူးအောင် တိုးတက်

ထွန်းလင်း တောက်ပလာသည်ကို တွေ့ရပါသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓု အနုမောဒနာပြု၍ အားမရနိုင်ပါကြောင်း။

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုကြီးမှူးသော ပြည်ထိုင် အစိုးရက သာသနာ့သက္ကရာဇ် ၂၅၀၀ ရောက်ခါနီးတွင် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင် ပွဲကြီးကို ငွေသိန်း ၂၀၀-ကျော် အကုန်ခံကာ ၂-နှစ်တိုင်တိုင် ဆင်ယင်ကျင်းပမည့် အချိန်တွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ပရိယတ္တိသာသနာ သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်း ပိဋက တော်များကို ရဟန်းတော် အရှင်မြတ်တို့က သိပ်ဟိုင်ရွမူ, ပိုးဒယားမူတို့နှင့်ညှိနှိုင်း သုတ်သင်၍ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ, မဟာဝိဇ္ဇာ ဆရာလင်း ကြီးမှူးသော ပိဋကတော် မြန်မာပြန် ဌာနမှလည်း မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြန်ဆို ပြီးလျှင် အခြားသောကုလား,အင်္ဂလိပ်, စသော ဘာသာ ခြားများဖြင့်လည်း ပြန်ဆိုကာ ကမ္ဘာ အနှံ့ သာသနာပြန့်အောင် ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဘုရားရှင်၏ သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်း ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကြီးသည် ထွန်းလင်းတောက်ပလာကာ ပဥ္စမသင်္ဂါယနာတင်ပြီးသည့်နောက် နိမ့်ဆင်းယျောကျလာခဲ့ရာ ယခုအခါတွင် အထွတ်အထိပ် အမြင့်ဆုံး အဆင့်အတန်းသို့ရောက်ရတော့မည်ဖြစ်လေသည်။ ထိုဆဋ္ဌ သင်္ဂါယနာတင်ပွဲကြီးသည်ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် တင့်တင့်တယ်တယ် ထယ်ထယ်ဝါဝါ အောင်မြင်စေကြောင်းကိုလည်း လူ, နတ်,ဗြဟ္မာ သူတော်စင် အပေါင်းတို့ ကူညီ ဆောင်ရွက်မေတ္တာပို့သကြမည်ကား မလွဲပင် ဖြစ်ပေသည်။

၃။ ယခုအခါ အကျင့်ပဋိပတ္တိသာသနာ တိုးတက်လာပုံ

ဤသို့ သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်း ပရိယတ္တိ သာသနာတော် ထွန်းလင်းလာသည်အားလျော်စွာ မင်း, ဖိုလ် ရကြောင်း အလုပ် ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကြီးသည်လည်း ရေမြင့်လျှင် ကြာမြင့်သည့်အလား ပွင့်လင်းတိုးတက်လာပါသဖြင့် (၁) သထုံမြို့ ကျေးဇူးရှင် မူလမင်းကွန်း ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ရန်ကုန်မြို့ မင်းကွန်းဆရာတော်စသော မင်းကွန်းဂိုဏ်းခွဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာတော်များ။(၂) ရန်ကုန်မြို့ကျေးဇူးရှင် မိုးညှင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် အခြား မြို့များတွင်ရှိသော မိုးညှင်း ဂိုဏ်းခွဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြ ဆရာတော်များ။ (၃) ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ ရိပ်သာ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားနှင့် အခြား မြို့များတွင်ရှိသော သာသနာ့ ရိပ်သာဂိုဏ်းခွဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြ ဆရာတော်များ။ (၄) ရန်ကုန်မြို့ ပျော်ဘွယ်ကြီးရွာ ဆရာသက်ကြီးနှင့် အခြားမြို့များတွင် ရှိသော ဆရာသက်ကြီး ဂိုဏ်းခွဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြ လူဆရာ–ရဟန်းဆရာတော်များ။(၅)မော်လမြိုင် ချောင်းဆုံ အရှင်ဉာဏစာရီနှင့် အခြားမြို့များတွင်ရှိသော ဉာဏစာရီ ဂိုဏ်းခွဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြဆရာတော်များ။ (၆)မုံရွာမြို့ လယ်တီ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြ ဆရာတော်ဘုရား။(၇)မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်း ဆရာတော် ဘုရားနှင့် အခြား မြို့များတွင် ရှိသော စွန်းလွန်း ဂိုဏ်းခွဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြ ဆရာတော်

များစသော ရဟန်း ဆရာ-လူဆရာ များစွာတို့က မြန်မာပြည် တဝှမ်းလုံးတွင် ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်များကို နည်းပေးလမ်းပြ ပြုလုပ်နေကြကာ ရဟန်းရှောလူပါ ထောင်ပေါင်းများစွာတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို စိတ်ရော ကိုယ်ပါ လိုလိုချင်ချင် အဟုတ်တကယ် ကျင့်ကြံကြိုးစားအားထုတ်နေကြပါသဖြင့် အရိယာ ဖြစ်ကြောင်း အကျင့် ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ကြီးသည်လည်း မြန်မာပြည် တဝှမ်းလုံးတွင် ဝေဝေ ဆာဆာ တိုးတက် ပြန့်ပွါး နေကြောင်း ထင်ရှားလှပါ၏။

၄။ ပဋိဝေဓသာသနာ အကျိုး မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန် အစစ် အမှန် ဖြစ်ကြပါစေ

လောကတွင် အကြောင်းခံတရားရှိလျှင်အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်လာရမည်ကား ဓမ္မတာတရားသဘော မလွဲနိုင်ပါသောကြောင့်၊ အရိယာ ဖြစ်ကြောင်း အကျင့် ပဋိပတ္တိ သာသနာ တော်ကြီး တိုးတက် ပြန့်ပွါး လာသည်အားလျော်စွာ အကျိုး မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန် ပဋိဝေဓ သာသနာတော်ကြီး ပွင့်လင်း ပေါ်ထွက် လာမည်ကား အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုဟိုနှစ်ကျွန်းတွင် ပဋိဝေဓ သာသနာတော်ထွန်းကားခဲ့ဘူးသည်ကို သတိရကာ အားတက်မိပါတော့၏။ သို့သော် ယခုအခါ၌ ပေါ်ထွက်နေကြသော အရိယာအမျိုးမျိုး တို့သည် မိမိတို့ ကိုယ်ကို မိမိတို့က အရိယာဖြစ်ပြီဟု ထင်နေသော်ရင်း၊ မိမိတို့၏ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြဆရာ လုပ်သူများက အကြောင်းတစုံတခုကြောင့် တပည့်

များကို ချိုးဖြောက်ကာ မင်္ဂ,ဗိုလ် လက်မှတ် အမျိုးမျိုး ပေးသဖြင့် ထိုလက်မှတ်များ ရရှိပြီးသော်ငြား၊မိမိတို့သည် အရိယာစစ် မစစ်၊ မိမိတို့ရသော မင်္ဂ, ဗိုလ် သည် စစ် မစစ် တို့ကို ချင့်ချိန် စစ်ဆေး တိုင်းထွာ နိုင်ကြ ပါရန် အလွန်ပင်အရေးကြီးပါသည်။မည်မျှအရေးကြီးပါသနည်း ဟူမူ–မိမိ၏ ဘဝ ကာလကို တန်ဆိုး ထားသလောက် အရေး ကြီးပါသည်။ စဉ်းစားကြပါ၊ ကျမ်းဂန်များ အရေ ဆရာ ဂြစ်သူက စစ်ဆေး၍ "သင်-သောတာပန် စသည် ဖြစ်ပြီ" ဟူ၍ အဆင့် အတန်း ပေးနေရန် မလိုပါ။ မင်္ဂ၏ သဘာဝ သတ္တိကိုက အလွန် ထင်ရှား သဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်္ခါ ယုံမှားခြင်း မရှိဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ယခု ကာလ အချို့စာရင်းပေါက် သောတာပန်နှင့် ကျမ်းဂန်ပြ သောတာပန် ကွာခြားဟုတော့၏။

၅။ အတုအပများသော ခေတ်ကြီးပါတကား သတိထား

ယခုခေတ် ကာလတွင် သံအတု, သစ်သား အတု, ကြွက်ပေါင်စေး အတု, ဆေးအတု, ဆန်အတု များသာ ပေါ်ထွက်နေသည် မဟုတ်။ မင်္ဂတု, ဗိုလ်တု များလည်း ပေါ်ထွက်လာလေပြီ။ လောက၌ မင်္ဂ,ဗိုလ် တရား အတု အပတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာသည် ရှိသော် မင်္ဂ, ဗိုလ် တရား အစစ်တို့သည် ကွယ်ပျောက် လတ္တံ့ဟု-မြတ်စွာ ဘုရား က နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော်၌ ဟောပြ ထားသည် မှာ–နတာဝ ကဿပသဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ၊ယာဝ

နုသဒ္ဒမှ ပတိရူပက် လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယဗောဓ ခေါ
ကဿပ သဒ္ဒမှ ပတိရူပက် လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အထ
သဒ္ဒမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ၊ စသည် ဖြစ်ပါသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ချစ်သားကဿပ အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား အတုအပ သည် လောက၌မဖြစ်ပေါ်သေး၊ထိုမဖြစ်သေးသည့်ကာလ ပတ်လုံး သူတော် ကောင်းတို့၏ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား ၏ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်သေး။ ချစ်သား ကဿပ စင်စစ်သော်ကားအကြင်အခါ၌ သူတော်ကောင်း တို့၏ တရား အတု အပသည် လောက၌ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထို ဖြစ်ပေါ်သော အခါ၌ သူတော်ကောင်း တရား၏ ကွယ် ပျောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ချစ်သား ကဿပ ဥပမာ၊ သော်ကား အကြင် မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ရွှေတု, ငွေတု, ရွှေရေစွတ်, ငွေရေစွတ် သည် လောက၌ မဖြစ် ပေါ်သေး၊ထိုသို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသမျှကာလပတ်လုံး ရွှေစစ်, ငွေစစ်၏ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည်မဖြစ်။ချစ်သား ကဿပ စင်စစ်သော်ကား အကြင်အခါ၌ ရွှေတု, ငွေတုသည် လောက၌ဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။ ထိုဖြစ်ပေါ်၍ လာသောအခါ၌ ရွှေစစ်, ငွေစစ်၏ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရွှေစစ်ပျောက်ပါလျက်နှင့် ရွှေအတုအပ ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း၏ သဘောတရားကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြည့်ပါလျှင် ရွှေစစ်က ပေါပေါ မရနိုင်၊ ဈေးအလွန် ကြီးသဖြင့် အများ အပြား သုံးစွဲနိုင်စေရန် ဈေးပေါပေါနှင့် ရောင်းချ နိုင်သော ရွှေ အတုအပ ပြုလုပ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ မဂ်,ဖိုလ်

ကဲ့သို့တွင်လည်း မဂ်,ဖိုလ်တရားအစစ် ရှိပါလျက်နှင့် မဂ်, ဖိုလ်အတုအပများပေါ်ထွက်လာရခြင်းမှာလူအများအပြား တို့၏စိတ်တွင် မဂ်,ဖိုလ် ကိုလည်း လွယ်လွယ် ကူကူ ရက်တိုတိုနှင့် ပေါပေါ ရလိုကြသဖြင့် အချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြဆရာတို့က ဩဘာသ အရောင်အလင်း စသော ဝိပဿနာ့ဥပက္ကိလေသတို့ကို ပင် မဂ်,ဖိုလ် ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။ အချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြဆရာတို့က လောက ဈာန်မှ ပညာဖြင့်၎င်း၊ အချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြဆရာတို့က မှော်ပညာ, အောက်လမ်း ပညာတို့ဖြင့်၎င်း၊ အာရုံအမျိုးမျိုး, နိမိတ်အမျိုးမျိုး ထင်မြင် စေကုန်၍ မဂ်,ဖိုလ်ဟု တံဆိပ်ပြောဆိုကြကုန်၏။ ဤသို့ တံဆိပ်ကာ မဂ်တု, ဖိုလ်တု များ ပေါ်ထွက်နေသည်မှာ များပြားလှ၏ဟု ကြားရပါသည်၊ သတိပြုကြပါလေ။

အထက်ပေ၌ ဖြပါမြတ်စွာ ဘုရား၏ သတိပေး ဆုံးမ ခဲ့သည့်အတိုင်း ဤမှု မဂ်တု, ဖိုလ်တုများ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် မဂ်စစ် ဖိုလ်စစ် တရားတော်များ ကွယ်ပျောက်မည်ကို စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်နေပါသည်။ သို့ပါ၍ ထိုမဂ်တု ဖိုလ်တု များကို လက်မခံကြပါနှင့်၊ တားမြစ် ကြပါ၊ ကန့်ကွက် ဖြိုဖျက်ကြပါကုန်။

၆။ ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ဆိုတိုင်း မှန်ပါ့မလား

အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့က မိမိတို့ကျင့်သော အကျင့် မိမိတို့ သိမြင်ရရှိသော မဂ်, ဖိုလ် တို့ကို သုတ်, အဘိဓမ္မာ,

ဝိနည်းဟူသော ပရိယတ္တိ မှတ်ကျောက်ပေါ်တွင် တိုက်စစ်ကြည့်၍ မကိုက်ညီကြသော်လည်း မိမိတို့၏အကျင့်နှင့် မိမိတို့ ရသော မဂ်, ဖိုလ်သည် ကိုယ်တိုင် လုပ်သဖြင့် ကိုယ်တွေ့လက်တွေ့ပါ စာတွေ့မဟုတ်ပါဘူး ဟု ပြောဆိုကာ မိမိတို့၏ ဝါဒကို လက်မလွှတ်နိုင်ဘဲ စွဲစွဲလမ်းလမ်းဖြစ်နေတတ်ကြပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကိုယ်တွေ့လက်တွေ့သမားများ ဆင်ခြင်စဉ်းစားရန် ဥပမာမှာ၊ ဝေပုလ္လတောင်တွင် အလွန် အဘိုး ထိုက်တန်သော ပတ္တမြားကျောက်မြတ်ရတနာရှိကြောင်းကို လူအများသိကြသော အခါ၊ ၎င်းပတ္တမြားကျောက်ကိုလိုချင်ကြသော လူများသည် ကိုယ်တိုင်သွားရောက်ကာ ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ရှာသူကြလေသည်။ ထို လူများအထဲတွင် ဖြည့်တန်သော ပတ္တမြားကျောက်၏ အရည် အသွေး အရောင် အရွယ် စသည်ဖြင့် ဗဟုသုတ အသိဉာဏ်မရှိကြသော သူများတွင် အချို့က ကျောက်ဖြူဖြူ ချောချော ဖွာဖွာ ကို ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ ရှာယူကြလေရာ၏။ အချို့က ကျောက်မဲမဲ ချောချော ဖွာဖွာ ကို ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ ရှာယူ ကြလေရာ၏။ အချို့က ကျောက်ဖြုံးတို့ကို ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ ရှာယူကြလေရာ၏။ ထို လူ သုံးဦးတို့သည် မိမိတို့ ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ ရှာယူ ခဲ့ကြပါသော်လည်း ဖြည့်တန်သော ပတ္တမြားကျောက်စစ် ကျောက်မြတ် ရတနာကို မရကြပါသဖြင့် မိမိတို့ အချိန်ကုန် လူပင်ပန်းခံကာ ရှာဖွေရကျိုးမနပ်ကြချေ၊ လောကတွင် အကျိုးမခံစားရဘဲ ဆုံးရှုံးနစ်နာကြရလေသည်။ ပတ္တမြား ကျောက်စစ်၏ အရည်, အသွေး,

အရောင်, အရွယ် စသည်ဖြင့် ဗဟုသုတ အသိဉာဏ်ရှိသော သူမှာမူကား ကျောက်ဖြူ,ကျောက်မဲ,ကျောက်ဖြုံး တို့ကို မယူပါဘဲ ပတ္တမြားကျောက်စစ်ကိုသာ မရမနေ တွေ့အောင် တူးဆွကာ ရှာဖွေသဖြင့် ထိုပတ္တမြား ကျောက်စစ်ကို ရရှိကာ လောကတွင် အကျိုးကျေးဇူး အထူးခံစားရလေတော့၏။ ထို့အတူ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကျင့်သဖြင့် ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ကြသော မဂ်,ဖိုလ်တို့သည် လည်း ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့ ဆိုတိုင်းမှန်ချင်မှ မှန်ပါမည်။ ပရိယတ္တိ မှတ်ကျောက်ပေါ်တွင် တိုက်စစ်ကြည့်၍ အစစ် မခံ အမှန်မဟုတ်လျှင် လက်မခံကြပါနှင့်။ အစစ်အမှန်ကို တွေ့အောင်ရှာဖွေ ကျင့်ကြံကြိုးစား အားထုတ်ကြပါ။ ပရိယတ္တိ မှတ်ကျောက်ပေါ်တွင် အတင်ခံနိုင်သော မဂ်ဖိုလ် ဖြစ်ပါမှ မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်ကျ မြတ်စွာဘုရား သာသနာဝင် မဂ်,ဖိုလ် အစစ်ဖြစ်ပေမည်။ ပရိယတ္တိမှတ် ကျောက်ပေါ်တွင် အတင်မခံနိုင်က၊ သို့မဟုတ် တင်၍၊ မ ရပါက၊ ဘုရား အလိုတော် မကျ၊ ဘုရားသာသနာတော်၏ အပြင်က မဂ်ဖိုလ် အထုအပတွေသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူ အပ်သည်။ ပရိယတ္တိ မှတ်ကျောက်ပေါ်တွင် တိုက်စစ် ကြည့်၍ မဂ်စစ် ဖိုလ်စစ် ဟုတ်မှန်ပါလျှင် အထူးဝမ်း မြောက်ဖမ်းသာ သာဓု အနုမောဒနာ ပြုရမည် ဖြစ်ပါ ကြောင်း။ ဝိပဿနာ အလုပ်တွင် ဗဟုဝစန ဖြစ်သော ပရိ ယတ္တိကို ပယ်သောသူများနှင့် မပေါင်းသင်း မဆက်ဆံ ပါလေနှင့်၊ ထိုသူများ၏ အနီးအနားကိုပင် မကပ်ပါလေနှင့်၊ သတိပြုကြပါလေ။

၇။ မြတ်စွာဘုရားက စစ်ဆေးခိုင်းခဲ့ပုံ

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် မဟာ
ဓရိနိဗ္ဗာနသုတ်လာ
မဟာပဒေသတရားလေးပါး

မြတ်စွာဘုရား သည် ဘောဂမြို့ အာနန္ဒရစေတီကျောင်း၌သီတင်း သုံးနေတော်မူစဉ် ရဟန်း တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ "ဒိ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ တပါး သောရဟန်းသည် (၁) "ငါရှင်တို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်မှ ငါသည် ဤစကားကို ကြားနာလိုက်ရ၏, ခံယူလိုက်ရ၏၊ ဤသည်ကား သုတ်, အဘိဓမ္မာ တည်း၊ ဤသည်ကား ဝိနည်းတော်တည်း၊ဤသည်ကား မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်း" ဟူ၍ သော်၎င်း၊ (၂) "ဤအမည်ရှိသောကျောင်း၌ မထေရ်ကြီးနှင့်တကွ အကြီး အမှူးနှင့်တကွ သံဃာတော်များသည် သီတင်းသုံးနေ၏ ထိုသံဃာတော်များ၏ အထံတော်မှ ငါသည်ဤစကားကို ကြားနာလိုက်ရ၏ ခံယူလိုက်ရ၏၊ ဤသည်ကား သုတ်, အဘိဓမ္မာ တည်း၊ ဤသည်ကား ဝိနည်းတော်တည်း၊ ဤသည်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်း" ဟူ၍သော်၎င်း၊ (၃) "ဤအမည်ရှိသော ကျောင်း၌များစွာ ကုန်သော မထေရ်ရဟန်းတော်ကြီးတို့သည် သီတင်းသုံး နေတော်မူကြကုန်၏၊ ထိုမထေရ်ရဟန်းတို့သည်များသော အကြားအမြင်ရှိတော်မူကြကုန်၏၊ ပါဠိအဘိဓမ္မာ့လေ့လာ တော်မူကြကုန်၏၊ သုတ်, အဘိဓမ္မာကိုလည်း ဆောင်တော် မူကြကုန်၏၊ ဝိနည်းကိုဆောင်သော ဝိနည်းမိုရ်တို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ မာတိကာကိုလည်း ဆောင်တော်မူကြကုန်၏။

ထို မထေရ်ရဟန်းတော်ကြီးတို့၏ ဆထံတော်မှ ငါသည် ဤစကားကို ကြားနာလိုက်ရ၏၊ထိုမထေရ်ကြီးတို့၏ အထံတော်မှ သင်ယူလိုက်ရ၏၊ ဤကား သုတ်, အဘိဓမ္မာ တည်း၊ ဤကား ဝိနည်းတော်တည်း၊ ဤကားမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်း''ဟူ၍သော်ငြင်း၊ (၄)''ဤ အမည် ရှိသော ကျောင်း၌ တပါးသောမထေရ် ရဟန်းတော်ကြီးသည် သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏ ထိုမထေရ်ကြီးသည် များသောအကြားအမြင်ရှိတော်မူ၏၊ ပါဠိအာဂုံ နှုတ်ငုံလေ့လာတော်မူ၏ သုတ်, အဘိဓမ္မာ ကိုလည်း ဆောင်တော်မူ၏၊ ဝိနည်းကိုဆောင်သော ဝိနည်းဓိုရ်ကြီး လည်း ဖြစ်တော်မူ၏၊ ထို မထေရ်ကြီး၏ အထံတော်မှ ငါသည် ဤစကားကို ကြားနာလိုက်ရ၏,ထိုမထေရ်ကြီး၏ အထံတော်မှ သင်ယူလိုက်ရ၏၊ဤကား သုတ်, အဘိဓမ္မာ တည်း၊ဤကား ဝိနည်းတော်တည်း၊ဤကားမြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမတော်တည်း''ဟူ၍သော်ငြင်း ပြောဆိုရာ၏။

''အိုရဟန်းတို့ ထိုရဟန်း၏စကားကို အလျင် မနှစ်သက်အပ်သေး၊ အလျင်လည်းမပစ်ပယ်အပ်သေး။ မနှစ်သက်သေးမူ၍ မပစ်ပယ် သေးမူ၍ ထိုရဟန်း ပြောလာသော ပုဒ် ဗျည်းတို့ကို ကောင်းစွာသင်ယူပြီးလျှင် သုတ် အဘိဓမ္မာ တရားတော်၌ သွတ်သွင်းအပ်ကုန်၏၊ ဝိနည်း တရားတော်၌ ညှိနှိုင်း အပ်ကုန်၏။ ထို ပုဒ် ဗျည်း တို့ကို သုတ်,အဘိဓမ္မာ တရားတော်၌ သွတ်သွင်း အပ်ကုန်သည် ရှိသော်, ဝိနည်း တရားတော်၌ ညှိနှိုင်း အပ်ကုန်သည် ရှိသော်, သုတ်,အဘိဓမ္မာ တရားတော်၌ မသက်ဝင် ကုန်

သည့် ဖြစ်ကုန်အံ့,ဝိနည်း တရားတော်နှင့် အကယ်၍ မညီညွတ်ကုန်သည့် ဖြစ်ကုန်အံ့, စင်စစ်လျှင် ဤစကားသည်- "(၁)ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရား၏ စကားတော် မဟုတ်၊ ဤရဟန်း၏ မကောင်း သဖြင့် သင်ယူ မှတ်သား ပြောဆိုခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏ ဟူ၍သော်ငင်း။ (၂) ဘုန်းတော် ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် မဟုတ် ထိုသံဃာတော်များ၏ မကောင်းသဖြင့် သင်ယူ မှတ်သား ပြောဆိုခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏ ဟူ၍သော်ငင်း။ (၃) ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်မဟုတ် ထိုမထေရ်ရဟန်းတော်ကြီးတို့၏ မကောင်းသဖြင့် သင်ယူ မှတ်သား ပြောဆိုခြင်းမျှသာဖြစ်၏ ဟူ၍သော်ငင်း။ (၄) ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်မဟုတ် ထိုမထေရ်ကြီး၏ မကောင်း သဖြင့် သင်ယူ မှတ်သား ပြောဆိုခြင်းမျှသာဖြစ်၏ ဟူ၍သော်ငင်း" ဆုံးဖြတ်ရာ၏။ ဒိ-ရဟန်းတို့ ထိုသို့သော စကားမျိုးကို ပယ်စွန့်ရာ၏။ လက်မခံရာ။ ။အကယ်၍ ထိုပုဒ်ဗျည်း တို့သည် သုတ်အဘိဓမ္မာ တရားတော်၌သက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ဝိနည်းနှင့်ညီညွတ်ကုန်ငြားအံ့၊စင်စစ်လျှင်ဤစကားသည်ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် တည်းဟု ဆုံးဖြတ်ရာ၏၊ နှစ်သက်ရာ၏၊လက်ခံရာ၏။

ဤကား မြတ်စွာဘုရား ဟောပြ ဆုံးမအပ်သော မဟာပဒေသတရား လေးပါး တို့ပေတည်း။

သို့ပါ၍အထက်ဖော်ပြပါ မဟာပဒေသ တရားလေးပါးကို ကြားနာ မှတ်ယူကြကာ ယခုခေတ်အခါ ကာလမှာ

ဘယ်ဘုန်းကြီး,ဘယ်ပညာရှိ,ဘယ်ဆရာက ဘာပြောပြော သုတ်, အဘိဓမ္မာ,ဝိနည်းတရားတော်နှင့် ညှိမညှိ ညှိနှိုင်း ကြည့်ပြီးလျှင် မညီလျှင်ပယ်၍ ညီမှ သာလျှင် လက်ခံကြပါလေ။ ဘယ်လိုပင် ရွတ်ရွတ် ထယ်လိုပင် ကိုယ်တွေ့ပါ ငါတွေ့ ပါ ဟု ပြောပြော လွယ်လွယ် ကူကူ မနှစ် သက်အပ်၊ လွယ်လွယ်ကူကူလည်း မပစ်ပယ်အပ်၊ စဉ်းစဉ်းစားစား မြတ်စွာ ဘုရား၏ အလိုတော်ကျစကား ဟုတ် မဟုတ် စစ်ဆေး ကြပါလေ။ ယခုအခါ အတုအပ အယောင် အဆောင် ဆရာတွေ များလွန်း၍ အထူး သတိပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။သတိပြုကြပါလေ။

၈။ နံစမ်း စစ်ဆေးတတ်မှသာလျှင် အစစ်အမှန်ကို တွေ့၍ အကျိုးကျေးဇူးရှိပါမည်

ထိလက္ခဏ္ဍဝဂ် အမ္ဗဋ္ဌ သုတ်တော်တွင် စစ်ဆေးပုံနှင့် စစ်ဆေးသဖြင့် အကျိုးခံစားရပုံကို ဖော်ပြထားသည်မှာ– မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ ဂုဏ်တော် သတင်းသည် အလွန် ပြန့်နှံ့ ကျော်ကြားသည့် အတွက် ထိုသို့ ကျော်ကြား သလောက် ဘုရားစစ် ဟုတ်, မဟုတ်၊ မှန်, မမှန်ကို စစ် ဆေးကြည့်ရှုရန် ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားကြီးသည် မိမိ၏ တပည့်ရင်းဖြစ်သော အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို စေခိုင်းသောအခါ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်က–“အို, ဆရာကြီး အရှင် ဂေါတမ၏ ဂုဏ် သတင်း ပြန့်နှံ့ကျော်ကြားသလောက် ဟုတ်,မဟုတ်၊ မှန် မမှန်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကျွန်ုပ်သိနိုင်ပါအံ့နည်း”ဟုမေး၏။

"ချစ်သား, အမ္ဗဋ္ဌ ငါတို့၏ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌ (၃၂)ပါးကုန်သော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ အမှတ် လက္ခဏာတို့သည် လာရှိကုန်၏။ ထို (၃၂)ပါးကုန်သော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာ တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောကျ်ားသည်အကယ်၍အိမ်၌စိုးအုပ်နေသည်ဖြစ်အံ့၊ ရတနာ-၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြွမင်းကြီး ဖြစ်ရမည်။ အကယ်၍ ရဟန်းပြုသည် ဖြစ်အံ့-ကိလေသာ အားလုံးကို ပယ်ခွါ၍ အလုံးစုံသော တရားကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင်သိနိုင်သော ဘုရားစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်ရမည်" ဟု ဆရာပုဏ္ဏား ကြီးက ပြောပြ၏။

အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည်လည်း ဆရာ ပုဏ္ဏားကြီးပြောသည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားထံ သွား၍ ရုံစမ်း စစ်ဆေးပြီးလျှင် ဆရာထံ ပြန်၍ မြတ်စွာ ဘုရားသည် (၃၂) ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာ တို့နှင့် ပြည့်စုံကြောင်း ခရေစေ့ တွင်းကျ ပြန်၍ ပြောလေ၏။ ဆရာ ပုဏ္ဏားကြီးသည်လည်း တပည့်၏ စကားကို ကြားလျှင် ကြားခြင်းပင် အခြွေအရံများနှင့် တကွ မြတ်စွာဘုရားထံ သွား၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ကြားနာရလေလျှင် ကြားနာရပြီးသည်၏ အဆုံး၌ သောတာပန် အရိယာ ဖြစ်လေ၏။

✓ ဤသုတ်တွင် သိစေလိုရင်း အချက်မှာ- တရုံ တခုကို စစ်ဆေးသော အခါ စစ်ဆေးရန် မိမိမှာ အတိုင်း အတွာ အကြားအမြင် ဗဟုသုတ အသိဉာဏ် ပညာရှိမှသာလျှင် တိုင်းထွာ စစ်ဆေးခြင်းငှါ စွမ်းနိုင် ပါသည်။ ဗဟုသုတ

အသိဉာဏ် ပညာသည် လောကတွင် အရေး ကြီး၍ အကျိုးများလှပါသည်။

၉။ ဗဟုသုတ အသိဉာဏ် မရှိလျှင် အကျိုး ယုတ်လျော့ ပျက်စီးတတ်၍

မဟာဂေါပါလသုတ် မူလပဏ္ဏာသ မဟာဂေါပါလ သုတ်တွင် မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဗဟုသုတ အသိဉာဏ် မရှိလျှင် အကျိုးစီးပွါး ယုတ်လျော့ ပျက်စီးတတ်ကြောင်း ကို နွားကျောင်းသား ဥပမာဖြင့် ဟောပြဆုံးမထားပါ သည်။ အဓိပ္ပါယ်သဘောမှာ မလိမ္မာသော နွားကျောင်း သားသည် မိမိ၌ နွားဘယ်နှစ်ကောင်ရှိသည်ကို မသိလျှင် သူတပါးက "ငါ့နွား မင့်နွားနှင့်ထဲပါသွားသည်" ဆိုကာ နွားများကို ဆွဲယူသွားလျှင်လည်း ခံနေရပေမည်။ မိမိ၌ရှိ သောနွားများ အထီး အမ, အပိန် အဝ, ချိုကုတ်ချိုထောင်, အနီ အနက် စသည်ဖြင့် ဘာမှ အမှတ် အသား မရှိပါ လျှင် သူတပါးက နွားအပိန်နှင့် အဝ အထီးနှင့်အမ စသည်ဖြင့်လဲယူသွားလျှင်လည်း ကြည့်နေရပေမည်။ မိမိ၏ နွားများ ရောဂါဖြစ်လျှင်လည်း ဘာရောဂါဖြစ်သည်ကို မသိ၊ ဘယ်လို ကုစားရမည်ကိုလည်း မသိ ပါလျှင် နွားများအနာရောဂါ ကျရောက်ကာ သေကြေပျက်စီး လျှင်လည်း ကြည့်နေ ရပေမည်။ ဤသို့လျှင် မိမိ၏ နွားများ အပေါ်၌ စောင့်ရှောက် ခြင်းငှါရင်း၊ ကျန်းမာ ချမ်းသာ တိုးတက်ကြီးပွါး စေခြင်းငှါရင်း၊ မစွမ်းဆောင်နိုင်သဖြင့် အကျိုးယုတ်လျော့ ပျက်စီး

တတ်၏။ လိမ္မာသော နွားကျောင်းသားမှာမူကား မိမိ၏ နွား အပေါင်းကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၌ရင်း၊ ကျန်းမာချမ်းသာ တိုးတက် ကြီးပွါး အကျိုး များစေခြင်း၌ရင်း စွမ်းဆောင်နိုင်ပါသည်။ ထို့အတူ မဂ်,ဖိုလ်ရကြောင်း အလုပ်ကိုလုပ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ မိမိတို့၌ ပရိယတ္တိဗဟုသုတ အသိဉာဏ် ရှိမှသာလျှင် ထိုဉာဏ်ဖြင့် မိမိတို့၏ အလုပ်သည် မှန်-မမှန်၊ မိမိတို့သိမြင်ရရှိပြီဟု ထင်ရသော မဂ်သည် စစ်-မစစ် ကို ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါမည်။ မိမိတို့၌ ပရိယတ္တိ ဗဟုသုတအသိဉာဏ် မရှိပါလျှင် သူတပါးပြောသမျှ ယုံကြည် လက်ခံ နေရပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ လက်ခံ ယုံကြည်ရာ၌ မှန်လျှင်ကား ပြောဘွယ်မရှိပါ။ မှားလျှင်ကား ဘဝ ကာလ ကမ္ဘာ သံသရာမှာ နစ်နာဆုံးရှုံးရမည်ကို အထူးသတိထားသင့်ပါသည်။ သို့ပါ၍ ယခုခေတ်အခါတွင် သပ္ပုရိသူဇနိဿယ မရနိုင်ခဲ့လျှင် ပရိယတ္တိဗဟုသုတ အသိဉာဏ် လိုအပ်ပါသည်၊ ရှာမှီးကြပါလေ။

ပရမတ္ထ စက္ကူ ကျမ်းတွင် ဒီပဲရင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးက

“လောဘတက်လျှင် ဒါနခက်သည်။
မကြောက်မရှက်လျှင် သီလခက်သည်။
သုတမဘက် မလေ့ကျက်လျှင်ဝိပဿနာ ခက်သည်”

ဟု ရေးသား ဆုံးမထားသည် ကိုလည်း သတိပြုကြပါလေ။

၁၀။ အမှားတွေ့လျှင် ပြင်ရန် ဝန်မလေးကြပါနှင့်

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင်နှင့် အဋ္ဌသာဝက မဟာသာဝက ရဟန္တာမြတ်တို့၏ အသံတော် ကွယ်ပျောက်ခဲ့သည်မှာ အနှစ် (၂၀၀၀) ကျော်ရှိခဲ့ပြီ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်းတရားတော်များကိုလည်း မကွယ်မပျောက်စေရလေအောင် သံဃာအဆက်ဆက် မင်းအဆက်ဆက် အိန္ဒိယပြည်မှ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ မြန်မာပြည်သို့ အဆင့်ဆင့်ကူးလာခဲ့သည်မှာလည်း အနှစ်(၂၀၀၀) ကျော်ရှိခဲ့ပြီ။ အိန္ဒိယပြည်၌ကား ဘုရားသာသနာကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီ။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ကား ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ သာသနာ ကျင့်ကြံအားထုတ်သူနည်းပါးလာခဲ့ပြီ။ မြန်မာပြည်၌ကား သာသနာတော်တည်ရှိနေသေးသည်ဟုပင် ဆိုရသော်လည်း "ဝိနယော နာမ သာသနဿ အာယု ဝိနယေ ဌိတေ သာသနံ ဌိတံ" ဝိနည်းမည်သည် သာသနာတော်၏ အသက်မည်၏။ ဝိနည်းတည်သည်ရှိသော် သာသနာတော်သည်တည်၏- ဟု ပဥ္စမသင်္ဂါယနာတင်ပွဲတွင် ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို မလိုက်နာ, မဆောင်ရွက်သော ရဟန်းများ ပေါ်များလာသလောက် သာသနာတော်ကြီး ဆုတ်ယုတ်မည်ကား မလွဲပေ။ ထိုသို့ဆုတ်ယုတ်နေသော ကာလကြီးတွင် အတုအပ အမှားအယွင်းများ ပေါ်များကာ အစစ်အမှန်ရှားပါးမည်ကား ဓမ္မတာပင်တည်း။ တရားကို မတရား, မတရားကို

တရား ဖြစ်တတ်သတဲ့ပါ၏။ ထိုအမှား အမှန်နှစ်မျိုးကို စစ်ဆေးရန် အကြံဉာဏ် ပေါ်ပေါက်သူကား ရှားပါးလှ၏။ စစ်ဆေးရန် အကြံဉာဏ်ရှိစေကာမူ အမှန် နှင့်အမှားကို ခွဲခြားသိနိုင်သူကား အလွန်ရှားပါးလှ၏။ အမှန်အမှားကို ခွဲခြားသိနိုင်သော သူများထဲတွင်လည်း ဤကားအမှန်,ဤကားအမှားဟု ခွဲခြားပြောဆိုနိုင်သူကား အတိုင်းထက်အလွန်ရှားပါးလှ၏။ ထိုကဲ့သို့ အမှန် အမှား ခွဲခြား ပြောဆိုနိုင်သူများအထဲတွင်လည်း အမှားကိုပယ်စွန့်၍ အမှန်အတိုင်းလိုက်နာကျင့်ကြံနိုင်သူကား တထောင် တသောက်ပေါ်ပေါက်ရန်မှာလည်း ခဲယဉ်းလှပါ၏။ စဉ်းစားကြပါ၊ သတိပြုကြပါ၊ အမှားတွေလျှင် ပြင်ရန်ဝန်မလေးကြပါနှင့်။

ဆောင်ပုဒ်။ မှား–မှန်အဖြစ် စစ်ဘိခဲ၏။
မှား–အမှန် ဝေဘန်သိခဲ၏။
မှား–မှန် ဝေခွဲပြောခဲဘိ၏။
အမှား ပယ်–အမှန်ကျင့်ခဲ၏။

၁၁။ ကျမ်းပြုသူ၏စေတနာ

အထက်ပေါ်ပြပါ အကြောင်း များကြောင့် အရိယာဖြစ်ရန်အလုပ် အကျင့် ပဋိပတ္တိ နယ်တွင်ရင်း၊ အဂ္ဂိုးမင်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန် ပဋိဝေဓနယ်တွင်ရင်း၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟောပြ ဆုံးမခဲ့သော အဆုံးအမ ပရိယတ္တိ ဗဟုသုတအကြား,အမြင်, အသိဉာဏ် ရရှိကြပါစေရန် ရည်ရွယ်ချက် စိတ်ကောင်းစေတနာဖြင့် ဤ"အရိယာ-စစ်တမ်း" စာအုပ်ကို ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ,ဋီကာကျမ်း အစောင်

စောင်တို့မှ ဗဟုသုတ ရှာမှီးကာ ပရိယတ္တိကို လွယ်လင့်တကူ မလိုက်စားနိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ် ဓမ္မမိတ်ဆွေများအတွက် ရေးသားထုတ်ဝေလိုက်ရပါသည်။

ဤစာစုတွင် အကျင့်–ပဋိပတ္တိနှင့် အကျိုးပဋိဝေဓ အဖြေမှန်ရကြပါစေရန်ဘုရားဟော သုတ်အဘိဓမ္မာ ဝိနည်း ပရိယတ္တိကို အခြေခံ၍ ရေးသားထားပါသဖြင့် ပရိယတ္တိ စိတ်ထက် သန်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပဋိပတ္တိ စိတ်ထက်သန်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး စလုံးပင် လက်ခံနိုင် ကြပါစေသော်၊

၁၂။ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရနိုင်–မရနိုင်၊

မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ရရန် လွယ်–မလွယ်

ယခုခေတ်အချိန်ကာလတွင်မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ကိုရ–မရ ဟူသော ပဌမမေးခွန်းကိုကား ယခုခေတ် အချိန် ကာလတွင် မဂ်၊ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်သည်ဟု တထစ်ချ ဖြေဆိုရပါမည်။မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန် ရရန် လွယ်–မလွယ် ဟူသော ဒုတိယ မေးခွန်းကိုကား အဖြေ(၂)မျိုးပေးရပေလိမ့်မည်။

(၁) မိမိ၏ပါရမီ ရင့်ကျက် ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် လွယ်ကူပါ၏။ အချိန် ကာလ ကြာရှည် မကျင့် ရပေ။

(၂)မိမိ၏ ပါရမီ မရင့် ကျက်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် မှာကား–မလွယ်ကူပါ၊ အချိန်ကာလ ကြာရှည်စွာ ကျင့်ရပါ၏၊ ခက်ခက် ခဲခဲ၊ သဲသဲ မဲမဲ ကျင့်ရပါ၏။ သို့ပါ၍ မိမိတို့၏ ပါရမီ ရင့်၊ မရင့်ကို နောက်ဆက်တွဲ အခန်း (၂)နှင့်(၃) အရိယာ ဖြစ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂုဏ်အင်္ဂါများနှင့် အရိယာ မဖြစ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂုဏ်အင်္ဂါများကို ဆက်လက်ဘတ်ရှုတော်မူကြပါလော။

အခန်း ၂

အရိယာဖြစ်နိုင်ကြောင်း

၁၃။ နိဗ္ဗာန်ဖြတ်လမ်း

နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရာလမ်း(၅)မျိုး ခွဲပြထားရာ ထိုလမ်း (၅)မျိုး အတိုင်း နိဗ္ဗာန် စံဝင်ကြပြီး ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ် (၅)မျိုးတို့သည် ဆုပန်ကာ ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ခဲ့ကြရသော ကာလ အပိုင်းအခြားမှာ–

၁။ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရား အဖြစ်နှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ စံဝင်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့သည် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း၊ ရှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း၊ တဆယ့်ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ကာလ ပတ်လုံး ပါရမီအားလျော်စွာ ဖြည့်ကျင့်ကြရ ပါသည်။

၂။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဘုရားအဖြစ်နှင့် နိဗ္ဗာန်သို့စံဝင်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့သည် နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလ ပတ်လုံးဖြည့်ကျင့်ကြရ ပါသည်။

၃။ အဂ္ဂသာဝက အဖြစ်နှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ စံဝင်တော်မူကြသော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် တသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တသိန်း ကာလ ပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့်ကြရပါသည်။

၄။ မဟာ သာဝက အဖြစ်နှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ စံဝင်တော်မူကြသော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည် ကမ္ဘာတသိန်းကာလပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့်ကြရပါသည်။

၅။ ပကတိသာဝကအဖြစ်နှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ စံဝင်တော်မူကြသော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည် ကာလအပိုင်းအခြား မရှိပါ။ ဘဝ အနည်းငယ်မျှဖြင့် ပြည့်ကျင့် စံဝင်နိုင်ကြပါသည်။

သို့ပါ၍ ပကတိ သာဝက အဖြစ်နှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ စံဝင်ရန် လမ်းမှာ အတိုဆုံးဖြတ်လမ်းဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။ မြန်မာပြည်တွင် နေ့လ ပမာ ထင်ပေါ်ကျော်စောခဲ့သော ကျေးဖူးရှင် လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားပင်လျှင် ပဓာနသုတ်နိဿယကျမ်း စာချုပ်အဆုံး ဆုတောင်း၌ ပကတိသာဝက ဆုကို ပန်ပါသည်။ ကျေးဇူးရှင် မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး သည်လည်း "ဉာဏ်စဉ် တက်နည်းတရားကြီး" ကျမ်းစာချုပ်အဆုံး ဆုတောင်း၌ ပကတိသာဝက ဆုကိုသာ ပန်ပါသည်။ ထိုနိဗ္ဗာန် ဖြတ်လမ်းကိုလိုက်လိုသူများ ယခုဘဝမှာပင် အရိယာ ဖြစ်နိုင်ကြပါသည် ကျင့်ကြပါလော့။

၁၄။ ဆုလည်းမန် ကျင့်လည်းကျင့်ကြပါ

နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မိမိတို့စိတ်ဆန္ဒက မည်သည့်ဆုမျိုးနှင့် နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုကြသည်ကိုရှေးဦးစွာဆုံးဖြတ်ရပါမည်၊ သိရပါမည်။ သိပြီးသည့်အတိုင်းလည်းလိုရာဆုကို တောင်းရပါမည်။ဆုတပါးပါးရှိစေရမည်၊ဆုတပါးမျှ မရှိလျှင်နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုသူဟု မခေါ်

ထိုက်ပါ၊ သို့ပါ၍ မိမိတို့ ရလို, ယူလိုသော မဂ်,ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ဆုကို ပန်ကြပါ။

ဆုပန်ပြီးလျှင်လည်းပြီးပြီးပျောက်ပျောက်မဟုတ်ပါဘဲ မိမိတို့ ပန်သောဆုကို မြဲစေရပါမည်။ဆုပန်သည့်အတိုင်း မိမိတို့၏ အလိုဆန္ဒကပြင်းပြရမည်၊ ထက်သန်အားကြီး ရမည်၊မိမိတို့၏ အလိုဆန္ဒ ပြင်းပြ,ထက်သန်, အားကြီး သလောက် မိမိတို့လိုသော ဆုကို မရမနေ,အမြဲအရေ ကြွင်းပေစေ၊အသွေး အသား ခန်းခြောက်ပေစေ၊အသက် ပင် သေပေစေ၊ အာတာပ– ကြိုးသော လုံ့လ ဝီရိယ ရှိပါမှလည်းမိမိတို့ပန်သောဆုကိုရနိုင်ပါသည်။ဆုကိုသာ တောင်း၍ လုံ့လဝီရိယမရှိ၊ ပျင်းရိသောစိတ်နှင့် ဘယ် တရားကိုမျှ မနာမယူ,မကျင့်မကြံ, အားမထုတ် ပါလျှင် မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ပါ၊ မဂ်,ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်သည် ပါးစပ်ပြောနှင့် မရပါ၊ တကယ်တန်း လုပ်မှရပါမည်၊ သို့ပါ၍ဆုလည်းပန်၊မြဲလည်းမြဲစေ၊ပါရမီကိုလည်း ဖြည့် ကျင့်ပါမှ ဆုတောင်းပြည့်ကာ မဂ်,ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ရကြရ မည်ကို သတိပြုကြပါလေ။

ဆုကိုပန်၍ သဒ္ဓါ, သီလ,သုတ,စာဂ, ပညာ ငါးပါး သော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံပါလျှင် (၇)ရက်, (၇)လ, (၇) နှစ်အတွင်း၊ညာဏ်နုံ့လျှင် ပါရမီခံ နည်းလျှင် ဒုတိယ ဘဝ, တတိယ ဘဝ များတွင် မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန် ရနိုင် ရောက်နိုင်ကြပါမည်။ မဂ်,ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို အမြန်ရအောင် ကျင့် ကြံအားထုတ်ကြပါ။

၁၅။ အရိယာ ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါ လေးပါး

စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သောတာ ပတ္တိ ဖလ သစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ၊ သကဒါဂါမိဖလ သစ္ဆိ ကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ၊ အနာဂါမိဖလ သစ္ဆိ ကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ၊ အရဟတ္တဖလ သစ္ဆိ ကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော သပ္ပုရိသ သံသေဝေါ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ ယောနိသော မနသိကာရော၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ။

(မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော်)

စတ္တာရိ သောတာပတ္တိ ယင်္ဂါနိ သပ္ပုရိသ သံသေဝေါ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ ယောနိသော မနသိကာရော ဓမ္မာနု ဓမ္မ ပဋိပတ္တိ။

(သုတ်ပါထေယျ သင်္ဂီတိသုတ်)

အထက်ပေါ်ပြပါ ပါဠိတော်များအရ အောက်တွင် ဖော်ပြမည့် အင်္ဂါ လေးပါး တို့သည် သောတာ ပတ္တိ ဖိုလ်ကိုသာ ရခြင်း၏ အကြောင်းများ မဟုတ်သေးဘဲ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊အနာဂါမိဖိုလ်၊အရဟတ္တဖိုလ် တို့ကိုပင် ရခြင်း၏ အကြောင်းများ ဖြစ်ကြောင်းကို သိရပါသည်။ ထိုအကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးတို့ကား-

[၁] သပ္ပုရိသသံသေဝေါ=ဘုရားစသော သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲ ဆည်းကပ်ခြင်း။

[၂] သဒ္ဓမ္မသဝန်=ဘုရား စသော သူတော်ကောင်း တို့၏တရားကိုကြားနာခြင်း၊

[၃] ယောနိသော မနသိကာရော=ဘုရား စသော သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကိုကြားနာပြီးလျှင် သင့် တင့် လျောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်း၊

[၄] ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ= ဘုရား စသော သူတော် ကောင်းတို့၏ စကားကို ကြားနာပြီးလျှင် လောကုတ္တရာ တရား ကိုးပါး အားလျော်သော မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်, ရောက်နိုင်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကြံပွါးများခြင်း၊

၁

ဤ အရိယာဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးတို့တွင် ပဌမ အင်္ဂါဖြစ်သော သပ္ပုရိသ သံသေဝေါ- ဘုရားစသော သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းသည် အရေး ကြီးသော အကြောင်းရင်း မူလဖြစ်၍ ထိုဘုရားစသော သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းကို ပြုရမှသာ လျှင် ထိုဘုရားစသော သူတော်ကောင်းတို့က ပြောဟော သော တရားတို့ကို ကြားနာခြင်းတည်းဟူသော ဒုတိယ အင်္ဂါသဒ္ဓမ္မသဝနနှင့် ပြည့်စုံနိုင်ပါမည်၊

ဤဒုတိယအင်္ဂါဖြစ်သော သဒ္ဓမ္မသဝန ဘုရားစသော သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားတော်ကို ကြားနာရမှ သာ လျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု တို့ကို ဖြစ်စေရန် သင့်တင့်

လျှောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်း တည်းဟူသော တတိယ အင်္ဂါ ယောနိသော မနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံနိုင်ပါမည်။

၎င်းတတိယ အင်္ဂါဖြစ်သော ယောနိသော မနသိကာရ-ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို ဖြစ်စေရန် သင့်တင့် လျှောက်ပတ်စွာ, ဟုတ်မှန်စွာ နှလုံးသွင်းမှု ရှိမှသာလျှင် မဂ်လေးပါး,ဖိုလ်လေးပါး, နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော လောကုတ္တရာ တရား ကိုးပါးအားလျော်သော အကျင့် ပဋိပတ်တို့ကို ကျင့်ခြင်းတည်းဟူသော စတုတ္ထအင်္ဂါဓမ္မာနုဓမ္မ ပဋိပတ္တိ နှင့် ပြည့်စုံနိုင်ပါမည်။

၎င်း စတုတ္ထ အင်္ဂါ ဖြစ်သော ဓမ္မာနု ဓမ္မ ပဋိပတ္တိ နှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် မဂ်လေးပါး, ဖိုလ်လေးပါး, နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို ရနိုင်ပါမည်။ထိုမဂ်,ဖိုလ်တရားတို့က မိမိတို့မျက်မှောက်ပြုအပ်သော အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကျင့်တတ်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ကိလေသာ အာသဝေါ တရားအားလုံးတို့၏ အနုပ္ပါဒ နိရောဓ ဟူသော တဖန်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိဘဲ အပြီးတိုင် ပြတ်စဲ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်ပါမည်။ ၎င်းကဲ့သို့ ကိလေသာ အာသဝေါတို့ကို အပြီးတိုင် ပြတ်စဲ ချုပ်ငြိမ်း စေနိုင်မှသာလျှင် ၎င်း ခန္ဓာ,နာမ်ရုပ်,အာယတန, ဓါတ်တို့၏ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းတည်း ဟူသော သံသရာဝဋ် ဆင်းရဲအရှည် အနုပ္ပါဒနိရောဓ တည်းဟူသော တဖန်

အသစ် မဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အစဉ်အမြဲ အေးမြချမ်းသာသော သန္တိသုခ နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်လေတော့၏။

သို့ပါ၍ ထိုအရိယာဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို သိကြ,မှတ်ကြ, ကြိုကြ, ရှာကြ, ကျင့်ကြ အားထုတ်ပွါးများကြပါလေ။

၁၆။ ပဋိလောမနည်း

၍ အရိယာ ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါး မြတ်သော တရားကို ပဋိလောမနည်းအားဖြင့် အဆုံးမှပြန်စ၍ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြရလျှင်—

၁။ ကိလေသာ အာသဝေါကို ပယ်သတ် နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမူလသည် နိဗ္ဗာန်ကို ဖျက်မှောက်ပြု၍ မဂ်, ဖိုလ် တရားများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်ပင်တည်း။

၂။ ၎င်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ မဂ်, ဖိုလ် တရားများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း မူလသည် ၎င်း မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန် အားလျော်သော အကျင့်ပဋိပတ်တရားများကို ကျင့်ခြင်းပင်တည်း။(ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိ ပတ္တိ)

၃။ ၎င်း မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်အား လျော်သော အကျင့်တရား များကို ကျင့်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း မူလသည် သင့် တင့် လျောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းပင်တည်း။ (ယောနိသောမနသိကာရ)

၄။ ၎င်း သင့် တင့် လျောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်းနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း မူလသည် ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ တရားကို ကြားနာရခြင်းပင်တည်း။ (သဒ္ဓမ္မသဝန)

၅။ ၎င်းဘုရား အစရှိသော သူတော်ကောင်း တို့၏ တရားကို ကြားနာရခြင်း၏အကြောင်းရင်း မူလသည် ဘုရား စသော သူတော်ကောင်း တို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းပင်တည်း။ (သပ္ပုရိသသံသေဝ)

အထက်ပါအတိုင်း အနုလောမနည်း, ပဋိလောမနည်း များအားဖြင့် အပြန်အလှန် ဆင်ခြင်ကြည့်ပါလျှင် သပ္ပုရိသသံသေဝ- ဘုရား စသော သူတော်ကောင်း တို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရခြင်း၏ အကျိုး ကျေးဇူး များပြား, ကြီးမားပုံကြောင်း ထင်ရှားပါ၏။ အခါတပါး မြတ်စွာဘုရားက မေးသဖြင့် ညီတော်အာနန္ဒာက "ဤကဲ့သို့ ဘုရားစသော သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရခြင်းသည် ရဟန်းကိစ္စ ရဟန္တာ ဖြစ်ရန် တဝက်ပြီးစီး ပါသည်ဘုရား" ဟု လျှောက်ကြားရာ မြတ်စွာဘုရားက "တဝက် မဟုတ်ဘူး ညီတော်အာနန္ဒာ,အလုံးစုံ ပြီးစီးသည်" ဟု ဟောပြဘူးသည်ကို သတိရ၍ ဘုရားစသော သူတော် ကောင်းတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး များကြောင်းကို သိကြကာ ဘုရားစသော သူတော်ကောင်း တို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ကြပါလေ။

သောတာပတ္တိ မဂ်ရကြောင်းဖြစ်သော အထက်ပေါ်ပြ ပါ အင်္ဂါ လေးပါး တို့တွင် ဓမ္မာနုဓမ္မ ပဋိပတ္တိ–လော ကုတ္တရာ ကိုးပါးအား လျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်း ဟူသော စတုတ္ထ အင်္ဂါသည် သာလျှင် သောတာပတ္တိ မဂ်၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်၍ ကျန်သော တတိယ အင်္ဂါ၊ ဒုတိယ အင်္ဂါ၊ ပဌမ အင်္ဂါ ဖြစ်သော အကြောင်း တို့သည်ကား ဝေးစွာသောအကြောင်း အခြံအရံဖြစ်သော ပရိက္ခာရ အကြောင်းများဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိအပ် ပါ၏။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မာနု ဓမ္မ ပဋိပတ္တိအဖွင့်ဖြစ်သော သုတ် ပါထေယျ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြသည်မှာ–

ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိတိ လောကုတ္တရဓမ္မသ အနုဓမ္မ ဘူတာယ ပုဗ္ဗဘာဂ ပဋိပတ္တိယာ ပဋိပဇ္ဇနံ။

အဓိပ္ပါယ်မှာ။ ။ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ ဟူသည်ကား လောကုတ္တရာ တရား ကိုးပါး အား လျော်သော တရား ဖြစ်၍ သောတာပတ္တိမဂ်၏ ရှေ့အဘို့၌ ဖြစ်သော လောကီ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတည်း။လောကီ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးတို့ကား–

၁။ မှန်စွာသိမြင်ခြင်း။ } ပညာသိက္ခာ။
၂။ မှန်စွာကြံစည်ခြင်း။
၃။ မှန်စွာပြောခြင်း။ } သီလသိက္ခာ။
၄။ မှန်စွာပြုကျင့်ခြင်း။
၅။ မှန်စွာအသက် မွေးခြင်း။

၆။ မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊
၇။ မှန်စွာသတိရှိခြင်း။ } သမာဓိသိက္ခာ။
၈။ မှန်စွာ တည်ကြည်ခြင်း၊

သို့ပါ၍ ဓမ္မာနုဓမ္မ ပဋိပတ္တိ ဟူသည်ကား အထက်ပေါ်ပြပါ လောကီမဂ္ဂင် ရှစ်ပါး၊သို့မဟုတ် သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါး အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း ပင်တည်း။ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို တောင်းတ၍ ရတနာ သုံးပါးတို့ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်း, အလှူပေးခြင်း,သီလ ဆောက်တည်ခြင်းစသော ကောင်းမှု ကုသိုလ် တရား တို့သည်လည်း နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း,အရိယာဖြစ်ကြောင်း အထောက်အပံ့ ဖြစ်သဖြင့် သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ အပေါင်းမှ ကျွတ်လွတ်ရန် ရည်သန်၍ လေးလေးစားစား ပြုကျင့်အပ်ပါသည်။ အရေး အကြီးဆုံး တရားကား မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး တရားအထူးဟူ၍ ယူရမည်။

၁၇။ အရိယာဖြစ်ကြောင်း အစိတ်အင်္ဂါလေးပါး

အထက်၌ ပြဆို ခဲ့ပြီးသော အရိယာ ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးတို့သည် အပေါင်း အင်္ဂါတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၎င်း အပေါင်း ဖြစ်သော အင်္ဂါလေးပါး အနက် စတုတ္ထအင်္ဂါဖြစ်သော ဓမ္မာနု ဓမ္မ ပဋိပတ္တိ လောကုတ္တရာ တရား ကိုးပါးအား လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း တွင် ပါဝင်သော သုစရိုက် သုံးပါးနှင့် တကွ ငါးပါး သီလကို မကျိုး မပေါက်, မပြောက် မကျားအောင် ဆောက်တည် စောင့်ရှောက်အပ်သော အကျင့် မှုသည်

ပင်လျှင် မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း အစိတ် အင်္ဂါလေးပါး တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော် သောတာပတ္တိသံယုတ် ဒုတိယဝဂ်၌ "ရှာဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော" အစ ရှိသော ပါဠိတော် အဓိပ္ပါယ်မှာ "ရဟန်းတို့- ဤငါ၏ သာသနာတော်တွင်း၌ ငါ ဘုရား၏ တပည့်သည်-

၁။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ဂုဏ်တော် ကိုးပါး၌ မတုန် မလှုပ်သော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

၂။ တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်ခြောက်ပါး၌ မတုန် မလှုပ် သော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

၃။ သံဃာတော်၏ ဂုဏ်တော်ကိုးပါး၌ မတုန်မလှုပ် သော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

၄။ ငါးပါးသီလကိုမကျိုးမပေါက်, မပြောက်မကျား, ကောင်းမွန်လုံခြုံစွာကျင့်သုံး ဆောက်တည်ခြင်း နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့-ဗွားစီးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အထက်ပါ အစိတ်အင်္ဂါလေးပါး အကျင့်သည် စင်စစ် ငြိမ်းငွေ့ ခြင်း၄ါ၊ တဏှာ ရာဂ ကင်းခြင်း၄ါ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်း၄ါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက် မှောက် ပြုခြင်း၄ါ ဖြစ်၏"။

အမှာ–သောတာပန် မဖြစ်မီ ဤအစိတ် အင်္ဂါလေးပါ အကျင့်ကို ပြည့်စုံအောင် ကျင့်သဖြင့် သောတာပ

ဖြစ်သော, အခါ၌ ဤ အင်္ဂါ လေးပါး သည်ပင်လျှင် သောတာပန် အရိယာ၏ အင်္ဂါလေးပါးဖြစ်ကာ ရတနာ သုံးပါး ကြည်ညိုခြင်း ငါးပါးသီလ လုံခြုံစွာ ကျင့်သုံး ဆောက်တည်ခြင်းတို့၌ သူတပါးဖျက်မရအောင် မြဲလေ ၏။ ၁၂သက်စည်းမိမိ အသုံးခံ၏။ ၎င်း အင်္ဂါလေးပါး အပျက်ဲ မခံတော့ပါ။

သို့ပါ၍ အရိယာဖြစ်ကြောင်း အပေါင်းအင်္ဂါလေးပါး တမျိုး, အစိတ် အင်္ဂါ လေးပါး တမျိုး အားဖြင့် နှစ်မျိုး ဖြစ်ထားပါသည်။ ပါထေယျ ပါဠိတော် သင်္ဂီတိ သုတ်၌ လည်း ၎င်းအင်္ဂါလေးပါး နှစ်မျိုးကိုပင် အရိယာ ဖြစ် ကြောင်း အင်္ဂါများ ဟု ပြထားပါသည်။ ၎င်းအင်္ဂါရှစ်ပါး တို့ အကြောင်းခံရှိပါလျှင် အရိယာဖြစ်ရန် အာမခံ ပေး ထားပါသည်။ ၎င်းအင်္ဂါရှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင်ကျင့် ကြပါလေ။

၁၀။ ပဓာနတရား (၄)ပါး

အားထုတ်ခြင်း ပဓာနတို့သည် လေးပါး အပြား ရှိကုန်၏။

(၁) သံဝရပဓာန။ ။စောင့်စည်း မှုကို အားထုတ် ခြင်း။

(၂) ပဟာနပဓာန။ ။ပယ်ခြင်းကို အားထုတ်ခြင်း။

(၃) ဘာဝနာပဓာန။ ။ပွါးများ မှုကို အားထုတ် ခြင်း။

(၄) အနုရက္ခပဓာနနှင့် အစဉ် စောင့်ရှောက်မှုကို အားထုတ်ခြင်း။

(ပါထေယျပါဠိတော် သံဂီတိသုတ်)

၁။ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်သောအခါ မျက်စိ ဣန္ဒြေကို မစောင့်စည်းပါလျှင် အကောင်းမြင်တော့ လိုချင် တပ်မက်ခြင်း တဏှာ လောဘ ဖြစ်ပေါ်၍၊ မကောင်း မြင်တော့ နှလုံးမသာ ဗျာပါဒဒေါသ ဖြစ်ပေါ်၍ အကုသိုလ် တရားများသာလျှင် ဖြစ်ရလေ၏။ ထိုသို့ အကုသိုလ် တရားများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် မျက်စိ ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းရ၏။ ထို့အတူ နားဖြင့်အသံကို ကြားသောအခါ, နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ကို နံသောအခါ, လျှာဖြင့် အရသာကို ခံစားသော အခါ, ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့ အထိကို ခံစား ရသော အခါ, စိတ်ဖြင့် အကြံ အစည် ပြုသောအခါ အကုသိုလ် တရားများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်း ရ၏။ ဤသို့ ဣန္ဒြေ ခြောက်ပါး စောင့်စည်းမှုကို အားထုတ် ခြင်း သည် သံဝရပဓာန မည်၏။

၂။ လောဘ, ဒေါသ, မောဟ ညစ်ညိုး, ယုတ်မာ ကုန်သော အကုသိုလ် တရား အားလုံးတို့ကို လက်မခံ, ဖွင့်၏, ပယ်ဖျောက်၏, ကုန်ဆုံး ခြင်းသို့ ရောက်အောင် ပြု၏, တဖန် မဖြစ်ပေါ် ခြင်းသို့

ရောက်စေ၏။ ဤသို့ အလုတ်တရား အကုသိုလ်
အားလုံးတို့ကို ပယ်ခြင်း၌ အားထုတ် ခြင်းသည်
ပဟာန ပဓာန မည်၏။

၃။ တဒင်္ဂ ဝိဝေက, သမုစ္ဆေဒ ဝိဝေက, နိဿရဏ
ဝိဝေက တည်းဟူသော ကိလေသာတို့မှ ဆိတ်
ငြိမ်း ဝိဝေက သုံးပါးကို မှီသော၊ တဒင်္ဂ ဝိရာဂ,
သမုစ္ဆေဒ ဝိရာဂ, နိဿရဏ ဝိရာဂ တည်းဟူ
သော ကိလေသာတို့မှ ကင်းခြင်း၊ ဝိရာဂသုံးပါးကို
မှီသော၊ တဒင်္ဂ နိရောဓ, သမုစ္ဆေဒ နိရောဓ,
နိဿရဏ နိရောဓ တည်းဟူသော ကိလေ
သာ တို့၏ ချုပ်ခြင်း နိရောဓ သုံးပါးကို မှီသော၊
ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်း ပရိစ္စာဂ ဝေါသဂ္ဂ၊
နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုခြင်း ပက္ခန္ဒန ဝေါသဂ္ဂသို့
ညွတ်သော၊ ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးတရားတို့ကို ပွားများ
အားထုတ်ခြင်းသည် **ဘာဝနာ ပဓာန**မည်၏။

၄။ ဖြစ်ပေါ် လာသော ကောင်းမြတ်သော သမာဓိ
နိမိတ်အာရုံကို အစဉ်စောင့်ရှောက်၏။ အရိုးရဟု
အမှတ်ပြု၍ စီးဖြန်းသော နိမိတ်အာရုံ, ပိုးလောက်
တို့ဖြင့် ပြည့်၏ဟု အမှတ်ပြု၍ စီးဖြန်းသော နိမိတ်
အာရုံ, အညိုအရွေ စသည်ရောသော အကောင်
ပုပ်ကို အမှတ် ပြု၍ စီးဖြန်းသော နိမိတ် အာရုံ,
အလယ်နှစ်ပိုင်း ပြတ်သောအကောင်ပုပ်ကိုအမှတ်
ပြု၍ စီးဖြန်းသော နိမိတ်အာရုံ, ဖူးဖူးရောင်သော
အကောင်ပုပ်ကို အမှတ်ပြု၍ စီးဖြန်းသော နိမိတ်

အာရုံ ထိုထို အာရုံတို့ကို စောင့်စည်း၏။ ဤသို့ အစဉ် စောင့်ရှောက် မှုကို အားထုတ် ခြင်းသည် အနုရက္ခ ပဓာန မည်၏။

၁၉။ ကျွတ်လွတ်ကြောင်း ဓာတ်(၆)ပါး

အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည် ထွက်မြောက် ကျွတ်လွတ်ကြောင်း ဓာတ် (၆) ပါးကို အောက်ပါ အတိုင်း ဟောပြ ထားပါသည်။ အရိယာ ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုထွက်မြောက် ကျွတ်လွတ်မှု တို့ကို ပွါးများအပ်၏၊ အားထုတ်အပ်၏၊ အကြိမ်များစွာ အလေ့ အလာ ပြုအပ်၏၊ အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်စေအပ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်၏။

၁။ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်၏ ကိလေသာမှ ကျွတ်လွတ်မှု မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ သည် ဗျာပါဒ၏ ကုန်ဆုံးရာပေတည်း။

၂။ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်၏ ကိလေသာမှ ကျွတ်လွတ်မှု ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိသည် ဝိဟိံသ၏ ကုန်ဆုံးရာပေတည်း။

၃။ မုဒိတာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်၏ ကိလေသာမှ ကျွတ်လွတ်မှု မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိသည် အရတိ၏ ကုန်ဆုံးရာပေတည်း။

၄။ ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်၏ ကိလေသာမှ ကျွတ်လွတ်မှု ဥပေက္ခာစေတော ဝိမုတ္တိသည် ရာဂ၏ ကုန်ဆုံးရာပေတည်း။

၅။ အနိမိတ္တစေတောဝိမုတ္တိ သည် အလုံးစုံသော နိမိတ်တို့၏ ကုန်ဆုံးရာပေတည်း။

၆။ ငါ-ဟူသော မာနကို နုတ်ပယ်ခြင်းသည် ယုံမှားခြင်း, သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း တည်း ဟူသော ငြောင့်၏ ကုန်ဆုံးရာပေတည်း။

(ပါထေယျပါဠိတော် သင်္ဂီတိသုတ်)

၂၀။ ပဋိသန္ဓေတည် ပုဂ္ဂိုလ် (၄) မျိုး

၁။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အကုသလဝိပါက်ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ စွဲနေရသော ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ် အပါယ်လေးဘုံ သားတို့သည် ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ် မည်ကုန်၏။

၂။ သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်။ အဟိတ် ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တီရဏစိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ စွဲနေရသော အချို့သောလူ, အချို့သော ဘုမ္မစိုဝ်း, စတုမဟာရာဇ် နတ်တို့သည် သုဂတိ အဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ် မည်ကုန်၏။

၃။ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ် လေးခုဖြင့် ပဋိသန္ဓေ စွဲနေရကုန်သော လူ, နတ် အပေါင်းတို့သည် ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မည်ကုန်၏။

၄။ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်။ မဟာဝိပါက် ဉာဏ သမ္ပယုတ် စိတ် လေးခု, ရူပဝိပါက် ငါးခု, အရူပဝိပါက်

လေးချ၍ တဆဲ့သုံးခုသော စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေစွဲနေ ရကုန်သော လူ, နတ်,ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ သည် တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မည်ကုန်၏။

ထို ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးတို့တွင် ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်, သုဂတိအဟိတ်, ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးမျိုးတို့သည် ဒါန, သီလ, သမထ, ဝိပဿနာ ကုသိုလ်များကို လွန်စွာအားထုတ်ငြားသော်လည်း ပဋိသန္ဓေက ပညာ မပါသောကြောင့် ယခုဘဝ၌ မဂ်, ဖိုလ် မရထိုက်ချေ။ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်သာလျှင် အပြည့်အရုံ အားထုတ်ပါမူ ယခုဘဝ၌ပင် မဂ်, ဖိုလ်ကို ရထိုက်ချေသည်။ သို့သော် ယခုဘဝတွင် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ပွါးများ အားထုတ်ကြရာ၌ ဒွိဟိတ်, တိဟိတ် တွေးတောစဉ်းစား ဆင်ခြင်ရန် မဟုတ်ပါ။ ထိုအလုပ်ကိုသာ တကယ်အဟုတ်ပွါးများအားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။တိဟိတ်ဖြစ်လျှင် ယခုဘဝတွင်ပင် ရခွင့်ရှိ၍ ဒွိဟိတ်ဖြစ်ပါလျှင် ယခုဘဝတွင် မရဘဲ သေရသော်လည်း အပါယ်မကျတော့ဘဲ ဒုတိယဘဝစသည်တွင် မဂ်, ဖိုလ် ရရန် အာမခံရသော ရှုဋ္ဌသောတာပန် အစစ်ဖြစ်မည်ကို ယုံကြည်အားထားကာဝိပဿနာအလုပ်ကို အထူးပွါးများ အားထုတ် ကြပါလေ။

၂၁။ ပါရမီ အနုအရင့် ပုဂ္ဂိုလ် (၄)မျိုး

ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်၌ မြတ်စွာဘုရားက ပါရမီ အနုအရင့်, ဣန္ဒြေ အနုအရင့် ကိုလိုက်၍ ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးခွဲ၍ အောက်ပါအတိုင်း ပြထားပါသည်။

၁။ ဥဂ္ဃဋိတညူပုဂ္ဂိုလ်=ဒေသနာအကျဉ်းကို ကြားနာရသဖြင့် ဝိပဿနာ တရားကို အားထုတ်ရသော ကာလသီးခြားမရှိဘဲ မဂ်, ဖိုလ် ကိုရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ပါသည်။ (ရှေးဘဝများတွင် သုတမယပိဋကတ်မယ ဉာဏ်များနှင့်ပြည့်စုံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေတ္တရိုကာတွင် တွေ့ရပါသည်)။

၂။ ဝိပဉ္စိတညူပုဂ္ဂိုလ်=အကျဉ်း အကျယ် နှစ်သွယ်သော ဒေသနာတို့ကို ကြားနာရသဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ရသော ကာလသီးခြားမရှိဘဲ မဂ်, ဖိုလ် ရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်။ (ရှေးဘဝများတွင် သုတမယဉာဏ် နှင့် ပြည့်စုံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေတ္တိ ရိုကာတွင် တွေ့ရပါသည်)။

၃။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်=အကျဉ်းအကျယ် နှစ်သွယ်သော ဒေသနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ကြားနာရခြင်း၊ ထိုသို့ အကြိမ်ကြိမ် ကြားနာရသော ဒေသနာ အရ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်း၊ ကလျာဏမိတ္တ ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေမှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း၊ ဆရာ့ထံမှ တရား နာယူခြင်း၊ ရုံစမ်း မေးမြန်းခြင်း၊ ဆရာပြောပြသည့်အတိုင်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်း၊ ဆရာ့ထံမှာ တရားအစစ်ခံခြင်း၊ အထပ်ထပ် အခါခါ မရမနေ တရား ပွါးများအားထုတ်ခြင်း ဤသို့ အလုံးစုံသော ကိစ္စ အဝဝကို သဒ္ဓါ, သတိ, ဝီရိယ, ပညာဖြင့် လော့လာ ပွါးများ

ပြုကျင့်ပါမှ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

၄။ ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်=ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒေသနာကို အခါခါ ကြားသော်လည်း၊ များစွာ ဆောင်သော်လည်း၊ အခါခါ ပွါးများ သော်လည်း၊ ယခုဘဝတွင် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ကြ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် ယခုဘဝ၌ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ကြပါသော်လည်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးကို ဖြည့်ကျင့်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြပါမှ နောင်ဘဝ၌ မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်ကြပါသည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ ဤဇမ္ဗူဒိပ် ကျွန်းသူကျွန်းသားတို့သည် အရင့်အမာ တိပိတ်ပုဂ္ဂိုလ် များပြားကြသည်ဟု တွေ့ရပါသဖြင့် ယခုဘဝ၌ပင် မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန် ရနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဘဲဟု အားတက်ခါ မရမနေ ကျင့်ကြံ အားထုတ် တာကယ်တမ်း အလုပ် လုပ်ကြပါ။

ယခုအခါတွင် ဥဃဋိတညူ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဝိပဥ္စိတညူ ပုဂ္ဂိုလ်များ မရှိကြတော့ဘဲ နေယျပုဂ္ဂိုလ် နှင့် ပဒပရမ ပုဂ္ဂိုလ်များသာ ဖြစ်ကြောင်းကို ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ကြီးက ဗောဓိပက္ခိယ ဒီပနီ စာမျက်နှာ(၁၇) တွင် ဟောပြထားသဖြင့် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ရကြောင်းတရားများကို တကယ်တမ်း အားထုတ် ကြရပါမည်။ မိမိတို့ ရှေးရှေး ဘဝများစွာက ဖြည့်ဆည်းခဲ့သောပါရမီ

အနုအရင့် အား လျော်စွာ အရွေး နှင့် အမြန် အမှန်မုချ ရပါမည်၊ အထူးကြိုးစား အားထုတ်ကြပါလေ၊

၂၂။ ပညာ အနုအရင့် ပုဂ္ဂိုလ်(၄)မျိုးတို့နှင့် ဥပစ္ဆိလေသ

ဝိပဿနာကို ပွါးများ အားထုတ်၍ အရိယာစစ် ဖြစ်လိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ပညာ အနုအရင့်အားဖြင့် ပဋိ သမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌ (၄)မျိုး ခွဲခြားပြထားပါ၏၊

(၁) ပညာ နုံ့သော အပ္ပသုတ မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်၊
(၂) ပညာ အလယ်အလတ်ရှိသော မဇ္ဈိမပုဂ္ဂိုလ်၊
(၃) ပညာ ထက်မြက်သော တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊
(၄) ပညာ အလွန်ထက်မြက်သောအတိတိက္ခပုဂ္ဂိုလ်၊

အပ္ပသုတ မန္ဒပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပညာနုံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သည် အလင်းရောင်သြဘာသစသော ဆယ်ပါးသော ဥပက္ကိလေသ ဝဋ္ဋတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဝိပဿနာ ညစ်နွမ်းမှု တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွန်းငြိပူပန်စေလျက် ပျက်စီးသော ဝိပဿနာ ရှိနေတတ်၏၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံမှာ"ငါ၏ဝိပဿနာသည်မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်း၏၊ ငါသည် မြတ်နိုးဘွယ်သော ဝိပဿနာကို ရှုရ၏၊ ဤ ဝိပဿနာသည် ငါ၏ ဝိပဿနာပင်တည်း" စသည်ဖြင့် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတော့၏၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူသို့ ရောက်တတ်ကုန်၏၊

မဇ္ဈိမ ပုဂ္ဂိုလ်။ ။ ဤ ပညာ အလယ်အလတ် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် အထက်ပေါ်ပြပါ ပညာနုံ့သော ပုဂ္ဂိုလ် မျိုးကဲ့သို့ ထိုထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူသို့ တိုင်အောင် ရောက်ခြင်း မရှိသော်လည်း အရောင်အလင်း ဩဘာသ စသော ဥပက္ကိလေသ ဆယ်ပါးတို့ဖြင့် ပျော်ပါးမွေ့လျော်လျက် အရိယာစစ် မဂ်, ဖိုလ် အထိ ရောက်ရန် ကြိုးစားအား ထုတ် ကျင့်ကြံခြင်း၌ မစွမ်းနိုင်ကြပါကုန်။ ဤ အယူ အမိမာနနှင့်သာ တည်နေရ မှုရှာတော့၏။ ဤကဲ့သို့ ဥပက္ကိလေသ ဆယ်ပါးတို့တွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော အဓိမောက္ခ သဒ္ဓါဖြင့် ရတနာသုံးပါးတို့၌ ယုံကြည်သက်ဝင် မေတ္တာ ပေမဖြင့် ချစ်ခင်လျက်နေကြသော်၊ ရုပ္ပသောတာပန်အရာနှင့် တည်၍ သေသည့်၏အခြားမဲ့၌နတ်ပြည်သို့ရောက်ခြင်းမြဲ၏။

တိက္ခပုဂ္ဂိုလ်။ ။ ဤ ပညာထက်မြက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သည် ထိုအရောင်အလင်း ဩဘာသစသော ဥပက္ကိလေ သ ဆယ်ပါးတို့ကို မဂ်, ဖိုလ် ဟု အထင်ကြီးလျက် ဝိပဿနာလမ်းမှ မထွက်ဘဲ ပျံ့လွင့်နေတတ်၏၊ သို့သော် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့်ကား မညစ်နွမ်း မပျက်စီး နောင်သော အခါ ထို အထင်ကြီးခြင်းကို ပယ်၍လျက် ဝိပဿနာကို အားထုတ်သဖြင့် မဆုတ်ယုတ်မူ၍ မဂ်, ဖိုလ် တိုင် ရောက်နိုင်ကြပါသည်။

အတိတိက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်။ ။ ဤ အလွန်ပညာ ထက်မြက် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထို အရောင်အလင်း ဩဘာသ စသော ဥပက္ကိလေသဆယ်ပါးတို့ကို တွေ့ချင်မှလည်းတွေ့ မည်။ အကယ်၍ တွေ့ကြစေကာမူ ထိုဥပက္ကိလေသတို့

ကြောင့်လည်း မညစ်နွမ်း၊ အထင်ကြီးခြင်းဖြင့်လည်း မပျံ့လွင့်၊ ဝိပဿနာလမ်းမှလည်း မချော်မချွတ်ဘဲ တည်တံ့လျက်ပင် မဂ်, ဖိုလ်တိုင် ရောက်နိုင်ကြပါ၏။

သို့ပါ၍ အရိယာဖြစ်လိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလွန်ပညာထက်မြက်သော အတိတ်ကပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ ဥပက္ကိလေသ ဆယ်ပါး၏ ရန်ကို အမြန်ဆုံးကျော်နင်း၍ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန် ရောက်ရန် အထူးကြိုးစား အားထုတ်ကြပါကုန်။

၂၃။ ဆ-အဏ္ဏာသသယ၊ အရိယာဖြစ်လိုသူများ လွန်စွာ အလို ရှိအပ်သော အကြောင်း (၆) ပါး

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ အရိယာ ဖြစ်လိုသူများ အတွက် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ရင့်သန် ကြီးထွား လာစေခြင်းအကျိုးငှါ အောက်ပေါ်ပြပါ အကြောင်း (၆) ပါးတို့ကို လွန်မင်းစွာ အလိုရှိအပ်ပါသည်၊ အလိုရှိကြပါ။ ပြည့်စုံအောင်လည်း ကျင့်ကြံ ပွါးများကြပါကုန်။

၁။ လောဘသည် အပြစ်တွေ ထင်မြင်၍ ထို လောဘကင်း ခြင်းကို လွန်စွာ လိုလားရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

၂။ ဒေါသသည် အပြစ်တွေထင်မြင်၍ ထိုဒေါသကင်းခြင်းကို လွန်စွာ လိုလားရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

၂၅။ ဟိရီ ဩတ္တပ္ပ အရိယာဖြစ်ရန် အခြေခံ

သောတာပန်, သကဒါဂါမိ စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း အခြေခံသည် ဟိရီ,ဩတ္တပ္ပ တရားပင်ဖြစ်ကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ တော် (သတ္တက)၌ အောက်ပါအတိုင်း ဟောပြထားသ ဖြင့် ဟိရီ ဩတ္တပ္ပ တရားနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

၁။ ဟိရီဩတ္တပ္ပမရှိလျှင် ထိုသူအား ဣန္ဒြိယသံဝရ မတည်တံ့နိုင်ပါ။

၂။ ဣန္ဒြိယသံဝရ ,မရှိသောသူအား သီလ သိက္ခာ မတည်တံ့နိုင်ပါ။

၃။ သီလမရှိသောသူအား သမာဓိသည်ပြု မတည် တံ့နိုင်ပါ။

၄။ သမာဓိ မရှိသောသူအား ရုပ်,နာမ်,ခန္ဓာတရားတို့ ကို ဟုတ်မှန်စွာသိတတ်သော ယထာဘူတဉာဏ် အမြင် မရှိနိုင်ပါ။

၅။ ယထာဘူတဉာဏ် အမြင် မရှိသော သူအား ရုပ်,နာမ်,ခန္ဓာ,သင်္ခါရ တရားတို့၌ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် မရှိနိုင်ပါ။

၆။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် မရှိသောသူအား မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ် ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိမုတ္တိဉာဏ် မရှိနိုင်ပါ။

သို့ပါ၍ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သောဝိမုတ္တိ ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြပါစေရန် အကြောင်းရင်း အခြေခံ ဖြစ်သော ဟိရီ ဩတ္တပ္ပ တရားနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

၂၆။ မရသေးသော မဂ်ကို ရကြောင်း

ရပြီးသော မဂ်ကို ပွါးများကြောင်း တရား(၈)ပါး

အရိယာဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အောက်ပေါ်ပြ ပါ တရား (၈) ပါးနှင့် ပြည့်စုံပါလျှင် အရိယာဖြစ်နိုင် ကြောင်း အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်၌ တွေ့ရပါသောကြောင့် ထိုတရားများနှင့် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြပါကုန်။

၁။ မြတ်စွာဘုရားကိုဖြစ်စေ, သူတော်ကောင်း တရား နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အလေးပြုလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဖြစ်စေ မှီဝဲဆည်းကပ်၍နေခြင်း။

၂။ ၎င်းမှီရာပုဂ္ဂိုလ်ကို ကပ်၍ သံသယ ကုက္ကုစ္စကို မေးလျှောက်ခြင်း။

၃။ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ကပ်၍ သူတော်ကောင်း တရားကို ပွါးများအားထုတ်ခြင်း။

၄။ သီလသိက္ခာကို ရိုသေလေးစားခြင်း။

၅။ အပြစ် မရှိသော အကြား အမြင် ဗဟုသုတ များခြင်း။

၆။ သူတော်ကောင်း တရားကို လွန်စွာ အားထုတ် သော ဝီရိယရှိခြင်း။

၇။ သူတော်ကောင်းတရား၌ မြဲသော သတိရှိခြင်း။

၈။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ အဖြစ် အပျက်ကို ရှုခြင်း။

၂၇။ အသက်အရွယ်အားဖြင့် သိရှိရန်

လူဝတ္ထို၏ သက်တမ်းသည် ယခုအခါ အနှစ်(၁၀၀) ဖ
ဆိုကြပါသဖြင့် ၎င်းအနှစ် (၁၀၀) ကို အောက်ပါအတိုင်
အရွယ်(၁၀)ပါး အရွယ်(၃)ပါးဟု ပိုင်းခြားထားပါသည်

အရွယ်(၁၀)ပါး

၁။ မန္ဒဒသက=ဆယ်နှစ်တွင်း အသိအလိမ္မာ နည်
သော အရွယ်။

၂။ ခိဍ္ဍါဒသက=နှစ်ဆယ်တွင်း အပျော် အရွှင် များ
သော အရွယ်။

၃။ ဝဏ္ဏဒသက=သုံးဆယ်တွင်း အဆင်း ကောင်
သော အရွယ်။

၄။ ဗလဒသက=လေးဆယ်တွင်း ခွန်အား ကောင်
သော အရွယ်။

၅။ ပညာဒသက=ငါးဆယ်တွင်း ပညာဉာဏ် အ
သန်သော အရွယ်။

၆။ ဟာနိဒသက=ခြောက်ဆယ်တွင်း အလုံးစုံ ဆု
ယုတ်သော အရွယ်။

၇။ ပဗ္ဘာရ ဒသက=ခုနစ်ဆယ်တွင်း ကိုင်းသော
အရွယ်။

၈။ ဝင်္ကဒသက=ရှစ်ဆယ်တွင်း ကုန်းသောအရွယ်။

၉။ မောမူဟ ဒသက- ကိုးဆယ်တွင်း တွေဝေခြင်း များသော အရွယ်။
၁၀။ သယနဒသက-ကိုးဆယ်ကျော် အိပ်ရာ၌ လျောင်းစက်ခြင်း များသောအရွယ်။

အရွယ် (၃) ပါး

၁။ (၃၃) နှစ်တွင်း ပဌမ အရွယ်။
၂။ (၆၆) နှစ်တွင်း ဒုတိယ အရွယ်။
၃။ (၉၉) နှစ်တွင်း တတိယ အရွယ်။

အသက်အရွယ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား သတိပေးဆုံးမခဲ့သော အောက်တွင်ဖော်ပြပါ အချက်ကို သတိရှိကြပါ။

မဟာဓန သူဌေးသားသည် အရွယ်ရှိစဉ် အခါ၌ ကာမဂုဏ်အမိုက် အလိုက်အစား ကြူး၍နေ၏။ အရွယ်ကြီးရင့်သောအခါ၌ အားခွန်နည်း၍ ကိုယ်လက်လေးလံ စိတ်မကြည်လင်ဘဲ ရှိနေ၏။ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကျွတ်လွတ်မှုမှာ ဝေးစွ, ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါး ဆက်ဆံခွင့်ကိုပင် မရခဲ့ပေ။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက- သူဌေးသားကို မြင်တော်မူ၍ ညီတော်အာနန္ဒာကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ "အာနန္ဒာ- ဤ သူဌေးသားသည် ပဌမ အရွယ် ငယ်စဉ်အခါ၌ ငါ ဘုရား၏ သာသနာမှာ ရဟန်းပြုပါမူကား ရဟန္တာဖြစ်၍ ယခုဘဝပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံရလတ္တံ့။ ထိုသို့မဟုတ် ဒုတိယ အရွယ်၌ ငါဘုရား၏ သာသနာမှာ ရဟန်းပြုပါမူကား အနာဂါမ်ဖြစ်၍သေလွန်လျှင်

သဒ္ဒါဝါသ ဖြဟ္မာဘုံမှာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရလတ္တံ့။ သို့မဟုတ် တတိယ အရွယ် ရောက်စဉ် ငါဘုရား၏ သာသနာမှာ ရဟန်း ပြုပါမှုကား သကဒါဂါမိ အဖြစ် သို့ရောက်၍ အပါယ် သံသရာမှ အစဉ်ထာဝရ လွတ်ငြိမ်းလေအံ့"။

အထက်ပါ မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်ကြားချက်အရ-ပဌမ ဘဝိက ရဟန္တာ ဖြစ်ထိုက်သူ ထို သူဌေးသားသည် ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့လျက်ပင် ကိုယ်တွင်းကိလေသာ သောင်းကျန်းမှု – လွှမ်းမိုးမိသည့် အတွက် ကျွတ်ခွင့် ကျွတ်လမ်း ကွာဖွမ်းသွားရသည့် ထုံးကို နှလုံးသွင်း၍ ယခုအခါ ဘုရားသာသနာတော်တွင်းမှာ တမဂ်, တဖိုလ် ရလိုသူအပေါင်းတို့သည် ပြင်းပြသောဆန္ဒ,အားကြီးသော လုံ့လ ဝီရိယ တို့ဖြင့် ဆရာကောင်းကို မှီ၍ ဆည်းကပ် ပြီးလျှင် မရမနေ-ကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြပါကုန်။ ငယ် ရွယ်သူများ တမဂ်, တဖိုလ်တော့ လွယ်လွယ်နှင့် ရနိုင် ပါသဖြင့် အချိန်ရှိခိုက် ကြိုးစား ကျင့်ကြံကြပါ။ လူလတ် ပိုင်းကလည်း အချိန်များများ မကျန်တော့၍ ပိုမိုကြိုးစား ကြရပါမည်။ လူကြီးပိုင်းကတော့ နေ့ရော ညပါ မနား မနေ အထူးကြိုးစားကြပါ။ ယခု ဘဝမှာ မရစေကာမူ နောင် ဒုတိယ ဘဝစသည်တွင် ရမည်ကား မလွဲပါ။

၂၈။ အစိမောဂ္ဂ သဒ္ဒါ

အရိယာ ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ ဘုရား, တရား,သံဃာ ရတနာ ၃-ပါးအပေါ်၌ အလွန်ထူးကဲ ထက်မြက်ယုံကြည် လေးစားသော သဒ္ဒါ

တရားအားရှိမှ ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ပဉ္စကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ မြတ်စွာဘုရားရှင် မိန့်မှာထားပါသည်။

သဒ္ဓါ အား, သတိ အား, ဝီရိယ အား, သမာဓိ အား, ပညာအား ဟူ၍ အား ငါးပါးရှိရာ၊ သောတာပန် အရိယာဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါ ၄-ပါးတို့ကို အားထုတ်ရာ၌ သဒ္ဓါအားကို အကြီးအမှူးထားအပ်ကြောင်း အောက်ပါ ပါဠိတော်ဖြင့် ဟောပြထားပါ၏။

ကတ္ထစ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ စတူသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု ဧတ္ထ သဒ္ဓါဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သာလျှင် သဒ္ဓါအားကို မှတ်သား အပ်သနည်း။ လေးပါးကုန်သော သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါတို့၌ ဤအား ငါးပါးတို့တွင် သဒ္ဓါတည်းဟူသော အားကို မှတ်အပ်၏။

ဝင်း အဋ္ဌကထာ၌လည်း သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါ ၄-ပါး အားထုတ်ရာ၌ သဒ္ဓါအားသာလျှင် အကြီးအမှူးဖြစ်ကြောင်း ရှေ့ဆောင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကြွင်းသော သတိ, ဝီရိယ, သမာဓိ, ပညာ အားတို့သည် ထို သဒ္ဓါ အား၏ နောက်သို့ အစဉ် လိုက်ကြကုန်၏ ဟု ဖွင့်ပြထားပါသည်။

သို့ပါ၍ ထက်မြက်ထူးကဲ ယုံကြည် လေးစားသော သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပေါ်လာရန် ကြိုးစား အားထုတ်ကြပါ

လေ။ ဤနေရာတွင် သဒ္ဓါကိုပင် ရှေ့ဆောင် ထားသော်လည်း သဒ္ဓါနှင့် ပညာ အညီအညွတ် မျှတမှ သာလျှင် အရိယာ အသုဝ်စခန်းတွင် ပေါက်ရောက် အောင်မြင်မည်ကို သတိ ရှိတော်မူကြပါကုန်။

၂၉။ ရင့်ကျက်သော ပါရမီ ရှိရပါမည်

ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓေသု ကတ္တာဓိကာရော - စသည် ဖြင့်ရင်း၊ သစေပဲ သော ပုဗ္ဗေ မဋ္ဌိတ သဒ္ဓါရော ဟောတိ ဘာဝိတ ဘာဝနော– စသည်ဖြင့်ရင်း။ ကျမ်းဂန် ယုတ္တိ သာဓက ရှိသောကြောင့် ရှေးရှေးက ပွင့်တော်မူသော သာသနာ တော်၌ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွါးများ အားထုတ်ခဲ့ ဘူးသော ပါရမီဓာတ်ခံ ရင့်သံသော ဉာဏ်ပညာ ရှိသူ မှသာလျှင် ယခုဘဝ၌ မဂ်, ဖိုလ် ရနိုင်ပါသည်။ ယခု ခေတ် ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းလင်းရာ မြန်မာပြည်တွင် လူ ဖြစ်လာ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်လေးစား အားကိုး အားထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါရမီဓာတ်ခံ ရင့်သန် ကြမည်ကိုကား ယုံမှားစရာ မရှိပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း တို့သည် ပါရမီ ရင့်ကျက်သည့် အနေဖြင့် ယခုဘဝတွင် တမဂ်, တဖိုလ်ကို မရမနေ ကြိုးစားအားထုတ် ကြရပါ မည်။ ထိုသို့ အား မထုတ်ခဲ့ကြပါလျှင် ပါရမီ နုသူများ အတွက် ပါရမီရင့်ကျက်ခွင့် မရနိုင်ပါ။ ပါရမီရင့်ကျက် သူများ အဘို့လည်း မဟာခနေ သူဌေးသားကဲ့သို့ တမဂ်, တဖိုလ်သော်မှ အရမယူနိုင်ကြသူများ ဖြစ်နေကြပေလိမ့် မည်။ သို့ပါ၍ အားထုတ်ကြပါ၊ ပါရမီ ရင့်ကျက်လျှင်

ယခုဘဝတွင် တမဂ်, တဖိုလ် ရခွင့်ရှိပါသည်။ ပါရမီ မရင့်ကျက်လျှင် ပါရမီ ရင့်ကျက်လာကာ ဒုတိယ ဘဝ တတိယဘဝ စသည်တွင် အရိယာစစ် ဖြစ်ကြမည် မုချ ကေန် ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာနှင့် ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ များ၌ ပြထားပါသည်။ ဒွိဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လျှင် အား ထုတ်ပါက တိဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါသည်။

အရှင်ဒဗ္ဗထေရ် အလောင်းနှင့် တကွ အခြား ရဟန်း ၆-ပါးတို့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော် ကွယ်လုနီး အခါမှာ သံဝေဂဖြစ်၍ တောင်ပေါ်သို့ လှေခါး ဖြင့် ထောင်တက်ပြီး "ရဟန္တာ မဖြစ်လျှင် မဆင်းတော့ ဘူး"ဟု လှေခါးကိုကန်ချကာ တရား အားထုတ်ကြရာ တပါးသာလျှင် ရဟန္တာဖြစ်၍ တပါးက အနာဂါမ် ဖြစ် သည်။ကျန်ငါးပါးတို့ သေဆုံးသောအခါ ပါရမီ ရင့်ကျက် ခွင့် ရလာကြသဖြင့် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက် ရောက်သောအခါမှာ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုတွင် အရှင်ဒဗ္ဗမှာ ခုနစ်နှစ်သား အရွယ်တွင် အလွယ်တကူနှင့် ရဟန္တာဖြစ်လေသည်။ တဦးမှာ ဒါရုစိရိယပရိဗိုဇ်ဖြစ် ၍ မြတ်စွာဘုရား ထံမှ တရားတပိုဒ် ကြားနာရရုံဖြင့် ရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေး အခါက များများ အားထုတ်လျှင် ယခု ဘဝ၌ လွယ်လွယ်နှင့် အရိယာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ရှေးဘဝက နည်းနည်းအားထုတ် ဘူးလျှင် ယခုဘဝ များများ ကြိုးစားအားထုတ်မှ အရိယာ ဖြစ်နိုင်သည်။

ပါရမီခံ နည်း၍ ခက်ခက်ခဲခဲ တရား အားထုတ်ရပုံ

ဝိဋ္ဋကတ်သုံးပုံ နှုတ်ငုံဆောင်၍ စချသဖြင့် တပည့် ပေါင်း သုံးသောင်း ရဟန္တာ ဖြစ်သော်လည်း ဗုဒ္ဓ ဖန် ဖြစ်လျက်နေသော မဟာသိဝထေရ်သည် "သုံးရက် နှင့် ရဟန္တာ ဖြစ်စေမည်" ဟုကြံ၍ အားထုတ်ရာ သုံးလ နှင့်လည်းမဖြစ်၊ သုံးနှစ်နှင့်လည်း မဖြစ်၊ အနှစ်သုံးဆယ် ကြာအောင် မအိပ်ဘဲ ပင်ပန်း ခံကာ အားထုတ်ပါမှ ရဟန္တာ ဖြစ်ရသည်။

(သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်)

ပုဿဒေဝထေရ်လည်း ပေါရထာပြုတိုင်း မျက်ရည် ကျရ၍ နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်အားထုတ်ကျင့်ကြံမှ ရဟန္တာ ဖြစ်ရသည်။

(သတိပဋ္ဌာနသုတ် အဖွင့် အဋ္ဌကထာ)

စက္ခုပါလ မထေရ်သည် မိမိ၏ အသက်ကို မငဲ့ကွက် ဘဲ အပင်အပန်းကြီးစွာ ခံ၍ အားထုတ်ရာ နောက်ဆုံး မျက်စိကွယ်ပြီး စက္ခု နှစ်ကွင်း အလင်းမရသည့် အခါ ကျမှ ရဟန္တာ ဖြစ်ရ၏။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါ, အရှင်ကိမိလ, အရှင်နန္ဒိယ တော၌ တွင် ခြင်ကိုက် ဖြုတ်ကိုက် ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ကျင့်ပြီး ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြရပုံကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

ပါရမီရင့်ကျက်၍ တရားတော်တပုဒ် တပါဒ ကြား နာရ၍ရင်း၊ တရားတပွဲ ကြားနာရ၍ရင်း၊ သောတာသန်,

သကဒါဂါမိ, အနာဂါမိ,ရဟန္တာ ဖြစ်ကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားသှပါ၏။

သို့ပါ၍ မိမိတို့ ပါရမီခံ ရင့်ကျက်လျှင်လည်း လွယ်လင့်တကူ မပင်မပန်း အရိယာ ဖြစ်ကြရပါမည်။ အကယ်၍ ပါရမီ မရင့်ကျက်၍ ခက်ခက်ခဲခဲ ရှိနေပြန်လျှင် ရှေးသူတော်ကောင်းများ အပင်အပန်းခံကာ ကျင့်ကြံကြပုံကို နမူနာထားကာ အားယူ၍ ကြိုးစား ကျင့်ကြံကြပါလေ။ "အသွေး,အသားခန်းခြောက်ပေစေ၊အရိုး,အကြော,အရေ ကြွင်းပေစေ၊ အသက်သေပေစေ၊ မရလျှင်မနေ" ဟူသော အလွန် ပြင်းပြသော ဆန္ဒ ရှိကြရမည်ကိုလည်း သိကြပါလေ။

၃၀။ သမ္ပတ္တိစက် (၄) ပါး

ရှေးရှေးသော ဘဝများက ပါရမီ ကုသိုလ်ကံပင် ရှိကြသော်လည်း အောက်ပေါ်ပြပါ သမ္ပတ္တိစက် ၄-ပါး ပြည့်စုံပါမှ ထိုပါရမီ ကုသိုလ်ကံတို့ အကျိုးပေးခွင့် ရကြသည်ကို သတိပြုကြပါ။

၁။ **ဂတိသမ္ပတ္တိ**- လူ့ ဘဝ, နတ်ဘဝ ဟူသော ဂတိကောင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း တပါး။

၂။ **ကာလသမ္ပတ္တိ**- မင်းနှင့် တကွ လူတို့ တရားစောင့်ကြ၍ ညီညွတ်ကြသဖြင့် ကာလကောင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း တပါး။

၃။ **ပယောဂသမ္ပတ္တိ**- ကောင်းသောလုံ့လ,ကောင်းသော ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံခြင်း တပါး။

၄။ ဥပမိသာမ္မတ္တိ- ရုပ်ဆင်း သဏ္ဍာန် ပုံပန်းနှင့်
တကွ လှပ ချောမောသော ကိုယ် လက် အင်္ဂါ
နှင့် ပြည့်စုံခြင်း တပါး။

ယခုအခါမှာ သမ္ပတ္တိလေးပါး ပြည့်စုံသော လူ့ ဘဝ-
ဘုရား သာသနာတော် အတွင်းမှာ နေကြရ ပါလျက်
အဇ္ဈတ္တသမ္ပ ပဏိဓိ-ပယောဂသမ္ပတ္တိ လိုနေသောကြောင့်
သာသျှင် တမဂ်, တဖိုလ် မရကြသည်ကို သတိ ပြုကြ
ပါလော။

အဇ္ဈတ္တသမ္ပ ပဏိဓိ ဆိုသည်မှာ-ကောင်းမှု,မကောင်း
မှုကို အမှန်သိ၍ မကောင်းမှုကို ပယ်ပြီးလျှင် ကောင်းမှု
ကို လိုလားသော ဆန္ဒနှင့် တကွ၊ ၎င်းကောင်းမှုကို ပြီး
စီးစေနိုင်သော ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော ဝီရိယပင် ဖြစ်
ပါသည်။ ပယောဂ သမ္ပတ္တိ ဆိုသည်မှာလည်း အပေါ်
အဖျင်း, အပျင်း, အရိ ကင်း၍ မပြုသင့်,မပြုထိုက်သည်ကို
မပြုဘဲ၊ ပြုသင့်, ပြုထိုက်သော၊ အပြစ် မရှိသော အမှု
ကိစ္စတို့ကို ပြီးစေနိုင်သော ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝီရိယ
ကိုပင် ဆိုသည်။ ရဟန္တာ ဖြစ်ထိုက်သော မဟာသ
သူတော်ကောင်းသည် ၎င်း ပယောဂ သမ္ပတ္တိ မပြည့်စုံ
အောက် မဂ်, အောက် ဖိုလ်ကိုပင် မရသည်ကို သတိ
ပြုကြပါလော။

၃၁။ သံဝေဂ (၄) ပါး

အရိယာ ဖြစ်လိုသူတို့သည် ဝိပဿနာအလုပ်ကို
ဟုတ်တိုက်ကယ် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်ရန် အောက်ပါ

ပါ သံဝေဂ=ထိတ်လန့်ခြင်း လေးမျိုးအနက် တမျိုးမျိုးကို တကယ်တမ်း ဖြစ်ဘူးပါရဲ့လား?။ ၎င်း လေးမျိုးအနက် တမျိုးမျိုးသော သံဝေဂ=ထိတ်လန့်ခြင်း တကယ်အဟုတ် ဖြစ်ဘူးပါမှ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရန် ဆန္ဒပြင်းပြ ပါမည်။သံဝေဂ=ထိတ်လန့်ခြင်း မဖြစ်ဘူးလျှင် ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ရန် တကယ်အဟုတ် မကြိုးစားလိုပါ။ မရမနေ အသက်သေစေ၊အရိုး,အရေ,အကြော ကြွင်းစေ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ကို လုပ်မည်ဟူသော ဆန္ဒ ဝီရိယ မျိုး ရှိမည်မဟုတ်ပါ။သို့ပါ၍ အရိယာဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို အဟုတ်တကယ် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်ရန် သံဝေဂ= ထိတ်လန့်ခြင်း တမျိုးမျိုး ဖြစ်ရပါမည်။ သံဝေဂ မဖြစ်ကြသေးပါလျှင် သံဝေဂ ဖြစ်ရန် သံဝေဂစာအုပ်များကို ကြိုးစားဘတ်ကြပါ။

သံဝေဂ (၄) ပါး

၁။ ဇိဏ္ဏဒုဿသံဝေဂ=ကြောက်မက်ဘွယ်သော ရုပ်အဆင်းကို မြင်၍ ထိတ်လန့်ခြင်း။

၂။ ဒြိဏ္ဏပုဗ္ဗသံဝေဂ=မကောင်းမှုကို မြင်၍ ထိတ်လန့် ခြင်း။

၃။ ဥဒ္ဒကာသံဝေဂ=ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဆင်းရဲစသည် တို့ကို သိမြင်၍ ထိတ်လန့်ခြင်း။

၄။ ဓမ္မသံဝေဂ=တရားတော် သိ၍ ထိတ်လန့်ခြင်း

၃၂။ သံဝေဂ (၈) ပါး

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်လိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးဦးစွာ အောက်ပါ သံဝေဂ ဝတ္ထု ၈စ်ပါးတို့ကို နှုတ်တက်ရအောင် ကျက်မှတ်ပြီးလျှင် သံဝေဂဖြစ်လာအောင် ဆင်ခြင်ရမည်။ ဆင်ခြင်ပုံကား–ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အစရှိသော သံဝေဂ တရားတို့ကို ထင်မြင်၍ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းရှိမှသာလျှင်ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်ချင်သည်။ ထို့ကြောင့် သတိကိုရှေ့ဆောင်၍ ဆင်ခြင်ကြပါလော။

၁။ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသည်လည်း အလွန်ဆင်းရဲ၏။
၂။ ဘောက်ပြန် ချွတ်ယွင်း အိုရခြင်း သည်လည်း အလွန်ဆင်းရဲ၏။
၃။ ဖျားနာရခြင်းသည်လည်း အလွန်ဆင်းရဲ၏။
၄။ သေရခြင်းသည်လည်း အလွန်ဆင်းရဲ၏။
၅။ အပါယ် လေးဘုံတို့၌ ဖြစ်ရခြင်း သည်လည်း အလွန်ဆင်းရဲ၏။
၆။ လွန်လေပြီးသော အတိတ် ကာလ၌ ဝဋ်ဆင်းရဲ အကြောင်းရှိသော ဆင်းရဲသည် အလွန်ဆင်းရဲ၏။
၇။ နောင် အနာဂတ် ကာလ၌ ဝဋ်ဆင်းရဲ အကြောင်းရှိသော ဆင်းရဲသည်လည်း အလွန်ဆင်းရဲ၏။
၈။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အစာ အာဟာရကို ရှာမှီးရခြင်း အကြောင်းရှိသော ဆင်းရဲသည်လည်း အလွန် ဆင်းရဲ၏။

ဒို–ကမ္ဘာ့ဒွါနီးအားထုတ်လိုသူ မေ့မိတ်ဆွေ အပေါင်းတို့၊ အမြောင်လမ်းကွေ့တွင် တောဆင်, သစ်, ကျားတို့နှင့် တွေ့ရသိသကဲ့သို့ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်စရာသော အရ သံဝေဂ ဝတ္ထုတို့ကို ကြောက်ရွံ့ကြပါ၊ ထိတ်လန့်ကြပါ။ လောကကို အဟုတ်တကယ် ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်မှ သာလျှင် လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွါးကို အဟုတ်တကယ် လိုချင်ပါသည်။ ဝိပဿနာဘာရေးကို ပွါးများအားထုတ်နိုင်ရန် သံဝေဂဖြစ်ရပါမည်ဟု သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုးမထားပါသည်။

၃၃။ နာထတရား (၁၀) ပါး

အရိယာဖြစ်လိုသူ- သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့ ကိုးကွယ် လည်းရှောင်း ပုန်းအောင်း မှီခိုရာ- 'နာထတရား ၁၀–ပါးကို အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်နှင့် ပါထေယျ ပါဠိတော်တို့၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြထားပါသည်။ ထို ကိုးကွယ်ရာ တရား ၁၀–ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

၁။ အကျင့် သီလ သိက္ခာကို ရှိသေ လေးမြတ်ခြင်း, အငယ်ဖြစ် မျှလောက်သော အပြစ်တို့၌ ဘေး ဟု ရှုလေ့ရှိခြင်း။

၂။ အပြစ်မရှိသော အကြားအမြင် များခြင်း, မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို သင်ကြားခြင်း, အမြဲဆင်ခြင်ခြင်း, အယူအားဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်း။

၃။ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်း, မိတ်ဆွေ ကောင်းတို့၌ ညွတ်သော စိတ်ရှိခြင်း။

၄။ သူတော်ကောင်း တရားတို့ကို ဆုံးမလာလျှင် ရှိသေစွာ နာသူလေ့ ရှိခြင်း, ဆိုလွယ်ခြင်း, သည်းခံခြင်း။

၅။ သူတော်ကောင်းတို့ ပြုသင့်ပြုအပ်သော ကိစ္စတို့၌ မပျင်းမရိ ပြုစွမ်းနိုင်ခြင်း။

၆။ သူတော်ကောင်း တရားကို လိုလားခြင်း,သူတပါး ဟောပြောလျှင် နာလိုခြင်း, မိမိကလည်း ဟော ပြောခြင်း။

၇။ ရရသမျှသော သင်္ကန်း, ဆွမ်း, ကျောင်း,ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း။

၈။ အကုသိုလ်တရားကိုပယ်ခြင်း, ကုသိုလ်တရားကို ပြည့်စုံ စေခြင်းဖြင့် သူတော်ကောင်း တရားကို လွန်စွာ အားထုတ်ခြင်း။

၉။ သူတော်ကောင်း တရား၌ မြဲသော သတိရှိခြင်း, ကောင်းမြတ်သော သတိပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း, ရှည်စွာသော ကာလက ပြုခဲ့သည်ကိုရင်း၊ ပြောခဲ့ သည်ကိုရင်း၊ အောက်မေ့နိုင်ခြင်း, အပန်တလဲလဲ အောက်မေ့နိုင်ခြင်း။

၁၀။ မြတ်သော ပညာရှိခြင်း, အဖြစ်အပျက်ကို သိနိုင် သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း, ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌၊ ဝဋ်ဆင်းရဲအပေါင်း ကုန်ရာသို့ ရောက်ခြင်း၌၊ ပြုနိုင်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

၃၄။ အဘိဏှာသုတ်

မင်္ဂ ဖိုလ်ရကြောင်း ဝိပဿနာအလုပ်ကို ပွါးများအား ထုတ်လိုကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်အောက်ပေါ်ပြပါအချက် ငါးချက်ကို ဝိပဿနာလုပ်နေသော အချိန်မှတပါး အခြား သော အချိန်ကာလမှာ အမြဲတစေ စဉ်းစား ဆင်ခြင် ကြရပါမည်၊ အလွန် အရေးကြီးပါသည်။

၁။ ဇရာဓမ္မော– အိုခြင်း သဘောတရားသည် ရှိ၏။ ထို အိုခြင်း သဘောတရားကို ငါ မလွန်ဆန်နိုင်ပါ တကား။

၂။ ဗျာဓိဓမ္မော– နာခြင်း သဘောတရားသည် ရှိ၏။ ထို နာခြင်း သဘောတရားကို ငါ မလွန်ဆန်နိုင်ပါ တကား။

၃။ မရဏဓမ္မော–သေခြင်း သဘောတရားသည် ရှိ၏။ ထိုသေခြင်း သဘောတရားကို ငါမလွန်ဆန်နိုင်ပါ တကား။

၄။ သဗ္ဗေဟိ ပိယေဟိ စသည်တို့အရ– ချစ်နှစ်သက် သော သူတို့နှင့်၎င်း၊ နှစ်သက်မြတ်နိုးသောပစ္စည်း ဥစ္စာတွေနှင့်၎င်း၊ သေကွဲ သို့မဟုတ် ရှင်ကွဲ ကွဲရ ခြင်း သဘောတရားသည် ရှိ၏။ ထို ကွဲရခြင်း သဘောတရားကို ငါ မလွန်ဆန်နိုင်ပါ တကား။

၅။ ကမ္မဿကာ ကမ္မဒါယာဒါ စသည်တို့အရ ကံ-သာ လျှင် မိမိပိုင်ဥစ္စာ, ကံ-သာလျှင် အမွေခံ, ကံ-ပစ်

ချရာမှာ ငါနေရမှာတကား၊ ကံတရားကို ငါမလွန်ဆန်နိုင်ပါ တကား။

(အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် အဘိဏှသုတ်)

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရာတွင် အထောက်အပံ့ အကူအညီ ရစေရန် အထက်ဖော်ပြပါ သဘော ငါးချက် အနက်ကို မိမိရရ နှလုံးသွင်းကြပါလေ၊ ပွါးများကြပါလေ၊ များစွာ အကူအညီ ရပါသည်၊ အထူးတိုက်တွန်းပါသည်။

၃၅။ သူတော်ကောင်း ဥစ္စာ (၇) ပါး

အရိယာ ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အောက်ပါ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ (၇) ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံကြရပါမည်။

၁။ **သဒ္ဓါ**–ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ သုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကို ယုံကြည်ခြင်း၊ ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်း။

၂။ **သီလ**– ပဥ္စသီလ၊ အဋ္ဌင် ဥပေါသထသီလ၊ ဒသသီလ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ စသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

၃။ **သုတ**–အကြားအမြင် များခြင်း။

၄။ **စာဂ**–ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်း။

၅။ **ပညာ**–သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်း။

၆။ **ဟိရီ**–သူတော် ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ အံ့သည်ကို ရှက်၍ မကောင်းမှုကို ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

၇။ အြဗ္ဗုပ္ပ- ပစ္စုပ္ပန်ဘေး, သံသရာ ဘေးတို့ကို ကြောက်လန့်၍ မကောင်းမှုကို ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

ဤ သူတော်ကောင်း ဥစ္စာ ၇- ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လောကီဥစ္စာ ရွှေ ငွေ မရှိ၊ ဆင်းရဲစေကာမူ စိတ်ချမ်းသာ၏၊ ကိုယ်ချမ်းသာ၏။ ထိုသူတော်ကောင်း ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံပါလျှင် အပါယ်လေးဘုံသို့ မကျရောက်ဘဲ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုသာ ခံစားရလေတော့၏။ **သုပ္ပဗုဒ္ဓ** အမည်ရှိသော နူနာ စွဲကပ်နေသော သူတောင်းစားသည် ထို သူတော်ကောင်းတရား ၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပါသဖြင့် သိကြားမင်းက "သုပ္ပဗုဒ္ဓ သင်၏နူနာ ပျောက်စေမည်။ လိုရာဥစ္စာပစ္စည်းလည်းရစေမည်။ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရား မရှိဟု ဆိုလော့" ဟု ပြောလာလျှင်၊သုပ္ပဗုဒ္ဓက- "ငါ၌ဘုရား၏ အမွေအနှစ် ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံပြီ၊ သင်၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို မလိုပြီ၊ ရတနာ သုံးပါးကို ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားကို မပယ်လို" ဟု ဆိုကာ သိကြားမင်းကို မောင်းနှင်လွှတ်လိုက်၏။ သူတော်ကောင်းတို့၏ ဥစ္စာ ၇-ပါးကား ဤမျှလောက်သော စိတ်ချမ်းသာ, ကိုယ်ချမ်းသာ တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ပါ၏။ ထို သူတော်ကောင်း ဥစ္စာ ၇- ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံကြပါလေ။

ဗလ (၅) ပါး

အထက် ပေါ်ပြပါ သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ၇-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အောက်ပေါ်ပြပါ သူတော်

ကောင်းတို့၏ ဗလ=အား ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံကြလေ တော့သည်သာတည်း။

၁။ သဒ္ဓါ ဗလ- ဘုရား, တရား, သံဃာ ရတနာ သုံးပါး ဂုဏ်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း, လေးစားခြင်း။

၂။ ဝီရိယဗလ–အကုသိုလ်တရားကို ခေါင်းပါးစေ၍ ကုသိုလ်တရားကို ပွါးများစေခြင်း။

၃။ သတိဗလ– ရုပ်ဓာတ်, နာမ်ဓာတ် နှစ်ပါးတို့၌ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ လက္ခဏာရေး သုံးပါးဖြင့် အမြဲ နှလုံးသွင်းခြင်း။

၄။ သမာဓိဗလ– ဒါန, သီလ စသော ကုသိုလ် ကောင်းမှုတို့၌ မတုန် မလှုပ် တည်ကြည်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၅။ ပညာဗလ– ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂ တရားဖြင့် ရုပ်, နာမ်,ဓမ္မတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို အပန်တ ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ခြင်း။

၃၆။ အရိယာဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါ (၆) ပါး

သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊
စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ။
အာတာပီ နိပကော ဘိက္ခု၊
သော ဣမံ ဝိဇဋယေ ဇဋံ။

(ဒေဝတာသံယုတ် ပါဠိတော်)

ယခု ဘဝ၌ပင် ချည်ခင် အရုပ်နှင့် တူသော တဏှာ အရုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းနိုင်သည့် အရိယာအစစ် ဖြစ်လို ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားက နတ်သား တဦးကို အကြောင်းပြု၍ ဟောပြတော် မူအပ်သော အထက်ပေါ်ပြပါ ပါဠိတော် အရ အောက်ပါအင်္ဂါ ၆- ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပါမှ အရိယာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို သိကြ ပါလေ။ ပြည့်စုံအောင်လည်း ကျင့်ကြံပွါးများ အား ထုတ်နိုင်ကြပါစေ။

၁။ မူလ အခြေခံသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
၂။ ကမ္မဇ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
၃။ ကိလေသာကို ပြင်းစွာ ပူပန်စေတတ် ဖျက်ဆီး တတ်သော လုံ့လ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
၄။ သုတမယ, စိန္တာမယ, ဘာဝနာမယဉာဏ် အဆင့် ဆင့် ရင့်ကျက်လာသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
၅။ ကပ်၍ ရှုတတ်သော ခဏိက သမာဓိ စိတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
၆။ ရုပ်, နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်မှု, ပျက်မှု သိသော, ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

၃၇။ သံသရာဘေး လွတ်ကြောင်းတရား (၄)ပါး

အရိယာ ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အောက်ပါ လေးပါးသော ကိစ္စကာလကို တိုးတက် ပွါးစေသည့် ရှိသော် တဖြည်းဖြည်း အာသဝေါတရား ပါးလွှာပြီး ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။

သုစန္ဒဇာတ် ၁၃၀-၅

၁။ ရုံခါ, ရုံခါ တရား ကို နာယူခြင်း။
၂။ ရုံခါ, ရုံခါ တရား ကို ဆွေးနွေးခြင်း။
၃။ ရုံခါ, ရုံခါ နာမ်,ရုပ် ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်ခြင်း။
၄။ ရုံခါ, ရုံခါ လက္ခဏာ ယာဉ်ဖြင့် ရှုမြင်ခြင်း။

၃၈။ နိပက တရား (၇) ပါး

အရိယာ ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အောက်ပါ နိပက တရား ၇– ပါးတို့၏ သဘောကို ကောင်းစွာ အောက်မေ့ ကြိုစည်သည်ရှိသော် ရင့်သောသတိ,ရင့်သော ပညာနှင့် ပြည့်ရုံကြ၍ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို ဆောလျင်စွာ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါ၏။

၁။ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်။
၂။ ထို အကုသိုလ် ဒုစရိုက်၏ အပြစ်ဒေါသ။
၃။ ကုသိုလ် သုစရိုက်။
၄။ ထို ကုသိုလ်သုစရိုက်၏ အကျိုးအာနိသင်။
၅။ ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာတို့၏ မမြဲသော အနိစ္စသဘော။
၆။ ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာတို့၏ ဆင်းရဲသော ဒုက္ခသဘော။
၇။ ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာတို့၏ အတ္တ မရှိ, အတ္တ မဟုတ် အစိုးမရ, အနှစ်သာရ မရှိသော ,အနတ္တသဘော

၃၉။ စတုရာရက္ခ ဘာဝနာ (၄) ပါး

မဂ်,ဖိုလ် ရလိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘေးအန္တ ရာယ်များစွာတို့မှ ကင်းစင် လွတ်မြောက်စေခြင်းငှါ၎င်း ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀–တန်နှင့် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်

လျင်မြန်စွာ ရစေခြင်းငှါရင်း ဝိပဿနာ အလုပ်ကို အား မထုတ်မီ ရှေးဦးစွာ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀- တို့တွင် လူတိုင်းတို့နှင့် သင့်လျော်၍ "သဗ္ဗတ္ထက" အမည်ရသော "စတုရာရက္ခ"ဟူ၍လည်း ခေါ်ရသော အောက် ဖော်ပြ ပါ သမထ ဘာဝနာ ၄-ပါးကို ပွါးများ ကြရပါမည်။

၁။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်ကို ရှုးမိုက် ပွါးများ ခြင်း။

၂။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်း မာ ချမ်းသာကြပါစေဟု မေတ္တာကို ပွါးများခြင်း။

၃။ အသုဘ ၁၀-ပါးတို့ စက်ဆုပ်ဘွယ်ရာ အစစ်, အမှန်ဟု ပွါးများခြင်း။

၄။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ သေခြင်း သဘော တရား မြဲ၏၊ ထို့ အတူသာလျှင် ငါလည်း အမှန် သေရမည်ဟု မရဏာဿတိ တရားကို ပွါးများ ခြင်း။

၄၀။ တည်ရာ တရား (၅) ပါးနှင့် ပွါးများရာ တရား (၄) ပါး

ပဥ္စသု ခုမ္မေသု ပဘိဋ္ဌာယ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာ ဝေတဗ္ဗာ။

(အင်္ဂုတ္တိုရ် နဝနိပါတ်)

အရိယာ ဖြစ်လိုသူ သူတော်စင် အပေါင်းတို့သည် အောက်တွင် ဖော်ပြပါ ငါးပါးသော တရားတို့၌ တည်၍ လေးပါးသော တရားတို့ကို ပွါးများရပါမည်။

တည်ရာ တရား (၅) ပါး

၁။ ကလျာဏ မိတ်စစ်နှင့် ပြည့်ရုံစေရမည်။

၂။ ထိုကလျာဏ မိတ်စစ်ကို အမှီပြု၍ သီလကိုလည်း ပြည့်ရုံစေရမည်။

၃။ အပ္ပိစ္ဆတာ အစရှိသော ကထာဝတ္ထု ၁၀-ပါး တို့နှင့် ပြည့်ရုံစေရမည်။

၄။ ပါပဓမ္မ အကုသလ ကုန်ခန်းကြောင်း ကောင်း မြတ်သော အာရဒ္ဓ ဝီရိယနှင့်လည်း ပြည့်ရုံစေ မည်။

၅။ ယထာဘူတ ဉာဏ်ဖြင့် ဟုတ်မှန် သည့်အတိုင်း ပညတ်, ပရမတ်တို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိမြ ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော ပညာနှင့်လည်း ပြည့်ရုံစေ ရမည်။

ဤ တည်ရာတရား ငါးပါးတို့တွင် ပဌမတရား ကလျာ ဏ မိတ်စစ်နှင့် ပြည့်ရုံပါမှ ၎င်းမိတ်စစ်ကို အမှီသဟ ပြု၍ ကျန်တရားများ ဖြစ်သော သီလ,ကထာဝတ္ထု ၁၀- ပါး,အာရဒ္ဓ ဝီရိယ,ပညာတို့နှင့် ပြည့်ရုံနိုင်ပါမည်။သို့ပါ၍ ကလျာဏ မိတ်စစ်ကို တွေ့အောင်ရှာဖွေ ရွေးချယ်၍ ပေါင်းသင်းမှီဝဲ ဆည်းကပ်ရန် အရေး အကြီးဆုံး အချက် ဖြစ်ပါသည်။ (တတိယအပိုင်းတွင်ကလျာဏမိတ် စစ် အကြောင်းကို ကြည့်ပါလေ)။

ပွါးများရာတရား (၄) ပါး

အထက်ဖော်ပြပါ ငါးပါးသော တရားတို့၌ တည်၍ အောက်ပါ တရားလေးပါးတို့ကို ပွါးများကြပါလေ။

၁။ ရ ဂ တဏှာ လောဘကို ပျောက်စေခြင်းငှါ အသုဘသညာကို ပွါးများရမည်။
၂။ ဗျာပါဒ ဒေါသကို ပျောက်စေခြင်းငှါ မေတ္တာ တရားကို ပွါးများရမည်။
၃။ ကာမဝိတက်, ဗျာပါဒဝိတက်, ဝိဟိံသာဝိတက် အစရှိသော ပါပဝိတက်များ ပပျောက်စေခြင်းငှါ အာနာပါနဿတိ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို မပြတ် အောက်မေ့သော သတိကို ပွါးများရမည်။
၄။ "ငါ"ဟူ၍မျှ ကောဋ္ဌာသမရှိ၊ မရကောင်းဘဲနှင့်"ငါ" ဟု ထောင်လွှား တက်ကြွသော မာနကို ချိုးဖဲ့ ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ အနိစ္စသညာကို အမြဲ ပွါးများရ မည်။

၄၁။ မဂ်, ဖိုလ် ရကြောင်း ယောဂီ အင်္ဂါ (၃) ပါး

(၁) မည်သို့ဝယ်၍ မည်သို့ရောင်းလျှင် မည်မျှ မြတ် စွန်းမည်ဟု သိမြင်ထားရခြင်း။ (၂) ရောင်းဝယ်မှု၌ ပါး နပ်လိမ်မာစွာ ပြုလုပ်ထားရခြင်း။ (၃) မိမိမှီခို အားထား စရာ ဓနအင်အား ရှိသူများ ရှိထားနှင့်ခြင်း။ ထို အင်္ဂါ သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဈေးသည်သာလျှင် မြန်စွာကြီးပွါး

လေသကဲ့သို့ အောက်ပါ အင်္ဂါ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ယောဂီမှ သာလျှင် မဂ်, ဖိုလ်ကို မြန်စွာရနိုင်ပါသည်။

၁။ သစ္စာတရား လေးပါးကို ရှုမြင်ခြင်း၊
၂။ ကြီးမားသော ဝီရိယဖြင့် အားထုတ်ခြင်း၊
၃။ သမထ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုင်ရာ စာပေ ဗဟုသုတ ရှိသူများကို မှီဝဲ ဆည်းကပ်ခြင်း၊

(တိက အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်)

၄၂။ သညာ (၆) ပါး

ပါထေယျ ပါဠိတော် သင်္ဂီတိ သုတ်တော်၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ် ဟောကြားတော်မူသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော အောက်ဖော်ပြပါ သညာ ၆-ပါးတို့ကို အမြဲတစေ အမှတ် ပြုကြပါလေ။

၁။ ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရ တရားတို့သည် မမြဲ ဟု အမှတ်ပြုသော အနိစ္စသညာ၊
၂။ မမြဲသော အရာတို့၌ ဆင်းရဲ၏ဟု အမှတ်ပြုသော အနိစ္စေ ဒုက္ခ သညာ၊
၃။ ဆင်းရဲသည်၌ အစိုးမရဟု အမှတ်ပြုသော ဒုက္ခေ အနတ္တ သညာ၊
၄။ ပယ်အပ်၏ဟု အမှတ်ပြုသော ပဟာန သညာ၊
၅။ ရာဂကင်း၏ဟု အမှတ်ပြုသော ဝိရာဂ သညာ၊
၆။ ရာဂချုပ်၏ဟု အမှတ်ပြုသော နိရောဓ သညာ၊

၄၃။ မဂ်, ဖိုလ် ရရန် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ် ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါ (၄) ပါး

အောက်ပါ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ညီညွတ်မှသာလျှင် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အစစ် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မဂ်, ဖိုလ် ရလိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့သည် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အစစ် ဖြစ်ပေါ်လာရန် ထို အင်္ဂါ လေးပါးနှင့် အညီ အားထုတ်ကြပါလော။

၁။ ဝိဝေကနိဿိတ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောအခါ ကိလေသာတို့ ဆိတ်ခြင်းကို မှီတွယ်၍ဖြစ်ခြင်း။
၂။ ဝိရာဂနိဿိတ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောအခါ ကိလေသာတို့မှ ကင်းခြင်းကို မှီတွယ်၍ ဖြစ်ခြင်း။
၃။ နိရောဓနိဿိတ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောအခါ ကိလေသာတို့ ဖြစ်မှုမရှိခြင်းကို မှီတွယ်၍ ဖြစ်ခြင်း။
၄။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိ- ထို အာရုံတို့ကို ရှေးရှုသော အားဖြင့် ညွတ်တိုင်း ညွတ်တိုင်း ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခြင်း။

အခန်း ၃

အရိယာ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း

၄၄။ ဝိပတ္တိစက် (၄)ပါး

ဤ စက်လေးပါးတို့သည် အကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပွါးရာ အကြောင်းရင်း အခြေခံသဘောမျိုး ဖြစ်သဖြင့် မဂ်, ဖိုလ် ရလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၎င်းစက် လေးပါးတို့မှ ကင်းလွတ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

၁။ သူတော်ကောင်း တရား ရှားပါး ခြောက်ကပ် မလျောက်ပတ်သော အရပ်၌ နေရခြင်း။
၂။ သူတော်မဟုတ် သူယုတ် မိတ္တာတို့ကို မှီရာ မှီကြောင်း အပေါင်းအသင်းပြုလုပ်၍ နေရခြင်း။
၃။ ပြုဘူးသော ရှေးဘုန်းရှေးကံ အခံ သွေးနုပ်ခြင်း။
၄။ စိတ်သဘောထား ယွင်းမှားတိမ်းစောင်း မကောင်းသော အလေ့အကျင့် ရှိခြင်း။

၄၅။ ဝိပတ္တိတရား (၄) ပါး

မဂ်, ဖိုလ် ရလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အောက်ပေါ်ပြပါ ဝိပတ္တိတရား လေးပါးတို့မှ လွတ်ကင်းရပါမည် လွတ်ကင်းကြပါစေ။

၁။ အပါယ်လေးဘုံ၌ ဖြစ်ရခြင်း-(ဂတိဝိပတ္တိ)။
၂။ ယုတ်ညံ့သော အတ္တဘော ကိုယ်လက် အင်္ဂါကို ရခြင်း (ဥပဓိ ဝိပတ္တိ)။

၃။ မကောင်းသော မင်းဆိုး မင်းယုတ်တို့၏ လက်ထက်မှာ ဆိုအပ်သော ကာလ (ကာလဝိပတ္တိ)။
၄။ မကောင်းသော လုံ့လပယောဂရှိခြင်း (ပယောဂဝိပတ္တိ)။

၅၂ ဝိပတ္တိ လေးပါးတို့တွင် မိမိတို့၏ လုံ့လဖြင့် ရှောင်ကွင်းရန် လိုသောစကာမှာ အမှတ် ၄-ပယောဂ ဝိပတ္တိပင်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းပယောဂဝိပတ္တိမှ ကင်းလွတ်စေရန် သတိပြုရာ၏။

၄၆။ ရပ်ပြစ် (၈) ပါး

ဘုရားပွင့်လျက် ဘုရားသာသနာ ထွန်းလင်းနေစဉ်-

၁။ ငရဲ၌ ကျရောက်နေရခြင်း။
၂။ တိရစ္ဆာန် အမျိုး၌ ဖြစ်နေရခြင်း။
၃။ ပြိတ္တာအမျိုး၌ ဖြစ်နေရခြင်း။
၄။ အသညသတ်ဘုံ အရူပဘုံတို့၌ ဖြစ်နေရခြင်း။
၅။ ဘုရားသာသနာ မရှိသော အရပ် ပစ္စန္တရာဇ်၌ လူဖြစ်နေရခြင်း။
၆။ ဘုရားသာသနာ တည်ရှိသော အရပ်၌ ဖြစ်ရသော်လည်း မှားယွင်းသော မိစ္ဆာအယူကို ယူနေခြင်း။
၇။ အမှားအမှန် ခွဲခြားနိုင်လောက်အောင် အသိဉာဏ် မရှိသောသူ ဖြစ်နေခြင်း။
၈။ အမှားအမှန် ခွဲခြားနိုင်လောက်အောင် အသိဉာဏ် ရှိသော်လည်း ဘုရားသာသနာ နှင့် မကြုံကြိုက်ဘဲ လူဖြစ်လာရခြင်း။

အထက်ပါ ၈-မျိုး တို့၌ ဖြစ်ရသောအခါ ကာလများ သည် အရိယာမဂ် အကျင့်ကို ကျင့်ရန် အခွင့်အခါမဟုတ် သောကြောင့် လူပင်ဖြစ်ရငြားသော်လည်းလူဖြစ်ကျိုးမနပ် နိုင်သည်ကို ရည်ရွယ်၍ အဋ္ဌအက္ခဏာ-ဟု အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ် အဋ္ဌနိပါတ်၌ ဟောတော်မူသည်။ ၎င်းကိုပင် အပြစ်ရှိသော အရပ်ရှစ်ပါး ဟူ၍၎င်း၊ ရပ်ဖြစ်ရှစ်ပါး ဟူ၍၎င်း မြန်မာတို့က ခေါ်ကြသည်။ ယခုလို ဘုရား သာသနာတော် ထွန်းလင်းနေသော အခါသည်ကား အရိယာမဂ် အကျင့်ကို ကျင့်ရန် အခွင့်အခါ ဖြစ်၍ ၎င်း အဋ္ဌအက္ခဏရှစ်မျိုးကို ကျော်လွန်နေသောကြောင့် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမ ခဏာမည်၏၊ ဤခဏကို တကယ်ရ၍ မဂ္ဂဖြဟ္မစရိယကို ပြည့်စုံအောင် ကျင့်နိုင်ပါမှ လူဖြစ်ကျိုး နပ်ကြောင်းကို အမှန်စဉ်းစားကြမိကာ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို မရမနေ အရယူပါရန် လေးလေးနက်နက် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

အာဠာရ, ဥဒက ရသေ့တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို နာရလျှင် ချက်ခြင်းပင် တရားရမည့် ဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်များပင် ဖြစ်ကြ၏။ သို့သော်, ၎င်းတို့သည် ဘုရားက တရားမဟောမီကလေးတွင် လူ့ဘဝမှ ရုတေ၍ အရူပဘုံ သို့ ရောက်သွားကြသောကြောင့် တရားနာခွင့်, တရား ကျင့်ခွင့်, ကျွတ်လွတ်ခွင့် မရှိသေးဘဲ ဖြစ်သွားရှာကြလေ ၏။ ထို့အတူပင် ယခုကာလ၌ ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ ကြုံနေကြသော သူတို့သည်လည်း အရိယာမဂ်တရားကို ရအောင် မကျင့်မိဘဲ သေလွန်သွားလျှင် ထိုအာဠာရ,

ဥဒက ရသေ့ကြီးတို့ကဲ့သို့ပင် ကျွတ်လွတ်ခွင့် မရှိသေးတဲ့ ဘုရားသာသနာတော်တွေနှင့် လွဲသွားနိုင်သည်ကို သတိပြုကြရာ၏။

၄၇။ ယခုဘဝတွင် အရိယာ မဖြစ်နိုင်သော အင်္ဂါ (၅) ပါး

အောက်ဖော်ပြပါ အင်္ဂါ ငါးပါးတို့တွင် တပါးပါးနှင့် ငြိလျှင် ယခုဘဝတွင် အရိယာ မဖြစ်နိုင်ပါ၊ ထိုပါ၍ ပါရမီ တရား အစားစားကို အားထားကာ ပေါ့လျော့မနေကြဘဲ ယခုဘဝမှာပင် အရိယာဖြစ်ရန် အားထုတ်လိုက်ကြပါလေ။ ရှေးက ပါရမီပါလျှင် ယခုဘဝမှာပင် အရိယာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ မပါလျှင်လည်း ပါရမီ ဖြည့်သွားမည်မှာ ကေန်မလွဲနိုင်တော့ပါ, အားထုတ်ကြပါလေ။

၁။ ကျွတ်ထိုက်သော ပါရမီ ရှိပါသော်လည်း ကာမဂုဏ်တရားကို ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ မစွန့်နိုင် ခဲ့လျှင်သော်၎င်း၊ အားအင်ပြော့ကာ အားမထုတ်နိုင်လောက်အောင် ဒုခိမင်းမစွမ်း ရှိလာခဲ့လျှင်သော်၎င်း မဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်ပါ။ ဤအရာ၌ မဟာဓန သူဌေးသား လင်မယားတို့ကို ကြည့်ပါလေ။

၂။ ကာမဂုဏ်များကို စွန့်ခွါ၍ ကြိုးကြိုးကုတ်ကုတ် တရား အားထုတ်ပါသော်လည်း ဘုရား တည်းဟူသော ဆရာ ဥပနိဿယကောင်းကို မမှီဝဲရလျှင် မဂ်, ဖိုလ် ကို မရနိုင်ပါ၊ ဤအရာ၌ အာဠာရ ဥဒက ရသေ့တို့ကို ကြည့်ကြပါလေ။

(အမှာ - ဘုရား၏ တရား၊ နည်းလမ်းမှန်ကို ဟောပြနိုင်သော ဘုရား၏ တပည့်ကို မြဲဝဲခြင်းသည်လည်း ဘုရားကို မြဲဝဲခြင်း၌ ပါဝင်သည်ဟု မှတ်ပါလေ)။

၃။ ဆရာကောင်းကို တွေ့ရပါသော်လည်း ဝီရိယကို လုံလောက်စွာ အားထုတ်ခြင်းမရှိလျှင် မဂ်, ဖိုလ်ကို မရနိုင်ပါ။ ဤအရာ၌ အရှင်ဥဒါယီကို ကြည့်ကြပါလေ။

၄။ အားထုတ်ပါသော်လည်း ယခုလက်နှင့် မကျန်းမာသော်ငြား, အရွယ်ကြီးရင့် အိုမင်းမစွမ်း ဖြစ်လာသော်ငြား တွင်ကျယ်စွာ အားမထုတ်နိုင်လျှင် မဂ်, ဖိုလ်ကို မရနိုင်ပါ။ ဤအရာ၌ ပါရမီ ရင့်ကျက်ပြီး ဖြစ်ပါလျက်နိယတ ဗျာဒိတ်ကို မရခဲ့ပါသဖြင့် ခွက်ခွက်လံအောင် ဘုရား အဆုဆု လွဲနေကြသော နေယျ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ကြည့်ကြပါလေ။

၅။ မဂ်, ဖိုလ်ကို ရထိုက် ပါရမီ ရှိပါသော်လည်း ကံကြီး ငါးပါး ဖြစ်မှားမိခြင်းကြောင့်လည်း မဂ်, ဖိုလ်ကို မရနိုင်ကြပါ။ ဤအရာ၌ အဇာတသတ် မင်းသားကို ကြည့်ကြပါလေ။

၄၈။ မဂ်, ဖိုလ် မရနိုင်သော အန္တရာယ် (၅)ပါး

ငြင်း အန္တရာယ်ငါးပါး မိမိ၌ ကပ်ငြိနေပါလျှင် ယခုဘဝတွင် မဂ်, ဖိုလ်ကို မရနိုင်ပါ၊

၁။ ကမ္မန္တရာယ်။ အမိကိုသတ်ခြင်း, အဖကိုသတ်ခြင်း, လူဇာတ်ရှိသော ရဟန္တာကို သတ်ခြင်း,

မြတ်စွာဘုရား၌ သွေးခဲအောင် ဒဏ်ရာရစေခြင်း, သံဃာများကို ကွဲပြားစေခြင်း။ ဤ ကံငါးပါးသည် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ငရဲသို့ ကျရောက်စေ တတ်သောကြောင့် အာနန္တရိယ ကံ မည်၏။ ၎င်း အာနန္တရိယကံ ငါးပါးသည် သဂ္ဂန္တရာယ်, မဂ္ဂန္တ ရာယ် ၂-ပါးလုံး ဖြစ်၏။ ထိုလရှိသော ရဟန်း မိန်းမကို မေထုန် မှီဝဲခြင်းဟူသော ဘိက္ခုနီ ဒူသ က ကံသည်လည်း မဂ္ဂန္တရာယ်ဖြစ်၏။ ဤ ကံ ၆-ပါးသည် **ကမ္မန္တရာယ်** မည်၏။

၂။ **ကိလေသန္တရာယ်**။ ကောင်းမှု မကောင်းမှုမည် သည် မရှိ။ပြုလုပ်သော်လည်း ကောင်းမှုမကောင်း မှု မဖြစ်၊ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို မပေးနိုင်ဟုမြဲမြံ စွာယူဆသော "အကိရိယဒိဋ္ဌိ" သတ္တဝါသည်သေ လျှင် ပြတ်၏, ဆုံး၏,ဘဝတပါး၌ မဖြစ်ပြီ။ကောင်း မှု မကောင်းမှုတို့၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး မည် သည် မရှိပြီဟု မြဲမြံစွာယူဆသော "နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ"။ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး ဖြစ်ရန် ကောင်းမှုမကောင်း မှု ဟူသောကံ- အကြောင်းမရှိ။ အကြောင်းမရှိဘဲ အလိုလိုပင် ချမ်းသာသည်၊ အလိုလိုပင် ဆင်းရဲ သည်ဟု မြဲမြံစွာ ယူဆသော "အ-ဟေတုကဒိဋ္ဌိ"။ ဤဒိဋ္ဌိကြီး သုံးမျိုးသည် မစွန့်လွှတ်နိုင်အောင်မြဲမြံ စွာ ဖြစ်လျှင် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ် ငရဲသို့ ကျရောက်စေ တတ်သောကြောင့် "နိယတ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ" မည်၏။၎င်း နိယတ မိစ္ဆာ

ဒိဋ္ဌိသည် သဂ္ဂန္တရာယ် မဂ္ဂန္တရာယ် နှစ်ပါးလုံး
ဖြစ်၏။ ကိလေသန္တရာယ် လည်း မည်၏။

၃။ ဝိပါကန္တရာယ်။ အဟိတ်, ဒွိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ
သည် ဝိပါကန္တရာယ် မည်၏။ မဂ္ဂန္တရာယ်သာ
ဖြစ်၏, သဂ္ဂန္တရာယ်ကား မဖြစ်၊ ဤ ပဋိသန္ဓေ
ရှိသောသူသည် ပဋိသန္ဓေ ဉာဏ် ကင်းသည့်
အတွက် မဂ်, ဖိုလ်ကိုသာ မရနိုင်သည်။ လူ့နတ်
သုဂတိသို့ကား ရောက်နိုင်ပါ၏၊ ယခု ဘဝတွင်
မဂ်, ဖိုလ် မရောက်နိုင်သော်လည်း ယခုဘဝတွင်
ပြုကျင့်သော ကောင်းမှု ကုသိုလ်များ၏ အကျိုး
ပေးခွင့် ရကာ နောင်ဘဝများတွင် တိဟိတ် ပဋိ
သန္ဓေကို ရရှိလျက် မဂ်, ဖိုလ်ကို ရနိုင်ပါ၏။

၄။ အရိယူပဝါဒန္တရာယ်။ အရိယာဟု သိလျက်ဖြစ်
စေ, မသိဘဲဖြစ်စေ, အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို ဂုဏ်ပျက်
အောင် ဖြစ်စေ, သီလပျက်အောင် ဖြစ်စေ ကဲ့ရဲ့
စွပ်စွဲပြုကျင့်ခြင်းသည်အရိယူပဝါဒန္တရာယ်မည်၏၊
သဂ္ဂန္တရာယ်, မဂ္ဂန္တရာယ် နှစ်ပါးလုံးဖြစ်၏။သို့သော်
ကန်တော့ တောင်းပန်ပြီးသော အခါ ၎င်းအန္တ
ရာယ်မှ လွတ်ကင်းလေ၏၊ ၎င်းအန္တရာယ်မျိုးမှာ
မဖြစ်သင့်ပါဘဲလျက် အမှတ်တမဲ့ သတိမထားပါ
က ပုထုဇန်တို့၌ ဖြစ်တတ်ပါသဖြင့် အထူး
သတိပြုကြပါလေ၊ ဤ အန္တရာယ်ကား ဖြစ်လွယ်
၏။ ၎င်းဘေးကား အလွန်ကြီးပါ၏၊ ကြောက်
ကြပါ သတိ အထူးထားကြပါလေ။

၅။ **အာဏာဝီတိက္ကမန္တရာယ်။** သိလျက် လွန်ကျူးသော ရဟန်း၏ အာပတ် ၇-ပါးသည် အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ် မည်၏။ သဂ္ဂန္တရာယ် မဂ္ဂန္တရာယ် နှစ်ပါးလုံးဖြစ်၏။ သို့သော် ဝိနည်းနှင့်အညီ ကုစားသောအခါ ၎င်း အန္တရာယ်မှ လွတ်ကင်းလေ၏။

ယခုဘဝတွင် အရိယာဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၎င်း အန္တရာယ်ငါးပါးတို့ကို မကျူးလွန်မိအောင် အထူးရှောင်ကြပါလေ။၎င်း အန္တရာယ် တပါးပါးကျူးလွန်မိ၍ မဂ် မရကြောင်းကို **သီလက္ခန် ပါဠိတော် သာမညဖလ သုတ်တော်** အဆုံး၌ မြတ်စွာဘုရားက "ဒိ-ချစ်သားရဟန်းတို့ ဤ အဇာတသတ္တုမင်းကို အဘသတ်မိသော မကောင်းမှု ဝိတုဗ္ဗာတကကံသည် ဖျက်ဆီးအပ်၏။ ဒိ-ချစ်သားရဟန်းတို့ ဤအဇာတသတ္တုမင်းကို အဘသတ်မိသော မကောင်းမှု ဝိတုဗ္ဗာတကကံသည် ညှင်းဆဲအပ်၏။ ဒိ-ချစ်သာ ရဟန်းတို့ အကယ်၍ အဇာတသတ္တုမင်းသည်တရားစောင့်သော တရားသဖြင့် မင်းပြုသော ခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ မချသည်ဖြစ်အံ့။ ဤသို့ မချသည်ရှိသော် ဤ နေရာ၌ပင်လျှင် ကိလေသာတည်းဟူသော မြူကင်းသော ကိလေသာတည်းဟူသော အညစ်အကြေးကင်းသော တရားမျက်စိ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် ဖြစ်ရာပြီ" ဟု ဤ သို့ ဟောပြတော် မူခဲ့ပေသည်။

၄၉။ ဝိပဿနူပက္ကိလေသ (၁၀) ပါး

မဂ်, ဖိုလ်ကို ရလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ်, ဖိုလ်ရ ရန် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို အားထုတ် ကျင့်ကြံကြရာ၌ အောက်ပါ အန္တရာယ် ၁၀-ပါးကို အထူး သတိပြုသင့်ပ ပါသည်။ မဂ်များ, ဖိုလ်များ ဆိုးဝါးလှသော အန္တရာယ် မျိုးဖြစ်ပါလျက်၊ ၎င်းအန္တရာယ်တို့ကိုပင် အန္တရာယ်ဟု မ ယူဆဘဲ မဂ်စစ်, ဖိုလ်စစ် ဟု ယူဆ ထင်မှားတတ်ကြ ပါသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားရှိစဉ်ကပင် ၍ အမှားမျိုးအများ အပြားတွေ့ကြရသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော် တိုင် အခါခါ သတိ ပေးခဲ့ရပါသည်။ ယခုအခါ အထူး သတိပြုတော်မူကြ ပါကုန်။

ဝိပဿနူပက္ကိလေသ (၁၀) ပါး တို့သည်ကား-

၁။ ဩဘာသ။ စိတ်ဓာတ်၏ ကြည်လင် မှုကြောင့် ကိုယ်မှ အရောင်အဝါ တို့သည် ထွက်ပြီးလျှ စိတ်အစွမ်းအား လျော်စွာ မိမိ၏ ထက်ဝန်းကျ အနီးအနားတွင်၎င်း၊ မိမိ၏ အခန်းတွင်း အပြ ၎င်း၊ တကျောင်းလုံး တလောကလုံး၎င်း ထွ လင်း တောက်ပ နေတော့၏။

၂။ ပီတိ။ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ပီတိ စေ သိက်၏ အစွမ်းကြောင့် ဝိပဿနာ အားထု ကျင့်ကြံနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အလွန် နှစ်သ မွေ့လျော်နေတတ်၏။

၃။ **ပဿဒ္ဓိ**။ ကိုယ်၏ ငြိမ်သက်မှု စိတ်၏ ငြိမ်သက်မှုတို့သည် ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။

၄။ **အဓိမောက္ခ**။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ ရှုးရှုးရိုက်ရိုက် သက်ဝင်ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။

၅။ **ပဂ္ဂဟ**။ ဝိပဿနာ စိတ်ဓာတ်ကို မပေါ့ မလျော့ နောက် မဆုတ်နိုင်အောင် အားပေး ချီးမြှောက်တတ်သော ဝီရိယလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။

၆။ **သုခ**။ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းကြောင့် မွန်မြတ်သော စိတ္တဇရုပ်တို့ဖြင့် တကိုယ်လုံး ထုံမွှမ်း၍ ချမ်းမြေ့စေသော သုခဝေဒနာလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။

၇။ **ဉာဏ**။ သွက်လက် လျှင်မြန် အမြင် သန်သော ဝိပဿနာ ဉာဏ်သည်ဖြစ်ပေါ်လာ၍ သင်္ခါရတို့၌ ရှုလိုက်တိုင်း ရှုလိုက်တိုင်း အဖြစ်အပျက်ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

၈။ **ဥပဋ္ဌာန**။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ စွဲမြဲစွာ တည်သော သတိတရားလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။

၉။ **ဥပေက္ခာ**။ (၁) ဖြစ်မှုပျက်မှု ဥဒယဗ္ဗယသဘော တွေ့ အလွန်ထင်နေလေရကား- ထင်အောင်ရှုရန် ဗျာပါရ မများတော့ဘဲ အသင့်အားဖြင့် ရှုစားတတ်သော တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက် ကို "တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ" ဟုခေါ်ပါသည်။ (၂) ဖြစ်မှုပျက်မှုကို ဆင်ခြင်သည့်အခါ အလွန် လျှင်မြန်စွာ

ဆင်ခြင်နိုင်သော အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ရှင်သောစေတနာကို "အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာ" ဟု ခေါ်ပါသည်။ (ဝိတိဂ္ဂ၏ ဤ ဥပေက္ခာ တိုင်အောင်သော တရားတို့ကား ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ယှဉ်ဘက် စေတသိက်များတည်း)။

၁၀။ နိကန္တိ။ ထို ဩဘာသ စသည်များဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို နှစ်သက်နေမှု တဏှာသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို တဏှာသည် အလွန် သိမ်မွေ့ရကား တဏှာမှန်းပင်မသိရချေ၊ ဝိပဿနာရတိ ဝိပဿနာ၌ မွေ့လျော်မှုဟုသာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ထင်မှတ်နေတတ်ပါသည်။

အထက် ပေါ်ပြပါ ၁၀–ဘို့ကို ဝိပဿနာ ဉာဏ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်း ဖြစ်သော ဘေးရန်အန္တရာယ်များ ဟု ဆိုသော်လည်း ပဌမ ၉-ပါးတို့မှာ အကုသိုလ် မဖြစ်၍ ဘေးရန် အန္တရာယ် အစစ်မဟုတ်၊ နိကန္တိတပါးသာ ဘေးရန် အန္တရာယ် အစစ် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဩဘာသ စသော အန္တရာယ်များ ပေါ်လာသည့် အခါ ပရိယတ်၌ မကျွမ်းကျင်သော အချို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ "ငါ့မှာ ရှေးအခါက ဤ ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါမျိုး မထွက်ဘူးချေ။ ဤ အရောင် အဝါတို့ကို ထွက်ပေါ်လာစေနိုင်သောစိတ်သည် မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်ပင် ဖြစ်၏။ ငါသည် မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ရပြီ" ဟူ၍၎င်း၊ "ငါ့မှာ ရှေးအခါက ဤကဲ့သို့သော ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ စသည်တို့ မဖြစ်ဘူးချေ...

ငါသည် မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ရပြီ''ဟူ၍ရင်း။ ဤသို့ အထင်ကြီး သော အထင်မှားသော ဝိပဿနာ လမ်းလွဲ၍ သာယာမှု တဏှာ၊ အထင်ကြီးမှု-မာန၊ ငါဟု စွဲလမ်းမှု-ဒိဋ္ဌိ တို့ဖြစ် ပေါ်လာ လေကုန်၏။ ထို တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိ တို့ကား ဝိပဿနာကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သော ဘေးရန်အန္တရာယ် အစစ်သည်း၊ ထို တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိ တို့သည် အရောင် အဝါ စသည်တို့ကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လေသောကြောင့် ''လူ မိုက်အားပေး''ဆိုသလို အရောင်အဝါ စသည်တို့ကို ဖလူ ပစာ, ဥဒ္ဓာနူပစာ အားဖြင့် ဝိပဿနာ၏ ညစ်နွမ်းကြောင်း ဘေးရန်အန္တရာယ်ဟု ဆိုရပေသည်။

ပရိယတ်၌ ကျွမ်းကျင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ကား ထို အရောင်အဝါ စသည်တို့ကို ဘေးရန်အန္တရာယ် ဟုရင်း၊ ရှေ့သို့ တိုးတက် ဆက်လက် အားထုတ်မှုသည် သာ မဂ်, ဖိုလ် အစစ်ရကြောင်း လမ်းကောင်းလမ်းမှန် ဟူ၍ရင်း မဂ်မှား, မဂ်မှန်ကို ပိုင်းခြား၍ သိတတ်ကြပါ ၏။ ဤသို့ သိ၍ ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ရှေ့သို့ တိုးတက် ဆက်လက် အားထုတ်ကြပါမှ မဂ်စစ်, ဖိုလ်စစ်ကိုရကြ ပါမည်။ ဤ ကဲ့သို့ အမှား,အမှန်ကို ခွဲခြားဝေဘန်နိုင်သော ဉာဏ်ကို ''မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ'' ဉာဏ် ဟူ၍ လည်း ခေါ်ပါသည်။

ဉာဏ် ပညာ ရင့်သန်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရင်းဝိပဿနာ ညစ်နွမ်းကြောင်း ဘေးရန်အန္တရာယ် ၁၀- ပါး တို့ကိုမတွေ့ မကြုံတတ် ဟူ၍လည်း ဆိုပါသည်။

၅၀။ (က) မဂ်, ဖိုလ် မရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် (၆) ဦး

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ မြတ်စွာဘုရားက "ချစ်သား
အောက်ပါ ၆-ပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟ
ရှင်လူအပေါင်းတို့သည် သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား
နာကြား ကျင့်ကြံအားထုတ် ကြပါသော်လည်း မဂ်
သက်ဝင်ခြင်းငှါ မထိုက်ကြချေ" ဟု မိန့်ကြားတြေ
တွေ့ရပါသဖြင့် ထို ပုဂ္ဂိုလ် ၆-ဦးတို့ကို ယခုဘဝ
မဂ်, ဖိုလ် မရနိုင်သော အဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ် ၆- ဦး
ခေါ်ပါသည်။

၁။ ကမ္မာဝရဏပုဂ္ဂိုလ်= ပဉ္စာနန္တရိယကံ ကျူးလ
သောသူ။

၂။ ကိလေသာဝရဏပုဂ္ဂိုလ်=နိယတမိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိအ
ကို စွဲယူသောသူ။

၃။ ဝိပါကာဝရဏပုဂ္ဂိုလ်=အဟိတ်,ဒွိဟိတ်ပဋိသ
နေသောသူ။

၄။ အသဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်=ရတနာသုံးပါး၌ သဒ္ဓါ ယုံကြ
ခြင်း မရှိသောသူ။

၅။ အစ္ဆန္ဒပုဂ္ဂိုလ်=ကုသိုလ်တရား ပွါးများရန် အ
ဆန္ဒ မရှိသောသူ။

၆။ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂိုလ်=ပဋိသန္ဓေ ပညာ မရှိသောသူ။

ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာ နည်းအားဖြင့်ကား မ
ဖိုလ်တို့၏ ဥပနိဿယမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုပါ ထ

ယခု ဘဝတွင် မဂ်,ဖိုလ် မရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၇–မျိုး ပြား၏။

(ခ) မဂ်,ဖိုလ် မရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၁၆–ဦး

အောက်တွင် ဖော်ပြပါ ၁၆–ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကောင်းသော အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း မဂ်, ဖိုလ် ကို မရနိုင်ပါ။

၁။ တိရစ္ဆာန် အမျိုး၌ ဖြစ်သောသူ။
၂။ ပြိတ္တာ ဖြစ်သောသူ။
၃။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောသူ။
၄။ အုံ့ဘွယ်သရဲသောအမှုကို ပြုသောကုဟာကပုဂ္ဂိုလ်။
၅။ အမိကို သတ်သောသူ။
၆။ အဘကို သတ်သောသူ။
၇။ ရဟန္တာကို သတ်သောသူ။
၈။ သံဃာကို သင်းခွဲသောသူ။
၉။ ဘုရားကို သွေးစိမ်းတည်အောင် ပြုကျင့်သောသူ။
၁၀။ ထေယျသံဝါသက ပုဂ္ဂိုလ်။
၁၁။ တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြေးဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်။
၁၂။ ဘိက္ခုနီမကို ဖျက်ဆီးသောသူ။
၁၃။ (၁၃) ပါးသော သံဃာဒိသိသ်အာပတ်တို့တွင်တပါးပါးသို့ရောက်၍ အာပတ်မှ မထသေးသောသူ။
၁၄။ ပဏ္ဍုက် ပုဂ္ဂိုလ်။
၁၅။ ဥဘတောဗျည်း ပုဂ္ဂိုလ်။
၁၆။ အသက် ၇–နှစ်အောက် ငယ်ရွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

(မိလိန္ဒပဥှာ)

၅၁။ ဝိပဿနာ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပါဝိဇ္ဇ

၁။ အလိုရမက် နည်းပါးသူ။
၂။ ရောင့်ရဲ တင်းတိမ်လွယ်သူ။
၃။ ဆိတ်ငြိမ်းခြင်းကို အလိုရှိသူ။
၄။ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်နေသူ။
၅။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ သတိကောင်းသူ။
၆။ သမာဓိ ရှိသူ။
၇။ ပညာ ရှိသူ။
၈။ သံသရာ ငြီးငွေ့သူ။ ဟု မိမိကို သူတပါးက အထင်ကြီးစေလိုလျှင် ပါပိစ္ဆဖြစ်၏။ သူတပါးက အထင်မကြီးစေလိုလျှင် အပိစ္ဆဖြစ်၏ ဟု ဟောတော်မူသဖြင့် မည်သည့် အရာမဆို သူတော်ကောင်းတရားနှင့် ပျော်မွေ့လိုလျှင် သူတပါးကို အထင်မကြီးစေသင့်။ သူတပါးကို အထင်ကြီးစေလိုလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သူ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟု မဆိုနိုင်ပါသဖြင့် မဂ်ဖိုလ် ကိုလည်း ရမည်မဟုတ်ပါ။ သို့ပါ၍ အရိယာ ဖြစ်ရန် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ကျင့်ကြံ ပွါးများ ကြသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့သည် ပါပိစ္ဆ မဖြစ်အောင် သတိ အထူးပြု ရာသည်။

(အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်)

၅၂။ အရိယာ မဖြစ်နိုင်ရန် တားဆီး တတ်သော မာရ်နတ်၏ တပ်များ

၁။ အမျိုးမျိုးသော ကာမဂုဏ် အာရုံ နိမိတ်တို့ဖြင့် ဝိတ်ပင် တားဆီး၍ ထားသော "ကာမ"တပ်။

၂။ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွါးများစေရန် စိတ်မသန်ဘဲ ပျင်းရိလျက် ကာရံပိတ်ပင်၍ထားသော "အရတိ" တပ်။
၃။ သီလခုတင် ကျင့်ဖြန်လျှင်လည်း ကြီးမားသော ဝါလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းဖြင့် ကာဆီး၍ထားသော "ခုပ္ပိပါသ"တပ်။
၄။ ဆာလောင်မွတ်သိပ်၍ စိတ်မရွှင်ပျ အာဟာရကို တောင့်တ တပ်မက်၍ လာသော "တဏှာ"တပ်။
၅။ စားသောက်ပြီးကာ စိတ်မသာရွှင်ဘဲ အိပ်ချင်ငိုက် မျည်းသော "ထိနမိဒ္ဓ" တပ်။
၆။ ဆိတ် ငြိမ် ရာသို့ ကပ်လျက် တောရပ်သစ်ပင် ဝင်ကာ မပြတ် အား ထုတ်လတ်သော်လည်း အသီးသီးသော ခြိုပုတ်နှင့် သစ်ဝေတ် စသည်ကို ပင် ဆင်, ကျား, သူ့ရဲ အထင်လွဲ၍ ကြောက်တတ်သော "ဘီရူ"တပ်။
၇။ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ပယ်ရှားလျက် အား ထုတ်ဖြန်ရာ ဘယ်အခါ မဂ်ဉာဏ် ရနိုင်ရန်ကို အမှန်မသိ ကျင့်စဉ်ကိုလည်း မှန်၏, မမှန်၏၊ ဧကန်မုချ မသိရသဖြင့် ဒွိဟမကင်း ဖြစ်လာသော "ဝိစိကိစ္ဆာ" တပ်။
၈။ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ခွါရှောင်၍ ကြိုးစား အားထုတ် ဖြန်ရာ အထူး ဝိသေသဖြစ်လာလျှင် အထင်ကြီး မား၍ သူတပါးတို့၏ သီလ စသော ဂုဏ်ကို ချေဖျက် ပြောဆိုသော မက္ခတရားနှင့် သီလ,

သိက္ခာ၊သက်, ဝါ ကြီးရင့်တို့အား ညွတ်တွားမပြုသော မောက်မာမှု ထမ္ဘ ဟူသော "မက္ခထမ္ဘ" တပ်။

၉။ ထို မက္ခ ထမ္ဘ တရားတို့ကို ရန်သူအလား အထင်ရောက်၍ ပယ်ဖျောက်ပြီးခါ အားထုတ်ရာ၌ ရလာသော လာဘ်နှင့် အချပ်ရှပ် ကျော်ကြား သက္ကာရအများတို့၌မိုတ်ထားသာယာသော "လာဘသက္ကာရ သိလောက" တပ်။

၁၀။ ထို လာဘ် ပူဇော်သက္ကာရ အခြံအရံ အကျော်အကြားတို့ဖြင့် တွေ့ဝေခြင်း များပြားလျက်,တရားရောင် တရားတု တို့ကို ပြလျက် မိမိ၏ ကိုယ်ကိုချီးပ မြှောက်ပင့်၍ သူတပါးတို့၏ အရေးအခွင့်ကိုရှုတ်ချ ပြောဆို တတ်သော "သာမုက္ကံသ, ပရဝမ္ဘန" တပ်။

၅၃။ အရိယာ မဖြစ်ရန် လှည့်ပတ်တတ်သော တရား ၂၈-ပါး

အရိယာစစ် ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်အသင့်အတင့်ပညာဉာဏ် ရှိစေကာမူ ပါရမီ နည်းပါးလျှင် နေ့တိုင်းအဋ္ဌကထာ၌လာသော အောက်ပေါ်ပြပါဝဋ္ဋနတရားတို့၏ဘှည့်ပတ်ခြင်းကို လွတ်ကင်းအောင် မရှောင်ရှား နိုင်ကြသည်ကို, သတိကြီးစွာ ထားသင့်ကြပါသည်။

၁။ အပ္ပနိဂ္ဂလတာ မုဒေနေ ကာမန္တြန္တော ဝဋ္ဋေတိ....
ရှုံ့ရှာဘွယ် မရှိ ပကတိသော ဓမ္မ သဘာဝဟု

နှလုံး ထားရသောအဖြစ်ကို အကြီးအမှူးပြုသဖြင့် ကာမစ္ဆန္ဒသည် လှည့်ဆောင်၍သွားတတ်၏။ (ထို အခါ အသုဘ ဘာဝနာကိုလည်း ပွါးများ ရမည်)။

၂။ ပဋိကူလသညာ ပတိရူပဘာသ ဗျာပါဒေါဝဋ္ဋေတိ၊ စက်ဆုတ် ရွံရှာဘွယ် သညာ ရှိယောင် အတု ဆောင်သဖြင့် တရားစစ်မဟုတ်သော စိတ်မချမ်း သာ နှလုံးနာခြင်းသည် လှည့်ပတ်၍နေတတ်၏။

၃။ သမာဓိမုခေနထိနမိဒ္ဓံဝဋ္ဋေတိ....သမာဓိကို အကြီး အမှူးထားသဖြင့် ထိန, မိဒ္ဓ တရားသည် လှည့် ပတ်၍ နေတတ်၏။

၄။ ဝီရိယာရမ္ဘ မုခေန ဥဒ္ဓစ္စံ ဝဋ္ဋေတိ....အားထုတ် လွန်းသော ဝီရိယကို အကြီးအမှူး ထားသဖြင့် စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ခြင်း ဥဒ္ဓစ္စတရားသည် လှည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၅။ သိက္ခာကာမတာ မုခေန ကုက္ကုစ္စံ ဝဋ္ဋေတိ....သုံး ပါးသော သိက္ခာကို အလို ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို အရင်းမူသဖြင့် နေထိုင်ခွင့်မရ ကျင်းကြပ်လှသော ကုက္ကုစ္စတရားသည် လှည့်စား၍ လူထွက်တတ်၏။

၆။ ဥဘယပက္ခ သန္တီရဏ မုခေန ဝိစိကိစ္ဆာ ဝဋ္ဋေတိ....နှစ်ဘက် နှစ်လမ်း စုံစမ်း သိမြင်ရန် ရည်သန် ကြီးမှူးသဖြင့် ထူးခြားစွာ မသိဘဲ ဝိစိ ကိစ္ဆာ လှည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၇။ ဖုဿာ နိဗ္ဗ သံမုပေက္ခနမုခေန သမ္မောဟော ဝဋ္ဋေ တိ၊ အလိုရှိအပ် အလိုမရှိအပ်၊ ချစ်မြတ်နိုးဘွယ်, မုန်းဘွယ် အာရုံနှစ်ပါးတို့၌ အညီ အမျှထား၍ ရှု ခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့် ပြင်းစွာ တွေဝေ သော မောဟသည် ဖျည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၈။ ပိရတ္တာတာ ပတိ ရှုပကေန သင်တွေသု အဒယာပနွ တာ ဝဋ္ဋေတိ....တပ်မက်ခြင်း ကင်းသော အဖြစ် ယောင် အတုယောင် ဆောင်သဖြင့် သတ္တဝါတို့၌ ချစ်ခင် ကြင်နာခြင်းကင်းသော အဖြစ်သည် ဖျည့် ပတ်၍နေတတ်၏။

၉။ အနုညာတ ပဋိသေဝန ပတိရှုပတာယ ကာမ သုခလ္လိကာနုယောဂေါ ဝဋ္ဋေတိ....မြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြုသော ပစ္စည်းလေးပါးကို မှီဝဲသည့် အတု အယောင်အားဖြင့် ကာမဂုဏ်ချမ်းသာနှင့် ယှဉ် သော အကျင့်သည် ဖျည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၁၀။ သံဝိဘာဂသီလတာ ပတိရှုပတာယ မိစ္ဆာဇီဝေါ ဝဋ္ဋေတိ....ဝေဘန် ပေးကမ်းသော အလေ့ရှိ ယောင် အတုဆောင်သဖြင့် ကုလဒူသနအားဖြင့် လူ ဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့အား သစ်သီး ပေး ခြင်း စသော မိစ္ဆာဇီဝတရားသည် ဖျည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၁၁။ အသံသဂ္ဂဝိဟာရိတာ ပတိရှုပတာယ အသင်္ဂဟ တာ ဝဋ္ဋေတိ....ရောနှော ဆက်ဆံခြင်း ကင်း၍

နေချင်ယောင် အတု ဆောင်သဖြင့် ချီးမြှောက်
ထောက်ပံ့ထိုက်သူကိုပင် မချီးမြှောက် ချင်သော
အဖြစ်သည် ဗုဒ္ဓပတ်၏ နေတတ်၏။

၁၂။ သင်္ဂဟသီလတာ ပတိရူပတာယ အနုနုလောမိက
သံသဂ္ဂေါ ဝဍ္ဍေတိ....ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့လေ့
ရှိယောင် အတု ဆောင်လျက် ရဟန်း တို့အား
မသင့် လျော်သော ရောနှော ဆက်ဆံခြင်းသည်
ဗုဒ္ဓပတ်၏ နေတတ်၏။

၁၃။ သစ္စဝါဒိတာ ပတိရူပတာယ ပိသုဏာ ဝါစာ
ဝဍ္ဍေတိ....အမှန်အကန် ပြောတတ်ယောင် အတု
ဆောင်လျက် သူနှစ်ဦးတို့၏ အကြား ကုံးချော
စကားကို ပြောတတ် ခြင်းသည် ဗုဒ္ဓပတ်၏
နေတတ်၏။

၁၄။ အပိသုဏာ ဝါဒိတာ ပတိရူပတာယ အနုဣ
ကာမတာ ဝဍ္ဍေတိ.... ချောပစ် ကုံး တိုက်ခြင်း
ကင်းလေယောင် အတုဆောင်လျက် ပြန်၍မပြော
လျှင် အကျိုးမဲ့ စီးပွါး ပျက်ပြားသွားမည့် အဖြစ်
ကို အလိုရှိခြင်းသည် ဗုဒ္ဓပတ်၏ နေတတ်၏။

၁၅။ ပိယဝါဒိတာ ပတိရူပတာယ စာဋုကမျတာ
ဝဍ္ဍေတိ....ချစ်ခင်ဘွယ်စကားကိုပြောကြားတတ်
ယောင် အတုဆောင်လျက် ဒါယကာတို့ နှစ်သက်
ဘွယ်စကား မိမိကိုယ်ကို အောက် ထားလျက်
ခင်ဗျား စသည်ဖြင့် ပြောကြား ခြင်းသည် ဗုဒ္ဓ
ပတ်၏ နေတတ်၏။

၁၆။ မိတ ဘာဏိတာ ပတိရူပတာယ အသမ္မောဒနသီလတာ ဝဍ္ဎေတိ....နှိုင်းချိန် စဉ်းစား၍ ပြောကြားဇာတ်ယောင် အတုဆောင်လျက် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ ဒါယကာတို့အား ဝမ်းသာဟောကြားလေ့ မရှိခြင်းသည် ဖွည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၁၇။ သမ္မောဒနသီလတာ ပတိရူပတာယ မာယာ သာဌေယျဉ္စ ဝဍ္ဎေတိ.... ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဟောကြားလေ့ ရှိယောင် အတု ဆောင်သဖြင့် စဉ်းလဲကောက်ကျစ် အပြစ်ဖုံးလွှမ်းသော စကားသည် ဖွည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၁၈။ နိဂ္ဂယှဝါဒိတာ ပတိရူပတာယ ဖရုသဝါစာ ဝဍ္ဎေတိ....မကောင်းမှုကို တွေ့မြင်လျှင် မေတ္တာစိတ်ဖြင့်နှိမ်၍ ပြောဆိုချင်သော အတု အယောင်ဆောင်လျက် ဒေါသထွက်၍ ပြောဆိုခြင်း စကားကြမ်းသည် ဖွည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၁၉။ ပါပဂရဟိတာ ပတိရူပတာယ ပရဝဇ္ဇာနုပဿိတာ ဝဍ္ဎေတိ....မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့ယောင် အတုဆောင်သဖြင့် သူတပါး၏ အပြစ်ကို ရှုလေ့ရှိခြင်းသည် ဖွည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၂၀။ ဓမ္မဒေသနာ ဘိရတိ မုခေန ဘဿာရာမတာ ဝဍ္ဎေတိ...တရားဟောခြင်း၌ အလွန်မွေ့လျော်ခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့် စကားပြောခြင်း၌ မွေ့လျော်သော အပြစ်သည် ဖိုည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၂၁။ ပုညကာမတာ ပဘိရူပတာသယ ကမ္မာရာမတာ ဝဠ္ဋေတိ....ကောင်းမှုကို အလိုရှိသော အယောင် အတုဆောင်လျက် အမှုကိစ္စ၌ နှစ်သက် မွေ့လျော်သော အဖြစ်သည် လှည့်ပတ်၍ နေဘတ်၏။

၂၂။ သံဝေဂ ပတိရူပကေန စိတ္တသန္တာပေါ ဝဠ္ဋေတိ... သံဝေဂ ဉာဏ်ရောင် အတုဆောင်လျက် ပူလောင် ညစ်နွမ်းသော စိတ်သည် လှည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၂၃။ သဒ္ဓါလုတာ ပတိရူပဘာသယ ပရိက္ခတာ ဝဠ္ဋေတိ.... သဒ္ဓါတရား များပြားသော အဖြစ်ယောင် အတု ဆောင်လျက် ရှုးစမ်းချက် ပညာ ကင်း ဝေးကွာ နေခြင်းသည် လှည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၂၄။ ဝိမံသာ ပတိရူပကေန အသဒ္ဓိယံ ဝဠ္ဋေဘိ.... ရှုးစမ်း စိစစ်သော ပညာယောင် အတုဆောင် လျက် သဒ္ဓါတရား ပျက်ကွက်ခြင်းသည် လှည့် ပတ်၍ နေတတ်၏။

၂၅။ မေတ္တာယနာမုခေန ရာဂေါ ဝဠ္ဋေတိ....မေတ္တာစိတ် ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့် တပ်မက်ခြင်း ဟူသော ရာဂသည် လှည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၂၆။ ကရုဏာယနာ ပတိရူပကေန သောကော ဝဠ္ဋေတိ၊ ကရုဏာ ဖြစ်သော စိတ်ယောင် အတု ဆောင် သဖြင့် ပူလောင်ဗိုးရိမ်ခြင်း သောကသည် လှည့် ပတ်၍ နေတတ်၏။

၂၇။ အတ္တာဓိပတေယျ ပတိရူပကေန ဂရုနံ အနုသာသနိယာ အပ္ပ ဒက္ခိဏာဂ္ဂါဟိတာ ဝဠ္ဋေတိ....

အတ္တာပတိ အတ္တနော နာထော စသည်ဖြင့် ဟော တော်မူရာ ဒေသနာအရ မိမိကိုယ်ကို မိမိသာလျှင် ဆုံးမရာ၏ ဟူသော အထုအယောင်ဖြင့် အလေး ပြုအပ်သော ဆရာသမားတို့၏ အဆုံးအမစကား၌ အမြတ်အားဖြင့် မနာယူသော အဖြစ်သည် ဖှည့် ပတ်၍ နေတတ်၏။

၂၀။ ဥပေက္ခာ ဝိဟာရ ပတိရူပကေန ကုသလေသု ဓမ္မေသု နိက္ခိတ္တ ဆန္ဒတာ ဝဋ္ဋေတိ....လျစ်လျူရှု လျက် နေယောင် အထု ဆောင်သဖြင့် အခွင့် အားလျော်စွာ ပြုထိုက်သော ကုသိုလ်တရားတို့၌ ချထားသော ဆန္ဒရှိသော အဖြစ်သည် (ဝါ)အား မထုတ်လိုခြင်းသည် ဖှည့်ပတ်၍ နေတတ်၏။

၅၄။ အရိယာဖြစ်ရန် အားထုတ်ခွင့် မရသော အကြောင်း (၅) ပါး

အရိယာဖြစ်ရန် အားထုတ်ခွင့် မရသော အကြောင်း ငါးမျိုးတို့မှာ–

၁။ အိုခြင်းသို့ ရောက်ရသောအခါ။

၂။ ကိုက်ခဲ ကျင်နာ ရောဂါ ရှိသောအခါ။

၃။ အစာ ရေစာ ခေါင်းပါးသော အခါ

၄။ သံဃာ မညီမညွတ်သောအခါ။

၅။ တိုင်းပြည် မငြိမ်မသက် ကာလ ဖြစ်သော အခါ တို့ဖြစ်ပါသည်။

သို့ပါ၍ ထိုငါးပါးတို့မှ လွတ်ခိုက်တွင် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ကြပါလေ။

တနည်း–

၁။ အမှုကြီးငယ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း။
၂။ လောကီစကား ပြောရာ၌ မွေ့လျော်ခြင်း။
၃။ အိပ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း။
၄။ အပေါင်းအပေါ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း။
၅။ တရားရအောင် အားမထုတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုငါးပါးတို့ မိမိတို့၏ သန္တာန်၌ မဖြစ်ပေါ်အောင် ကြိုးစားကြရပါမည်။ကြိုးစားကြပါလေ။

(မဉ္ဇရီဆွိုင်း၏ မါဠိတော်)

၅၅။ ဝိပဿနာဝိမုတ်

ဝိပဿနာမှ လွတ်သော စိတ်ငါးမျိုး

၁။ သဒ္ဓါ ။ခဏမစဲ ဖြစ်,ပျက်နေသော ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာ၊အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တ သဘောမျှသာရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကာမျှကို “အညတြ သဒ္ဓါယ” ပုဒ်ဖြင့် ပယ်အပ်သည်။ ထိုသို့သော ယုံကြည် မှုဖြင့် ဝိပဿနာ မဖြစ် ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ ရုစိ ။ခဏမစဲ ဖြစ်, ပျက်နေသော ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာ၊အနိစ္စ,ဒုက္ခ, အနတ္တ သဘောမျှသာရှိသည်ဟု နှစ်သက်,သဘောကျကာမျှကို ”အညတြရုစိယ” ပုဒ်ဖြင့် ပယ်အပ်သည်။ ထိုသို့နှစ်သက် သဘော

ကျ မှုဖြင့်လည်း ဝိပဿနာ မဖြစ် ဟု ဆိုလိုသည်။

၃။ **အနုဿဝ။** ခဏမစဲ ဖြစ်, ပျက်နေသော ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာ၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ သဘောတရားတို့ကို သင်အံ့လေ့ကျက် နှုတ်တက်ရွရွ ကြားရ နာရ မှတ်သား ရသော သုတမယ ဉာဏ်ကို "အညတြအနုဿဝါ" ပုဒ်ဖြင့် ပယ်အပ်သည်။ ထိုသို့သော သုတမယဉာဏ်ဖြင့်လည်း ဝိပဿနာ မဖြစ်ဟု ဆိုလိုသည်။

၄။ **အာကာရပရိဝိတက္က။** ခဏမစဲ ဖြစ်,ပျက် နေသော ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာ တို့၏ အခြင်း အရာဖြင့် ဆင်ခြင်ရုံမျှကိုလည်း "အညတြ အာကာရ ပရိဝိတက္က" ပုဒ်ဖြင့် ပယ်အပ်သည်။ ထိုသို့ အခြင်း အရာ ဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့်လည်း ဝိပဿနာ မဖြစ်ဟု ဆိုလိုသည်။

၅။ **ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ။** ခဏမစဲ ဖြစ်, ပျက်နေသော ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာ တို့ကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်ကာ ယထာ ဘူတ စိန္တာမယ ဉာဏ် အမြင်ကို "အညတြ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ" ပုဒ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပါသည်။ ထိုသို့ စဉ်းစား ဆင်ခြင် စိန္တာမယ ဉာဏ် အမြင် သည်လည်း ဝိပဿနာ မဖြစ်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ)

၅၆။ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း တရားအားမထုတ်နိုင်ခြင်း အကြောင်း(၆)ပါး

အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်း(၆)ပါး ရှိနေကြသော သူတို့သည် မဂ် ဖိုလ် ရကြောင်း ဖြစ်သော ကာယာနုပဿနာ သတိ ပဋ္ဌာန် စသည့် ဘာဝနာ တရားများ ကျင့်ကြံ ပွါးများ၍ နေခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်ဟု ဟောပြထားတော်မူသောကြောင့် မဂ်ဖိုလ် ရလိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ၎င်း (၆) ပါးတို့ကို သတိပြု၍ ရှောင်ကျဉ် ကြပါလေ။

၁။ လောကီအလုပ်ကိစ္စ၌ မွေ့လျော်ခြင်း။
၂။ လောကီစကားပြောခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း။
၃။ အိပ်ပျော်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း။
၄။ အပေါင်းအပေါ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း။
၅။ ဣန္ဒြေ မစောင့်စည်းခြင်း။
၆။ ဘောဇဉ်တို့၌ အတိုင်းအရှည်ကို မသိခြင်း။

(အင်္ဂုတ္တိုရ်-ဆက္က)

၅၇။ မဂ်ဖိုလ် မရနိုင်ခြင်း အကြောင်း(၂)ပါး

ယခုဘဝတွင် မဂ် ဖိုလ်ကို ရခွင့်ရှိပါလျက် အောက်ပါအကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် မဂ် ဖိုလ်ကို မရကြကုန်။

၁။ ပါပမိတ္တတာ။ ယုတ်ညံ့သော မိတ်ဆွေကို မှီဝဲခြင်း ပေါင်းသင်းခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ကို မရသောဝတ္ထုမှာ ယုတ်ညံ့သော မိတ်ဆွေ အရှင်ဒေဝဒတ်၏ စကားကို နာခံ၍ ပြုမိသော ပိတုဃာတက ကမ္မကြောင့် အဇာတသတ် မင်းသည် မဂ်

ဖိုလ်ကို မရဟူလို။ အန္တရာယ် ရှိသောသူအား မဂ်ဖိုလ် သာမဟုတ်သေး၊ ဉာဒယဗ္ဗယ စသော ဝိပဿနာဉာဏ် များလည်း မဖြစ်ပေါ်တော့သည်သာတည်း။

၂။ ကိရိယာ ပရိဟာနိ။ ကျင့်မှု ပေါ့မှု လိုခြင်း ကြောင့် မဂ်ဖိုလ် မရကြသော ဝတ္ထုသာဓကများမှာ-(ကျင့်မှုလိုခြင်း)။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဒ္ဒါလာသော ပေသမည်သော သူသည် အတ္တန္တပစသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့ကို အကျယ်ဝေဘန်၍ ဟောပြောသော တရားကို အဆုံးတိုင်အောင် ကြားနာကာ နှလုံးသွင်း အားထုတ်မှု ရှိခဲ့ပါလျှင် သောတာပန် ဖြစ်ထိုက်ပါလျက် နှလုံးသွင်း အားထုတ်မှုလိုသဖြင့် တရားမဆုံးမီ ထသွားသောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်မှ ဆုံးရှုံးရချေသည်။ ယခုကာလ၌ မဂ်ဖိုလ်ကို ရထိုက်သော သူတို့တွင် နည်းလမ်းမှန်ကို ရပါလျက် အလျှင်း အား မထုတ်၍ဖြစ်စေ၊ တပိုင်းတစသာ အားထုတ်၍ဖြစ်စေ၊ အပြည့်အဝ အားမထုတ်၍ ဖြစ်စေ မဂ်ဖိုလ်ကို မရဘဲ တဘဝ ဆုံးရှုံးသွားရမည့် သူများမှာ ၎င်းပေယမည်သော သူကဲ့သို့ပင် နှလုံးသွင်း အားထုတ်မှုလိုခြင်းကြောင့် လောကုတ္တရာ အကျိုး စီးပွါး မဂ်ဖိုလ်မှ ဆုံးရှုံးရလေသည်။ နှလုံးသွင်း အားထုတ်မှု ပြည့်စုံကြပါစေ။

၅၈။ ဟောပြောမှုလိုခြင်းကြောင့်လည်း မဂ်ဖိုလ် မရနိုင်

ဓနဉ္စာနိ ပုဏ္ဏား ကြီးသည် သေခါ နီးသော အခါ၌ အမှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောပြောသော သမထ တရားကို

ကြားနာ ရသဖြင့် သမထဈာန်ကို ပွါး၍ သေလေလျှင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်လေ၏။ အကယ်၍ ဝိပဿနာ တရားကို ကြားနာ ရခဲ့ပါလျှင် ပုဏ္ဏား ကြီးသည် လူ့ဘဝ၌ပင်လျှင် မဂ် ဖိုလ်ကို ရလေရာ၏။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဓနဉ္စာနိ၏ လူ့ဘဝ၌ မဂ်ဖိုလ်ကို မရခြင်းမှာ တရား ဟောပြောမှု လိုခြင်းကြောင့် ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ရှင်သာရိပုတ္တရာအား အဖြစ်တင်ဆိုပြီးလျှင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လိုက်၍ ထို (ဓနဉ္စာနိ) ဗြဟ္မာကြီးအား ဝိပဿနာ တရား ဟောပြောရန် မိန့်တော်မူလေ၏။ အရှင် သာရိပုတ္တရာလည်း ချက်ခြင်း ထသွား၍ ဗြဟ္မာ့ ပြည်မှာ တရား ဝိပဿနာ ဟောပြော ရပြန်လေသည်။ ထိုအခါမှ စ၍ ရှင်သာရိ ပုတ္တရာသည် တရား ဟောပြောလျှင် သစ္စာလေးပါးနှင့် မကင်းမူ၍သာ ဟောတော်မူသတတ်။

ယခုကာလ၌ မဂ် ဖိုလ်ကို ရထိုက်သူ ဖြစ်ပါလျက် ဝိပဿနာ နည်းမှန်ကို မကြားနာ မကျင့်ကြံ ရသောကြောင့် မဂ် ဖိုလ် မမြီး အချည်းနှီး ဘဝ ဆုံးရှုံးကြရသော သူများမှာ ဤဓနဉ္စာနိ ကဲ့သို့ပင် ဟောပြောမှု လိုခြင်းကြောင့် လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ် အကျိုး စီးပွါးမှ ဆုံးရှုံးကြရှာလေသည်။ တရားမှန်ကို တွေ့အောင် ရှာနိုင်ကြပါစေ။ ရှာ၍တွေ့လျှင်လည်း ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံနိုင်ကြပါစေ။

အခဏ်း ၄

သပ္ပုရိသ ကလျာဏမိတ္တ

၅၉။ လူ,နတ်အပေါင်းတို့အား များစွာသော အကျိုး ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ် (၃)ပါး

မဟာဇနပဒိတသုတ်

မြတ်စွာ ဘုရားက အောက်တွင် ဖော်ပြပါ ပုဂ္ဂိုလ်-၃-ပါး တို့သည် လောက၌များစွာသော လူ,နတ် အပေါင်းတို့၏ အစီးအပွါး အလို့ငှါ များစွာသော လူ,နတ် အပေါင်း တို့၏ ချမ်းသာခြင်းအလို့ငှါ များစွာသောလူ, နတ် အပေါင်းတို့ကို သနားကယ်မခြင်း အလို့ငှါ ဖြစ်တော် မူကြောင်း ဟောတော်မူလေသည်။

၁။ သိလက္ခန္ဓ စသည်ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကိုရှာမှီးလေ့ရှိသော သဗ္ဗညုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ပဌမ ပုဂ္ဂိုလ်။
၂။ ထိုသဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ထိုသဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သော ကိစ္စကုန်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုတိယ ပုဂ္ဂိုလ်။
၃။ ထိုသဗ္ဗညု မြတ်စွာ ဘုရား၏ တပည့် ဖြစ်သော များသော အကြား အမြင် ရှိသော သိလအကျင့် ရတင်အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော တရား တော်ကို အားထုတ် ပြုကျင့်ဆဲ ဖြစ်သော သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တတိယ ပုဂ္ဂိုလ်။

ဤပုဂ္ဂိုလ်–၃–ပါး တို့သည် လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်း တို့ထက် မြင့်မြတ် ကုန်၏။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ တရားကို ဟောကြားလျက် လောကီ လောကုတ္တရာ ပညာအရောင်အလင်းကို ထွန်းလင်းတောက်ပစေကုန်၏။ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန် ရောက်ရာ ဝင်ရာ တံခါး ပေါက်ကို ကျယ်ကျယ် ဝင့်ဝင့် ကောင်းစွာ ဖွင့်၍ လူ, နတ်, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်း တို့ကို အိုဘေးဆိုး, နာဘေးဆိုး သေဘေးဆိုး, အပါယ်ဘေးဆိုး ကြီးတို့မှ ကင်းလွတ် စေကုန်၏။သို့ပါ၍ အရိယာ ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းတို့သည် ဤပုဂ္ဂိုလ်–၃–ပါးတို့ ဟောကြား ပြသ ဆုံးမသော တရားကို မမေ့မလျော့ အားထုတ် ကျင့်ကြံ ကြပါလျှင် ဤဘဝတွင်ပင် တမဂ်,တဖိုလ် သောတာပန် အရိယာ ဖြစ်ရုံမက လေးမဂ်, လေးဖိုလ်ရကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စံဝင်ကြရပါမည်။

၆၀။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးနိုင်သော ဆရာ (၆)ပါး

အရိယာဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးစွမ်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာဖွေကြရာ၌ ယခု အခါ တွင် ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာ ဘုရားကို မရ ရှိနိုင်သောကြောင့် အောက်ပါ အဆင့် အတန်း အစဉ် အတိုင်း ရှာကြံ ဆည်းကပ်ကြပါလေ၊

၁။ ရဟန္တာ။
၂။ အနာဂါမ်။
၃။ သကဒါဂါမ်။

၄။ သောတာပန်။
၅။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် ဈာန်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်။
၆။ တိပိဋကဓရ ဒွိပိဋကဓရ ဧကပိဋကဓရ ဧကသင်္ဂီတိအဋ္ဌကထာဓရ ကမ္မဋ္ဌာနပဂုဏ လဇ္ဇီပေသလ ဖြစ်သော ဗဟုဿုတ ပုဂ္ဂိုလ်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌လာသော–"သစေခီဏာသဝံ လဘတိ အနာဂါမိ သကဒါဂါမိသောတပန္နာ....အယဥ္စ လဇ္ဇီပေါတိ တဿသန္တိကေ ဂဟေတဗ္ဗံ" ဆိုးမစကား အရ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကို ရှာကြပါလေ။

အထက်ပါ အဋ္ဌကထာရှင် ဆိုးမသည့် အတိုင်း အရိယာစစ် အရိယာမှန်ကို မတွေ့နိုင်လျှင် ပိဋက တော်ဆောင်ကြသော လဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ် တို့ထံ၌ သာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ယူအပ်ကြောင်း သိကြပါလေ။ သတိရှိကြစေ။

၆၁။ အရိယာဖြစ်လိုလျှင်ကလျာဏမိတ္တ ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်ကို တွေ့အောင်ရှာပါ

ယထာဘူတ ဉာဏဿ သစ္စာပရိယေသိတဗ္ဗော။ အဓိပ္ပါယ်ကား မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန် တိုင်းသော ရုပ်,နာမ် နှစ်ပါးတို့၏ ခဏမစဲ အဘန် တလဲလဲ ဖြစ်, ပျက်၍နေမှုကို ဝိပဿနာဉာဏ်, မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြင့် အခွန်ထိုးထွင်း၍ ထင်လင်းစွာ သိမြင်လာစေခြင်း၌ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းကို ဟုတ်မှန်စွာ နည်းလမ်း ပြတတ်သော ကလျာဏမိတ္တ ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်ကို အထက် အောက်အရပ်မှ စ၍ မြေအောက်, မိုးပေါ် မတွေ့ တွေ့

အောင် လှည့်ပတ်ရုံစမ်းကာ အစဉ်အမြဲ မပြတ်မလပ် အထပ်ထပ်အခါခါ ရှာမှီးရာ၏။ရှာကြပါ အရိယာဖြစ်လိုသူ သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

၂။ ကလျာဏ မိတ္တ အင်္ဂါ(၇)ပါး

၁။ သီလ....အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ ကာယကံ ၊ဝစီကံ စင်ကြယ်သည် မစင်ကြယ်သည်ကို ကြည့်၍ သိရ၏။

၂။ သမာဓိ....အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံ ခြင်းကြောင့် စိတ်ဖြူစင် တည်ကြည်ခြင်း၊ ကိုယ်နှုတ် အမူအရာ ငြိမ်သက်တည်ကြည်မှု မတည်ကြည်မှုကိုကြည့်၍ သိရာ၏။

၃။ ပညာ....သီလ, သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံ ခြင်းကြောင့် ရုပ်,နာမ်,ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်,သစ္စာ, ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားတို့ကိုသိခြင်း။ (ဆွေးနွေး မေးမြန်း သဖြင့် သိရာ၏။)

၄။ ဓမ္မဒါန....မှန်သော သစ္စာ လေးပါး တရား စသည်တို့ကို ဟောပြော ဆုံးမခြင်း။

၅။ ပေယျဝါစာ....သူတပါး၏ နား၌ ခံသာအောင် ချစ်ဖွယ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း။

၆။ အတ္ထစရိယာ....သူတပါးတို့အား သဒ္ဓါ တရား နှင့် ပြည့်စုံ စေခြင်း၊ သီလ အကျင့် တရားနှင့် ပြည့်စုံစေခြင်း၊ စာဂ စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်း

ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ စေခြင်း၊ ပညာ-အသိ တရားနှင့် ပြည့်စုံစေခြင်း။

၇။ သမာနတ္တတာ....သုတပါး တို့အား မိမိနှင့် သောတာပန် သကဒါဂါမိ အနာဂါမိ ရဟန္တာ အဖြစ် တည်းဟူသော တူမျှသော အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း။

ဤ အင်္ဂါ ၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပါမှ ကလျာဏမိတ်စစ် ဆရာကောင်း ဆရာမြတ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော မိတ်စစ် ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်ကို ရှာဖွေရာ၌ မိတ်စစ် ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်ကို မတွေ့ပါဘဲ မိတ်ဂု - အလွဲ အမှားကို သွန်သင်ပြသ ဆုံးမသော ဆရာယောင်, ဆရာ တုများကို တွေ့နေပါက မိမိသာလျှင် အကျိုးယုတ်တတ် ပါသည်၊ ဘဝဆုံးရှုံးတတ်ပါသည်။ သတိပြုပါလေ။ ဤ ကဲ့သို့သော အင်္ဂါ ၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ကလျာဏ မိတ်စစ် ဆရာကောင်း, ဆရာမြတ်မှ သာလျှင် အောက် ပါ ရဏ် ၇-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံကြောင်း သိကြပါလေ၊ မှတ်ကြစေ၊

ဇ၃။ ကလျာဏ မိတ်စစ် ဆရာကောင်း, ဆရာမြတ်တို့၏ ဂုဏ် (၇) ပါး

၁။ ပိယဂုဏ်။ သဒ္ဓါ စသော တရား ၇- ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အချစ် ချစ်ခင် အပ်ခြင်း။

၂။ ဂရုဂုဏ်။ ထို ၇-ပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ အရိုအသေ အလေးအမြတ် အထူး ဂရုပြုအပ်ခြင်း။

၃။ ဘာဝနီယဂုဏ်။ ထို ၇-ပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ အထူး ချီးမွမ်းအပ်ခြင်း။

၄။ ဝတ္တာဂုဏ်။ ထို ၇-ပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် သူတပါးတို့အားမကောင်းမြစ်တား ကောင်းရာ ညွှန်ကြား ဆုံးမခြင်း။

၅။ ဝစနက္ခမဂုဏ်။ မိမိ၏ ချွတ်ယွင်းချက်ကို ကြားသိရလျှင် ပြုပြင်ရန် အသင့်ရှိသဖြင့် သူတပါးတို့က ဆုံးမပြောဆိုခြင်း၌ ခံခြင်း။

၆။ ဂမ္ဘီရကထံကတ္တာဂုဏ်။ ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာနှင့် စပ်သော နက်နဲ ခက်ခဲသော တရားစကားတို့ကို ဟောပြညွှန်ကြားတတ်ခြင်း။

၇။ နောဋ္ဌာနေနိယောဇကာဂုဏ်။အကျိုးမဲ့ မလျောက်ပတ်သော အရာဌာနတို့၌ မတိုက်တွန်းခြင်း။

ဤကဲ့သို့ ဂုဏ် ၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် ကလျာဏ မိတ်စစ် ဆရာကောင်း, ဆရာမြတ်ဖြစ်ပါ၍ ထို ဂုဏ် ၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကိုရှာ၍ မှီဝဲ ဆည်းကပ်ပါလေ၊ ထိုကဲ့သို့သော ကလျာဏ မိတ်စစ် ဆရာကောင်း,ဆရာမြတ်တို့နှင့် ပေါင်းဖေါ်ရခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး ကြီးမားကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားက အောက်ပါအတိုင်း ဟောပြ၏။

အခါတပါး မြတ်စွာဘုရားက အမေးရှိသဖြင့် ညီတော် အာနန္ဒာက ဤကဲ့သို့သော ကလျာဏမိတ်စစ် ဆရာကောင်း ဆရာမြတ် နှင့် ပေါင်းပေါ်ရခြင်း သည်ပင်လျှင် ရဟန်းကိစ္စ နိဗ္ဗာန်ရခြင်း, ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် တဝက် ပြီးစီးပြီဟု လျှောက်ထားရာ မြတ်စွာဘုရားက တဝက် ပြီးစီးပြီဟု မပြောနှင့်၊ အလုံးစုံ ပြီးစီးပြီဟု မှတ်ရမည်ဟု ညီတော်အာနန္ဒာအား ဆုံးမတော်မူပါသည်။ သို့ပါ၍ ကလျာ ဏမိတ်စစ် ဆရာကောင်း, ဆရာမြတ်နှင့် တွေ့ရခြင်းပင် လျှင် အထူးကျေးဇူးများကြောင်းကို သိရှိကာ ထိုကလျာ ဏ မိတ်စစ်ကို မတွေ့-မနေ တွေ့အောင်ရှာကြပါ။ တွေ့ လျှင် အရိယာ့အစစ် အမှန်ဖြစ်ရမည်ကို ယုံကြည် စိတ်ချ ကြပါ။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်က အာမခံ ပေးခဲ့ ပါသည်။

အထက်ပေါ်ပြပါ ကလျာဏမိတ်စစ် အင်္ဂါ ၇-ပါး နှင့် ပြည့်စုံ၍ ကလျာဏ မိတ်စစ်၏ ဂုဏ် ၇-ပါးရှိသော ဆရာကောင်း, ဆရာမြတ်ကို တွေ့ရပြီဟု မှန်စွာဆုံးဖြတ်ပြီး ခဲ့ပါလျှင် အခြားဘပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က မကောင်း စကား ပြောကြား၍ ဖျက်သော်လည်း မပျက်ပါစေနှင့်၊ ယုံယုံကြည်ကြည် စိတ်ချလက်ချ ပေါင်းသင်း မှီဝဲဆည်း ကပ်ပါလေ၊ ခြားက မိတ်တု မိတ်ယောင်တို့၏ စကား ကို မယုံကြည်ရာ။ မိတ်တု မိတ်ယောင်တို့၏ စကားကို လိုက်နာမိလျှင် မိမိသာလျှင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမည်ကို သတိ ပြုပါလေ။

ပျင်း အင်္ဂါ ၇–ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဂုဏ် ၇–ပါးရှိသော ကလျာဏမိတ်စစ်ကဲ့ စေခိုင်းပါလျှင်လည်း ခိုင်းသမျှကို မငြိုမငြင် စိတ်ရွှင်စွာနှင့် အားထုတ် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ပါလေ၊ ဝိဋက သုံးပုံဆောင်သော မဟာပေါဋ္ဌိလ မထေရ်ကြီးကိုစဉ်လျက် ဆရာသာမဏေငယ်က ခိုင်းစေရာ မငြိုမငြင်လုပ်ခဲ့သောကြောင့် ရဟန်း ကိစ္စပြီးစီးသည့်ထုံးကို ကြပ်ကြပ် နှလုံးသွင်းကာ ကလျာဏ မိတ်စစ်စကားကို နားထောင် ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ပါလေ။

၆၄။ ကလျာဏ မိတ်စစ်တို့၏ဗလ (၄)ပါး

ကလျာဏ မိတ်စစ် ဆရာကောင်း, ဆရာမြတ်တို့သည် အောက်ပါ ဗလ လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါသည်။

၁။ ပညာ–ဗလ။ အသိ,ပညာအား ဉာဏ်အား။
၂။ ဝီရိယ–ဗလ။ ဇွဲသတ္တိ လုံ့လအား။
၃။ အနဝဇ္ဇ–ဗလ။ အကျင့် သီလအား။
၄။ သင်္ဂဟ–ဗလ။ သင်္ဂဟလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

၆၅။ ကလျာဏမိတ္တတို့ဘေး(၅)ပါးမှလွတ်ကင်းပုံ

အထက်ပေါ်ပြပါ ဗလ လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကောင်း, ဆရာမြတ်တို့သည် အောက် ပေါ်ပြပါ ဘေးငါးမျိုးတို့မှလည်း ကင်းဝေးလေတော့သည်။

၁။ အသက်မွေးမှု ဟူသော အာဇီဝဘေး။
၂။ အကျော် အစော မဲ့မည်ကို စိုးရိမ်ခြင်း ဟူသော အသိလောကဘေး။

၃။ ပရိသတ် အလယ်၌ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဟူသော ပရိသသာရဇ္ဇဘေး။

၄။ သေခြင်း ဟူသော မရဏဘေး။

၅။ ပဒိုသဂ္ဂေ နေရခြင်းဘေး။

ဤကဲ့သို့ ဘေးငါးမျိုးတို့မှ ကင်းလွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ချီးမွမ်းတော်မူ၏။ သို့ပါ၍ ဇလ လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် ဘေးငါးပါးတို့မှ ကင်းလွတ်သော ကလျာဏမိတ်စစ် ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်တို့ကို တွေ့အောင် ရှာ၍ ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ကြကာ ထိုဆရာတို့ ဆို ဆုံးမသည့် အတိုင်း လိုက်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြပါ အရိယာ ဖြစ်လိုသော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့။

ကထာဝတ္ထု (၁၀) ပါး

အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကထာဝတ္ထု(၁၀)ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကောင်း, ဆရာမြတ်ကို တွေ့မှသာလျှင် အရိယာ အစစ် အမှန် ဖြစ်နိုင် ကြမည်ကို ယုံကြည် စိတ်ချကာ ဆရာကောင်း ဆရာမြတ် တို့ကို မတွေ့မနေ - တွေ့အောင် ရှာကြပါ အရိယာ ဖြစ်လိုသူပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့။

၁။ မိမိ၌ အလို လောဘ နည်းသော စကားကို ပြောခြင်း၊ သူတပါး ကိုလည်း ပြောဟောခြင်း တပါး။

၂။ မိမိ၌ ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲခြင်း၊သူတပါး ကိုလည်း ပြောဟောခြင်း တပါး။

၃။ မိမိ၌ ကိုယ်ဖြင့် ဆိပ်ငြိမ်ခြင်း စိတ်ဖြင့် ဆိပ်ငြိမ် ခြင်းတို့ကို ပြုကျင့်ရခြင်း၊ သူတပါး ကိုလည်း ပြောဟောခြင်း တပါး။

၄။ မိမိ၌ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့နှင့် မရောယှက်သော စကားကို ပြောခြင်း၊ သူတပါး ကိုလည်း ပြော ဟောခြင်းတပါး။

၅။ မိမိ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားကို အားထုတ် ရခြင်း သူတပါးကိုလည်း ပြောဟောခြင်းတပါး။

၆။ မိမိ၌ အဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ် ရခြင်း သူတပါးကိုလည်း ပြောဟောခြင်းတပါး။

၇၊ မိမိ၌ အဓိစိတ္တ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံအောင် အား ထုတ်ရခြင်း၊ သူတပါးကိုလည်း ပြောဟောခြင်း တပါး။

၈၊ မိမိ၌ အဓိပညာ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပညာကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်အောင်ပြုကျင့်ရခြင်း၊ သူတပါး ကိုလည်း ပြောဟောခြင်းတပါး၊

၉။ မိမိ၌ ကိလေသာမှလွတ်သော မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ် ဉာဏ်ကို ရအောင် ပြုကျင့် ရခြင်း၊ သူတပါး ကိုလည်း ဟောပြောခြင်းတပါး။

၁၀၊ မိမိ၌ အရိယာဝံ့ ပြည့်စုံပြီး၍ မဂ်,ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် စသည်ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ သူတပါးတို့ အားလည်း ထိုသို့သော

ပဉ္စဝေကြွာတာ ညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံစေရန် ဟော ပြောခြင်း။

ဤကထာဝတ္ထု(၁၀)နှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်ကို တွေ့အောင် ရှာကြပါ တွေ့လျှင် အရိယာ ဖြစ်ရန်မှာ ယခုဘဝတွင် ပါရမီမရှိ၍ မဖြစ်စေကာမူ ဒုတိယ ဘဝတွင် ဖြစ်ရမည်အမှန်ပင်။

၆၇။ ကလျာဏမိတ္တရှာပုံ

ကလျာဏ မိတ္တ အင်္ဂါလက္ခဏာ များနှင့် စိစစ်၍ ရှာဖွေရပါမည်။ ထိုအင်္ဂါ လက္ခဏာ မှတ်ကျောက် ပေါ်မှာ ပွတ်တိုက်ကြည့်သောအခါ မှတ်စားသောပညာ ရှင်ဖြစ်ရမည်။

ထိုသို့ အင်္ဂါလက္ခဏာ များနှင့် စိစစ်၍ ရှာဖွေ လေ ပြားသော်လည်း နွားပျောက်, ကျွဲပျောက်များကို ရှာဖွေ သကဲ့သို့ ရှုတ်တရက်ချောင်တခင် တရံတခါ တွေ့ရုံမျှနှင့် ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား ကလျာဏ သပ္ပုရိသဟု မချ မသိမမြင် မထင်နိုင်ခဲ့ ပေရာ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထံ နိယံ ကပ်ခြင်း ဝေါင်း သင်းရပါမှ နေရာကျ သိနိုင် ရာသည်။ နေ့ညမစဲ အမြဲ မပြတ် ဆည်းကပ်၍ မိမိကိုယ်က ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမူအကျင့် သင့်မသင့်ကို ထောက်ချင့်စာနာ သိတတ်မြင်တတ်သော ဓာတိ တိက္ခပင်ကိုယ်ညာဏ် ထက်သန် လှပါမှ နေရာကျ သိနိုင်လေရာသည်။ ဓာတိတိက္ခ ပင် ကိုယ်ညာဏ် မထက် မသန် မရှုးမရှလေက နေရာ ကျကျ မသိမမြင် မထင်

နိုင်ကြလေကုန်။ဥပမာ ဝတ္ထုမှာကား– စိတ္တလ တောင်၌ သီတင်း သုံးသော ရဟန္တာ မထေရ် တပါး၏ ထံ၌ ဆည်းကပ်နေလေ့ရှိသော တောထွက် ရဟန်းကြီးက အရိယာ၏ အဆင်း သဏ္ဌာန် ကြန်အင် လက္ခဏာကို မေးလျှောက်ရာ ဆရာဖြစ်သော ရဟန္တာမထေရ်ကြီးက "ယခုလောက၌ အချို့သော ရဟန်းအိုကြီးသည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ် နောက်က သပိတ်, သင်္ကန်း ယူလှမ်း ထမ်းဆောင်၍ တကောက်ကောက် လိုက်နေ ရသော်လည်း ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အရိယာဘဲဟူ၍ မသိနိုင်။သည့်ကလောက်ပင် ခဲယဉ်းချေသည်" ဟူ၍ ပရိယာယ်ဝေဝုစ်ဖြင့် "ငါသည်ပင် အရိယာဘဲ" ဟူ၍ မပြောပြသည်သာ တမည်ဖြင့် ဖြေဆို တော်မူပါသော်လည်း ထိုတောထွက် ရဟန်းကြီးက တစိတ်ကမျှမရိတ်မိပါလေ၊ ဤမျှလောက် ပြောပြ၍မှ မရိတ်မိသော ပညာနုံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဘယ်မှာလျှင် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတရား၊ ကလျာဏ မိတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကလျာဏ မိတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါလက္ခဏာဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတရားများကို ချေချေ ငံငံ သိနိုင်ပါအံ့နည်း၊ ကိုယ်ခံပညာရှိမှ အလွဲလွဲ အမှားမှား မဖြစ်ဘဲ အမှန်အတိုင်း သိနိုင်သည်ဟူ၍ မှတ်ကြပါလေ။

(ခ) ကလျာဏ မိတ္တ ရှာမှ ရှားသည်

"ဘုရားသခင်မှတပါး ရဟန္တာ အဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝက ပကတိသာဝက ဟူသော ကလျာဏ မိတ္တ

အနာဂါမိ သကဒါဂါမိ သောတာပန် ဈာနလာဘီ ပုထုဇ္ဇန် တို့ကိုရင်း၊ တိပိဋကဓရ ဒွိပိဋကဓရ ဧက ပိဋကဓရ ဧကသင်္ဂီတိဓရ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုရင်း၊ ယခုအခါ တွေ့ရကြုံရခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသောကြောင့် ကလျာဏ မိတ္တ ကို လွယ်ကူစွာနှင့် မရမရှိ နိုင်ကြချေ။ တိသက်ဟာရဇ္ဇ ပါဠိတော် ဓမ္မကို အဋ္ဌ ကထာနှင့် တကွ သိမြင် တတ်မြောက် ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်တော် မူကြသည့် မုံသောက်မာတင် ဇာနီဝင်ဖြစ်တော် မူကြ ကုန်သဖြင့် ပရိယတ္တိဆောက ပရိယတ္တိကောဝိဒ ဗဟုဿုတဓရ သုတ ဗုဒ္ဓ ဂန္ထပါရဂူ ဗုဒ္ဓမ တညူ အဋ္ဌကထာ စရိယ မတ္တညူ ညာဏ်တံခွန်ထူနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား တတော တဖ, တမြို့, တရွာ, တရပ်,တကျေး စသည်တို့၌ ရှိကြ သော်လည်း ကလျာဏ မိတ္တ အင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ ပါမှသာ ကလျာဏ မိတ္တ ဟူ၍ ဘုရား အစ ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ မိန့်ဆိုတော် မူကြကုန်၏" ဟု မြန်မာပြည်တွင် ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ အရာ၌ ထင်ရှား ကျော်ကြားခဲ့သော သီးလုံး ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိ စာအုပ် စာမျက်နှာ (၁၂၅) ၌ တွေ့ရပါ သည်။ သို့သော် အားမငယ် ကြလေနှင့်၊ မြတ်စွာ ဘုရား တရားတော် ဓမ္မကျွန်ုပ် ၅စ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကိုးစားရာ အားထားရာ ကလျာဏ မိတ္တ ၅စ်သောင်း လေးထောင်ကို ရဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်၊အားတက်ကြပါ၊ပရိယတ္တိ ပိဋကတ်တော်ကို အားကိုးကြပါ၊

ပရိယတ္တိယာသတိ ပဋိဝေဓောအတ္တိ။ ။ပရိယတ္တိ ပိဋကတ်တော် သုံးပုံ ဘုရားစကားတော် ရှိခဲ့ပါမူ မဂ်, ဖိုလ် ရကာ အရိယာအစစ်ဖြစ်နိုင်၏။

၆၈။ တပည့်၌ ကျင့် အပ်သော ဆရာ့ ဂုဏ် (၂၅) ပါး

တပည့်များအပေါ်၌ ကောင်းစွာ ကျင့်လိုသော ဆရာသည် အောက်ပေါ် ပြပါ ၂၅-ပါးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် ကျင့်အပ်ကျောင်းကို မိလိန္ဒပဥှာတွင် တွေ့ရပါသည်။

၁။ ဆရာသည် တပည့်၌ အမြဲလျှင် အခါ ခပ်သိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေအပ်၏။

၂။ မှီဝဲအပ်သည် မမှီဝဲအပ်သည်ကို သိအပ်၏၊

၃။ မေ့လျော့သည် မမေ့လျော့သည်ကို သိအပ်၏။

၄။ အိပ်ရာ နေရာကို သိအပ်၏၊

၅။ အနာရှိသည်ကို သိအပ်၏။

၆။ ဘောဇဉ်ရသည် မရသည်ကို သိအပ်၏။

၇။ အထူးရှိသည်ကို သိအပ်၏။

၈။ သပိတ်ခွက်၌ရှိသော အစာကို ကောင်းစွာဝေဘန် အပ်၏။

၉။ "သင် မကြောက်နှင့် သင့်အား အကျိုးစီးပွါး သည် ရှေ့သို့တိုးရမည်" ဟု သက်သာရာကိုရစေ အပ်၏။

၁၀။ "ဤ မည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုပ် အကျွေး ကောင်း၏" ဟု အလုပ် အကျွေး ကိုလည်း သိအပ်၏။
၁၁။ ဆွမ်းခံရာ၌ အလုပ်အကျွေးကိုလည်း သိအပ်၏။
၁၂။ ကျောင်း၌ အလုပ်အကျွေးကိုလည်း သိအပ်၏။
၁၃။ ဆရာသည် တပည့်နှင့် ရယ်မှု မြူးတူးမှုကို မပြုအပ်။
၁၄။ တပည့်နှင့် အကျွမ်းတဝင် မပြုအပ်။
၁၅။ တပည့်၏အပြစ်ကို မြင်သော်လည်း သည်းခံအပ်၏။
၁၆။ တပည့်ကို အရိုအသေပြုသည် မဖြစ်ရာ။
၁၇။ အတတ်ကို လျှို့ဝှက်သဖြင့် ဖြစ်ရာ၏။
၁၈။ အတတ်ကို အကြွင်းမထားသဖြင့် ဖြစ်ရာ၏။
၁၉။ "ငါ၏အတတ်တို့၌ သိစေအံ့"ဟု သိစေခြင်သော စိတ်ကို ဖြစ်စေအပ်၏။
၂၀။ "အဘယ်သို့လျှင် ဤတပည့်သည် အတတ်ပညာမှ မလျော့သည် ဖြစ်အံ့နည်း"ဟု ပွါးသော စိတ်ကို ဖြစ်စေအပ်၏။
၂၁။ "ဤတပည့်ကို သင်ကြားအပ်သော အစွမ်းသတ္တိဖြင့် အားကြီးသည်ကို ပြုအံ့"ဟု စိတ်ကို ဖြစ်စေအပ်၏။
၂၂။ မေတ္တာစိတ်ကို ဖြစ်စေအပ်၏။
၂၃။ ဘေးရန်ရှိသော ကာလတို့၌ မစွန့်အပ်။
၂၄။ အမှုကိစ္စ ပြုဘွယ်၌ မမေ့ မလျော့အပ်။
၂၅။ တပည့်သည် မေ့လျော့ မှားယွင်းသော် တရားနှင့် လျော်သဖြင့် ချီးမြှောက်အပ်၏။

ဖြစ္ဂ။ အရိယဝံသ တရား (၄) ပါး

အရှင် သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည် အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့၏ အနွယ်အဆက် အရိယဝံသတရား လေးပါးတို့ကို ပါထေယျ ပါဠိတော် သင်္ဂီတိသုတ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဟောပြထားပါသည်။

၁။ "ဒါိ ငါ့ရှင်တို့ – ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရရသမျှသော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲ လွယ်သည် ဖြစ်၏။ ရရသမျှသော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၏။ ဂုဏ် ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။ သင်္ကန်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မအပ်သော, မလျော်ကပ်သော ရှာမှီးခြင်းသို့ မရောက်၊ မရသေးသော သင်္ကန်းကိုလည်း မတောင့်တ၊ ရပြီးသော သင်္ကန်း ကိုလည်း မတတ်မက်မူ၍, မတွေဝေမူ၍, တဏှာဖြင့် မလွှမ်းမိုးမူ၍အပြစ်ကိုရှုမြင်လျက် ထွက်မြောက် ကျွတ်လွတ်လိုသောပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်၏။ ထိုထို ရရသမျှသော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲ လွယ်ခြင်းဖြင့် မိမိ ကိုယ်ကို မချီးမြှောက်၊ သူတပါးကိုမရှုတ်ချ။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသင်္ကန်းကို သုံးဆောင်ရာ၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သည်ဖြစ်၏။ ပျင်းရိပေါ့တန်ခြင်းမရှိ၊ ပညာအဆင်အခြင် သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဒါိ ငါ့ရှင်တို့ – ဤ ရဟန်းကို ရှေး၌ ဖြစ်သော မြတ်ကုန်သော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့၏ အနွယ်အဆက်၌ တည်၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏

၂။ ဒိ ငါ့ရှင်တို့-ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရရသမျှသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲလွယ်သည်ဖြစ်၏။ရရသမျှသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း၏ ဂုဏ် ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆိုလေ့ ရှိ၏၊ ဆွမ်း ဟူသော၊ အကြောင်းကြောင့် မအပ်သော, မလျောက်ပတ်သော ရှာမှီးခြင်းသို့ မရောက်၊ မရသေးသော ဆွမ်းကိုလည်း မတောင့်တ၊ ရပြီးသော ဆွမ်းကိုလည်း မတတ်မက်မူ၍, မတွေဝေမူ၍, တဏှာဖြင့် မလွှမ်းမိုးမူ၍ အပြစ်ကို ရှုမြင်လျက် ထွက်မြောက် ကျွတ်လွတ် လိုသော ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်၏။ ထို ရရသမျှသော ဆွမ်းဖြင့်ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မချီးမြှောက်၊ သူတပါးကို မရှုတ်ချ။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို ဆွမ်းကို သုံးဆောင်ရာ၌ လိမ်မာကျွမ်းကြင်သည် ဖြစ်၏၊ ပျင်းရိပေါ့တန်ခြင်း မရှိ၊ ပညာအဆင်ခြင် သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဒိ ငါ့ရှင်တို့- ဤရဟန်းကို ရှေး၌ဖြစ်သော, မြတ်လှစွာသော ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့၏အနွယ် အဆက်၌တည်၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၃။ ဒိငါ့ရှင်တို့-ရဟန်းသည် ရရသမျှသော ကျောင်းဖြင့် ရောင့်ရဲလွယ်သည်ဖြစ်၏။ရရသမျှသော ကျောင်းဖြင့် ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း၏ ဂုဏ် ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။ ကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မအပ်သော၊ မလျောက်ပတ်သော ရှာမှီးခြင်းသို့ မရောက်၊ မရသေးသော ကျောင်းကိုလည်း မတောင့်တ၊ ရပြီးသော ကျောင်းကိုလည်း မတပ်မက်မူ၍, မတွေဝေမူ၍, တဏှာ

ဖြင့် မသွမ်းမိုးမူ၍ အပြစ်ကို ရှုမြင် လျက် ထွက်မြောက် ကျွတ်လွတ်လိုသော ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်၏။ ထိုရရ သမျှသော ကျောင်းဖြင့် ရောင့်ရဲ လွယ်ခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မချီးမြှောက်၊ သူတပါးကို မရှုတ်ချ။ အကြင် ဂုဏ်ရိုလ်သည် ထိုကျောင်းကို သုံးဆောင်ရာ၌ လိမ္မာ ကျွမ်းကျင်သည် ဖြစ်၏၊ ပျင်းရိပေါ့တန်ခြင်း မရှိ၊ ပညာအ ဆင်ခြင် သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဒိုင်ါ့ရှင်တို့- ဤရဟန်း ကို ရှေး၌ဖြစ်သော,မြတ်စွာဘုရား ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့၏ အနွယ်အဆက်၌ တည်၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၄။ ဒိုင်ါ့ရှင်တို့-ရဟန်းသည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်၊ ပယ်ခြင်း၌ နှစ်သက်သည် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်တရား ပွါးများခြင်း၌ မွေ့လျော်သည် ပွါးများခြင်း၌ နှစ်သက်သည်ဖြစ်၏။ ထိုပယ်ခြင်း၌မွေ့လျော် မှု, ပယ်ခြင်း၌ နှစ်သက်မှု၊ ပွါးများခြင်း၌ မွေ့လျော်မှု, ပွါးများခြင်း၌ နှစ်သက်မှုဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မချီးမြှောက် သူတပါးကို မရှုတ်ချ။ အကြင် ရဟန်းသည် ထိုပယ်မှု ပွါးမှု၌ လိမ္မာ ကျွမ်းကျင်၏၊ ပျင်းရိ ပေါ့တန်ခြင်းမရှိ၊ ပညာအဆင်ခြင် သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဒိုင်ါ့ရှင်တို့ ဤရဟန်းကို ရှေး၌ဖြစ်သော, မြတ်ဟု စွာသော ဘုရား ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့၏ အနွယ်အ ဆက်၌ တည်၏ ဟု ဆိုအပ်၏။

မှတ်ချက်။ ထိုအရိယ ဝံသ တရားလေးပါးတို့သည် လူအရိယာ တို့နှင့်လည်း သက်ဆိုင်ပါသဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်

ကို လူအရိယာဖြစ်ပြီ ဟု ထင်မှတ်နေကြသော လူဂုဏ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့အဝတ် ဝတ်ရာတွင်၎င်း၊ အစား စားရာတွင်၎င်း၊ နေရာထိုင်ခင်းတို့တွင် ၎င်း၊ အကျင့် အကုသိုလ် ပယ်ရာ ကုသိုလ်ပွါးများရာတွင်၎င်း စစ်ဆေး ကြည့်ရှုကြပါလေ၊ မပြည့်စုံသေးလျှင် ပြည့်စုံ နိုင်သမျှ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ် ကျင့်ကြံပွါးများကြပါကုန်။

၇၀။ ဥပနန် မထေရ်ကို ဆုံးမပုံ

အခါတပါး မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် ဥပနန်မထေရ်အား ဤသို့ဆုံးမတော်မူ၏။

အတ္တာန မေဝ ပဌမံ၊ ပတိရူပေ နိဝေသယေ၊
အထညမနုသာသေယျ၊ နကိလိဿေယျ ပဏ္ဍိတော။

၁။ ပိဏ္ဍပါတ သန္တောသ၊ ဆွမ်းပစ္စည်း၌ ရောင့်ရဲခြင်း။

၂။ စီဝရသန္တောသ၊ သင်္ကန်းပစ္စည်း၌ ရောင့်ရဲခြင်း။

၃။ သေနာသနသန္တောသ၊ ကျောင်းပစ္စည်း၌ ရောင့်ရဲခြင်း။

၄။ ဘာဝနာရာမ၊ သမထ ဘာဝနာ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတို့၌ ပျော်မွေ့ခြင်း၊

ဤလေးပါးသော အရိယ ဝံသ ပဋိပဒါ တရားတို့ကို မိမိကိုယ်တိုင်က ပြည့်စုံအောင် မကျင့်နိုင်သေးဘဲနှင့် ကျင့်နိုင်တဲ့ သကဲ့သို့ သူတပါးအား ချီးမြှောက်၍ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြပါဟု ပြောဟောပြီးလျှင် သူတပါးတို့၏ သဝိတ်

သက်နိုး ဝတ္တုပစ္စည်းတို့ကို သိမ်းကြုံး၍ ယူသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဥပနန် မထေရ်အား ဆုံးမခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကြောင့် ယခုအခါ ဟောပြော ပြသ သွန်သင် ဆုံးမ၍ နေကြ ကုန်သော ဆရာတို့သည် မိမိတို့ ဟောပြော ပြသသော တရားကို မိမိ၌ ပြည့်စုံ လုံလောက်အောင် ရှေးဦးစွာ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ပြီးမှ သူတပါးတို့အား ဟောပြော ပြသ သွန်သင် ဆုံးမမှ သာလျှင် မြတ်စွာဘုရား ချီးမွမ်းတော်မူသည်ကို သတိပြုကြပါလေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား ချီးမွမ်းတော် မူသော ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်တို့ကို တွေ့အောင်ရှာကြ၍ ထိုဆရာတို့ ဆုံးမသည့်အတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်ကြံ ကြပါလေ။

အမှာ– လွန်ခဲ့သော အနှစ်၄၀ါးဆယ် လောက်ကပင် ကျေးဖုံးရှင် လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဝှင်း အရိယဝံသတရားများ ယခုလောက၌ ထိမ်မြုပ်၍ နေ၏ဟု ဗောဓိပက္ခိယ ဒီပနီ စာမျက်နှာ (၆၇) တွင် ရေးသားသွားပါ၍ အထူးသတိပြုကြပါလေ။

အခန်း ၅

အရိယာ ဖြစ်လိုကြသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက်

၇၁။ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ်

၁။ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုခြင်း။

၂။ အာသဝေါ ကိလေသာ ကုန်လိုခြင်း။

၃။ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်လိုခြင်း။

ဤ လိုလားချက်များနှင့် ပြည့်ရုံစေခြင်းဌါ ဒါန, သီလ, သမထ, ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေခြင်းသည် ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ်ကို ဖြည့်ကျင့်သည်မည်၏။ ဤသို့ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ်ကို မပြတ်မလပ် ဖြည့်ကျင့်သောသူသည် တနေ့ထက်တနေ့ မဂ်, ဖိုလ်နှင့် နီးကပ်နေသည်ဟု ယုံကြည်စိတ်ချရ၏။

အမှာ– ၁။ ဒါန, သီလ, သမထ ဘာဝနာတို့ထက် ဝိပဿနာ ဘာဝနာ အနှစ်သာလျှင် အားထားရာ အစစ် မဂ်, ဖိုလ် ရကြောင်း အနည်းကပ်ဆုံး တရားဖြစ်ပါသဖြင့်၊ယခုဘဝ,ယခုကာလ မသေမီအခါ အချိန်ကလေးမှာ ဗာဟိရကိစ္စများ၌ စိတ်အလို မလိုက်ကြဘဲ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို လေ့လာ၍ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်သာ ပျော်မွေ့ကာ မဂ်,ဖိုလ်ရရန် ကျင့်ကြံပွါးများနိုင်ကြပါစေ။

၂။ ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းမျှသာဖြစ်၍ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တသာ ဖြစ်သော ရုပ်, နာမ် တရား နှစ်ပါးကို

ယောက်ျား, မိန်းမ, ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, သူ, ငါ ဟု စွဲမှတ်ခြင်းကြောင့် တဏှာ, ရာဂ, သမုဒယ သစ္စာပွါး၍ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌ နစ်မွန်းကြရလေသည်၊ ထို့ကြောင့် "ခန္ဓာ ငါးပါး၌ များစွာ ငြီးငွေ့၍ နေခြင်းသည် မဂ်,ဖိုလ်ကို အလို ရှိသော အမျိုးသား အားလျော်သော အ ကျင့် ဖြစ်သည်"ဟု မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော် မူပေသည်။ ရှုပ်, နာမ်, ခန္ဓာငါးပါး၌ ငြီငွေ့၍ နေနိုင်ကြပါစေ။

၇၂။ (က) ပဓာနိယက်တရား ငါးပါး

၁။ သဒ္ဓေါ ဟောတိ သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ။

ထက်သန်သော သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံရမည်။မြတ်စွာဘုရား၏ အဟုတ်အမှန် ထိုးထွင်းသိသော ဉာဏ်တော်ကို ယုံကြည်ရမည်။

၂။ အပ္ပာဗာဓော ဟောတိ၊ အပ္ပါတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နစ္စုဏှာယ မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ။

အနာရောဂါ ကင်းရမည်၊ မအေးလွန်း မပူလွန်း, အလတ်စားဖြစ်၍ တရားအားထုတ်ရန် ခံ့သော, အစာအာဟာရကို အညီအမျှ ကျက်စေနိုင်သော ပါစက ဝမ်းမီးနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

၃။ အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ သတ္ထရိဝါ ဝိညူသုဝါ သဗြဟ္မစာရီသု။

မစဉ်းလဲရ၊ မဟော့ဘ်ပတ်ရ၊ ထုရားထံ, ဆရာ့ထံ၌ သော်ရင်း၊ တတ်သိ နားလည်သော သီတင်း သုံးဖော် ပညာရှိတို့ ထံ၌ သော်ရင်း၊ မိမိ၏ အဖြစ်ကို အမှန် အတိုင်းပြောရမည်။

မိမိ၏ စိတ်သန္တာန်၌ ရှိသော မကောင်းသော အမှု အရာ, အကြီးအစည့်, ဝါသနာ, စရိုက်တို့ကို မဝှက်မချန်, ဖြောင့်မှန်စွာ လင်းရမည်။ မသိတဲ့နှင့် အသိလုပ်ချင်မှု, ဉာဏ် မရှိတဲ့နှင့် ဉာဏ်အရှိ လုပ်ချင်မှု ဤကဲ့သို့သော ကောက်ကျစ်မှုများ အနည်းငယ်မျှ မရှိစေရ၊ ဖြောင့်စင်း ပြူစင်သော စိတ်ရှိစေရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၄။ အာရဒ္ဓ ဝီရိယော ဝိဟာရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ သမ္ပဒါယ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တ ဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ဖျောက် ခြင်း၌၊ စင်ကြယ် ကောင်းမြတ်သော ကုသိုလ် တရား တို့ကို ပြည့်စုံစေခြင်း၌ အမြဲမပြတ် အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိရမည်။ထက်သန်သော လုံ့လအားစွမ်း ရှိရမည်။ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော လုံ့လရှိရမည်။ ကုသိုလ်လေးပါး မြတ် တရားတို့၌ အခါခပ်သိမ်း မချသောပန် ရှိရမည်။

အကုသိုလ် စိတ်များ ဝင်ရောက် မလာ နိုင်စေရန် မလျော့သော လုံ့လ ဝီရိယဖြင့် ကုသိုလ် တရား တို့ကို အခါ ခပ်သိမ်း ပွါးများအားထုတ် နေရမည်။

၅။ ပဉ္စဝါ ယောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယ ဂါမိနိယာ။

ဥဒယဗ္ဗယညာဏ် ပညာနှင့် ပြည့်စုံရမည်။ ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်,နာမ် တရားတို့၏ ခဏမစဲ တသဲသဲ ဖြစ်ပေါ်နေမှု ချုပ်ပျောက် နေမှုတို့ကို ဖြစ်တိုင်း ပျက်တိုင်း အမှိလိုက်၍ သိမြင်နိုင်သော မပေါက်ထွင်းဘူးသေးသော လောဘထုံး၊ ဒေါသထုံး၊ စသည့်တို့ကို ပေါက်ထွင်း နိုင်သော တဒင်္ဂပဟာန် အလိုအားဖြင့် ကိလေသာ ဆင်းရဲ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့၏ ကုန်ခန်း ခြင်းသို့ ဆိုက်ရောက်သော စင်ကြယ်သော ဥဒယဗ္ဗယညာဏ် ပညာနှင့် ပြည့်စုံ ရမည်။

(မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်)

ဝင်းတရား ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့အား ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို ပြည့်စုံစေနိုင်သောကြောင့် အရိယာ ဖြစ်လိုသော သူတို့သည် အရိုး,အရေ,အကြော,ကြွင်းစေ အသွေး အသား ခန်းခြောက်စေ၊ အရိယာ မဖြစ်လျှင် မနေ-ဟု၊ တကယ်အဟုတ် ကျင့်ကြံပွါးများ ကြိုးစား အားထုတ်နိုင်ကြပါစေရန် ဝင်းတရား ငါးပါးတို့နှင့် အခါ ခပ်သိမ်း အမြဲနေ့ည ပြည့်စုံကြပါစေ။

(ခ) အပရိဟာနိယ တရား (၇)ပါး

အပရိဟာနိယ တရား ဟူသည်ကား-ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် အားထုတ်နေဆဲဖြစ်သော ဝိပဿနာ တရား၏ မဆုတ်

မယုတ် မပျက် မစီးနိုင်ဘဲ၊ ခိုင်မြဲကြီးပွါး စေတတ်သော အောက်ပါတရား(၇)ပါးကို ဆို၏။

၁။ ဗုဒ္ဓဂါရဝတာ–မြတ်စွာဘုရား၌ ရှိသေခြင်း၊

၂။ ဓမ္မဂါရဝတာ–တရားတော်မြတ်၌ရှိသေခြင်း၊

၃။ သံဃဂါရဝတာ–ရဟန်းသံဃာများ၌ ရှိသေခြင်း၊

၄။ သိက္ခာဂါရဝတာ–အကျင့် သီလ သိက္ခာ၌ ရှိသေခြင်း၊

၅။ သမာဓိ ဂါရဝတာ–စိတ်မပြန့်လွင့် တည်ကြည်ငြိမ်သက်ခြင်း၌ ရှိသေခြင်း၊

၆။ ကလျာဏမိတ္တတာ–ပရမတ္ထ သဘာဝကို ကျနအောင် ခွဲခြမ်း၍ ဝိပဿနာနည်းလမ်းကို မှန်ကန်စွာ ဟောပြော ညွှန်ပြ နိုင်သော ဆရာကောင်း အပေါင်း အပေါ်ရှိခြင်း၊

(အမှာ–အခန်း ၄ တွင် ကလျာဏ မိတ္တအကြောင်း အကျယ်ပြထားပါသည်။)

၇။ သောဝစဿတာ–ဆရာ ကောင်းတို့ ဟောပြော ညွှန်ပြ ဆုံးမရန် လွယ်ကူခြင်း၊ ဆရာ၏ ဆုံးမစကားကို ဖြေဝယ် မကျ ခန့်ညား ရှိသေစွာ စိတ်ကို ထား၍မှတ်သားလိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်ခြင်း၊ ဆရာ၏ စကားကို လွယ်ကူစွာ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ အသက် စွန့်၍ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

ကလျာဏမိတ္တ–သောဝစဿတာ–အင်္ဂါ နှစ်ပါးလုံးနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာ အကျော်-ပေါ်ဋ္ဌိလ မထေရ်ကြီး ဝတ္ထုကို နည်းယူလိုက်နာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြပါလေ၊

၇၃။ ပလိဗောဓကြီး (၁၀) ပါး မရှိရ

ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို တကယ်တန်း အားထုတ် ပွါးများလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အောက်တွင် ဖော်ပြသော ၁၀-ပါးသော ပလိဗောဓကြီးတို့ကို ဖြတ်ရမည်။ မရှိစေရပါ။

၁။ အာဝါသောစ- ကျောင်းအာဝါသ ပလိဗောဓ။

၂။ ကုလဥ္စ-ဒါယကာ ပလိဗောဓ။

၃။ လာဘောစ-လာဘ်သပ္ပကာ ပလိဗောဓ။

၄။ ဂဏောစ-ဂိုဏ်းဂဏ ပလိဗောဓ။

၅။ ကမ္မဉ္စ- အမှုကြီးငယ် ပလိဗောဓ။

၆။ အဒ္ဓါနဉ္စ-အဓွန့်ခရီးသွားခြင်း ပလိဗောဓ။

၇။ ဉာတိစ အမျိုးဉာတိ ပလိဗောဓ။

၈။ အာဗာဓောစ-အနာရောဂါ ပလိဗောဓ။

၉။ ဂန္ထောစ-ကျမ်းဂန်သင်ခြင်း ပို့ချခြင်း ပလိဗောဓ။

၁၀။ ဣဒ္ဓိ-တန်ခိုးပန်ဆင်းခြင်း ပလိဗောဓ။

အထက်ဖော်ပြပါ ပလိဗောဓ ကိစ္စ ၁၀-ပါး တို့ကို ဖြတ်တောက် ပယ်စွန့်ပြီးမှသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်ရောက်ကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ညွှန်ကြားအပ်သော အစီအရင် အတိုင်း မယုတ် မလျော့ဘဲ ပွါးများအပ်ကြောင်းကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာရှင်က မှာခဲ့သည်ကိုလည်း သတိရကြပါစေ၊ လိုက်နာကြလော့။

(ခ)ပလိဗောဓငယ် (၅) ပါးကိုလည်း ဖြုအပ်၏

အထက်ပါ ပလိဗောဓကြီး ၁၀-ပါးတို့နှင့် ကင်းရှင်းရန်သာ လိုသည်မက အောက်ပါ ကြောင့်ကြဘွယ် ပလိဗောဓငယ် (၅)ပါးတို့ကိုလည်း ဖြုဖြင်၍ ထားအပ်၏။

၁။ ရှည်သောဆံပင်, မုတ်ဆိတ်, လက်သည်း, ခြေသည်း တို့ကို ပယ်အပ်၏။

၂။ ဆွေးမြေ့ ရုတ်ပြတ်သော သင်္ကန်းအဝတ်စသည်များကို ခိုင်မြဲအောင် ဖါထေးစပ်ချုပ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏။

၃။ ဟောင်းနွမ်း ညစ်ပေသော သင်္ကန်းအဝတ်စသည်များကို ဖွတ်လျှော် ထပ်ဆိုး လိမ်နယ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏။

၄။ အညစ် အကြေးတင်သော သပိတ်များရှိလျှင် စင်ကြယ်အောင် မီးဖုတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်အပ်၏။

၅။ အိပ်ရာ, ခုတင်, အင်းပျဉ်, ညောင်စောင်း စသည်တို့ကို ပြုပြင်အပ်၏။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

(ဂ) အသပ္ပါယနှင့် သပ္ပါယ

အသပ္ပါယဟူသည် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သောသူ၏ စရိုက်နှင့် မတိုက်ဆိုင်၍ ရောင့်ရဲ တင်းတိမ်ခြင်း မဖြစ်သဖြင့် မသင့် မတင့် မလျှောက်ပတ်သောကြောင့် ဝိပဿနာ

အခါရှိနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်အောင် စိတ်ဝိတက် ဖြန့်ပွါး စေတတ်သည်ကို ဆိုလိုသည်။

၁။ အကြီးအငယ်၊ အနိမ့်အမြင့်၊ မြို့ရွာ ပရိသတ်နှင့် အနီးအဝေး၊အညှိတိုက်,သစ်,ဝါး၊ သွတ်မိုး သက် ငယ်ဓနိမိုး စသည်ဖြင့် အဆောက်အဦ တို့တွင် သဘောမကျခြင်း။

၂။ ဆွမ်းခံရာ လမ်းခရီး မြို့ရွာ ရပ်ကွက် တို့တွင် ဝိပဿနာ၏ အန္တရာယ်များခြင်း။

၃။ ဝိပဿနာ အလိုရှိသောသူအား သမထနှင့် စပ် သည်ကို ပြောဆိုရခြင်းစသော မလျောက် ပတ် သော စကားကို ပြောဆိုနေခြင်း။

၄။ စရိုက်နှလုံးသွင်း သဘောဆန္ဒခြင်း မတူမျှသော သူတို့နှင့် အတူတကွ နီးကပ်ဆက်ဆံ၍ ပေါင်း သင်း နေထိုင်းရခြင်း။

၅။ အချိုအချဉ်၊အစပ်အငန်၊ အဖန်အခါး စသော အ ဟာရမျိုးတွင် အလိုမရှိသော အစာအာဟာရကို စားသောက် နေရခြင်း

၆။ အပူအအေး ရာသီဥတု မညီမညွတ် မမျှတသော အရပ်ဒေသမျိုး၌ နေထိုင်ရခြင်း။

၇။ လျောင်း, ထိုင်, ရပ်, သွား လေးပါးသော ဣရိ ယာပုထ်တို့တွင် စိတ်ကြည်လင်စွာ ကာလရှည် ကြာ မနေနိုင်သော ဣရိယာပုထ်၌ နေရခြင်း။

အထက်ပါ "အသပ္ပါယ"–ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သူ၏ စရိုက်နှင့် မသင့် မတင့် မလျောက်ပတ်သည့်ကို ရှောင်ရှား၍ "သပ္ပါယ" သင့်တင့် လျောက်ပတ်သည်များကို အားထားမှီဝဲရလေသည်။

၇၄။ သမဏာစရိတဗ္ဗ တရား (၁၆) ပါး

အရိယာဖြစ်လိုသော, ဆင်းရဲ ဒုက္ခ ခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လိုကြသော သူတော်ကောင်းတို့ လိုက်နာပြုကျင့်အပ်သော တရားကို သုတ္တ နိပါတ်တော်၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြထားပါ၏။

၁။ သက္ကောစ။ မိမိအသက်၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းငှါ ကျင့်စွမ်းနိုင်ခြင်း။

၂။ ဥဇူစ။ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်, နှုတ်ရှိခြင်း။

၃။ သုဟုဇူစ။ ဖြောင့်မတ်သော စိတ်နှလုံးရှိခြင်း။

၄။ သူဝစောစ။ ဆိုဆုံးမ လွယ်ခြင်း။

၅။ မုဒုစ။ နူးညံ့သော စိတ်နှလုံးရှိခြင်း။

၆။ အနတိမာနီစ။ ထောင်လွှားသော မာန်မာန မရှိခြင်း။

၇။ သန္တုဿကောစ။ မိမိ၌ရရှိသောပစ္စည်းလေးပါးဖြင့်သာလျှင် ရောင့်ရဲ လွယ်ခြင်း။

၈။ သုဘရောစ။ အစား, အဝတ်, အနေ, အထိုင်တို့၌ အဆာမကြောင့်မူ၍ မွေးမြူလွယ်ခြင်း။

၉။ အပ္ပကိစ္စောစ။ နည်းသော အမှုကိစ္စ ရှိခြင်း။

၁၀။ သလ္လဟုကဝုတ္တိစ။ ပေါ့ပါးသောအသက်မွေးခြင်း။

၁၁။ **သန္တိန္ဒြိယောစ**။ ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိခြင်း။
၁၂။ **နိပကောစ**။ ရင့်သောသတိ,ပညာနှင့်ပြည့်စုံခြင်း။
၁၃။ **အပ္ပဂဗ္ဘောစ**။ မကြမ်းကြုတ်သော ကိုယ်, နှုတ်, နှလုံးရှိခြင်း။
၁၄။ **ကုလေသွ-နနုဂိဒ္ဓေါစ**။ ငါ၏ ဆွမ်း ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ စသည်ဖြင့် တပ်မက်, တွယ်တာ, စွဲလမ်းခြင်း မရှိခြင်း။
၁၅။ **နစ ခုဒ္ဒ မာစရေ ကိဉ္စိ ယေန ဝိညူပရေ ဥပဝဒေယျုံ**။ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့သော အမှုတို့ကို မကျင့်ခြင်း။
၁၆။ **သုခိနောဝါ,ခေမိနောဝါ,ဟောန္တု သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တု သုခိတတ္တာ**။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာ ကျန်းမာ၍ ဘေးကင်း,ရန် ကွာစေကြောင်း မေတ္တာပို့ခြင်း။

၇၅။ အပ္ပနာ ကောသလ္လ (၁၀) ပါး

အရိယာဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ပွါးများအားထုတ်ကြရာ၌ သတိပြု၍ ဆင်ခြင်ရသော အချက်များ ဖြစ်သော အောက်ပါ အပ္ပနာကောသလ္လ ၁၀-ပါးတို့ကို သတိပြု၍ ဆင်ခြင်ကြပါလေ။

၁။ ရှည်သော ခြေသည်း,လက်သည်း,ဆံ, မုတ်ဆိတ်တို့ကို ပယ်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း၊ အဝတ် သက်နိုးလျှော်ခြင်း၊ ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာ အမှိုက်လှဲခြင်း စသော ကိုယ်အတွင်း, အပ ဝတ္ထုနှစ်ပါး စင်ကြယ်စေရာ၏။

၂။ သဒ္ဓါနှင့်ပညာ မျှစေရ၏။ သဒ္ဓါလွန်လျှင် ပညာနုံ့ တတ်သည်။ သမာဓိနှင့် ဝီရိယ မျှစေရာ၏။ သမာဓိ လွန်လျှင် ထိနမိဒ္ဓ နှိပ်စက် တတ်သည်။ ဝီရိယလွန်လျှင် ဥဒ္ဓစ္စ နှိပ်စက်တတ်သည်။

၃။ ထင်မြင်သော နိမိတ်တို့ကို ပိုင်းခြားဝေဘန်၍ သိ တတ်စေရ၏။

၄။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများကို အားထုတ်၍ လွန်သော ဝီရိယကြောင့်ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိခဲ့ပါလျှင် ပဿဒ္ဓိ, သမာဓိ, ဥပေက္ခာ ၏ ဗောဇ္ဈင် သုံးပါးတို့ကို ပွါးများစေသဖြင့် ပျံ့လွင့်သော ဥဒ္ဓစ္စစိတ်ကိုဘိနှိပ် ထားရသည်။

၅။ ဝီရိယယုတ်လျော့သဖြင့်စိတ်တွန့်၍နေခဲ့လျှင် သတိ, ဓမ္မဝိစယ, ပီတိ ၏ဗောဇ္ဈင် သုံးပါးတို့ကို ပွါး များစေလျက် စိတ်ကို ချီးမြှောက်ပေးရသည်။

၆။ လုံ့လဝီရိယ နည်းပါး၍ ချမ်းသာ သုခကို မသိ သဖြင့် မေ့လျော့သော စိတ် ရှိခဲ့လျှင် "နင်ကား, ကမ္မဋ္ဌာန်း, တရားကို အားမထုတ်၍ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို မရလိုက်သည် ရှိသော် အဖန်တလဲလဲ ပဋိသန္ဓေ, ဇရာ, နာ, သေရေး, အပါယ်ဘေး ဒုက္ခ တို့ကို ကြီးစွာ ခံရမည်ဟု ရှုစ်ပါးသော သံဝေဂ ဝတ္ထုတို့ကို ကြောက် ထိတ်လန့်အောင် ဆင်ခြင် ပြီးလျှင် ရတနာ သုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆင်ခြင်အောက်မေ့သည် ဖြစ်၍ စိတ်ကို ရွှင်လမ်း စေရ၏။

၇။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် မတွန့် မဆုတ် မပျံလွင့်စေ၍ အာရုံကိုကောင်းစွာဖြစ်စေသဖြင့် သမထဝိပဿနာ လမ်းတို့ကို ကောင်းစွာ ချီးမြှောက်နိုင်၍ လုံ့လ ပွါးသော ဗျာပါရမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှု ခြင်းကိုသာ ရှိစေ၏။

၈။ မဂ်, ဖိုလ်ကိုရသော အကျင့်ကိုမကျင့်ဘဲ များစွာ သော ပြဿဂ္ဂယကိစ္စ တို့၌သာစိတ်ပျံ့လွင့်၍ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဝေးစွာကြဉ်ရှောင်ရ၏။

၉။ မဂ်, ဖိုလ်ကိုရသော အကျင့်တို့ကို လမ်းမှန်ကန် စွာ သွားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မှီဝဲ ဆည်း ကပ်ရ၏။

၁၀။ ဈာန်, မဂ်, ဖိုလ်, သမာဓိတို့ကို အလေးဂရု ပြု၍ ညွတ်ကိုင်း, ရှိုင်းဉမ်းသော စိတ်တို့ကို ဖြစ်စေ ရ၏။

၇၆။ မင်္ဂလာ တရားတော်အရ ကျင့်ကြံနည်းများ

၁။ ပဋိရူပဒေသဝါသော၊ သူတော်ကောင်း တို့ကို ပေါင်းသင်းခြင်း။

ပတိရူပဒေသဝါသောစ။ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ ရစေတတ်သော အရပ်၌ နေရခြင်း။

ကာလေနဓမ္မဿဝနံ။ သင့်တင့်သောအခါ အဆုံး အမ ဩဝါဒ တရားစကားကို နာရခြင်း။

အကြောင်း ဝတ္ထု ဘုရား ကျောင်း ဒါယကာကြီး အနာထ ပိဏ်သူဌေး၌ ကာလ မည်သော သားတယောက်ရှိ၏။ ဘုရားကို မကြည်ညို တရားနာတို့မှာ ဝေးလေစွ။ သူဌေးကြီးလည်း သား၏ စိတ်ဓာတ်ကို မကျေနပ်၍ "ချစ်သား ဥပုသ် စောင့်ပြီး တရားနာပါချေ နက်ဖြန်တော့ ငွေငါးရာ ပေးမည်" ဟု ပြော၏။ မောင်ကာလသည် ငွေကိုလိုချင်၍ ဥပုသ်စောင့် သွား၏။ တရားကိုကား မနာ။ တော်ရာနေရာတွင် ညအိပ် ၍ စောစောပြန်လာ၏။ နံနက်အိမ်ပြန်လာ၍ ယာဂုကျွေး သော်လည်း ငွေမရ၍ မစား လက်တွင် ငွေရမှ စား၏။ အဘသူဌေးကြီးကလည်း "ချစ်သား ဘုရားထံ တရား တပုဒ်လောက် မှတ်မိအောင် နာယူခဲ့ပါ ငွေ တထောင် ပေးပါမည်" ဟု ပြော၍ လွှတ်ပြန်၏။ မောင်ကာလသည် ဘုရားထံရောက်၍"ဟောပြောဆုံးမသည်ကို တပုဒ်ရလျှင် ပြေးမည်" ဟု အကြံဖြင့် နာယူလေရာ နားစိုက်ရင်း နား စိုက်ရင်း သဘောကျ၍ သောတာပန် အရိယာဖြစ် လေ၏။

မှတ်ချက်။ ။မောင်ကာလ သူဌေးသားသည် ပဏ္ဍိတ အစစ်ဖြစ်သောဘခင်သူဌေးကြီးနှင့်ပေါင်းရခြင်း။ ဘုရားရှိသော ပတိရူပဒေသ၌ နေရခြင်း။ ကာလေန ဓမ္မ သဝန သင့်တော်သော အခါ အဆုံး အမ ဩဝါဒ တရား ကြားနာရခြင်း မင်္ဂလာ သုံးပါး ရရှိသဖြင့် သောတာပန် အရိယာ ဖြစ်ရကြောင်း ထင်ရှားပါ၏။

၂။ ဂါရဝေါစ။ ။ရိုသေလေးစားခြင်း၊
နိဝါတောစ။ ။မမောက်မကြွား နှိမ့်ချထားသော စိတ်ရှိခြင်း။
သန္တုဋ္ဌိစ။ ။ရောင့်ရဲခြင်း၊
ကတညုတာ။ ။ကျေးဇူးသိခြင်း၊
ဇိဝါ၁ဝစသဒ္ဓတာ။ ။ဆုံးမ၍ လွယ်ကူခြင်း။

အကြောင်းဝတ္ထု ပိဋကတ်သုံးပုံ နှုတ်တက်ဆောင်သော အရှင်ပေါဋ္ဌိလမထေရ်ကို မြတ်စွာဘုရားက တုစ္ဆပေါဋ္ဌိလ, အချည်းနှီးပေါဋ္ဌိလ, အလကားပေါဋ္ဌိလ ဟု ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုသောအခါ အရှင်ပေါဋ္ဌိလမှာ သံဝေဂရလေ၏၊ ထိုသို့ သံဝေဂရပြီးလျှင် တရားအားထုတ်ရန် ယူဇနာ ၁၂၀–ဝေးသောအရပ်၌ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသော ရဟန်း ၃၀–တို့၏ နေရာ တောကျောင်းသို့ သွားပြီးလျှင် အကြီးဆုံး မထေရ်ထံ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းသောအခါ သံဃာ့မထေရ်ကြီးကပရိယတ်မာန်ရှိနေမည်ကိုမြင်သောကြောင့် ကိုယ်တိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်း မပေးဘဲ ဒုတိယ မထေရ်ထံသို့ လွှဲလိုက်၏။ ထို မထေရ်ကလည်းတတိယမထေရ်ထံသို့ လွှဲလိုက်ရာ နောက်ဆုံး၌(၇)နှစ်အရွယ် ရဟန္တာသာမဏေ ငယ်ထံသို့ ရောက်သွားလေ၏။ သာမဏေငယ်က“ဆုံးမ သည့်အတိုင်း လိုက်နာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးပါမည်။”ဟု ပြောသောအခါ အရှင်ပေါဋ္ဌိလ မထေရ်က“လိုက်နာပါ မည်။ မီးထဲသို့ဆင်းရမည် ဆိုလျှင်လည်း ဆင်းပါမည်” ဟု ဝန်ခံလေ၏။ သာမဏေငယ်က ရုံစမ်းလို၍ “သို့ဖြစ် လျှင် ဟိုရေအိုင် ထဲသို့ ဆင်းလိုက်ပါ”ဟု အနီးရှိ ရေအိုင်သို့ ဆင်စေ၏။ မထေရ်ကြီးသည် အတိုးတန်သော သင်္ကန်းများကို ဝတ်ရုံ၍ အတိုင်းပင် တခွန်းတည်းသော

စကားဖြင့် ဆင်းသွားလေ၏။ သက်နိုးစွန်း၌ အနည်းငယ် ရေစိုသောအခါ "ပြန်တွဲခဲ့ပါ"ဟု ဆိုလေသျှင် တခွန်းသော စကားဖြင့်ပင် ပြန်တက်၍လာလေ၏။ ထိုအခါ သာမဏေက "တောင်ပို့၌ဝင်နေသော ဖွတ်ကို ဖမ်းလိုသျှင် အပေါက် ငါးခုကိုပိတ်၍ ကျန်သောအပေါက်တခုမှ စောင့်၍ ဖမ်းမှ ရပါသည်"ဟု ဥပမာပြ၍ ဒွါရငါးခုကို ပိတ်ခါ မနေဘ ဒွါရ တခုတည်း၌သာ အလုပ်ကိုလုပ်ပါလေဟု ဆုံးမသဖြင့် အားထုတ်လေသျှင် ရဟန္တာဖြစ်လေ၏။

မှတ်ချက်။ ။ဤသို့နှိမ့်ချကာ ဆရာ့ စကားကို လွယ်လွယ် ကူကူ နာယူကျင့်ကြံပါ။များ အားထုတ်ပါသဖြင့် ဂါရဝေါစ နိဝါတောစ သောဝစဿတာ မင်္ဂလာများနှင့် ပြည့်စုံသော အရှင် ပေါဋ္ဌိလ မထေရ်မှာ ရဟန္တာဖြစ်ရလေ၏။

၃။ သာမဏော နဉ္စ ဒဿနံ။ရဟန်းသမဏာ ဖူးမြင်ခြင်း။

ကာလေန ဓမ္မသာကစ္ဆာ ၁။ သင့်တင့်သော အခါ တရား ဆွေးနွေးခြင်း။

အကြောင်းဝတ္ထု။ ။ရဟန်းတော် (၆၀) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်ယူခဲ့၍ မာတိကာ မာတာဒါယိကာမကြီး ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသော ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးကာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်နေကြ၏။ တနေ့သော အခါ မာတိကာ မာတာသည် ညနေချမ်း အချိန်၌ ထောပတ်တင်လဲစသော လှူဘွယ် ဝတ္ထုကိုယူ၍ ကျောင်းသို့လာသျှင် ရဟန်းတပါးမှ မတွေ့၍ ကျောက်စည်ကို

ထိုးလေသော် "ကိစ္စထူးသလော" ဟု တပါးစိ သင့်လျော် ရာမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ် နေကြသော ရဟန်းများ သည် ကြွလာတော် မူကြကာ "ကိစ္စ ထူးသလော" ဟု မေးတော်မူ၏။ "အရှင်ဘုရားတို့အချင်းချင်းခိုက်ရန်ဖြစ်ပွါး စကား များကြပါသလား" ဟု မေးရာ "ခိုက်ရန် မဖြစ် ကြောင်း ရဟန်းတရား အားထုတ်နေကြကြောင်း" ပြော သဖြင့် "အရှင်ဘုရား ရဟန်းတရား ဆိုတာ အဘယ် တရားပါနည်း၊ တပည့်တော်တို့ ကျင့်ကောင်းပါရဲ့လား၊ ကျင့်ကောင်း ပါလျှင် သင်ကြား ပေးပါရန် တောင်းပန် ပါသည်" ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုနောက် မာတိကာ မာတာသည်လည်း ရဟန်းတို့ဆုံးမသွန်သင်သည့်အတိုင်း ကေသာ, လောမာ စသော ၃၂ ကွဲ့သ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းခြင်း, မိမိကိုယ်၌ ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်သော သဘော တရား တို့ကို စီးဖြန်းခြင်း ကြိုးစား အားထုတ် ပြုလုပ် သဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး အဘိညာဏ် များနှင့် ပြည့်စုံသော အနာဂါမ် အရိယာ ဖြစ်၍ ဒိဗ္ဗ စက္ခုဖြင့် ရဟန်းတော်တို့၏ ဉာဏ် အနုအရင့်ကို ဆင်ခြင်သော် ပုထုဇဉ်သာ ဖြစ်ကြ သေးသည်ကို သိလေ၏။ နောက် မကြာမြင် ရဟန်း များလည်း ရဟန္တာဖြစ်ကြ လေ ကုန်၏။

မှတ်ချက်။ ။မာတိကာ မာတာကို အားကျကာ အရိယာ ဖြစ်လိုကြသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရဟန်းသံဃာကို ဖူးတွေ့ကာ တရား ဆွေးနွေး နာယူ ကျင့်ကြံ ပွါးများ အားထုတ်ကြပါလေ။

၇၇။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် သစ္စာကော ဏီသုတ်

မဟာနာမ်အား မြတ်စွာဘုရားက လယ်မြေ မျိုးစေ့ ဥပမာပြု၍ ဆုံးမခြင်း။

"အို့ မဟာနာမ်-ဥပမာမှာ မသုတ်သင်, မရှင်းလင်း, မကောင်းသော မြက်ငုတ်များနှင့် မကောင်းသော မြေ ဖြစ်သော လယ်မြေကွက်၌ မျိုးစေ့ ကြဲချသည် ရှိသော် ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကျိုးကုန်၏, ပုပ်ကုန်၏, လေပူ နေပူတို့ ဖြင့် ခြောက်သွေ့ကုန်၏။ အနှစ်မရှိကုန်, မှီရာမလွယ်ကုန်။ မိုးသည်းရေ ကောင်းကောင်းမရလျှင် ကြီးပွါးခြင်း,စည်ပင် ခြင်း,ပြန့်ပြောခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊၍လောက၌ တရား နည်းလမ်းများသည် မှားယွင်းစွာ ဟောပြော အပ်သော တရား ဖြစ်လျှင်, မှားယွင်းစွာ သိစေအပ်သော တရား ဖြစ်လျှင်, သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက် စေသော တရားဖြစ်လျှင်, ကိလေသာတို့ကို မကုန်ခန်း စေသော တရားဖြစ်လျှင် ဘုရားဟောသော တရား မဟုတ်လျှင် ထိုကဲ့သို့သော မဟုတ် မမှန်သော တရား နည်းလမ်း များကို ငါဘုရားသည် မကောင်းသော လယ်မြေဟု ဟော၏။ထိုဘုရားဟောမဟုတ်သော တရားနည်းလမ်း၌ တပည့်သည် ကျင့်လျှင်, အရိုအသေ ကျင့်လျှင်, ဆရာ ပြောသော အတိုင်းအကျင့်ကို လေ့လာနေလျှင် ထိုကဲ့သို့ ကျင့်သောသူကို မကောင်းသော မျိုးစေ့ဟု ငါဘုရား သည် ဟော၏။

အို့မဟာနာမ်– ဥပမာအားဖြင့် ကောင်းစွာ သုတ် သင်, ရှင်းလင်း, မြက်ငုတ်ကင်း၍ မြေသြဇာ ကောင်း

သော လယ်မြေ၌ မျိုးစေ့ကြဲချသည် ရှိသော် ထိုမျိုးစေ့တို့သည် မကျိုးကုန်,မပုပ်ကုန်,မသွေ့ခြောက်ကုန်, အနှစ်ရှိ၏, မိုးရာလွယ်၏။ မိုးလည်းရေရသဖြင့် ကြီးပွါးခြင်း,စည်ပင်ခြင်း, ပြန့်ပြောခြင်းသို့ရောက်၏။ဤအတူသာလျှင် ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ငါ၏ တရားတော်ကို ကောင်းစွာ ဟောပြောလျှင်,ကောင်းစွာသိစေလျှင်,သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေလျှင်, ကိလေသာတို့ကို ကုန်ခန်း စေလျှင်, ဘုရား ဟောသော တရားဟုတ်မှန်လျှင် ထိုကဲ့သို့သော ဟုတ်မှန်သော တရားသဘောကို ငါဘုရားသည် ကောင်းသော လယ်မြေဟု ဟော၏။ ထိုဘုရားဟောသော တရားတို့၌ ။ တပည့်သည် တရားတော် အတိုင်းကျင့်လျှင်,အရိုအသေကျင့်လျှင်,ဘုရားဟောတော် မူသည့်အတိုင်း အကျင့်ကိုလေ့လာနေလျှင် ဤကဲ့သို့ ကျင့်သောသူကို ငါဘုရားသည် ကောင်းသော မျိုးစေ့ဟု ဟော၏။''

အထက်ပါ မဟာ နာမ်အား မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမသော ဥပမာများကို မမေ့ မလျော့ မှတ်သားထားကာ မကောင်းသော လယ်မြေနှင့် တူသော မြတ်စွာဘုရား၏ တရားစစ် မဟုတ်သော တရားများကို မနာကြား မူ၍ မကောင်းသော မျိုးစေ့နှင့် တူသော မြတ်စွာ ဘုရား၏ အလိုတော်ကျ မဟုတ်သော အကျင့်များကို မကျင့်ကြပါဘဲ မြေသြဇာ ကောင်းသော လယ်မြေနှင့် တူသော မြတ်စွာဘုရား၏ တရားစစ်ကို ကြားနာဘတ်ရှုကြပြီးလျှင် ကောင်းသော မျိုးစေ့နှင့်တူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကျဖြစ်သော ကောင်းမြတ်သော အကျင့် တို့ကို

ကျင့်ကြံမှသာလျှင် မကောင်းဆိုးညစ်သော ကိလေသာတရားများ နည်းပါး ကင်းပျောက် ပြီးလျှင် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှလည်း ထွက်မြောက်နိုင်ကြပါမည်။ သို့ပါ၍ ယခုအခါ အရိယာ ဖြစ်လိုသော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားစစ်၊ တရားမှန်ကို အတိတကျ ဟောပြောဆုံးမ သွန်သင်ပြသနိုင်သော ကလျာဏမိတ်စစ် ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်ကို တွေ့အောင် ရှာ၍ တွေ့ပါလျှင်လည်း ၎င်းဆရာကောင်း ဆရာမြတ်၏ အဆုံးအမကို နာခံ၊ မှတ်သားကာ အရိယာမဖြစ်၊ မနေ ကြိုးစားအားထုတ် ကျင့်ကြံကြပါလေ။

အခန်း ၆

အရိယာစစ်တမ်း

၇၂ မဂ်ကို ဖိုလ်ဖြင့် စစ်တမ်း

ပုထုဇ္ဇန် တို့သည် ဖိုလ်တရားကို မရသေး သေးသော ကြောင့် ဖိုလ်မဝင်စားနိုင်ပါ။ အရိယာတို့သာလျှင် မဂ်၏ အကျိုး ဖိုလ်ကို ရပြီး ဖြစ်လေသောကြောင့် မိမိရသော ဖိုလ်ကိုသာ အခါခါ ဝင်စားနိုင်ပါသည်။ မရသေးသော အထက်ဖိုလ်များကို မဝင်စားနိုင်ပါ။ သို့ပါ၍ သောတာပန်သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကိုသာ ဝင်စားနိုင်ပါ၏။ သကဒါဂါမ်သည် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကိုသာ ဝင်စား နိုင်ပါ၏။ အနာဂါမ်သည် အနာဂါမိဖိုလ်ကိုသာ ဝင်စား နိုင်ပါ၏။ ရဟန္တာသည် အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို ဝင်စား နိုင်ပါ၏။

မဂ်ကိုသိလိုဖိုလ်နှင့်မေး

ဝိပဿနာသည် မဂ်အလို့ငှါ သင်္ခါရကို သိမ်းဆည်းသော ဝိပဿနာ, ဖိုလ်ဝင်စားခြင်းငှါ ရှုသောဝိပဿနာ, နိရောဓ သမာပတ် အလို့ငှါ ရှုသော ဝိပဿနာဟူ၍ သုံးမျိုးရှိရာ ဖိုလ်ကိုဝင်စားနိုင်ရန် သမာဓိခြေစသည်တို့ အပြည့်အစုံ ထက်သန်အောင် ဝိပဿနာ ကိုသာလျှင် အပန်ပန် အခါခါ လေ့လာ ပွါးများ၍ ထက်သန် ပြည့်စုံသော အခါမှ ဖိုလ်သို့ရောက်၏။ မဂ်,ဖိုလ်ရပြီးခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ "ဤမျှသော ကာလ အတွင်း၌ ဖိုလ်စိတ်ကိုသာ ဖြစ်စေ လျက် နေမည်"ဟု ရှေးအမှီကာပင် ကာလကို ပိုင်းခြား

မိဋ္ဌာန်၍ အလို ရှိတိုင်းသော ခဏ ကာလ၌ ဖိုလ်ကို ဝင်စားခြင်း, ဖိုလ်၌ကြာမြင့်စွာ တည်ခြင်း တို့ဖြင့် အခါခါ ဝင်စားပြီးသောအခါ "ငါရသော မဂ်သည် အစစ်, အမှန် ပေတည်း" ဟု မှန်ကန် စိတ်ချစွာ ဆုံးဖြတ် နိုင်ပါသည်။ သို့ပါ၍ မိမိတို့ ရပြီးသော မဂ်၏ဖိုလ်ကို အကြိမ်ကြိမ် အခါခါ အလိုရှိသလို ဝင်စားခြင်းဖြင့် မဂ်ကို စစ်ကြည့် ကြပါလေ။ဝသီဘော်. နိုင်လောက်လျက်နှင့် ဖိုလ်မဝင် စားနိုင်လျှင်, နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်ရလျှင် ရပြီးသော မဂ်သည် မဂ်စစ် မဟုတ် မဂ်တုသာ ဖြစ်ရပါမည်။

ဖိုလ်ဝင်စားသော အခါ ကာလ၌ သင်္ခါရ နိမိတ် အလုံးစုံကို အာရုံမပြုပါဘဲ အလုံးစုံ သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်း ကြောင်းဖြစ်သော ငြိမ်သက်အေးမြ ချမ်းသာ လှသော နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင် အာရုံပြုပါသည်။ ဖိုလ်ချမ်းသာသည် လောကီချမ်းသာ, ဈာန်ချမ်းသာများနှင့် မတူ ထူးထူး ကဲကဲ ချမ်းသာလှပါသည်။ထင်ထင်ရှားရှား သိရပါသည် မေ့သလို, ငိုက်သလို, အိပ်သလို သတိလစ်တာမျိုးမဟုတ် ပါ။ အထူးသတိပြုကြပါလေ။

၇၉။ အရိယာတို့ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ကြပုံ

ဝိပဿနာ ယောဂီတို့သည် သောတာပတ္တိမဂ္ဂ ဝီထိ ကျပြီး နောက်လည်း မိမိတို့ရသည့် မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို ကောန်မုချ, ပစ္စဝေကျဏာဉာဏ်ဖြင့် နှလုံးသွင်းကြကြောင်း ကို သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်။

မဂ္ဂံ ဖလဉ္စ နိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ပဏ္ဍိတော၊
ဟီနေ ကိလေသေ သေသေစ၊ ပစ္စဝေက္ခတိဝါနဝါ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော အရိယာပညာရှိသည်၊ မိမိရသော မဂ်ကိုရင်း၊မိမိရသောဖိုလ်ကိုရင်း၊ မိမိရောက်ရှိသော နိဗ္ဗာန်ကိုရင်း၊ ကောန်မုချ၊ ပြန်၍ဆင်ခြင်၏။ ပယ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကိုရင်း၊ ကြွင်းသော ကိလေသာ တို့ကိုရင်း၊ ဆင်ခြင်သည်လည်း ရှိ၏၊ မဆင်ခြင်သည်လည်း ရှိ၏။

သေက္ခာ မဂ္ဂါ ဝ ဗ္ဗ ဟိ တွာ၊
မဂ္ဂံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ။

(ပဋ္ဌာန်း ပါဠိတော် ပဋ္ဌာဝါရ)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်, သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မဂ်မှ ထပြီးသည့်နောက်၌ ထိုမဂ်ကို ဆင်ခြင်ကြကုန်၏။ "ငါမဂ်ရပြီ" ဟု သိကြကုန်၏။

သို့ပါ၍ အရိယာတို့သည် မိမိတို့ရသည့် မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တို့၏ ကောင်းမြတ်သည့် အရသာနှင့် ထူးကဲသည့် သဘောမြတ်တို့ကို များများကြီးခံစား စံစားနိုင်ကြကုန်၏ဟု မှတ်ယူကြပါလေ။

အရိယာတို့သည် မိမိတို့ရသည့် မဂ်, ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်တို့၏ အလွန် ထူးကဲမွန်မြတ်သော ချမ်းသာသုခတို့ကို သူတပါးတို့အား သိအောင်, နားလည်အောင် မပြောတတ်, မပြတတ်ရှိစေကာမူ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်မူကား သိရှိခံစားနေကြ

ရပါသည်။ ပြည့်တန်သော ကျောက်မြတ် ပတ္တမြား ရှမ္ဘာကို လက်ဝါးပေါ်၌ တင်၍ကြည့်သောအခါ ထင် ထင်ရှားရှားကြီး မြင်ရဘိသကဲ့သို့ အရိယာတို့မှာလည်း မိမိတို့ရသည့် မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို ထင်ထင်ရှားရှား အမှတ်တရ ထင်မြင်ကြမြဲဖြစ်ပါသည်။ မေ့ကနဲ့,မိုက်ကနဲ့, သတိလစ်သလို ဖြစ်သွားတာမျိုး မဟုတ်ကြောင်း ကြပ် ကြပ်ကြီး သတိချပ်၍ မှတ်ယူကြပါလေ။

၈၀။ အရိယာမှန်ပြ တရားတော်

မြတ်စွာဘုရား၏ သောတာပန် စစ်တမ်း

သုတ်မဟာဝါဂါပါဠိတော်
မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

မြတ်စွာဘုရားသည် နာတိက ရွာ အုတ်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်ညီတော်အာနန္ဒာ အား မိန့်တော်မူသည်မှာ ''ဒိုး အာနန္ဒာ-အကြင်သို့သော အကြောင်းကြောင့် လူတို့သည် သေလွန်စုတိရာ၏။ ထို လူသေသည်ရှိသော် ကျန်နေသော သူတို့သည် မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ချဉ်းကပ်၍ ထိုအကြောင်းကို မေးမြန်းကြကုန် လတ္တံ့။ ထိုသို့ မေးမြန်းခြင်းသည် အံ့ဩ ထိုက်သည် မဟုတ်။ ဒိုး အာနန္ဒာ-စင်စစ်မူကား ထိုသို့ မေးမြန်းခြင်း သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပင်ပန်းရုံသာ ဖြစ်၏။

ဒိုး အာနန္ဒာ-ထို့ကြောင့်ငါဘုရားသည် ကြေးမုံတရား အရိယာ မှန်ပြတရားကို ဟောကြားတော်မူအံ့။ အကြင် ကြေးမုံတရား, အရိယာ မှန်ပြ တရားနှင့် ပြည့်စုံသော

တပည့်မြတ်သည် "ငါသည်ကား ကုန်ခန်းသော ငရဲဘေး ရှိ၏။ ကုန်ခန်းသော တိရစ္ဆာန်ဘေးရှိ၏။ ကုန်ခန်းသော ပြိတ္တာဘေးရှိ၏။ ကုန်ခန်းသော အပါယ်ဘေး, ဒုဂ္ဂတိဘေး, ဝိနိပါတဘေး ရှိ၏။ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်၏။ ဖရိုဖရဲ ကျတတ်သော သဘော မရှိ။ သုဂတိ တည်း ဟူသော မြဲသောလားရာ ဂတိရှိ၏။ အထက် မဂ် သုံးပါးသာလျှင် လားရာဂတိရှိ၏" ဟူ၍ ပြောဆိုလိုသည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို မိမိသည်ပင်လျှင် ပြောကြားရာ၏။ ထို ကြေးမုံတရား, အရိယာမှန်ပြတရား ပရိယာယ် ဟူသည် အဘယ်နည်း ဟူမူကား–

(၁) အိုအာနန္ဒာ– ဤ သာသနာတော်၌ မြတ်သော တပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ သက်ဝင်ရှုးရိုက်၍ ခိုင်မြဲစွာ ကြည်ညိုယုံကြည်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား သည်–

၁။ ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော ကြောင့်လည်း အရဟံ-မည်တော်မူ၏။

၂။ မဖေါက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သစ္စာတရားကို သိတော် မူတတ်သော ကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-မည်တော်မူ၏။

၃။ ဉာဏ်ပညာ အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န-မည်တော်မူ၏။

၄။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော် မူတတ်သော ကြောင့်လည်း သုဂတ-မည်တော်မူ၏။

၅။ လောကသုံးပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိတော်မူသော ကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ- မည်တော်မူ၏။

၆။ ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို အတုမရှိ ယဉ် ကျေးအောင် ဆုံးမတော် မူတတ်သော ကြောင့် လည်း အနုတ္တရ ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ- မည်တော် မူ၏။

၇။ နတ် လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ- မည်တော်မူ၏။

၈။ သစ္စာလေးပါးကိုကိုယ်တိုင်လည်းသိ-သူတပါးတို့ ကိုလည်း သိစေတော် မူတတ်သောကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ-မည်တော်မူ၏။

၉။ ဘုန်းတော် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော် မူသော ကြောင့်လည်း ဘဂဝါ- မည်တော်မူ၏- ဟု၍ မြတ်စွာဘုရား၌ သက်ဝင် ရှုးစိုက်၍ ခိုင်မြဲစွာ ကြည်ညိုယုံကြည်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(၂) တရားတော်၌ သက်ဝင်ရှုးစိုက်၍ ခိုင်မြဲစွာကြည် ညိုယုံကြည်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ် စွာဘုရားသည်-

၁။ တရားတော်မြတ်ကို ကောင်းစွာဟောကြားတော် မူအပ်၏။ မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောကြား တော် မူအပ်သော တရားတော်သည်။

၂။ မျက်မှောက်ထင်ထင်အကျိုးပေးခြင်းရှိ၏။(တနည်း) ကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌ သိမြင်အပ်သော သဘောဖြစ်၏။

၃။ အခါမလင့် အကျိုးကိုပေးတတ်၏။

၄။ လာဗျည့် ရှုဗျည့်ဟု ဆိုခြင်းငှါ ထိုက်၏။

၅။ စိတ်ထဲ၌ စွဲကပ်၍ ရှုထိုက်၏။

၆။ အရိယာပညာရှိတို့သည် သူတပါးကို မေးမနေရဘဲ အသီးအသီး သိသင့်, သိထိုက်, သိရသော တရားဖြစ်၏ ဟူ၍ တရားတော်၌ သက်ဝင်ရှုးမိုက်၍ ခိုင်မြဲစွာ သက်ဝင် ယုံကြည်၏။

(၃) သံဃာတော်မြတ်၌ သက်ဝင်ရှုးမိုက်၍ ခိုင်မြဲစွာ ကြည်ညို ယုံကြည်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည်-

၁။ ကောင်းစွာ ကျင့်တော်မူ၏။

၂။ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်တော်မူ၏။

၃။ သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ကျင့်တော်မူ၏။

၄။ ရိုသေလေးမြတ်စွာ ကျင့်တော်မူ၏။

အစုံအားဖြင့် လေးပါး ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရှစ်ပါးသော သံဃာတော်သည်-

၅။ အဝေးမှ ဆောင်ယူအပ်သော အလှူကို ခံခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူ၏။

၆။ ဧည့်သည်အလို့ငှါ ရည်ညွှန်းထားသော အလှူဝတ္ထုကို ခံယူခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူ၏။

၇။ တမလွန်ဘဝကို ယုံကြည်၍ လှူအပ်သော မြတ်သောအလှူကို ခံတော်မူထိုက်၏။
၈။ လက်အုပ်ချီခြင်း၌ ထိုက်၏။
၉။ တလောကလုံး၏ ကောင်းမှုကို စိုက်ပျိုးရာ အတုမရှိသော လယ်ယာမြေကောင်းကြီး ဖြစ်တော်မူ၏ဟူ၍ သံဃာတော်မြတ်၌ သက်ဝင်ရှုးစိုက်၍ ခိုင်မြဲစွာ ကြည်ညို ယုံကြည်၏။

(၄) အရိယာသူမြတ်တို့သည်နှစ်သက်အပ်ကုန်သော, မကျိုးမပေါက် ကုန်သော,မပြောက်မကျား ကုန်သော, တဏှာသခင်လက်မှ လွတ်၍ တော်ထွန်မင်း စစ်ဖြစ်ကုန်သော, ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော, တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့သည် မစွဲလမ်းအပ်ကုန်သော တည်ကြည်ခြင်း သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သီလ တို့နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၏။

သို့ပါ၍ အရိယာ ဖြစ်-မဖြစ် စစ်လိုကြပါလျှင် မြတ်စွာဘုရား ဟောပြ ဆုံးမခဲ့သော ကြေးမုံတရား, အရိယာမှန်ပြတရား ၄-ပါးနှင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိကိုယ်ကိုင် ပြည့်စုံသည်, မပြည့်စုံသည်ကို စစ်ကြည့်ကြပါလေ။ ပြည့်စုံပါလျှင် သောတာပန် အရိယာစစ် ဖြစ်၍ အပါယ်လေးပါး မကျရောက်တော့ဘဲ အထက်မဂ် သုံးပါးသာလျှင် လားရာဂတိ ရှိလေတော့၏။

၈၁။ တရားတော်ဂုဏ် ခြောက်ပါး စစ်တမ်း

၁။ မြတ်စွာ ဘုရား သခင်သည့် မဂ်လေးတန်, ဖိုလ်လေးတန်, နိဗ္ဗာန်, ပရိယတ် အမြတ် ဆယ်တော်

တရားကို အစ, အလယ်, အဆုံး သုံးပါး အရုံ ကောင်းခြင်း ဂုဏ်နှင့် ပြည့်ရုံ စင်ကြယ်အောင် **ကောင်းမွန်စွာ** ဟောတော် မူအပ်၏။

၂။ မြတ်စွာ ဘုရားသခင် ဟောတော် မူအပ်သော မဂ်လေးတန်, ဖိုလ်လေးတန်, နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော လောကုတ္တရာ တရားကို အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တဆင့် သူတပါး ပြောကြား မှုကို မလို ကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌ သိမြင်အပ်၏။

၃။ မြတ်စွာ ဘုရား သခင် ဟောတော် မူအပ်သော အရိယာ မဂ်လေးပါး တရားသည် ကာလမခြား သက်ဆိုင်ရာ ဖိုလ်လေးပါး တည်း ဟူသော အကျိုးကို တဆက်တည်း ပေးစွမ်း နိုင်သည့် တရားဖြစ်၏။ ။(တနည်း) မဂ်လေးတန်, ဖိုလ် လေးတန်, နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော လောကုတ္တရာ တရားသည် သိမြင်နိုင်ရန် ဘဝ, ကာလ, ဆိုင်းငံ့ ခြင်းမရှိဘဲ တကယ် အားထုတ်ပါက ယခုဘဝ၌ ပင် သိမြင်ရသော တရားဖြစ်၏။

၄။ မြတ်စွာဘုရား သခင် ဟောကြားတော် မူအပ် သော မဂ်လေးတန်, ဖိုလ်လေးတန်, နိဗ္ဗာန်ကိုးတန် သော လောကုတ္တရာ တရားသည် လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ခေါ်ငင်ပြသထိုက်အောင် အလွန်တရာမှ ထင်ရှား စင်ကြယ် အံ့ဩဘွယ် တရားဖြစ်၏။

၅။ မြတ်စွာဘုရား သခင် ဟောတော် မူအပ်သော မဂ်လေးတန်, ဖိုလ်လေးတန်, နိဗ္ဗာန်ကိုးတန်သော

လောကုတ္တရာ တရားတွင် စိတ်အစဉ် ၌သာ ဝင်ရောက် ဖြစ်ပေါ်ရသော မဂ်လေးတန်, ဖိုလ် လေးတန် ရှစ်တန်သော တရားမှာ စိတ်ထဲ၌ပင် ဝင်ရောက်ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကပ်၍ဆောင်အပ် သော တရား ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန် မှာကား စိတ်ဖြင့် သွားရောက် မျက်မှောက်ပြုကာ ကပ်၍ ဆောင် အပ်သော တရားဖြစ်၏။

၆။ မြတ်စွာ ဘုရား သခင် ဟောတော် မူအပ်သော မဂ်လေးတန်,ဖိုလ်လေးတန်, နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော လောကုတ္တရာ တရားသည် အရိယာ ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ "ငါ့မှာ မဂ်တရားကို ပွါးစေ အပ်ပြီ, ဖိုလ်တရားကို ရအပ်ပြီ, နိဗ္ဗာန်တရားကို ငါ့မျက် မှောက် ပြုအပ်ပြီ" ဟု အသီးသီးသိအပ်သည့်တရား ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော် မူသော တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် အဟုတ် သက်ဝင် ယုံကြည်ရမည်။

သို့ပါ၍ အရိယာတို့ သိအပ်, ရအပ်,ခံစား အပ်သော မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန် တရားတော် မြတ်သည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ ကိုယ် တွေ့ ထင်ထင်ရှားရှား သိရ, မြင်ရ, ခံစားရသော တရား များဖြစ်ပါသည်။ ရိုးတိုး,ရားတား, ရောင်ဝါးဝါးနှင့် သတိ လစ်သလို,မေ့သလို,ငိုက်သလိုဟာမျိုးမဟုတ်ပါ၊စဉ်းစား ကြည့်စရာမှာ အရိယာ ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ဝိပဿနာ တရား အားထုတ် ကျင့်ကြံကြရာ၌ ရုပ်, နာမ်

ဓမ္မတို့၏ လက္ခဏာရေး-၃-ပါးကို ရှုကြည့် သဖြင့် ဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ် အတိုင်း မုဋ္ဌိတ ကမ္မတာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်ပင် ဘုံသုံးပါးတွင် အိုဘေး, နာဘေး, သေဘေး ဆိုးဘို့ဖြင့် မကောင်းသော ရုပ်, နာမ် တို့ဖြင့် ကျဉ်လည်နေခြင်းသည်-

၁။ ပုက်ကွန် မိသော ငါး။
၂။ ဂဠုန်လက်တွင်းက နဂါး။
၃။ မြွေခံတွင်းထဲက ဖါး။
၄။ ယှောင်ချိုင့်ထဲက တောကြက်။
၅။ ကျော့ကွင်းထဲက တောဝက်။
၆။ ကြောင်ခံတွင်းက ကြွက်။
၇။ အလမ္ဗာယ်ပခြုပ်ထဲက မြွေ။
၈။ စွန်လက်သည်းကြားက စာသူငယ်။
၉။ ညွှန်အိုင်နစ်တဲ့ ဆင်။
၁၀။ မီးလောင်နေသော အိမ်ထဲက လူ-နှင့် တူလှသဖြင့် ယခုချက်ခြင်း လွတ်ရလျှင် ကောင်းလေစွဟု- ပြင်းပြသော လွတ်မြောက်လိုသည့် ဆန္ဒကြောင့် ရှေ့ဆက်လက်၍ ကျင့်ကြံ, ပွါးများ, အားထုတ် သော အခါ ဉာဏ်စဉ်အတိုင်း အနုလောမဉာဏ် မှ တက်ကာ ဂေါတြဘူ ဉာဏ်ဖြင့် ပုထုဇ္ဇန် အနွယ်ဖြတ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကာ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် ရလာသောအခါ "ငါအရိယာ ဖြစ် လေပြီ၊ အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်ရလေပြီ" ဟု-

လွတ်ကြောင်း သိခြင်းသည် ထင်ရှား လှပါ၏။ ရိုးတိုး, ရားတား, ရောင်ဝါးဝါးနှင့် သတိ လစ်သလို, မေ့သလို, ငိုက်သလို မဟုတ်ပါ၊ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက မင်္ဂဖိုလ် ဘွဲ့ထူးပေး၍ သိရတာမျိုးလည်း မဟုတ်ပါ၊ ကိုယ်ကျင့်, ကိုယ်တွေ့, ကိုယ်သိ ထင်ထင် ရှားရှား ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် သိရသော အသိမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ တသက်လုံး, တသံသရာလုံး မှာ မကြုံဘူး, မတွေ့ဘူး အလွန် ထူးကဲ မွန်မြတ်လှသော သန္တိသုခ မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ကို သန္တိကရဏာကိစ္စဖြင့် ရှုမြင်ရခြင်းကို အထင်အရှား သိရပါမည်။ ထိုအသိမျိုးကိုလည်း မေ့နိုင်ဘွယ်ရာ အကြောင်းမရှိပါ သတိ အထူးပြုကြပါလေ။

၈၂။ မဟာပစ္စဝေက္ခဏာ(၇)ပါး စစ်တမ်း

မူလပဏ္ဏာသ ကောသမ္ဗိက သုတ်တော်၌ တွေ့ရသော အောက်ပါ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဟာပစ္စဝေက္ခဏာ(၇)ပါးဖြင့်လည်း မိမိတို့ကိုယ်ကို စစ်ကြည့်ကြပါလေ။

၁။ **အရိယာ ဆင်ခြင်ပုံ။** ။"အကြင် ပရိ ယုဋ္ဌာန် ကိလေသာက စိတ်ကိုထကြွစိတ်ပင်သောကြောင့် ငါသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိ မမြင်နိုင်ရာ ထိုသို့သော ကိလေသာသည် ငါ၏ကိုယ်တွင်း၌ မပယ်ရသေးဘဲများ ရှိနေပါသေးသလား"။

အရှိယာသိပုံ။ ။"ထိုသို့မသိ မမြင် နိုင်အောင် တားမြစ် ပိတ်ပင်တတ်သော ပရိယုဋ္ဌာန် ကိလေသာသည် ငါ၏ကိုယ်တွင်း၌ မပယ် ရသေးတာ ရှိတော့ပြီ။ သစ္စာလေးပါး အမှန် တရားတို့ကို မြင်ရန် ငါ၏ စိတ်သည် ကောင်းစွာ ထားအပ်ပေပြီ"ဟု သိ၏။

၂။ အရှိယာ ဆင်ခြင်ပုံ။ ။"ဤအသိ အမြင်ကို မှီဝဲလျက်,ဖြစ်ပွါးစေလျက် အကြိမ်များစွာ လေ့လာသော ငါသည် မိမိ၏စိတ်၌ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်း,နိဗ္ဗာန ငြိမ်းခြင်းကို ရပါ၏လော၊မိမိ၏စိတ်၌ ကိလေသာ ငြိမ်းခြင်း ရှိပါ၏လော။ အာရုံတို့၌ ကိလေသာ မဖြစ်ခြင်းကို ရပါ၏လော"။

အရှိယာ သိပုံ။ ။"ဤအသိ အမြင်ကို မှီဝဲလျက်, ဖြစ်ပွါးစေလျက် အကြိမ်များစွာလေ့လာနေသော ငါသည် မိမိ၏ စိတ်၌ ငြိမ်သက် တည်ကြည်ခြင်း, နိဗ္ဗာန ငြိမ်းခြင်းကို အမှန်ပင်ရပါပေ၏။ မိမိ၏ စိတ်၌ အနုသယကိလေသာ ငြိမ်းခြင်းကို အမှန်ပင် ရပါပေ၏"ဟုသိ၏။

၃။ အရှိယာ ဆင်ခြင်ပုံ။ ။"ငါသည် အကြောင် သို့သော မဂ်ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤသာသနာမှ အပြင်ပ၌ အခြားတပါးသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်စေ, လူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေ ထိုသို့သော မဂ်ဉာဏ် အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသူ ရှိလေသလော"။

အရိယာ သိပုံ။ ။"ဤ သာသနာမှ အပြင်ပ၌ အခြားတပါး ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်စေ, လူပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်စေ ငါ့မှာ ဖြစ်ပေါ်သော မဂ်ဉာဏ် အမြင်မျိုးနှင့် ပြည့်စုံသူ မရှိတော့ပြီ" ဟု သိလေ၏။

၄။ **အရိယာ ဆင်ခြင်ပုံ။** ။"မဂ် အသိ အမြင် နှင့် ပြည့်စုံသော သူအား ပြည့်စုံမြဲဖြစ်သော ရဟန်း တို့မှာ ကုစားနိုင်ကောင်းသော အာပတ်အပြစ်သို့ တခါတရံ ရောက်ငြားသော်လည်း ထိုအာပတ်ကို မဖုံးကွယ်ဘဲ 'ပညာရှိ သိတင်း သုံးဘော် ထံမှာ လျင်စွာ သာလျှင် ပြောကြား ပေါ်ပြခြင်း။ ထိုသို့ ပြောကြား ပေါ်ပြပြီးလျှင် နောက်ကာလ၌ မဖြစ် အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း ပင်ကိုယ် သဘောနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသို့သော ပင်ကိုသဘောနှင့် ငါလည်း ပြည့်စုံပါ၏လော"။

အရိယာ သိပုံ။ ။"မဂ် အသိ အမြင်နှင့် ပြည့်စုံ သော သူအား ပြည့်စုံမြဲ ဖြစ်သော အပြစ်ကို မဖုံးကွယ်လိုခြင်း, နောက်ကာလ၌ မဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက် လိုခြင်း ပင်ကိုယ် သဘောနှင့် ငါလည်း ပြည့်စုံပါပေသည်" ဟုသိ၏။

၅။ **အရိယာ ဆင်ခြင်ပုံ။** ။"မဂ်အသိ အမြင်နှင့် ပြည့် စုံသောသူအား ပြည့်စုံမြဲဖြစ်သော ရဟန်းတို့မှာ မလွှဲသာ၍ သင်္ကန်း ချုပ်ခြင်း, ဆိုးခြင်း, ဘုရား၌ တံမြက်လှဲခြင်း၊ ဆရာ မထေရ်ကြီး များအား ပြုစုပေးခြင်း, ကိစ္စ ကြီးငယ်တို့ကို ပြုလုပ်ပါ သော်

လည်း သီလ,သမာဓိ,ပညာ အကျိုးကိုချင့်ရန် ထက်သန်စွာသော စိတ်ငှက်ကွက်ခြင်း,လိုလားခြင်း ပင်ကိုယ် သဘောနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသို့သော ပင်ကိုယ်သဘောနှင့် ငါလည်းပြည့်စုံပါ၏လေသော"။

အရိယာ သိပုံ။ ။"မဂ်အသိအမြင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ၏ ပြည့်စုံမြဲဖြစ်သော သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်သုံး ဆောက်တည်ရန် ထက်သန်စွာ လိုလားခြင်း ပင် ကိုယ်သဘောနှင့် ငါလည်း ပြည့်စုံ ပါပေ သည်"ဟု သိ၏။

၆။ အရိယာ-ဆင်ခြင်ပုံ။ ။"အရိယာမှာ ပြည့်စုံမြဲ ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဟော ပြောနေလျှင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည် စိုးပွါး ဥစ္စာသ ဘွယ် လိုလားလျက်, နားစွင့်သည်ဖြစ်၍ တရားနာ လျက်, နှလုံးသွင်းလျက်,အပန်ဖန် ဆင်ခြင်လျက် လို လို ချင်ချင် ရှုးရှုးမိုက်မိုက် နာခြင်း အရိယာ ခွန် အား ဗလနှင့် ငါလည်း ပြည့်စုံပါ၏လေသော"။

အရိယာသိပုံ။ ။"အရိယာမှာ ပြည့်စုံမြဲဖြစ်သော တရားကို ရိုသေလေးစားစွာ နာခြင်း တည်းဟူ သော ခွန်အားဗလနှင့် ငါလည်း ပြည့်စုံပါပေ သည်" ဟု သိ၏။

၇။ အရိယာ-ဆင်ခြင်ပုံ။ ။"မြတ်စွာဘုရား၏တရား တော် ဟောပြောချက်ကို နာကြားသော အရိယာ သည် တရား၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း နှစ် နှစ် ခြိုက်ခြိုက် သဘောကျ၏။ ဒေသနာအစဉ်ကို

လည်း၊ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် သဘောကျ၍၊ တရားနှင့် စပ်ဆိုင်သော နှစ်သိမ့်အားရခြင်းကိုလည်း ရ၍၊ ထိုသို့သော အရိယာ ခွန်အားဗလနှင့် ငါလည်း ပြည့်စုံပါ၏ လော”၊

အရိယာ-သိပုံ။ ။“တရားတော်ကိုနာစဉ်၌အနက် အဓိပ္ပါယ် ဒေသနာ စဉ်ကို နှစ်နှစ် ခြိုက်ခြိုက် သဘောကျခြင်း, နှစ်သိမ့် အားရခြင်း, ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဟူသော အရိယာ၏ ခွန်အား ဗလနှင့် ငါလည်း ပြည့်စုံပါပေသည်” ဟု သိ၏၊

သို့ပါ၍ အထက်ပေါ်ပြပါ မဟာ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ် ၇-ပါး တည်းဟူသော အင်္ဂါ ၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာသည် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုပြီးသော ဉာဏ်ဖြင့် အရိယာတို့၏ ဓမ္မတာ သဘောကို ကောင်းစွာအပြည့်အစုံ အစဉ်လိုက်၍ ရှာမှီးအပ်ပြီး ဖြစ်လေ၏၊ ဤ အရိယာ စစ်တမ်းသည်လည်း အလွန်ပေါ် လွင်ထင်ရှားသော စစ်တမ်းကြီး တခုပေတည်း။

(၃) သောတာပန် အရိယာတို့၏ စိတ်ပေါ့ပါးခြင်း (၃) ပါး စစ်တမ်း

နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီး သောတာပန် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ် သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ ဟု ဆိုအပ်သော အရာဠာနတို့မှကင်းသဖြင့် အလွန်ပေါ့ပါး၏, အလွန်လျှင်၏၊အထက်မဂ်တို့၏ အရာဌာနတို့၌ လေးဖင့်၏၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူ ခနစ်ခုသော အဆစ်,အမျက်, အ

ခက်တို့ဖြင့်ဖြေးရှက်သော ဝါးရုံ၌ သုံးရသော အဆစ် အဖျက် အခက်တို့ကို ဒါးငယ်ဖြင့် သုတ်သင်လျက် ဆွဲငင်အပ်သည် ရှိသော် သုံးဆစ်သော အရာဌာနတို့၌ အလွန်ပေါ့၏, အလွန်လွယ်၏။ အထက် အဆစ် အဖျက်အခက်တို့၌ သာလျှင် လေးပင်သကဲ့သို့ တည်း။အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ မဟုတ် ပွါးအပ်ပြီးသောကိုယ်၊ ပွါးအပ်ပြီးသော သီလ၊ ပွါးအပ်ပြီးသော သမာဓိ၊ ပွါးအပ်ပြီးသော ဝိပဿနာ ဉာဏ် ရှိကြကုန်၏။ထို့ကြောင့် စက္ခု,သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ,အဇ်ဈတ္တပန ကာယ, ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်,မနောဒွါရ ဟူသော သံဝရတရားတို့၌ရင်း၊ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ရူပ်ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ တို့၌ရင်း အကြင်အခါ ဆာရုံ့ အာရမ္မဏိကသို့ သက်၏။ထိုအခါ ရုပ်ချင်း ထိခိုက်၍ နာမ်ကဖြင်သည်။ထို ရုပ်,နာမ် နှစ်ပါးတို့သည်အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤ သို့မြင်ခြင်းကား ပရမတ္ထ ဓမ္မတို့၏ ဓမ္မတာ တည်းဟုစက္ခု၌ ဒိဋ္ဌိ,ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသ သုံးဌာနတို့၌ လွန်စွာပေါ့၏။

ကြ ားရာ၌ ရုပ်ချင်းချင်း ထိခိုက်၍ နာမ်က ကြားသည် ဒိဋ္ဌိ ပေါ့ပုံ၊ ထို ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကား။ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်း ငါးပါးပင်တည်း ဝိစိကိစ္ဆာ ပေါ့ပုံ၊ ထိုသို့ ကြားခြင်းသည် မရမတ္ထဓမ္မကို ဓမ္မတာ တည်းဟု- သီလဗ္ဗတပေါ့ပုံတို့ကို ထောက်၍ ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, ကာယဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်, မနောဒွါရ စသည်တို့၌လည်း ပေါ့ခြင်း,လျှင်ခြင်း သုံးပါးတို့ကို သိကြပါလေ။

ထိုသို့ ပေါ့ခြင်း,လျှင်ခြင်းသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံကြပါလျှင် သောတာပန် အရိယာဟု သိကြပါလေ။ (ဤကား မိလိန္ဒပဥှာ၌ တွေ့ရသော စစ်တမ်း တခုပေတည်း)။

သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရခြင်းကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသ သုံးပါးတို့ ကုန်ဆုံးကြောင်းကို ခုဒ္ဒကပါဠ် သုတ္တနိပါတ် ပါဠိတော်၌ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါ၏။

သဟာဝဿ ဒဿန သမ္ပဒါယ၊
တယဿုဓမ္မာ ဇဟိတာ ဘဝန္တိ။
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆိတဉ္စ၊
သီလဗ္ဗတံဝါပိ ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။မိမိကိုယ်၏ ဟူသော အယူဝင်း၊ ရှစ်ပါးသော ယုံမှားခြင်းဝင်း၊ နွား၏ သီတင်းအကျင့်, ခွေး၏ သီတင်းအကျင့် စသည် သံသရာမှ ထွက်မြောက်၏ ဟူသော အယူဝင်း သုံးပါးကုန်သော သဘောတရားတို့ကို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့် တကွ စွန့်အပ်ကုန်၏။ အကြင်မှားသော အယူရှိ၏ ထိုမှားသော အယူကိုလည်း စွန့်အပ်၏။

၈၄။ သောတာပန် အရိယာတို့သည်

(၁) အပြစ်ကိုမဖုံးလွှမ်း
(၂) လောက၏ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကိုလည်းလက်မခံ

သောတာပန် အရိယာတို့သည် (၁) အပဋိစ္ဆာဒန လက္ခဏာ-အပြစ်ကို မဖုံးလွှမ်းခြင်း။ (၂) အသမ္ဗုဒ္ဓိနံ

လက္ခဏာ ၁—ဓော့ကာ၏ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကိုလည်း လက်မခံခြင်း ဟူသော လက္ခဏာ ၂—ပါးတို့နှင့် ပြည့်ရုံကြ၏။ ထိုတွင် အကြင်သောတာပန်သည် မေ့လျော့ခြင်းကိုစွဲ၍ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူအပ်သော လောကဝဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးလိုသောစိတ်ဖြင့် မလွန်ကျူး။ လူ, နတ်, အရိယာတို့မှာ ငါးမါးသီလ။ ရဟန်းသာမဏေ အရိယာတို့မှာ လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ် ဟူသမျှတို့ကို အသက်ကိုပင် သတ်မည်ဆိုသော်လည်း စေတနာနှင့်တကွ မလွန်ကျူးကြဟု သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဖေါ်ပြထား ပါသည်။

ထိုလောကဝဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ် အပေါင်းကို ချန်ထား၍ရင်း သောတာပန် အရိယာသည် တပါးသော ၁—ကုဋိကာရ။ ၂—သဟသေယျ။ ၃—ဒိဝါသေယျ အစရှိသော မြတ်စွာဘုရား စက်ဆုပ်တော်မူသော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ် တို့ကိုကား ကာယကံဖြင့် ကျူးလွန်မိသေး၏။ ၁—ပဒသောဓမ္မ။ ၂—ဥတ္တရိဆပဥ္စဝါစာ။ ၃—ဖရုသဝါစာ။ ၄—သမ္ပပ္ပလာပ အစရှိအောာ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်။ ၁—ဓာတုရူပဒိ သာဒိယန။ ၂—စီဝရာဒိ ပရိဘောဂဝေသ အပစ္စဝေက္ခဏာ စသော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုကား ဝစီကံဖြင့်ရင်း, မနောကံဖြင့်ရင်း ကျူးလွန်မိသေး၏ ထိုသို့ ကျူးလွန်မိသည် ရှိသော်" ဤမအပ်သော အမှုကို ငါသည် မပြုအပ်"ဟု သိ၍ တခဏမျှမဖုံးလွှမ်း။ ထိုခဏမျှ၌ပင် ဆရာဘုရားထံ၌ရင်း၊ သိ,ကြား, လိမ်မာကုန်သော သီတင်းသုံးတော်တို့၏ အထံ၌ရင်း၊ ထင်းစွာပြု၍ ကံ

တောခြင်း,လျှောက်ထားခြင်း, ပြောကြားခြင်းဖြင့် မိမိသည်ကို နင်းမိသောသူသည် လျှင်စွာကြွတ်သကဲ့သို့ လျှင်မြန်စွာ ကုသ၍ အပြစ်ကို မဖုံးလွှမ်းခြင်းသည် အပဒိဋ္ဌာဒန လက္ခဏာ မည်၏။

(သုတ္တ နိပါတ် အဋ္ဌကထာ)

လောကၡ လူ,နတ်,ဗြဟ္မာ, သတ္တဝါ အပေါင်းတို့အား ငါမြင်သည်, မိန်းမမြင်သည်, ယောကျ်ား မြင်သည်, လူမြင်သည်, နတ်မြင်သည်, ဗြဟ္မာ မြင်သည်ဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်သော စကားသည် မှန်ပေသည်-ဟုမှတ်ယူစွဲလမ်းခြင်း ရှိကုန်၏။ သောတာပန် အရိယာတို့အား ၌ လူ,နတ်,ဗြဟ္မာ တို့ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော စကားသည် အမှားချည်းသာတည်း။ စင်စစ်မှာမူ ရုပ်, နာမ်ချည်းသာတည်း။ရုပ်ချင်းချင်း ထိခိုက်၍ မြင်သိ နာမ် ဖြစ်ပေါ်ရပေသည်၊ပရမတ္ထတရားတို့၏ ဓမ္မတာအားဖြင့် မမြဲသော သဘော နှိပ်စက်အပ်သော သဘော ပေတည်းဟု ယထာဘူတအတိုင်းမြင်ပေရကား သူတို့ ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ခြင်းကို မဘောက် မပြန် ကောင်းသော ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အထင် အရှား ကောင်းစွာမြင်ခဲ့ရလေသောကြောင့် ဝန်မခံခြင်းသည် အသဒ္ဓိဋ္ဌန လက္ခဏာ မည်၏။

သို့ပါ၍ ယခု ခေတ်ပေါ် အရိယာ တို့သည် မိမိတို့၌ ထိုအထက်ဖော်ပြပါ လက္ခဏာ (၂)ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်, မပြည့်စုံသည်ကို စစ်ကြည့် ကြပါလေ။ ပြည့်စုံကြပါက

ဝမ်းမြောက်ကြပါလေ။ မပြည့်ရုံ သေးပါလျှင် ပြည့်ရုံ အောင် ရှေ့သို့တိုး၍ ကြိုးစားအားထုတ် ကျင့်ကြံ နိုင်ကြ ပါစေ ဝမ္မမိတ်ဆွေအပေါင်းတို့–။

၇၅။ (က) သောတာပန်အရိယာပယ်ပြီး ကိလေသာ (၂) ပါး

သောတာပန် အရိယာသည် ပုထုဇ္ဇန်ဘဝ ပုထုဇ္ဇန် ဖြစ်စဉ်က ခန္ဓာအစဉ်မှာ အမြဲကိန်းဝပ် ဖြစ်ပွါးကာနေ သော ကိလေသာတို့မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာနှစ်ပါး မရှိတော့ဘဲ အကြွင်းမဲ့ ပပျောက် ကင်းရှင်းခြင်းသို့ ရောက်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ

သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိပုဒ်၌ သက္ကာယ ပုဒ်- ဒိဋ္ဌိ-ပုဒ် ဖြစ်၍ မိမိ၌ မျက်မြင်အားဖြင့် ထင်ရှားရှိနေသော ရုပ်နှင့် နာမ် တရား ၂–ပါးသည် သက္ကာယမည်၏။ မိမိ၏ ရုပ်,နာမ် ၂-ပါး ကို ဘဝများစွာ သံသရာက စ၍ ယနေ့–ယခု တိုင်အောင် “ငါ့ကိုယ်–ငါ့ကိုယ်”ဟု အမြဲစွဲနေမှုသည် ဒိဋ္ဌိ မည်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အကုသိုလ်၏ အမြစ် မူလ ဖြစ်ကြောင်း

သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ မကင်းသေးသူ ပုထုဇ္ဇန် မှန်သမျှတို့မှာ မိမိ၏ ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာ၌ “ငါ” “ငါ့ကိုယ်” ဟု အမြဲ စွဲလမ်းနေမှုကြောင့် မောဟာသည် မိုက်ချင်တိုင်း မိုက်ခွင့်

မဲချင်တိုင်းမဲခွင့် ရလေ၏။ သံသရာ ရေကြောင်၌ မျှောချင်တိုင်းမျှောနေရ၏၊တပက်ကမ်းသို့ မတက်ရောက်နိုင်တော့ပေ။နိဗ္ဗာန်နှင့် ဝေးသည်ထက် ဝေးလေတော့၏။

ထိုကဲ့သို့ သံသရာရေကြောင်၌ မျှောချင်တိုင်း မျှောနေသော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရား,ရဟန္တာ, အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တရားတော်ကိုနာရ,ရှုလုံးသွင်းရ, အားထုတ်ရသော အခါမှသာ ထို သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ တရားဆိုးကြီး ပျောက်ခွင့် ရပေတော့သည်။

ဝိစိကိစ္ဆာ

ဘုရား, တရား, သံဃာ–ရတနာသုံးပါး၌ ဘုရားစစ်, တရားစစ်, သံဃာစစ် မှ ဟုတ်ပါ၏လော- ဟု ယုံမှားခြင်း။ ကံ,ကံ၏ အကျိုးစသည်၌ ယုံမှားခြင်း၊ ၈-ပါးသော ယုံမှားခြင်း၊ ၁၆—ပါးသော ယုံမှားခြင်းတို့သည် ဝိစိကိစ္ဆာ မည်၏။

(ခ) သောတာပန် အရိယာပယ်ပြီး မဂ္ဂရိယငါးပါး

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ နိဒ္ဒေသ အခန်း၌ ပြဆိုထားသော မဂ္ဂရိယာနိ ပဉ္စမ ဉာဏဝဇ္ဈာနေဝ ဟူသော စကားကို အထောက် သာဓကပြုလျက် ပဉ္စမဉာဏ်ဟု ခေါ်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အောက်ပါ မဂ္ဂရိယငါးပါးကို ပယ်ထားပြီးဖြစ်၍ မရှိတော့ကြောင်း ထင်ရှားလှပေသည်။

၁။ အာဝါသမစ္ဆရိယ။ ။မိမိ နေထိုင်သော အိမ်, ကျောင်း စသည်တို့၌ သူတပါး လာရောက်

နေထိုင် မည်ကို စိုးရိမ်ခြင်း, သည်းမခံ နိုင်ခြင်း, မလိုလားခြင်း, အတူ နေသူများကို အခြားနေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ စေလိုခြင်း စသော နေထိုင်ရေး၌ ဝန်တိုခြင်းကို အာဝါသမစ္ဆရိယ ဟုခေါ်ပါသည်။

၂။ ကုလမစ္ဆရိယ။ ။အလုပ်အကျွေး ဒကာ ဒကာမ ဆွေမျိုးညာတိ မိတ်သင်္ဂဟစသော မိမိနှင့် ရင်းနှီးသော သူများတို့သည် အခြားတပါးသောသူများနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသည်ကို မနာလိုခြင်း, သည်းမခံနိုင်ခြင်း, ဝန်တိုခြင်း, ကို ကုလမစ္ဆရိယ ဟုခေါ်ပါသည်။

၃။ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယ။ ။သူတပါး၏ရုပ်အဆင်းလှပခြင်း, အကျင့်သိက္ခာ ကောင်းမွန်ခြင်း, ကောင်းသော အဝတ်အသည်ဝတ်ခြင်း, ဆင်ယင်ခြင်းကို မမြင်လို, မကြားလိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မိမိမှာ ရှိသော ဂုဏ်များ သူတပါးမှာ မရှိစေလို ခြင်းကိုလည်း ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယ ဟုခေါ်ပါသည်။

၄။ လာဘမစ္ဆရိယ။ ။ပစ္စည်း ဥစ္စာ များကို မိမိသာလျှင်ရလို၍ သူတပါးအား မရ စေလိုခြင်း, ရမည်ကို စိုးရိမ်ခြင်းကို လာဘမစ္ဆရိယ ဟုခေါ်ပါသည်။ မိမိ၌ရှိပြီးဖြစ်သော ဥစ္စာ တို့ကို ပေးလှူသင့်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မပေးလှူခြင်းသည် လာဘမစ္ဆရိယဖြစ်သည်။

၅။ ဓမ္မမစ္ဆရိယ။ ။မိမိ တတ်သိ ကျွမ်းကျင်သော ကျမ်းဂန်စာပေကို သူတပါး တတ်သိသွားမည်ကို

စိုးရိမ်ခြင်း, မတတ်သိစေလိုခြင်းကို ဓမ္မမစ္ဆရိယ ဟုခေါ်ပါသည်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အစစ်တို့သည် ထိုတရားငါးပါးကိုလုပ်လည်း မလုပ်တော့ပြီ၊ လုပ်လည်းမလုပ်ချင်တော့ပြီ၊ သိလွယ်သော စစ်တမ်းတခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ စစ်ကြည့်ကြပါလော့။

၈။ အရိယာတို့ အသိမိုင်ပုံ

၁။ ဓမ္မစကြာ တရားတော် လာ

ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်း ငါးပါး တို့နှင့် ဥရုဝေလ ကဿပ စသော ရသေ့ အပေါင်း တို့သည် မြတ်စွာ ဘုရား ဦးစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဓမ္မစကြာ စသော တရားတော်ကို နာကြရသောအခါ တရားတော်အဆုံး၌–

ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ-ဟု မဂ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာ၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အမြစ်မှလှ ကင်းပြတ်သဖြင့် အရိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်လေ တော့၏။ အရှင် သာရိပုတ္တရာ အလောင်း တော်သည်လည်း အရှင် အဿဇိ၏ တရားတော်ကို နာရသောအခါ၌လည်း–

ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ-ဟု မဂ် စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာ၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အမြစ်ပြုတ်ကာ သောတာပန် အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့် အရိယာစစ်ဖြစ်သူတိုင်း ဤအတိုင်း ဉာဏ်ပေါ်လာလေသည်။

အခါဋ္ဌါယ်ရှင်းချက်

ယံကိဉ္စိ-အလုံးရုံသော သင်္ခတ တရား မှန်သမျှသည်၊ သမုဒယဓမ္မံ- ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိ၏၊ တံ သဗ္ဗံ- ထိုအလုံး ရုံသော ၎င်းသမျှ သင်္ခတတရား မှန်သမျှသည်၊ နိရောဓ ဓမ္မံ- ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသည် သာတည်း။

သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်၌ စိတ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း အကြောင်း ဒွါရသည် (၁)မျက်စိဒွါရ (၂)နားဒွါရ (၃) နှာဒွါရ (၄) လျှာဒွါရ (၅)ကိုယ်ဒွါရ (၆)မနောဒွါရ—ဟု ခြောက်ဒွါရ ရှိ၏။ ထိုခြောက်ဒွါရမှတပါး အခြားမရှိတော့ပေ၊ ထို ခြောက်ဒွါရတို့၌ ထင်ပေါ်ဖြစ်လာသမျှသော မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ လျက်သိစိတ်၊ ထိတွေ့ သိစိတ်၊ ကြံသိစိတ် ဟူသော နာမ်သင်္ခတ တရား မှန်သမျှသည် တခုမျှအမြဲတည်နေသည်မရှိ၊ ဖြစ်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ချုပ်ဆုံးပျောက်ပျက်သွားသောသဘောရှိသည်သာတည်း ဟု ပဉ္စဝဂ္ဂီအရှင် ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီအရှင်တို့သည် ရှင်းရှင်း လင်း လင်း ထင်နေပေ၏။ တကယ်တန်း အမှန်အတိုင်း သိ၍ နေ၏။ ထိုသို့ငါစွဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မရှိတော့ဘဲ ရှင်းရှင်း လင်းလင်းအမှန်အတိုင်း သိနေခြင်းသည် အရိယာတို့၏ အသိဖြစ်၏။

၂။ ဘိက္ခုနီ သံယုတ် ပါဠိတော် လာ

ကိံနု သတ္တောတိ ပစ္စေသိ၊
မာရ ဒိဋ္ဌိဂတံ နု တေ။

ဖုဋ္ဌဿဝိရ ဖုဋ္ဌေဘယံ၊
န ယိဓ သဗ္ဗုပလဗ္ဘတိ။

(သင်္ဂါယနာဝင် အင်္ဂုတ္တိုရ် သံယုတ် ပါဠိတော်)

၃။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ လာ

ကမ္မဿ ကာရကော နတ္ထိ၊
ဝိပါကဿ စ ဝေဒကော။
သုဒ္ဓဓမ္မာ ပဝတ္တန္တိ၊
ဧဝံ တံ ဉာဏဒဿနံ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ)

ထိုပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ များအရ အထက်ကဖော်ပြခဲ့သော ခြောက်ပါးသော အာသိ– စိတ်, နာမ်, သင်္ခတတရားနှင့် ထို စိတ်, နာမ်၏ မှီရာအကြည်ဓာတ် ပသာဒရုပ် စသော ရုပ်သင်္ခတ တရားများသည် ထို စိတ်,နာမ်ကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းတရား၊ ထို ရုပ်ကိုဖြစ်စေသော အကြောင်းတရားများ ကြောင့်သာ သူတို့သဘောအတိုင်း တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်ကာ ချုပ်ငြိမ်းကာ နေကြ၏။ ဖြစ်လိုက်, ချုပ်လိုက် သူ့သဘောအတိုင်း ပေါက်ဖြန်း၍ နေ၏ ဟု သိ၏။

စိတ်, နာမ် မှန်သမျှတို့၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအကြောင်း ရင်းကား ဆိုင်ရာ အာရုံခြောက်ပါးတို့ [illegible]တည်း။ မည်သည့် နတ်, ဖြပ္ပဒ္ဒါကမှ ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ် ဟု အတတ်သိ၏၊ တကယ်သိ၏၊ ယုံမှားမရှိသိ၏၊ အမြဲထင်ရှား၏။ ဤသို့ စိတ်, နာမ် ဖြစ်ရာ ချုပ်ရာ၌လည်း

ငါစွဲမရှိ၊ သတ္တဝါဇီဝမရှိ၊ သူ့အကြောင်း တရားကြောင့် သူ့အကျိုးတရားများ အလိုလိုဖြစ်ခါ ချုပ်ခါ နေ၏ ဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီး သိ၏။

ရုပ်တရား မှန်သမျှတို့၏ ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း အကြောင်း ရင်းကား–ကံတရား, စိတ်တရား, ဥတုတရား, အာဟာရ တရား လေးပါးသော အကြောင်းတရားတို့ကို တွေ့ရပေ လိမ့်မည်။ မည်သည့် နတ်, ဗြဟ္မာကမှ ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ် ပေါ်လာသည်မဟုတ် ဟု အဘုတ်သိ၏၊ တကယ်သိ၏၊ ယုံမှားမရှိသိ၏၊ ထင်ရှားစွာသိ၏။ ဤသို့ရုပ်ဖြစ်ရာ ချုပ် ရာ၌လည်း ငါစွဲမရှိ၊ သတ္တဝါဇီဝ မရှိ၊ သူ့ အကြောင်း တရားကြောင့် သူ့အကျိုး တရားများ အလိုလိုဖြစ်ခါ ချုပ်ခါနေ၏ ဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီး သိ၏။

၄။ မေတ္တသုတ် ပါဠိတော် လာ

ဒိဋ္ဌိဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ သီလဝါ၊
ဒဿနေန သမ္ပန္နော။
ကာမေသု ဝိနေယျ ဂေဓံ၊
န ဟိ ဇာတု ဂဗ္ဘသေယျ ပုနရေတိ။

(မေတ္တသုတ် ပါဠိတော်)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။မိမိ ကိုယ်ခန္ဓာ၊ သူတပါး၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၊ ငါစွဲမရှိတော့ဘဲ ရုပ်တရား, နာမ်တရား, ပရမတ်တရား များသာ ရှိ၏။ ယောက်ျားမရှိ။ယောက်ျား မည်သည် အမည်ပညတ် ခေါ်ဝေါ် အပ်ရုံမျှသာတည်း။ မိန်းမ မရှိ၊ မိန်းမ ဟူသည်မှာလည်း အမည် ပညတ်

ခေါ်ဝေါ်ရုံမျှသာတည်း။ စင်စစ်မှာ ရုပ်, နာမ် တရား ၂-ပါးသာရှိ၏။ ထို ရုပ်, နာမ် ၂-ပါး တို့သည်လည်း သူ့ အကြောင်းကြောင့် သူ့ အကျိုး၊ သူ့ သဘောအတိုင်းသာ ဖြစ်၍ ချုပ်နေကြ၏ ဟု အမှန်အတိုင်းသိ၏၊ တကယ်တန်းသိ၏၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိ၏။ ဤသို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းပျောက်သော သူသည် "ငါ"စွဲ မရှိ၍ "ငါ"အတွက် အကုသိုလ်ဒုစရိုက် မှန်သမျှကိုလည်း အလွယ်ပင် ပိတ်ပင်တားမြစ်နိုင်၏။ ထို့မှမက ကာမဂုဏ်တရား ကိလေသာတရားတို့ကိုလည်း တားမြစ်ရန် လွယ်ကူ၏။ အထက်အထက်က လေ့လာခဲ့ဘူးသော ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ရင့်သန်လာ၍ ဝိပဿနာ ဉာဏ် အစဉ်ရင့်သန်ပြီးလျှင် သင်္ခါရတရား မှန်သမျှ၌ ဥပေက္ခာ ပြုနိုင်သော ဘဝ၊ လျစ်လျူရှုနိုင်သော အခြေသို့ ရောက်ကာကိလေသာကိုအလွယ် တကူ ပယ်ပျောက်နိုင်ပေတော့သည်။

၅။ ဓမ္မပဒ ပါဠိတော် လာ ရဟန္တာ သိပုံ

သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ၊
ယဿ နတ္ထိ မမာယိတံ။
အသတာ စ န သောစတိ၊
သဝေ ဘိက္ခူတိ ဝုစ္စတိ။

(ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အထက်၌ ပေါ်ပြ အပ်သည့်အတိုင်း ထင်မြင်လာပြီးသော ရဟန္တာ အရိယာသည်

မှိုသိသင့်သောသန် သုတပါးသင့်သောနှင့် ရှိသော ရုပ်တရား,နာမ်တရားများကို "အတ္တ"ဟု မရှု; မထင်, မမြင်တော့ဘဲ ပ ရ-သုတပါးဟုသာ ထင်မြင်နေ၏။ သူ့သဘောအတိုင်း သူဖြစ်၍ နေသော ဖြင်ပ ဝဏ္ဏ သစ်ပင် တို့ကဲ့သို့ ဟု ထင်မြင်နေ၏။ ထိုမျှမကသေး ဤ ရုပ်တရား, နာမ်တရားများသည် ဘယ်သောအခါမှ မမြဲပါတကား၊ အမြဲမရှိပါတကား၊ အမြဲချုပ်ပျက်၍ နေသဖြင့် တမိနစ်မျှ ချမ်းသာမှုလည်းမရှိ၊ ဒုက္ခဆင်းရဲ အရကြီးပါတကား၊"ငါ"မပိုး, မပိုင်၊ သူ့သဘောအတိုင်း သူ ဖြစ်နေသော ရုပ်, နာမ်တရား တွေပါတကား ဟု အမြဲ ထင်မြင်နေ၏။ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ အစစ် ဟု အမှန်အတိုင်း ထင်နေ, မြင်နေ, သိနေတော့၏။ ဘဝများစွာကစ၍ ယခုဘဝတိုင်အောင် အလွန် ချစ်ခင် ရုံမက် နှစ်သက်ခဲ့သော မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်, သုတပါး၏ ခန္ဓာကိုယ်တို့၌ တွယ်တာ နှစ်သက်မှု မရှိတော့ပေ။ အနိစ္စအဖြစ်, ဒုက္ခအဖြစ်, အနတ္တအဖြစ်ကိုသာ ထင်နေတော့၏၊ မြင်နေတော့၏၊ သိနေတော့၏။

၆။ သမ္မော အဇ္ဈကာထာ လာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အမှန်သိပုံ သမ္မော အဇ္ဈကာထာရှင် မိန့်ချက်

(၁) ရှေးသောအခါ လယ်သမားတို့သည် သစ်ဝါး အလို့ငှါ သစ်တော, ဝါးတောသို့ သွားကြရာ တောသို့ မိုးချုပ်မှ ရောက်သဖြင့် ထမင်းချက်ချိန်မရ ဆာလောင်မှုသဖြင့် ဖုည်းဝိုင်းအနီးရှိသော တောသူ တောင်သား

လူရှိုင်းများထံသို့ သွား၍ ထမင်းဟင်း အကျန်များကို တောင်းယူ စားသောက်သောအခါ အလွန် မြိန်ရှက်လှသဖြင့် အလွန်မြတ်နိုး ခင်မင်သောကြောင့် ထိုဟင်းကျန်များကို ညှဲ မှောင်နေသဖြင့် ဘာဟင်းဟု -မသိရဘဲ အုပ်ဆိုင်းထားပြီးလျှင် နံနက်မိုးလင်းမှ ထုတ်ယူကြည့်ရှုရာ အရသာ ကောင်းသမျှ ဖါးကောင်, တီကောင်ဟင်း ဖြစ်နေကြောင်း သိရ၍ အလွန်တရာ စက်ဆုပ်လှသဖြင့် စားသမျှဟင်းတို့ကို ထွေးအန်ပစ်ကြကုန်၏။ ဤ ဥပမာအတူပင် ပုထုဇ္ဇန်ဘဝ မဂ် မရမီအခါက အကောင်းဟု ထင်မှတ်သမျှ မိမိခန္ဓာကိုယ် ရုပ်, နာမ်တရားတို့ကို မဂ် ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က မိမိ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သောအခါ အလွန်စက်ဆုပ်အပ်သော အနိစ္စ, ဒုက္ခ,အနတ္တ သဘောအမှန်တို့သာတည်း ဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိရှိကြကုန်၏၊ အမြင်မှန်, အသိမှန် ရကြကုန်၏။

(၂) လုလင်ပျိုတယောက်သည် ပွဲနေ ပွဲထိုင်သို့ သွားသောအခါ လှပတင့်တယ်စွာ ဝတ်ဆင်ရန် အဘိုးတန်ရာကျ ပုဆိုးကောင်းကြီးကို ဝယ်ယူ၍ သေတ္တာ၌ လုံခြုံစွာ ထိန်းသိမ်းထားရာ ပွဲနေ ပွဲထိုင် ရက်ရောက်သောအခါ ထိုအလွန်နှစ်သက်လှသော ပုဆိုးကြီးကို ဝတ်လိုက်မဟဲ့ မော်လိုက်မဟဲ့ ဟု အစွဲကြီးနှင့် ထုတ်ယူကြည့်လိုက်သောအခါ ကြွက်ကိုက်ရာ, ချကိုက်ရာ အပေါက်တွေကို တွေ့မြင်ရသောအခါ ယခင်က နှစ်သက် မြတ်နိုးသမျှ, စွဲလန်းသမျှသည် တခါတည်း ကင်းပျောက် သွားသကဲ့သို့ သူ သူ, ငါငါ, သတ္တဝါ အနတ္တတို့သည် မိမိခန္ဓာ, သူတပါး

ခန္ဓာတို့၌ အလွန် နှစ်သက်စရာ ကောင်းပါတကား, ချစ်ခင်ရုံမက်ဘွယ် ကောင်းပါတကား ဟု နှစ်သက် ရုံမက် မှုကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစွဲကြောင့်သာ နှစ်သက် ရုံမက်နေရပါသဖြင့် အကြင်အခါ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ"ငါ"စွဲမရှိ ကင်းပျောက်၍ ခန္ဓာကိုယ်, ရုပ်, နာမ် တရားတို့သည် အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ ပါတကား ဟု ထင်မြင်လာပါမူ မ နှစ်သက်,မရုံမက်နိုင်တော့ဘဲ စက်ဆုပ်ဘွယ်, ရွံ့ရှာဘွယ် ဟုသာ ထင်မြင်လာတော့၏။ ထို့ကြောင့် အရိယာတို့ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ကင်းပျောက်သဖြင့် အနိစ္စ ရုပ်,နာမ်၊ ဒုက္ခ ရုပ်, နာမ်၊ အနတ္တ ရုပ်, နာမ် ဟုသာ နှလုံးသွင်းသော အခါတိုင်းမှာ ထင်မြင် နေတော့၏၊ သိနေတော့၏။

ဤတွင် အရိယာတို့သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်းပျောက်သဖြင့် ရုပ်,နာမ် တရားတို့၏ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တကို အသိ, အမြင် ဝိုင်ပုံ၊ အသိအမြင် ရှင်းလင်းပုံ၊ နှလုံးသွင်းတိုင်း သိမြင်လွယ်ပုံ၊ယုံမှားခြင်း ၈–ပါး,ယုံမှား ခြင်း ၁၆–ပါးတို့ မရှိပုံကို မိမိတို့ရရှိထားသော အသိ ဉာဏ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ စစ်တမ်းထုတ်ကြပါလေ။ အသိ, အမြင် ဝိုင်ကြပါစေ၊ ယုံမှားခြင်း ကင်းကြပါစေ။

(၈) သောတာပန် အရိယာတို့၏ ဂုဏ်များ

သုတ်သီလက္ခန် မဟာလိခေတ် ကူဋဒန္တ သုတ် တော်၌ သောတာပန်အရိယာတို့၏ ဂုဏ်ကို အောက်ပါ အတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၁။ မြင်အပ်ပြီးသော တရားထူးရှိခြင်း၊

၂။ ကိုယ်တိုင် ဆိုက်ရောက် အပ်ပြီးသော တရားထူး ရှိခြင်း၊

၃။ ကိုယ်တိုင် သိအပ်ပြီးသော တရားထူးရှိခြင်း၊

၄။ ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင် အပ်ပြီးသော တရားထူးရှိခြင်း၊

၅။ ဝိစိကိစ္ဆာကို လွန်မြောက်ခြင်း၊

၆။ တွေးတောယုံမှားခြင်း ကင်းပျောက်ခြင်း၊

၇။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၊

၈။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ သူတပါးကို အားကိုး၍ ယုံကြည်ခြင်း မရှိခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ပင် သိသည်ဟုဆိုလို၏။

မြတ်စွာဘုရားရှင် လက်ထက်တော်မှာ သောတာသန် အရိယာဟူသည်ထိုအထက်ပေါ်ပြပါဂုဏ်များ အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံကြကြောင်း ဝဏ္ဏသက်သေ သာဓကများစွာရှိကြပါ၏။ယခုအခါ အရိယာ ဖြစ်ပြီဟု ထင်မှတ် နေကြသော ယောဂီ အပေါင်းတို့သည် မိမိတို့၌ ထိုဂုဏ်များ ရှိ,မရှိ စစ်ကြည့် ကြပါလေ။ ရှိကြလျှင်ကား ဝမ်းမြောက် ကြပါလေ။မရှိကြသေးလျှင်လည်း ရှိကြပါစေရန် ရှေးက ထက် ပိုမိုကြိုးစား အားထုတ် ကျင့်ကြံ ပွါးများ ကြပါလေ။

H/8 310

၈၅။ သီလဖြင့်လည်း စစ်ကြည့်ပါလေ

သောဏဒဏ္ဍသုတ်တော်တွင်မြတ်စွာဘုရားက "ပညာသည် သီလကြောင့် ဖြူစင်၏။ သီလသည် ပညာကြောင့် ဖြူစင်၏" ဟု ဟောပြတော်မူပြီးလျှင် လက်ခြေတို့ကိုဆေးကြောကြရာ၌ လက်တဘက်ဖြင့် အခြားလက်တဘက်ကို ပွတ်တိုက်ဆေးရကြောင်း။ ခြေတဘက်ဖြင့် အခြား ခြေတဘက်ကို ပွတ်တိုက်ဆေးရကြောင်း ဥပမာတင်ပြထားပါသည်။ ထိုမြတ်စွာဘုရား သခင်၏ အဆုံး အမ အရ—

ပညာရှိလျှင်—သီလရှိရမည်။
သီလရှိလျှင်—ပညာရှိရမည်။

ဟု အဓိပ္ပါယ် ထင်ရှားပါသဖြင့် ယခုခေတ်အခါ မိမိတို့ကိုယ်ကို အရိယာဟု ထင်နေကြသော်ရင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာများက အရိယာ ဘွဲ့ထူးများ ပေး၍ ရရှိနေကြသော်ရင်း၊ မိမိတို့၌ သီလ ရှိ–မရှိ စစ်ကြည့်ကြပါလေ။ သီလမရှိလျှင် အရိယာမဟုတ်ဟု မှတ်ကြပါလေ။ သိလွယ်သော စစ်တမ်းတခု ဖြစ်ပါသည်။

အမှာ—သောတာပတ္တိ အင်္ဂါလေးချက်နှင့် ပြည့်စုံသော သောတာပန် အရိယာသည်—

၁။ ပါဏာတိပါတကံ။
၂။ အဒိန္နာဒါနကံ။
၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ။
၄။ မုသာဝါဒကံ။
၅။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနကံ။

ဤ ကံငါးပါးတို့မှကင်းဝေးပြီးဖြစ်၍ ထိုငါးပါးကြောင့် ဖြစ်ပွါးတတ်သည့် ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် မကောင်းကျိုး ငါးပါးဟူသော ဘေးရန် ငါးပါးမှ ကင်းဝေးကြောင်း နဝင်္ဂိုဇ္ဈိုရ်ပါဠိတော် ၌ တွေ့ရပါသည်။

ဂုဏ္ဍ။ မိမိတို့ရရှိသော အသိဉာဏ် ဖြင့်လည်း စစ်ကြပါလေ

သစ္စာလေးပါး သိမြင်ရန် ခက်ခဲ နက်နဲ ကြောင်း

၁။ တတ္ထ ဒွေ သစ္စာနိ၊ ဒုဒ္ဒသတ္တာ ဂမ္ဘီရာနိ၊
ဒွေ ဂမ္ဘီရတ္တာ ဒုဒ္ဒသာနိ။ ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ)

လောကီ သမုဒယ, ဒုက္ခသစ္စာတို့သည် မြင်နိုင်ခဲ သည်ဖြစ်၍ နက်နဲ၏။
လောကုတ္တရာ နိရောဓ, မဂ္ဂသစ္စာ တို့သည်နက် နဲသည် ဖြစ်၍ မြင်နိုင်ခဲ၏။

၂။ မြဟ္မဇာလသုတ်တော်၌ ပဏ္ဍိတဝေဒနိယ ဂမ္ဘီ ရ ဂုဏ်များကို အောက်ပါအတိုင်းဟောပြ ထားပါ၏။

၁။ ဂမ္ဘီရ–နက်နဲ၏။
၂။ ဒုဒ္ဒသ-မြင်နိုင်ခဲ၏။
၃။ ဒုရနုဗောဓ—သိနိုင်ခဲ၏။
၄။ သန္တ—ခပ်သိမ်းသော ပူပန်ခြင်းမှ ငြိမ်းအေး၏။
၅။ ပဏီတ—မြတ်သဖြင့် တောင့်တအပ်၏။
၆။ အတက္ကာဝစရ-ကြံဆ၍ သိခြင်း၌ါ မတတ်ကုန်၊

၇။ နိပုဏာ-သိမ်မွေ့သော သဘောရှိ၏။

၈။ ပဏ္ဍိတဝေဒနီယ—ပညာရှိတို့ သာလျှင် သိအပ်ကုန်၏။

ထိုသို့ခက်ခဲ နက်နဲ ထွာသော သစ္စာလေးပါး မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်တို့ကို သိမြင်ပြီးသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိတို့ သိမြင်ပြီးကြောင်းကို သူတပါးက ပြောပြရန် မလိုပါ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က မျက်ဝါး ထင်ထင် သိမြင်ကြပါသဖြင့် ဤပဏ္ဍိတ ဝေဒနီယ ဂုဏ်ရှိရဂုဏ် ရှိမရှိ စစ်တမ်းသည် သိမြင် လွယ်သော စစ်တမ်း တခု ဖြစ်ပါသည်။

၃၀။ အရိယာစစ်များမှ သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်အပ်ကြောင်း

နိဗ္ဗာန်ကို လူသာမန်တို့ ဉာဏ် ပညာ မျက်စိတို့ဖြင့် ကြည့်ရှု ထင်မြင်ခြင်းငှါ မထိုက်၊ လေးကျွန်း သေင်္ခနင်း မန္တာတ်မင်းပင် ဖြစ်သော်ငြား၊ တသောင်းသောလောကဓာတ်ကို တလျှပ်လျှပ် တဝင်းဝင်း ကိုယ်ရောင်ဖြင့် ထွန်းလင်းနိုင်သော ဖြဟ္မာမင်းကြီးပင် ဖြစ်သော်ငြား၊ မိမိ၏ အလို ပင်ကိုယ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုထင်မြင်ခြင်းငှါ မထိုက်။ သုံးတိုက်ထုံးမှန်ကူ သယန္တူထွန်းထား ရှင်တော်ဘုရား၏ သားရင်းအစစ် ဖြစ်တော်မူကြပေသော ရှစ်ယောက်သော အရိယာတို့အားသာလျှင် မြတ်ထွာသော မဂ်နှင့်ယှဉ်သော ပညာစက္ခုဖြင့်သာလျှင် လက်ပေါ်တင်ထားသောပတ္တမြား

ကို ရူသကဲ့သို့အသင်္ခတဓာတ် မြတ်သောနိဗ္ဗာန် အာရုံကို ပစ္စက္ခအားဖြင့် မြင်ထိုက် မြင်အပ်လှပေ၏။ ထိုသို့အရိယာ အစစ် အဖြစ်သို့မရောက်သေးသော ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် တို့အား ရော်ရမ်းမှန်းဆ၍ ဤနိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်သို့ ရှိမည်နည်း။ ဤသို့ရှိမည်-ထိုသို့ရှိမည် စသည်ဖြင့် အာရုံ ပြုလျက် အနုမာန ဉာဏ် အားဖြင့် ချိန်ဆခြင်း၌သာ ထိုက်၏။ ပစ္စက္ခအားဖြင့် မြင်ခြင်း၌ မထိုက်ချေ။

သို့ပါ၍ ပစ္စက္ခအားဖြင့် ထင်ထင်ရှားရှား မြင်ကြရမှ သာလျှင် အရိယာစစ် ဖြစ်ပြီ ဟု ဆုံးဖြတ် ကြပါလေ၊ သိကြပါလေ။

၉၁။ နိဗ္ဗာန်ဖြင့် စစ်တမ်း

သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမှပုဒ် ၃-ပုဒ်အနက်အဓိပ္ပါယ်

၁။ လောကုတ္တရသင်္ခါတံ—လောကုတ္တရာဟူ၍ ဟော တော်မူအပ်ထသော။

၂။ စတုမဂ္ဂဉာဏေန သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ-လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ထသော။

၃။ မဂ္ဂဖလာနံ အာလမ္ဗဏဘူတံ—မဂ်, ဖိုလ်တို့၏။ မှီ ရာတွယ်ရာ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ထသော။

နိဗ္ဗါနံပန-နိဗ္ဗာန်ကိုကား၊ ဝါနသင်္ခါတာယ—ဝါန ဟုဆို အပ်သော၊ တဏှာယ-တဏှာသုံးပါး၏နယ်မှ၊ နိက္ခန္တတ္တာ-ထွက်မြောက် ကျွတ်လွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာ နန္တိ-နိဗ္ဗာန်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။ ဤသို့—

၁။ "လောကုတ္တရသနိတ" ဟူသော ပါဠိဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် ပညတ်မဟုတ် ပရမတ် အစစ် အမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူပေသည်။

မြပုံကား။ ။လောကုတ္တရံ- လောကကို လွန်သော နိဗ္ဗာန် ဆိုလိုသည်။ ပညတ်မည်သည် လူတို့၏ ခေါ်ဝေါ် သမုတ်မှုနှင့် ဖြစ်ရသောကြောင့် လောကကို လွန်ခြင်း ငှါ မထိုက်လေ။ ထို့ကြောင့် လောကုတ္တရာ ဆိုလျှင် ပညတ်မဟုတ် ပရမတ်သာ ဖြစ်သည်ဟု သိအပ်ပေသတည်း။ ။ပရမတ်အစစ်အမှန် ဖြစ်ပုံကား နောက်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။

၂။ "စတုမဂ္ဂဉာဏေန သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ" ဟူသော ပါဠိဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် မဂ်ဉာဏ်နှင့်ကွာဝေးလှသော ဗာလပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့၏ အရာပင် မဟုတ်။ မဂ်ဉာဏ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရာသာဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူပေသည်။ ။ဗာလပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့၏ အရာမဟုတ်ပုံကား- လောက၌ နေ, လ, နက္ခတ်,တာရာတို့၏ ရှိ မရှိကို ပြောဆိုရာ၊ ထိုစကားသည် သူကန်းတို့၏ အရာမဟုတ်။ သူကန်းတို့မမြင်သည့်အတွက်နှင့် နေ,လ, နက္ခတ်,တာရာတို့ကို မရှိဟူ၍ မယူအပ်ကုန်။ ။နေ၏ သဏ္ဌာန်ကား ဤသို့တည်း၊လ ၏ သဏ္ဌာန်ကား ဤသို့တည်း၊ နေ၏အရောင်အဝါကား ဤသို့တည်း၊ လ၏ အရောင် အဝါကား ဤသို့တည်းဟု သူကန်းတို့က ပြောဆို ကြသော်လည်း ထိုစကားသည် ရယ်ဘွယ်သာ ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ကျွန္ဒြိ ဉာဏ် အမြင်

မရှိသော ပုထုဇ္ဇန်သည် ဗာလ ပုထုဇ္ဇန်မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဗာလ ပုထုဇ္ဇန်တို့၏ အရာမဟုတ်၊ ။အထက် ဥပမာ အတိုင်း အကျယ်ဆိုလေ။

ဤကား နိဗ္ဗာန်သည် ဗာလ ပုထုဇ္ဇန် တို့၏ အရာမဟုတ်ပုံတည်း။(ထိုသို့ အရာမဟုတ် သည်ကို "စတုမဂ္ဂ ဉာဏေန"ဟူသော ပါဠိဖြင့် ပြဆိုတော် မူပေသည်၊)

"သန္ဒိဋ္ဌိကာဒတဗ္ဗ"ဟူသော ပါဠိဖြင့် ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန်တို့အား အနုမာနအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်တရား ထင်ရှား ကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။

ပြပုံကား။ ။ဤသို့သော တရားသည် ကေန္ဒြ၌ ရှိ၏ ဟု ရှေးအတ္တိုဋ္ဌ အနုမာနအားဖြင့် သိရမှသာလျှင် ထို တရားကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၌ အားထုတ်ကြကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် အရိယာ အဖြစ်သို့ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုမှု ရှိသည် ဆိုသဖြင့် အရိယာမဖြစ်မီ ရှေးအတ္တိုဋ္ဌ နိဗ္ဗာန်၏ အခြင်းအရာကို အနုမာန အားဖြင့် သိခြင်းအမှု ရှိပြီဟု သိအပ်လေသတည်း။ ရှေးအတ္တိုဋ္ဌ အနုမာန မျှသော်မှ မသိ ရသည်ရှိသော် မျက်မှောက်ပြုခြင်း၌ အဘယ် သူသည် အားထုတ် ချိမ့်မည်နည်း။အားမထုတ်ခဲ့လျှင် မျက်မှောက် ပြုမှုဟူ၍ အဘယ်မှာ ရှိချိမ့်မည်နည်း။ မျက်မှောက် ပြုမှု ရှိခဲ့လျှင် ရှေးအတ္တိုဋ္ဌ အနုမာနအားဖြင့် ထိုတရားကို သိမှု ကေန် ရှိတော့သည်သာတည်း ဟူလိုသည်။

၃။ "မဂ္ဂဖလာန မာလမ္ဗဏဘူတံ"ဟူသော ပါဠိဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကာမျှ မဟုတ်

သေး အတုမရှိသော တန်ခိုး အာနုဘော် ရှိကြောင်းကို ပြတော်မူပေသည်။

ပြပုံဂါထာ။ ။အလွန်တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးမားသော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရ မှီတွယ်ရသော ကြောင့်သာ မဂ်တို့သည် မဂ်ကိစ္စကို ပြီးစေ နိုင်ကုန်သည်။ ဖိုလ်တို့သည် ဖိုလ်ကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်ကုန်သည်။

ဥပမာဝတ္ထု။ ။တခုသော ရွာ၌ ရွာသူကြီးသည် ရှိ၏။ ခိုးမှူးကြီးတယောက်လည်းရှိ၏။ ထိုခိုးမှူးကြီးသည် ခိုးသားအများနှင့်တကွ ထိုရွာနေ လူတို့ကို အနိုင်အထက် လုယက်ဖျက်ဆီး၏။ ရွာသူကြီးလည်း မိမိ၏အသက်ကိုပင် ကြောင့်ကြလျက်နေရ၏။ တရံရောအခါ ရွာသူကြီးသည် ပြည့်ရှင်မင်းကြီးအား ခစားလေ၏။ မကြာမီမြို့ဝန် အရာကို ရလေ၏။ ခိုးသားအများနှင့် ခိုးမှူး ကြီးကို အဆုံးစီရင်လေ၏။

ရွာသည် တယောက်သောသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် တူ၏။ ရွာသူကြီးသည် ပုညာစေတသိက်နှင့်တူ၏။ ခိုးမှူးကြီးသည် အဝိဇ္ဇာမောဟနှင့် တူ၏။ ခိုးသား အများသည် တထောင့် ငါးရာ ကိလေသာရနှင့်တူ၏။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးသည် အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်နှင့် တူ၏။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ထံ မရောက်သေးသော ရွာသူကြီးသည်ဝိပဿနာသန္တာန်မှာ ရှိသော ပညာစေတသိက်နှင့် တူ၏။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးထံသို့ ရောက်၍ ခစား၍ မြို့ဝန်အရာကိုရသော ရွာသူ

ကြီးသည့် လောကုတ္တရာ မဂ်ပညာနှင့် တူ၏။ ခိုးသား အများနှင့် တကွ ခိုးမှူးကြီးကို အဆုံးတိုင် သတ်ခြင်းသည် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာနှင့် တကွသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရှားခြင်းနှင့် တူ၏။

(လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ နိဗ္ဗာနဒီပနီ)

အထက်ပါ ပါဌ် သုံးပုဒ်၏ အနက်, အဓိပ္ပါယ်ကို ဘတ်ရှုခြင်းအားဖြင့် ပရမတ်အစစ်, အလွန်တန်ခိုး အာနုဘော်ကြီးလှသော လောကုတ္တရာဓာတ်အနှစ်ကို အာရုံပြုလိုက်ရသဖြင့် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရကြသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့မှာ အဘယ်မှာလျှင် ထိုသို့အာရုံပြုလိုက်ရသော နိဗ္ဗာန်နှင့် ရရှိလိုက်သော မဂ်, ဖိုလ် တို့ကို မသိလိုက်ရဘဲ နေနိုင်ပါအံ့နည်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် မှတ်မှတ် ရရ သိလိုက်ကြမည်ကား မလွဲပေ။ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ, ဈာန်ချမ်းသာ တို့ထက် ရာ, ထောင်မက သာလွန်သော မဂ်ချမ်းသာ, ဖိုလ်ချမ်းသာ, နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတို့ကို တကယ် အဟုတ် ခံစား ရပါလျှင် ခံစားရကြောင်းကို သိကြရမည်ကား မလွဲပေ၊ မေ့ နိုင်စရာ အကြောင်းလည်း မရှိပါ။ မိမိရရှိသော သောတာပတ္တိ မဂ်, ဖိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားအား သိကြားမင်းက လျှောက်ထားပုံကို သိကြားမင်းဝတ္ထုတွင် ကြည့်ပါ၊ အလွန်ထင်ရှားလှပါ၏။

(သိကြားမင်းဝတ္ထု နောက်တွင် ပါ ပါသည်)

(၉၂။) မဂ်, ဖိုလ်စစ်တမ်း မေးခွန်း (၆)ခွန်း

ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်က မဂ်, ဖိုလ်ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အောက်ပါအတိုင်း မေးခွန်း ၆-ခွန်းတို့ဖြင့် စိစစ် မေးမြန်း ကြပါသည်။

၁။ **ကိံဓမ္မအဓိဂတံ။** ။သင်သည် အဘယ်ဈာန်, အဘယ်မဂ်,အဘယ်ဖိုလ်ကိုရပါသနည်း။ ။ဖိုဖိုတို့ ရသော ဈာန်, မဂ်, ဖိုလ် တရားသည် အလွန် ထင်ရှားလှသည်။ ဤမေးခွန်းကို အတိအကျ ဖြေ ဆိုနိုင်ရပါမည်။

၂။ **ကိန္တိအဓိဂတံ။** ။သင်သည် ဘယ်လိုဘယ်ပုံ ရပါသနည်း။ ။သမာဓိတည်၍ ရသလော။ ဝိပဿနာ ပွါး၍ ရသလော။ အနိစ္စကို မြင်၍ ရသလော။ ဒုက္ခကိုမြင်၍ ရသလော။ အနတ္တကို မြင်၍ ရသလော။ အတွင်း၌မြင်၍ ရသလော။ အပြင်၌ မြင်၍ ရသလော စသည်ဖြင့် အဘယ် တရားကို နှလုံးသွင်း၍ ရသနည်း။ မဂ်, ဖိုလ်ရ ကြောင်း နှလုံးသွင်းသော တရားသည် မဂ်, ဖိုလ် ရလျှင် အလွန် ထင်ရှားလှ၏။ မမေ့မပျောက် နိုင်ပါ။

၃။ **ကဒါတေအဓိဂတံ။** ။ဘယ်အချိန်, ဘယ်အခါ က သင်သည် ထိုတရားကိုရပါသနည်း။ ။ဘယ် နှစ်, ဘယ်လ,ဘယ်ရက်မှာ ရပါသနည်း။ ။နေ့

အချိန်၌ ရသလော။ နံနက်အချိန်၌ ရသလော။ ည အချိန်၌ ရသလော။ အလွန် မွန်မြတ်လှသော တရားထူးကိုရသော အချိန်ကာလကို ဘယ်အခါ မှ မမေ့နိုင်ပါ။အလွန်ထင်ရှားလှပါ၏။

၄။ **ကတ္ထတေအဓိဂတံ။** ။ဘယ် နေရာ၌ ရပါ သနည်း။ အိမ်၌ရသလော။ ကျောင်း၌ ရသလော။ ဂူတွင်း၌ ရသလော။ ဇရပ်၌ ရသလော။ တန် ဆောင်းတွင်း၌ ရသလော။ သစ်ပင် အောက်၌ ရသလော။ ထို မဂ်, ဖိုလ် တရားထူးကိုရသော နေရာသည် အလွန်ထင်ရှားလှ၏။ မမေ့နိုင်ပါ။

၅။ **ကတမေတေကိလေသာပဟီနာ။** ။သင်သည် အဘယ် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ပြီးသနည်း။ ။ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံပါလျှင် မိမိတို့ရသော မဂ်, ဖြင့် ပယ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို ထင်ရှားစွာ သိကြရပါသည်။

၆။ **ကတမေသံ တွံ ဓမ္မာနံ လာဘီ။** ။သင်သည် အဘယ်တရားများ ရပါသနည်း၊ သောတာပတ္တိ မဂ်, သကဒါဂါမိမဂ်, အနာဂါမိမဂ်, အရဟတ္တ မဂ် စသည်ဖြင့် မိမိရသော မဂ်ကို ထင်ရှားစွာ သိရပါ၏။

(ပါရာဇိကကဏ် ပါဠိတော် စတုတ္ထပါရာဇိက)

အမှာ။ ။ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံသော ကျမ်းဂန်တတ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထို ၆–ပါးသော မေးခွန်းတို့ကို သွက်သွက်

လက်လက် ဖြေဆို နိုင်တတ်ကြပါသည်။ ထိုအခါ ရပုံ ရနည်းနှင့် တကွ အကြောင်း အကျိုးတို့ကို ဆက်လက် မေးမြန်းရပါမည်၊ ဤကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံကြောင့် ဤအပ္ပနာ အကျိုးများသာ ပေါ် နိုင်သည်။ ဤတရားပွါးရုံနှင့် ဤ မဂ်တို့ကို မရနိုင် စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်အတိုင်း စိစစ် ရာ၏။ အချို့ သမထ သက်သက်သာ အားထုတ်ပြီးလျှင် ဝိပဿနာဘို့ မပွါးများရသေး သော်လည်း မိမိကိုယ်၌ ကိလေသာ၏ တကြိမ်တခါမျှ မဖြစ်ပေါ်ဘူးခြင်းကို အစွဲ ပြုပြီး ငါရဟန္တာဖြစ်ပြီဟု အထင်မှားတတ်ကြ၏။ အထင် ကြီးနေတတ်ကြ၏။ ထိုသို့ အထင်မှား အထင်ကြီးကြ သော ရဟန်းများသည် မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တွင် ၎င်း။ သီဟိုဠ်ကျွန်း သာသနာတွင်၎င်း။ မြန်မာပြည် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်တွင်၎င်း ပေါ်ဘူးကြ ပါသည်။ အထူး သတိပြုတော် မူကြပါ။

(၉၃) ဓမ္မစကြာ သုတ်တော်လာ အရိယာ စစ်တမ်း-သောတာပန်အရိယာ၏ ဂုဏ်တော်များ

ဓမ္မစကြာ သုတ် ပါဠိတော်အဆုံးတွင် "အထခေါ အာယသ္မာ အညာသိ ကောဏ္ဍညော ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တ ဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဠ္ဟဓမ္မော တိဏ္ဏဝိစိ ကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော အပ ရပ္ပစ္စယော သတ္ထုသာသနေ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ" စသည်ဖြင့် တွေ့ရပါသောကြောင့် သောတာပန် ဖြစ်ပြီး

သော အရှင် အညာသိကောဏ္ဍညသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ ပစ္စ ဝေမ္မ စသော ဂုဏ်ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံလာကြောင်းထင်ရှား ပါ၏။ ထိုဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့၏အကျယ်မှာ—

၁။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မောဂုဏ်။** ။သစ္စာလေးပါး တရားအစဉ်နှ သုံးပါးသော ဉာဏ်ဖြင့် လေးတန်သော အနက် တို့ကို မိမိကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင် သော ဂုဏ်။

[ချဲ့ဦးအံ့] ပဌမဦးစွာ သစ္စာ လေးပါးကို မျက်ဝါး ထင်ထင် သိမြင်တော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရား ၏ထံမှ တဆင့်ခံ ပရိယတ္တိဓမ္မ အသိဉာဏ်ဖြင့် ကြားသိရသော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုသစ္စာ လေးပါး၌ (၁) နိဗ္ဗာန် ဟူသည်ကား ဤ သို့ဖြစ် တန်ရာ၏။ (၂) နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော မဂ်စိတ်, ဖိုလ်စိတ်တို့ကား ဤသို့ သာတည်း စသည်ဖြင့် အနုမာန မျက်မှန်းဆ၍ သုတမယ ဉာဏ်ဖြင့်သာ သိရပါသောကြောင့် ထို သစ္စာလေးပါး၏ အခြင်း အရာ လက္ခဏာသဘောကို ဟောနည်းပြောနည်း အတိုင်း ပိုင်းခြားတိတိ သိရှိရပြီဟု မဆိုနိုင်။ ထိုသို့ အနုမာန တဆင့်ခံဖြစ်သော ပုထုဇ္ဇန်၏ ပရိယတ္တိ အသိဉာဏ်ကိုလည်း နီဝရဏတရားတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း လျက် ရှိရကား စင်ကြယ်သော အသိဉာဏ်ဟု အမှန်မုချ မပြောနိုင်ကြ။ အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည မှာမူကား သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်တော်မူရာ၌

အနုမာန အားဖြင့် မှန်းဆ ရှုသော မဟုတ်၊ မိမိ ကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် (၁) နိဗ္ဗာန် သန္တိသုခ-အေးမြချမ်းသာ ပုံကိုရင်း၊ (၂) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားများ၏ မိမိတို့ဆိုင်ရာ ကိစ္စလက္ခဏာကို ဆောင်ရွက် ကြပုံကိုရင်း၊ (၃) ဒုက္ခသစ္စာ-ခန္ဓာငါးပါး၏ ဆင်းရဲကေန် စင်စစ် မှန်ပုံကိုရင်း၊ (၄) သမုဒယသစ္စာ-လောဘ၏ ဆင်းရဲကြောင်း ကေန်စင်စစ် အမှန် ဖြစ်ပုံကိုရင်း သုံးပါးသော ဉာဏ်ဖြင့် လေးတန်သော အနက်တို့ကို မိမိကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်တော် မူသော ဂုဏ် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပစ္စတ္တဓမ္မော ဂုဏ်။ ။အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည သည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်မှု၌ သုံးပါးသော ဉာဏ်ဖြင့် လေးတန်သော အနက်တို့ကို ကောင်းစွာ ထုတ်ခြောက်ကိုယ်တိုင်ပေါက်ရောက် အပ်သော ဂုဏ်။

၃။ ဝိဒိတဓမ္မောဂုဏ်။ ။အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည သည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်မှု၌ သုံးပါး သော ဉာဏ်ဖြင့် လေးတန်သော အနက်တို့ကို ကောင်းစွာ ထင်ထင် ရှားရှား ပိုင်းခြားတိတိ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း သိမြင်အပ်သော ဂုဏ်။

၄။ ပရိယောဂါဠ္ဟ ဓမ္မော ဂုဏ်။ ။အရှင်အညာသိ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါး တရားကို သိမြင်

မှု၌ သုံးပါးသော ဉာဏ်ဖြင့် လေးတန်သော အနက်တို့ကို ထင်ထင်ရှားရှား ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ကိုယ်တိုင်သိမြင်အပ်သော ဂုဏ်။

၅။ တိဋ္ဌတ္တ ပိစိ ကိစ္စော ဂုဏ်။ ။အရှင် အညာသိ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်မှု၌ သုံးပါးသော ဉာဏ်ဖြင့် လေးတန်သော အနက်တို့ကို ပိုင်းခြားတိတိသိမြင်တော်မူပြီးဖြစ်၍ ၈-ပါးသော ယုံမှားခြင်း, ၁၆-ပါးသော ယုံမှားခြင်းတို့ကို ကိုယ်တိုင် လွန်မြောက်တော် မူသော ဂုဏ်။

၆။ ပိဂတ ကထံ ကထော ဂုဏ်။ ။အရှင်အညာသိ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်မှု၌ သုံးပါးသော ဉာဏ်ဖြင့် လေးတန်သော အနက်တို့ကို ပိုင်းခြား တိတိ သိမြင်တော်မူ၍ ဟိုလော, သို့လော တွေးတောခြင်းမှ ကိုယ်တိုင် ကင်းတော်မူသော ဂုဏ်။

၇။ ဝေသာ ရဇ္ဇ ပ္ပတ္တော ဂုဏ်။ ။အရှင် အညာသိ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်မှု၌ သုံးပါးသော ဉာဏ် လေးတန်သော အနက်တို့ကို ပိုင်းခြား တိတိ သိမြင်တော်မူပြီးဖြစ်၍ ထိုသို့ သိမြင်ရရှိပြီးသော တရားကို ပရိသတ်လေးပါး, ပရိသတ် ရှစ်ပါးတို့၏ အလယ်၌ ဟောကြား

ညွှန်ပြ ဆုံးမခြင်း၌ မကြောက်မ႕ရွံ့ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ရသော ဂုဏ်။

၇။ အပရ ပ္ပစ္စယော ဂုဏ်။ ။အရှင် အညာသိ ကောဏ္ဍညသည်သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိမြင်မှု၌ သုံးပါးသောဉာဏ်လေးတန်သောအခုက်တို့ကို မိမိကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌသိမြင်ရသောကြောင့် သူတပါးတို့၏ အထောက်အပံ့မှ သို့မဟုတ် သူတပါးတို့၏စကားကို အားထားခြင်းမှ ကင်းသော ဂုဏ်။

အရိယာဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရုပ်, နာမ်, ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စသော မည်သည့် တရားကိုပင် လုပ်လုပ် အသုပ်စခန်း၏ အဆုံး၌ သစ္စာလေး ပါးကို အမြင်မှန်မှပင် မဂ်စစ်ကိုလည်း ရပါသည်။ သို့ပါ၍ "စတုသစ္စဝိနိမုတ္တော ဓမ္မောနာမ နတ္ထိ–သစ္စာ လေးပါး တရားမှ လွတ်သောတရားမရှိ" ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဆိုကြပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်တွင် ဘုရားရှင် ထံမှ ကိုယ်တိုင် တရားနာကြားပြီးလျှင် ပဌမ ဦးစွာ သော တာပန် အရိယာဖြစ်သော အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည၏ သစ္စာလေးပါး မြင်သိပုံကို အထက်ပေါ် ပြပါ ဂုဏ်ပုဒ် ၇-ပါးဖြင့် ဓမ္မစကြာသုတ် ပါဠိတော်၌ အထင်အရှား ပါရှိပါသဖြင့် ယခုအခါ မိမိတို့ ကိုယ်ကို မိမိတို့က သော တာပန် အရိယာဖြစ်ပြီဟု ထင်နေသော်ငြား၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း

နည်းပြ ဆရာများက သောတာပန် အရိယာလက်မှတ် ပေး၍သော်ရင်း မိမိ မဂ်ရသောခဏ၌ သစ္စာလေးပါး တရားကို သိမြင်လိုက်ရပါရဲ့လား။ သိမြင်ရာတွင်လည်း သုံးပါးသောဉာဏ် လေးတန်သော အနက်တို့ကို ကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌ၊ မိမိရရ သိမြင်ရပါရဲ့လား။ အထက်ပါဂုဏ် ဂ–ပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံပါရဲ့လားဟု မိမိကိုယ်ကို စစ်ဆေးကာ အဖြေမှန်ကို ရကြပါစေ။ "မဂ်ဆိုတာ–ရှုမှတ်နေတဲ့ ရုပ်,နာမ် ပျောက်သွားပြီး ဝိုးတိုး ဝါးတား ရောင်ဝါးဝါးဖြင့် ယုတ်တရက် မေ့ကနဲ, မိုက်ကနဲ သတိလစ်သွားသလိုဟာမျိုး မဟုတ်ပါ။ ပညာစခန်းမှာ သတိ, သမာဓိ, ပညာ အပြည့် အစုံ, အခိုင် အမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် ထင်ထင် ရှားရှား နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရ၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် များလည်း ဖြစ်ပေါ်ရပါသည်" သတိပြုကြပါ။

၉၄။) ရဟန္တာမြတ်များ သိကြပုံ

အရှင်ကောဏ္ဍည အမှူးရှိသော ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦးတို့အား မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် အနတ္တလက္ခဏာသုတ်တရားတော်ကို ဟောတော်မူပြီးသည့်နောက်၌ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦးစလုံးပင် အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ် ရကြသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်က အောက်ပါအတိုင်း ကျူးရင့် ဟောပြတော်မူ၏။

နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ၊ ခီဏာဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ခန္ဓာငါးပါး ရုပ် နာမ်တရားတို့၌ ငြီးငွေ့ပျင်းရိ မုန်းတီးလေသည် ရှိသော် တဏှာ ပြတ်ကင်းလေ၏၊ တဏှာပြတ်ကင်းမှုကြောင့် ကိလေသာဝဋ်တွင်းမှ လွတ်ကင်းလေ၏။ ကိလေသာဝဋ်တွင်းမှ လွတ်ကင်းလေသည်ရှိသော် ငါကျွတ်ပေပြီ - ငါလွတ်ပေပြီ ဟု သိသော ဉာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ဘဝသစ် တဖန်ဖြစ်မှုသည် ကုန်ဆုံးလေပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ရန် ကိစ္စကိုပြုအပ်ပြီးပြီ၊ ဤ ခန္ဓာအစဉ်မှ တပါးသော ခန္ဓာအစဉ်သည် မရှိတော့ပြီ၊ ဤသို့ထွန်းလင်း ထိန်တောက်သော အသိဉာဏ် ပေါ်ပေါက်လေ၏။

ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် အထက်ပါမြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောပြတော်မူသည့်အတိုင်း မိမိတို့၌ ကိလေသာကုန်ခန်းကြောင်း၊ ဝဋ်မှ လွတ်ကြောင်း၊ ဘဝအစဉ်ကုန်ဆုံးကြောင်း အထင်အရှား သိကြပါ၏။ ရဟန်းများရဟန္တာဖြစ်၍ ထို အသိမျိုး ရကြသဖြင့် မြတ်စွာ ဘုရားအား လျှောက်ကြားရာ မြတ်စွာ ဘုရားကလည်း ဟုတ်မှန်ကြောင်း သိသဖြင့် **"သာခု"** ခေါ်တော်မူ၏။

လူပုဂ္ဂိုလ်ထဲမှ ရဟန္တာ ဖြစ်သော ဒါရုစီရိယ ပရိဗိုဇ် ရဟန္တာဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ရဟန်း ဘဝသို့ သွတ်သွင်းချီးမြှောက်ရန် လျှောက်ကြား တောင်းပန်ရာ **"ပေဘိက္ခု"** ခေါ်နိုင်ခွင့်မရှိ၍သက်န်းရှာရန် အသွားမှာ ရန်သူဘီလူးမက နွားယောင် ဆောင်ကာ ဝှေ့ခတ် သဖြင့် နိဗ္ဗာန် စံဝင်ရ၏။

သို့ပါ၍ ရဟန်းရော လူပါ ရဟန္တာဖြစ်လျှင် ထိုအသိ ဉာဏ်မျိုး ပေါ်ပေါက်ကြပါသည်။ ဤသို့ သိကြရခြင်းမှာ လည်းအရိယာဓမ္မတာပင် ဖြစ်ပါသည်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်း ပြဆရာကပြောမှ၊ ဘွဲ့ထူးပေးမှ သိရသည်မဟုတ်ပါ။

(၃၅)။ အရိယာ ဖြစ်ကြသော ရဟန်းများ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကြားကြပုံ

သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌကထာဒသုတ္တရသုတ်၌မြတ်စွာ ဘုရားလက်ထက်တော်အခါက ရဟန်းတို့သည်(၁)ဝါဝင် ခါနီးတွင် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်း တောင်းယူကြ ခြင်း အလုပ်နှင့်(၂)ဝါကျွတ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားအား မိမိ တို့ အသီးသီးရကြသော သောတာပတ္တိမဂ်, ဖိုလ်၊ သက ဒါဂါမိမဂ်, ဖိုလ်၊ အနာဂါမိမဂ်, ဖိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်,ဖိုလ် တို့ကို ပြောပြလျှောက်ကြားကြခြင်းအလုပ် နှစ်မျိုးတို့ကို နှစ်စဉ်ပြုလုပ်ကြကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။မြတ်စွာဘုရားရှင်က ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးရာ၌ ရဟန်း အသီးသီးတို့၏ ပါရမီ, အထုံ, ဝါသနာ, စရိုက် စသည်တို့ကို ကြည့်၍ မိမိတို့နှင့် သင့်တော်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို ပေးလေ့ရှိခြင်း, ပါရမီ နုသေးသော ရဟန်းတို့အား သိသင့်သိထိုက်သော တရားတော်များကို လေ့လာကျက် မှတ် ရုံစမ်းမေးမြန်း သင်ကြားစေပြီးမှသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကိုလုပ်စေခြင်း,ကမ္မဋ္ဌာန်းလုပ်ကြရာ နေရာကိုလည်း မိမိတို့၏ ပါရမီစသည်တို့ကို ကြည့်၍ နေရာ ရွေးချယ်ကာ စေလွှတ်ခြင်း စသည်တို့ကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်

တိုင်က မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် ကြပ်ကြပ် မတ်မတ် သင်ကြား ပြုပြင်ပေးသောကြောင့် များစွာသော ရဟန်း တို့သည် မဂ်မှ ဖိုလ် ရကြ ရကုန်သည်။ ဤကဲ့သို့ အခွင့် ကောင်း အခါကောင်းကို တွေ့ကြုံကြရသော ရဟန်းများ အထဲတွင်လည်း ပါရမီအားလျော်စွာ အချို့ခဏခြင်း၊အချို့ တနှစ် တဝါ, အချို့ ၅-နှစ်, အချို့ ၁၂-နှစ် စသည်ဖြင့် ကျင့် ကြံပွါးများ အားထုတ်ကြရသည်ကို သိရှိကြကာ ယခုအ ခါ ဘုရား, ရဟန္တာ ဆရာအရှင်မြတ်တို့၏ အထံတော်မှ တိုက်ရိုက်အဆုံးအမကလဲ မရကြ၊ ပါရမီကလဲ ဘယ်လို မှန်း မသိ၊ ခေတ်ကာလဆိုးကြီး၌ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်း ကျမ်းဂန်လာသော အတိုင်း ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ပွါးများအားထုတ်ကြရာမှာ တမဂ်, တဖိုလ်ကို မရမနေ၊ အသား, အသွေးခန်းခြောက်စေ၊ အ ကြော, အရေ,အရိုးကြွင်းစေ၊ အသက်သေပေစေဟု နှလုံး ထားလျက် အထူးကြိုးစား အားထုတ်သင့်ကြောင်း သတိ ပေးနှိုးဆော်အပ်ပါသည် ဓမ္မ မိတ်ဆွေအပေါင်းတို့။

(၄၆)။ အရိယာစစ်တို့သည် မိမိတို့အရိယာ ဖြစ်ပြီးကြောင်း သိကြပုံ

သောခေါ ဘိက္ခု သောတာပတ္တိယံ ငြိတော

သောခေါ်သ္မီတိ ပဇာနာတိ။....

အသောခေါ ဘိက္ခု အသောတာပတ္တိယံ ငြိတော

အသောခေါ်သ္မီတိ ပဇာနာတိ။

(မဟာဝဂ္ဂ-ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ သောတာပတ္တိသုတ်)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ရဟန်းသည် သေခ အရိယာအဖြစ်၌ တည်လျက် "ငါသည် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်၏" ဟူ၍ အထင်အရှား ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိနိုင်ပေ၏။ ရဟန္တာ ရဟန်းသည် ရဟန္တာအဖြစ်၌ တည်လျက် "ငါသည် ရဟန္တာဖြစ်၏" ဟူ၍ အထင်အရှား ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိနိုင်ပေ၏။

သိကြောင်း ဝန်ခံသောဝတ္ထုများမှာ

(၁) သိကြားမင်းဝတ္ထု

သိကြားမင်းသည် မိမိသိကြားဘဝတွင် မနေရ၊ သေ ရတော့မည်ကို သိသောအခါ အလွန်ပူဆွေး ဒုက္ခရောက်ရသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်၍ ထိုသို့သော ဆင်းရဲဒုက္ခ အပူမျိုးမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ရရန် တရားရေအေး အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးပါမည့် အကြောင်း၊ တောင်းပန် လျှောက်ထားသောအခါ၊ မြတ်စွာဘုရားက သုတ်မဟာဝဂ်ါ ပါ ဠိတော် သက္က ပဥှာသုတ် ၌ ပါသော တရားတော်များ ဟောကြားပြီးသည့် အဆုံး၌ သိကြားမင်းသည် သောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်ရခြင်း, မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်မှောက်၌ စုတိစိတ်သို့ ရောက်လျက် သိကြားမင်းသစ် ပြန်၍ဖြစ်ရခြင်း အကျိုးများနှင့် ပြည့်စုံလေတော့၏။ ထိုသို့သော အကျိုးကိုနှင့် ပြည့်စုံသော သိကြားမင်းကို မြတ်စွာဘုရားက "သိကြားမင်း သင်သည် ယခုဖြစ်ပေါ်လာသော ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့် တုဋ္ဌာ

ရှေးအခါ၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဘူးသည်ကို ထူးခြားစွာ မှတ်မိဘူး ပါသလော” ဟု မေးမြန်းတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် ဤသို့ လျှောက်ထား၏ “မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်သည် ရှေးအခါ၌ အသူရာ နတ်တို့နှင့် စစ်ပွဲဖြိုင်ဆိုင်၍ တိုက်ရာတွင် အနိုင်ရပြီးနောက် များစွာသော နတ်သမီးကညာ သုဇာတာ အမှူးရှိသော နတ်မိဖုရားတို့နှင့်တကွ စတုမဟာရာဇ်, တာဝတိံသာ နှစ်ဖြာသော နတ်ပြည်တို့ကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်ကာ ဘိသိက်ခံယူသောနေ့၌ ပျော်မွေ့ရွှင်ပြလျက် အလွန် နှစ် သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို တွေ့ကြုံ ခံစားရဘူးကြောင်း ယခု ကောင်းစွာ အမှတ်ရပါသည် ဘုရား။ သို့ပါသော် လည်း ထိုနတ်စည်းစိမ်တို့ကို သိမ်းပိုက် ခံစားရခြင်း သည် မကောင်းသော ဓါး, လှံ လက်နက်တို့ဖြင့် အောင် နိုင်ကာ ဝမ်းမြောက် ရပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ သတိတရား ရခြင်းငှါ, ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ, ရာဂကင်းခြင်းငှါ, ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ငှါ, နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခြင်းငှါမဖြစ်နိုင်ပါ။ယခုမြတ်စွာဘုရား ၏ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန် မြင်သိစေအပ်သော တရားထူး, တရားမြတ် သည်ကား ဓါး, လှံ မဆောင် အောင်နိုင်ပြတ်ရှင်း ရာဂကင်းလျက် နိဗ္ဗာန် စံဝင်ခြင်းငှါ ဖြစ်သဖြင့် စင်စစ် ထူးကဲ မြင့်မြတ် လှပါသည် ဘုရား” ဟု လျှောက်ထား၏။

(၂) စိတ္တသူကြွယ် ဝတ္ထု — အနာဂါမ်အရိယာ စိတ္တသူကြွယ် သည် မိမိ၏ငယ်သူငယ်ချင်း အစေ လက ကဿပနှင့် တွေ့ကြ၍

တယောက်နှင့် တယောက် ရင်းရင်းနှီးနှီး မေးမြန်းကြ
ဝယ် စိတ္တသူကြွယ်က "မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် သ
ဝက ဥပါသကာ ဖြစ်သည်မှာ အနှစ် ၃၀-ရှိပြီ တရား
ထူးရပါပြီ၊ ကာမကိလေသာ အကုသိုလ်တို့မှ ဆိတ်၍
ပဌမ, ဒုတိယ, တတိယ, စတုတ္ထဈာန် တိုင်အောင် အလို
ရှိတိုင်း ဝင်စားနိုင်ပြီ၊ အကျွန်ုပ်သေလျှင်-ဤစိတ္တ ကျောင်း
တကာသည် သံယောဇဉ်ကင်းပြီး၊ ဤ ကာမဘုံသို့ မလာ
ပြီဟု မြတ်စွာဘုရားမိန့်ဆိုမည် မလွဲပါဘုရား" ဟု အရိ
ယာ ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံ ဖြေဆို ပြောပြသောအခါ မိတ်
ဆွေရင်း ဗိသစ္စာ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သာဓုအနုမော
ဒနာ ပြု၍ "ဒါယကာ—ငါအားလည်း ဤ သာသနာ၌ ရဟန်း
ဖြစ်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးပါ" ဟု ပြောသဖြင့် ရဟန်းများ
ထံ ရဟန်းခံပေးပြီးနောက် အစေလက ကသာပသည်
လည်း ရဟန္တာဖြစ်လေ၏။ ဤနေရာ၌ စိတ္တသူကြွယ်သည်
မိမိအနာဂါမ် အရိယာစစ် ဖြစ်ကြောင်း ဒိဋ္ဌ သိပြီးဖြစ်၍
မိမိ၏ ငယ်သူငယ်ချင်းအား ဝန်ခံ ပြောပြကာ သတိပေး
စကား ပြောကြောင်း ထင်ရှားလှပါ၏။

ထို့ပြင် အရိယာ—ခေမာ မိဖုရား ကြီးက မင်းကြီး
အား လျှောက်ထားပုံ၊ အရိယာ ဝိသာခ သူဌေး ကြီးက
ဓမ္မဒိန္နာအား ပြောပြပုံ၊ အရိယာ ဥပတိဿပရိဗိုဇ်က
ကောလိတ ပရိဗိုဇ်အား ပြောပြပုံ တို့ကို ထောက်ရှုခြင်း
အားဖြင့် အရိယာ တို့သည် မိမိတို့ ရရှိသော မဂ်, ဖိုလ်
တို့ကို မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် ထင်ရှားစွာ သိကြရ ကြောင်း
ဝန်ခံထားကြပါ၏။ အမှတ်တရ သိကြရကြောင်းကိုလည်း

ခံထားကြပါ၏။ ယိုးတိုးယားတား ယောင်ဝါးဝါးနှင့် ပတိလစ်သလို မှေ့ကနဲ့ မိုက်ကနဲ့ အိပ်မက် မက်တာ မျိုးမဟုတ်ပါ။ သတိထားကြပါ။ သိကြပါ ဓမ္မ မိတ်ဆွေ အပေါင်းတို့....။

(၃) **မဟာနာခမ်ဝဏ္ဏ ရှင်းတမ်း။** ။ဤ နေရာ၌ မဟာနာခမ် ဝဏ္ဏကို ရှင်းပြပါ ဦးအံ့။ အခါ တပါး၌ အရိယာစစ် မဟာနာခမ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား "မြတ်စွာဘုရား တခါ တရံ တပည့်တော်၌ ကုသိုလ် စိတ်တို့သည် ကုန်ပျောက်၍ အကုသိုလ် စိတ်များ ပေါ်ပေါက် နေပါသည်၊ ဘုရား တပည့်တော်၏ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ အဘယ် မည်သော တရားတို့ကို မပယ်ရှားရ ပါသေး သနည်း" ဟု မေး လျှောက်၏။ ဤသို့မေးလျှောက် သည်ကိုပင် အချို့သော ဆရာတို့က "အရိယာ ဖြစ်တိုင်း မိမိတို့ ရရှိသော မဂ်ဖိုလ်ကို သိကြတာ မဟုတ်ပါ။ မဟာနာခမ် အရိယာကို ကြည့်ကြပါလား"—ဟု ယောင်ဝါးဝါး ပြောတတ် ကြပါ သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြောခြင်းမှာ မဟုတ် မမှန်ပါ၊ စင်စစ် သော်ကား မဟာနာခမ်သည် မိမိရပြီးသော မဂ်ဖိုလ်ကို ကေန်မုချ သိပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မိမိ၌ ဗဟုသုတ နည်းပါး သောကြောင့် မပယ်ရသေး၍ ကြွင်းကျန်သော ကိလေသာ—မည်ရွေ့ မည်မျှ ရှိနေ သေးသည်ဟု မသိ သည့် အတွက် မြတ်စွာဘုရားအား မေးလျှောက်ခြင်းမျှ သာ ဖြစ်ပါသည်။ ရပြီးသော မဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီးကြောင်း သိ၍မေးခြင်းမဟုတ်ပါ။ သတိပြုကြပါ။

သုဓမ္မဝတီ ၅၃၀-၁၃

၉၇။ သောတာပန် အပါယ်မကျ

သောတာပန္နောဟမသ္မိ၊ အဝိနိပါတဓမ္မော
နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယနော။
(နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်)

အနက်ကား။ ။အဟံ– ငါသည်၊ သောတာပန္နော-သောတာပန်သည့်, 'အသ္မိ-ဖြစ်ခဲ့ပါ၏၊ အဝိနိပါတဓမ္မော-အောက်သို့ပျက်စီး၍ ကျရခြင်းမရှိပြီ၊နိယတော-ဂတိအားဖြင့် မြဲခဲ့လေပြီ၊ သမ္ဗောဓိပရာယနော-အထက်မဂ် ၃-ပါးသာ လည်းလျှောင်းရာ ရှိတော့၏။

ခီဏနိရယောမှိ၊ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ၊
ခီဏပေတ္တိဝိသယော၊ ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော
သောတာပန္နော ဟမသ္မိ။
(သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော်၊ ပဋ္ဌာန်ဒုတိယ ပါဠိတော်)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ထိုသောတာပန် အစစ်ဖြစ်သောသူသည် "ငါသည် ငရဲဘဝသို့ မရောက်ပြီ။ ငါသည် တိရစ္ဆာန် ဘဝသို့ မရောက်ပြီ။ ငါသည် ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်ပြီ။ငါသည် အပါယ် ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မရောက်ပြီ။ငါသည် သောတာပန်အစစ် ဖြစ်ပြီဟု မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ပြောဆိုလေတော့"ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား အပ်သော ဒေသနာတော်ကို ထောက်၍ မိမိတို့ ဧကန်မုချ အပါယ်မကျတော့ ဟု သိကြ၏။ အဘိညာဉ်ကို သိမြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့မှာမူကား မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ပင် မိမိတို့ အပါယ်လေးဘုံသို့ ကျနိုင်-မကျနိုင်ပုံကို သိမြင်၏။

ထိုသို့ အပါယ်လေးဘုံသို့ မကျရောက် နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကား သောတာပန်အစစ် ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသောကြောင့် တထိုင်တွင်းမှာ ဖြစ်ပျက်ကြသော ရုပ်,နာမ်,ခန္ဓာတို့ပင် ဉာဏ်၌ အပိုင်းပိုင်း အပြတ်အပြတ် တွေ့မြင် လေ၏။ ရှေးရှေး၌ ပြုခဲ့ဘူးသော အကုသိုလ်ကံတွေသည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်,သတ္တဝါမဟုတ်,ငါမဟုတ်,ငါ၏ ကံလည်းမဟုတ် ဖြစ်ရာခဏ အပိုင်းပိုင်း ပြတ်၍ ပျက်ဆုံး ကွယ်ပျောက်ကြလေသည် ဟု ကောင်းစွာထင်မြင်၏။ "ငါ၏ အတ္တ" ဟူ၍ အစွဲတန်းလန်း မရှိပြီ။ ဓိဓိ၏ ခန္ဓာ အစဉ်သည် ကြိုးကိုပယ်နုတ်၍ ထားအပ်သော ပုတီးလုံးတို့သည် တွဲ၍မနေ တလုံးစီနေဘိသကဲ့သို့ ထင်မြင်၏။ ထို့ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်း ပါလျှင် အပါယ် ကျကြောင်းအကုသိုလ်တွေ အကုန် ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ဥပမာ သော်ကား ကြိုးမရှိသော ပုတီးလုံးများကဲ့သို့တည်း။ ✓

၉၈။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အသိဒိုင်ပုံနှင့် သဒ္ဓါတရားခိုင်မြဲပုံ

သုဂန္ဓဝဆုး ရုပ်,နာမ်, ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်, အပျက်သဘောကို သောတာပန် အရိယာတို့ အသိ ဒိုင်ပုံမှာ သုံးရတနာသည် မြတ်စွာ ဘုရား၏ တရားကို နာကြားရသဖြင့် သောတာပန် ဖြစ်ပြီး အိမ်အပြန်တွင် မာရ်နတ်ကြီးက ဘုရား အသွင် ဖန်ဆင်း၍ ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ်လွှတ်လျက် အိမ်တံခါးဝမှာ နေသော အခါ

သုရမ္ဗဋ္ဌက "မြတ်စွာဘုရား အဘယ်ကိစ္စရှိပါသနည်း" ဟု ကန်တော့ကာ မေးလျှောက်ရာ၊ မာရ်နတ်ကြီးက "ဒါယကာသုရမ္ဗဋ္ဌ– ငါဘုရားသည် စောစောက သင်္ခါရတရားအားလုံး အမြဲမရှိဟု အမှတ်တမဲ့ ဟောလိုက်မိသည်၊ အချို့မမြဲဘူး အချို့သာ မြဲသည်ဟု ပြင်၍ မှတ်သားရမည်" ဆိုသောအခါ သုရမ္ဗဋ္ဌသည် မြတ်စွာဘုရားက သင်္ခါရအားလုံးမမြဲကြ ဟု ဟောပြော ချက်ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် သိမြင်၍ အရိယာ အစစ်ဖြစ်ပြီးလေသောကြောင့် ယခု နှစ်ခွ, နှစ်မျိုး ပြောလာသော စကားသည် ဧကန် မှားၿပီဟု ချက်ခြင်းဆုံးဖြတ်နိုင်လေ၏၊ ပြောသူသည်လည်း မြတ်စွာ ဘုရားမဟုတ်၊ လိမ်ပြောသော မာရ်နတ်ကြီးသာ ဖြစ်ရမည် ဟုလည်း ချက်ခြင်းမတွေမဝေ အမှန်အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ကာ "အသင်သည် မာရ်နတ်ကြီးမဟုတ်ပါ သလော" ဟု မေးလိုက်ရာ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ် ကွယ်ပျောက်၍ မာရ်နတ်ကြီးသည် ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာရလေသည်။ ဤသို့ပါ၍ အရိယာတို့၏ အသိသည် ဤမျှလောက် ပိုင်ပါသည်၊ သဒ္ဓါတရားသည်လည်း ဤမျှလောက် ခိုင်မြဲပါသည်၊ မြတ်စွာဘုရားအသွင် ဝန်ဆင်း၍ လိမ်လို့ပင် မရသည်ကို သတိပြုတော်မူကြပါ။

(၆၃။) သောတာပန် အရိယာ အင်္ဂါ (၄) ပါး

၁။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော် ၉-ပါး၌ မထုန်မလှုပ်သော ကြည်ညိုခြင်း။ ။အသက် အသေခံ၍မြတ်စွာဘုရား၌ကား အကြည်အညို မပျက်ပါ။

၂။ တရားတော်၏ ဂုဏ်တော် ၆ ပါး၌ မတုန်မလှုပ်သော ကြည်ညိုခြင်း။ ။အသက်အသေခံ၍၊ တရားတော်၌ကား အကြည်အညိုမပျက်ပါ။

၃။ သံဃာတော်၏ ဂုဏ်တော် ၉-ပါး၌ မတုန်မလှုပ်သော ကြည်ညိုခြင်း။ ။အသက် အသေခံ၍၊ သံဃာတော်၌ကား အကြည်အညို မပျက်ပါ။

၄။ ငါးပါးသီလကို မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျား ကောင်းမွန် လုံခြုံစွာ စောင့်သုံးခြင်း။ ။အသက်အသေခံ၍၊ ငါးပါးသီလကိုကား အပျက်မခံပါ။

ထိုအင်္ဂါလေးပါးကို အရိယာကြေးမုံတရား(တနည်း) အရိယာ မှန်ပြတရား ဟူ၍ ခေါ်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောပြသော စစ်တမ်းကြီး ဖြစ်ပါသည်။ သောတာပန် အရိယာစစ် ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂဖြင့် အလိုလို ရရှိသော ထူးကဲ ထက်မြက်သော အဓိဝမ သဒ္ဓါ၏ အစွမ်း သတ္တိဖြင့် ရတနာသုံးပါး တို့ကိုသာလျှင် အလေးအမြတ် ပြုတတ်ကုန်၏။ လောကီစည်းစိမ် ပစ္စည်းဥစ္စာ တို့ကိုကား ရတနာ သုံးပါးလောက် မရုံမက် ကြပါ။ ငါးပါးသီလကို မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျား ရလေအောင် မိမိ၏ အသက် စည်းစိမ်ဖြင့် လဲ၍ စောင့်သုံး၏။

၁၀၀။ အရိယာတို့၏ သဒ္ဓါတရား ခိုင်မြဲပုံ ရတနာသုံးပါးကို လောကစည်းစိမ်ဖြင့် မလဲနိုင်ပုံ

သူပ္ပဗုဒ္ဓ သူတောင်း စားဝတ္ထု။

မြတ်စွာ ဘုရား ဟောပြော သော တရားမဏ္ဍပ် အပြင်နားမှ နေ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောပြော သော တရားကို နာကြားသော သုပ္ပဗုဒ္ဓ–ကိုယ်မကောင်းသော သူတောင်းစား ကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကိုနာကြားပြီးသည်၏ အဆုံး၌ သောတာပန်အစစ်ဖြစ်လေသောအခါ တရားပွဲအပြီး မကြာမီပင် သိကြားမင်းက လာရောက်၍ လောကတွင် စားသုံး၍ မကုန်နိုင်သော ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေးပါမည်။အနူရောဂါလည်း ပျောက်ကင်းပါမည်။ "ဘုရားမဟုတ်, တရား မဟုတ်, သံဃာမဟုတ်" ဟုဆိုရန် သိကြားမင်းက ဖျားယောင်းသွေးဆောင်ပါသော်လည်း မိမိရအပ်ပြီးသော ရတနာသုံးပါးတို့၌ ထူးကဲ ထက်မြက် ကြည်ညို လေးစားသော အဝိဂမ သဒ္ဓါ မပျက်ဘဲ လောကီစည်းစိမ်ကို မငဲ့မူ၍ "ဟယ်-သိကြား မင်း ငါ လူဆင်းရဲမဟုတ်၊ ငါ့မှာ သူတော်ကောင်း ဥစ္စာ သဒ္ဓါ,သီလ,သုတ,စာဂ,ပညာ,ဟိရီ,ဩတ္တပ္ပ ပစ္စည်းများရှိသည်ဟု" ပြန်ပြောတော့မှ ကွယ်ပျောက်သွားလေ၏။

ယခုခေတ်ပေါ် အရိယာ အတု, အပတို့မှာ "ဤသံဃာတွေသည် ငါတို့ကဲ့သို့ အရိယာမဟုတ်ကြ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပုထုဇဉ် အထုပ်ကိုလည်း အားမထုတ်ကြဘဲ စာအုပ်ထဲက ပြောသမျှနှင့်

ကြေနပ်နေကြသည်''ဟု မကြည်ညိုသည့်အပြင် ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်မှုကိုပင် ပြုလုပ်ကြကုန်သေး၏။ သတိထားကြပါလေ။ ရတနာသုံးပါးတို့၌ ထူးကဲထက်မြက် ကြည်ညိုလေးစားနိုင်ခြင်းသော ဓမ္မဝဂ္ဂ သဒ္ဓါ ရှိ,မရှိစစ်တမ်းသည် အလွန် သိလွယ်,မြင်လွယ်သော စစ်တမ်းကြီး တခုဖြစ်ပါသည်။

(၁၀၁။) အရိယာစစ်လျှင် မုသားမပြော အဖြစ်ကို ဝန်ခံ၏

ခုဇ္ဇုတ္တရာ ကျွန်မ ဝတ္ထု

သာမာဝတီ မိဖုရား၏ကျွန်မဖြစ်သော ခုဇ္ဇုတ္တရာသည် မိမိအရှင်မက နေ့တိုင်း ပန်းရှစ်သပြာဘိုး ဝယ်ခိုင်းရာ လေးသပြာခိုးယူကာ လေးသပြာဘိုးသာလျှင် ဝယ်ယူ၍ အရှင်မအား ပေး၏။ ထိုကျွန်မသည် တနေ့သ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ကြားနာရသောအခါ–အရိယာ ဖြစ်လာသဖြင့် လေးသပြာ ဖြတ်မစားတော့ဘဲ ပန်းရှစ်သပြာဘိုးဝယ်ယူလာ၏။ ပန်းအများကြီး ပါလာသဖြင့် အရှင်မက မေးသောအခါ အရှင်မအား ရှေးရက်များက ဖြတ်စားခဲ့သည်ကို ရဲဝံ့စွာ ဝန်ခံပြောဆိုလေ၏။ သောတာပန်အရိယာ ဖြစ်လာသော အခါ သူတပါး၏ ပစ္စည်းကိုမယူ၊ မုသားလည်းမပြောအဖြစ်ကိုပင်ရဲဝံ့စွာဝန်ခံပြောဆို၏။

အရိယာစစ်လျှင် မုသားမပြော အသက်အသေခံ၏။

သာကီဝင် အရိယာများ ဝတ္ထု

ဝိဋူဍဘက သာကီဝင်မျိုးကိုသာ သတ်လို၏။ သာကီဝင်မျိုး မဟုတ်သူကို မသတ်လို၊ သို့ရာ

တွင် မြို့ပေါ်မှာ သာဂကီဝင်ဟုတ်သူနှင့် မဟုတ်သူတို့ ရော နှော နေသောကြောင့် "သင်သည် သာဂကီဝင်မျိုးလော" ဟု မေး၍ "သာဂကီဝင် ဟုတ်ပါသည်" ဟု ဝန်ခံမှ သတ်၏။ ဤ၌ သာဂကီဝင် ဟုတ်ပါသည်ဟု ပြောလျှင် သတ်မည် ဟု သိပါသော်လည်း မေးသောအခါ သာဂကီဝင် အရိယာ တို့သည် အသက်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိဘဲ၊ မုသားမပြော ဘဲ သာဂကီဝင်ဟုတ်ပါသည် ဟု ပြောကြ၏။ အသက် အသေခံကြ၏။

အရိယာဖြစ်ပြီးဟု ထင်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့သည် စစ်ကြည့်ရန် အလွယ်ဆုံး စစ်တမ်းတခု ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ စစ်ကြည့်ကြ၍ အရိ ယာစစ် အရိယာမှန် မဟုတ်ကြောင်း သိကြပါလျှင် သံသ ရာဘေး ဒုက္ခကို အလွန်အမင်း ကြောက်ကြပြီးလျှင် လောက ဂုဏ်ပျက်မည်ကို မငဲ့ကွက်ဘဲ အရိယာအစစ် အမှန်ဖြစ်ကြရန် လမ်းမှန်ကို လိုက်၍ကျင့်ကြံ ပွါးများ အားထုတ်ကြပါ ဓမ္မ မိတ်ဆွေ အပေါင်းတို့။

၁၀၂။ ခြိမ်းခြောက်၍ မဖျက်နိုင်သော အဓိဂမ သဒ္ဓါတရား

နေဋ္ဌာနိပုဋ္ဌေးမ၏ ဝတ္ထု

တနေ့ သဉ္ဇ လင်ယောကျ်ား ဘာရဒွါဇ ပုဏ္ဏားကြီးသည် မိမိ၏ အိမ်မှာ ပုဏ္ဏား(၅၀၀)ကို ထမင်း ကျွေးရန် ဖိတ်ခေါ်ထားသဖြင့် မိမိ၏ မယား အရိယာ နေဋ္ဌာနိ ပုဋ္ဌေးမအား "မင်းသည် နေရာ တိုင်းမှာ အချိန် မရွေး

'နမော ဗုဒ္ဓဿ' ဟု ဆိုလေ့ရှိ၏။ နက်ဖြန် ငါ့အပေါ် ပုဏ္ဏား (၅၀၀) ငါ့အိမ်မှာ ထမင်း စားနေစဉ် မင်းက 'နမော ဗုဒ္ဓဿ'ဟု ရွတ်ဆိုလိုက်လျှင် သူတို့က ငါ့အပေါ်မှာ အထင်လွဲပြီး သဘော ကွဲကုန် ကြလိမ့်မည်" ဟု တောင်းပန် သော်လည်း ဓနဉ္စာနီက "ဘုရား သတိရလျှင်တော့ မတတ်နိုင်ဘူး ရွတ်ဆို မှာဘဲ"ဟု ပြန်ပြောသဖြင့် ပုဏ္ဏားကြီးက သံလျက်ဓါးကြီးကို ပြ၍"ဟော့ရှင့်မကြည့်စမ်း နက်ဖြန် ပုဏ္ဏားတွေရှိနေစဉ် 'နမော ဗုဒ္ဓဿ' ရွတ်လျှင် မင်းကိုယ်ကို ဤသံလျက်ဖြင့် ခေါင်းမှ ခြေဖျားအထိအပိုင်းပိုင်း ခုတ်ဖြတ်မည်''ဟု ခြိမ်းခြောက် ပြောဆို၏။ ဤသို့ခြိမ်းခြောက် ထားပါသော်လည်း ပုဏ္ဏားများအား ကျွေးမွေးနေစဉ်ပင် ဓနဉ္စာနီသည် ထိခိုက်နာကျင်မှုကြောင့် 'နမောဗုဒ္ဓဿ' ဟု ရွတ်ဆိုမိလျှင် ပုဏ္ဏားညှော်သည်များ ကြား၍ ထပြန်သော အခါ လင်ဖြစ်သူ ပုဏ္ဏားကြီးသည် ပုဏ္ဏေးမအား အမျိုးမျိုး ဆဲဆိုပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား မေးခွန်း မေး၍ ဝါဒ တင်မည်ဟု ဘုရား ထံ သွားရာ မြတ်စွာ ဘုရား၏ တရားကို ကြားနာရ၍ ရဟန်းခံပြီးလျှင် မကြာမီ ရဟန္တာ ဖြစ်၏။ အရိယာစစ်လျှင် ဓနဉ္စာနီ ပုဏ္ဏေးမကဲ့သို့ မစွန့် လွှတ်နိုင်ဘဲ ခိုင်မြဲသော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်ရံ ကြရပါမည်။ စစ်ကြည့်ကြပါလေ။ ယခုအရိယာတု များမှာမူကား အထင်ကြီးပြီး မိမိကိုယ်ကို စိတ်ချ၍ မြတ်စွာ ဘုရားကို အကြည် အညိုပင် ပေါ့လျော့နေကြကုန်သေး၏။

ဆင်းရဲသား လင်မယား ဝတ္ထု

မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ သီတင်းသုံး၍နေတော်မူစဉ် ထိုမြို့၌ သောတာပန် လင်နှင့် မယားတို့သည် ပစ္စည်း ဥစ္စာနည်းပါးပြီး အားကြီးသော သဒ္ဓါတရား ရှိကြကုန်၏၊ ရှာဖွေရသမျှ နံနက်ပိုင်း ဆွမ်းခံလာသော ရဟန်းများအား ပေးလှူသဖြင့် မိမိတို့ ဝတ်ဖြတ် မွတ်သိပ်ခြင်းဖြစ်ရသည်က များ၏၊ ထိုသော်သူတို့၏ သဒ္ဓါတရားကား ဆုတ်ယုတ်ရှော့ပါးခြင်း မရှိကြကုန်။ ၎င်း အကြောင်းကို တဆင့် စကား မြတ်စွာဘုရား ကြားလေလျှင် ရဟန်းတို့အား ဖြစ်တင် ဆုံးမပြီးလျှင် သိက္ခာပုဒ် အစဉ်၌ ပါဝင်သော ပါဠိဒေသနီ အာပတ်ကို ပညတ်တော်မူရလေသည်။

အနာထပိဏ် ဝတ္ထု

သောတာပန် အနာထပိဏ် သူဌေးကြီးသည် အလှူ ဒါနက များပြီး ဝင်ငွေ နည်းပါး သဖြင့် မိမိ၌ ရှိသော ဥစ္စာ ပစ္စည်း ကုန်ခန်းကာ ဆင်းရဲသား ဘဝ ရောက်ရသော်လည်း အလှူဒါန ပေးလှူရာ၌ မရောင့်ရဲနိုင်ပါ၊ မိမိ၏ သတ္တမ တံခါး မုခ်စောင့် နတ်က အလှူဒါန ပေးလှူခြင်း ရပ်စဲ ထားပါရန် လာတောင်း ပန်သော အခါ မိမိ၏ စေတနာ သဒ္ဓါတရားကို ဝိတ်ပင်လာသဖြင့် မိမိ၏ တံခါး မုခ်တွင် မနေရန်နှင်ပစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်၊ အရိယာ စစ်တို့၏ သဒ္ဓါတရားကို ဖျက်၍မရပါ၊ လှူဒါန်း၍ တင်းမတိမ်ပါ၊ ပေးကမ်း၍ မရောင့်ရဲပါ၊ အလွန် ကောင်းသော စစ်တမ်းတခုပါဘဲ၊ စစ်ကြည့်ကြပါလော၊ ငါ့အသါယ်မကျ

တော့ဘူး၊ လှူစရာမလိုတော့ဘူးဟု ယခုကာလ အရိယာ အတုအပကဲ့သို့ မနေကြပေ။ သတိပြုကြပါလေ။

မဇ္ဈကုဏ္ဍလီ၏ အဘ သူဌေးဝတ္ထု

မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ၏ အဘ သူဌေးကြီးသည် အလွန် စေးနှဲသဖြင့် မစားရက်, မသောက်ရက်နိုင်ဘဲ၊ မိမိ၏ သားကလေးအတွက် နားဒောင်းလုပ်ပေးရန် လက်ခပေးရမည်ကို နှမြော၍ မလုပ်ပေး။ သားကလေး နာဖျားသောအခါ၌လည်း ငွေကုန်မှာစိုး၍ ဆေး ဆရာမခေါ်ဘဲ သားကလေးအသက် ဆုံးရှုံး ရသော်လည်း စေးနဲ လှသဖြင့် သဒ္ဓါတရား မရှိခဲ့ချေ။ သို့ပါသော်လည်း ထို ကပ်စေးနဲ သူဌေးကြီးသည် သောတာပန် အရိယာစစ် ဖြစ်လာသည့် အခါ၌ မိမိ ပစ္စည်း ဥစ္စာ အားလုံးကို သာသနာတော်၌ စွန့်လိုက်၏ဟု လာ၏။

အထက်ပါ ဝတ္ထုတို့ကို ကြည့်ပါလျှင် အလွန်ထက်မြက် နိုင်မြဲသော အမိဂမသဒ္ဓါတရားသည် အလွန်ထင်ရှားလှသော အရိယာစစ်တို့၏ ဂုဏ်အင်္ဂါကြီးတခု ဖြစ်သဖြင့် အလွန်သိမြင်လွယ်သော အရိယာ စစ်တမ်းကြီးတခု ဖြစ်ပါသည်, သေသေချာချာ စစ်ကြည့်ကြပါလေ။

၁၈၃။ အရိယာစစ် လောဘ ခေါင်းပါး၏

မောင်ကာလ ဝတ္ထု

အနာထပိဏ် သူဌေးကြီးသည် မိမိ၏သား မောင်ကာလ မှာ ရတနာသုံးပါး တို့ကိုလည်း မဆည်းကပ် မကိုးကွယ်၊ လေလွင့်ကာ မိုက်မဲ၍ နေလေသောကြောင့်

ထိုသားကို ချော့မော့ နားချကာ ငွေသပြာကို ပေး၍ မြတ်စွာဘုရားကျောင်းမှာ ဥပုသ်စောင့်ခိုင်းရာ ပွဲမနေ့ တွင် တော်ရုံမှာ အချိန်ကုန်ခဲ့ပြီး ပြန်လာ၍ ငွေသပြာ ကို လည်း ယူလေ၏။ နောက်တနေ့ အဘ သူဌေးကြီးက ငွေသပြာကိုလည်း ထပ်၍ ပေးပါမည်၊ ဒီနေ့တော့ မြတ် စွာဘုရား၏ တရားတပုဒ်ကို နာခဲ့ပါဟု သားကိုချော့မော့ ကာ အတန်တန် မှာကြား လိုက်သော အခါ၊ သားမောင် ကာလသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားပွဲသို့ဝင်ကာ တရား နာပြီးသည်၏ အဆုံး၌ သစ္စာ လေးပါးကို သိမြင်ကာ သောတာပန် အရိယာ အစစ် ဖြစ်လေတော့ အဘသူဌေး ကြီးပေးသော ငွေသပြာ ကိုလည်းမယူတော့ပြီ။

ဂန္ဓာရီဇာတက စာရ ဝဿ

တနေ့သ၌ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ မြတ်စွာဘုရား တရားဟောနေစဉ် တရား နာ ပရိသတ်ထဲတွင် ခါးပိုက်နှိုက်သူခိုး မိတ်ဆွေ နှစ်ဦးပါဝင်၏။ ထို နှစ်ဦးတို့တွင် တဦးသည် တရားကို ရိုသေစွာနာ၍ သောတာပန် အရိယာဖြစ်လေ ၏။ အခြားတဦးမှာ ခါးပိုက်နှိုက် ခိုးယူခဲ့၍ ငါးပဲမျှရခဲ့၏။ ထိုသူက အိမ်သို့ ရောက်သော အခါ သူ့ မိတ်ဆွေကို "ဒီလောက်လူများပြီး ချောင်လည်သောနေရာမျိုးမှာ–မင်း နှိုက်မရတာ မင်းအလွန် လိမ္မာနေလို့ပေါ့" ဟု ပြောင် လှောင် ပြောဆိုလေ၏။ အရိယာဖြစ်သော မိတ်ဆွေမှာ ကား အရိယာဖြစ်လျှင် လောဘခေါင်းပါးကာ ခါးပိုက် မနှိုက်ဘဲ, မခိုးဘဲ နေခြင်းဖြစ်သည်။

သို့ပါ၍ အရိယာ ဖြစ်လာလျှင် မြင့်မိုရ်တောင်မျှကြီးသော လောဘသည်ပင်လျှင် ယုတ်လျော့ ခေါင်းပါးသွားပါသည်။ စစ်ကြည့်ကြပါလေ။

၁၃၄။ အရိယာတို့သည် မိမိအတွက် သူတပါး၏ အသက်ကို မသေစေ မိမိအသက်ကိုသာလျှင် အသေခံကြ၏

ရွှံထွင်းသမား ဝတ္ထု

သာဝတ္ထိပြည်၌ ပသေနဒီ ကောသလမင်း၏ ရွှံထွင်း သမားသည် အမဲကိုစင်းခုတ်၍နေခိုက် မင်းကြီး၏ ရွှံတော်တလုံးကိုထွင်းပေးရမည်ဟု အပ်လေ၍ အနားခွဲ ချထားခဲ့၏။ ထိုအနားခွဲလည်း ရဟန္တာတပါး ထိုင်နေလျက်ရှိ၏။ ရွံထွင်းသမားလည်း အမဲကိုကိုင်လျက် အိမ်တွင်းသို့ဝင်ခိုက် မိမိမွေးထားသော ကြိုးကြာ တကောင်းလာ၍ အမဲထစ်အမှတ်ဖြင့် ရွှံလုံးကို မျို၏။ အနားက ရဟန္တာသည် မြင်တော်မူလေ၏။ ရွှံထွင်း သမားလည်း ထွက်လာ၍ ရွှံကို မမြင်သဖြင့် ရဟန္တာကိုမေး၏။ ရဟန္တာလည်း မြင်သောအတိုင်း ပြောလိုက်လျှင် ကြိုးကြာ သေမည်ကိုသိ၍မထုန်မလှုပ် နေတော်မူ၏။ ရွှံထွင်းသမားလည်းတကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ် မေး၍ မရသောအခါ ရဟန္တာ၏ ကိုယ်ကို ကြိုးနှင့် စည်းပြီးမှ တုတ်နှင့်ရိုက်နှက်၏။ ထိုသော်လည်း ဘာမျှမပြော။ ကြိုးကြာသည် ထိုရဟန္တာမှ ယိုးထွက်သော သွေးကို လာသောက်သောအခါ ရွှံသမားက ထို ကြိုးကြာကိုပါ ရိုက်သတ်လိုက်၏။ ဒေါသအလျောက် တုတ်ခတ်

သွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ ရဟန္တာက "ဒါယကာ ကြိုးကြာသေပြီလား" ဟု သုံးကြိမ်မေးရာ၊ ရွာတွင်းသမား ကလည်း ကြိုးကြာသေကြောင်း သုံးကြိမ် ဖြေတော့မှ "ဒါယကာ့ ဥစ္စာရတော့မည် ငါ့ကိုလွှတ်လော" ဟု ဆိုရာ၊ ရွှေတွင်း သမားကလည်း ပေးမှ လွှတ်မည် ဖြောသဖြင့်ကြိုး ကြာ၏ဝလုပ်တွင် ယူလေလော့ဟု ပြောရာ၊ ကြိုးကြာ၏ ဝလုပ်မှ ရှာရသဖြင့် ရဟန္တာကို လွှတ်လိုက်လေ၏။ ထို ရဟန္တာသည် တရက်, နှစ်ရက်ကြာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏။ အရိယာဝစ်တို့မည်သည် မိမိအတွက် သူ တပါးတို့၏ အသက် မသေစေလို။ မိမိ၏ အသက်ကို သာလျှင် အသေခံကြ၏။

(၁၀၅။) အရိယာ သေရည်မသောက်

ဘဝန္တေပိ ဟိ အရိယသာဝကော ဇီဝိ
တဟေတုပ္ပိ နေဝ ပါဏံ ဟနတိ၊ န သုရံ
ပိဝတိ၊ သစေပိဿ သုရဉ္စ ခီရဉ္စ မိဿေ
တွာ မုခေ ပက္ခိပန္တိ၊ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊
န သုရာ၊ ယထာကိံ ကောဉ္စသကုဏာနံ
ခီရမိဿကေ ဥဒကေ ခီရမေဝ ပဝိသတိ၊
န ဥဒကံ။ ။

(သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဤစကားသည့်မှန်၏-ဘဝတပါး သို့ ရောက်သော အရိယာ သာဝကသည် အသက်၏ အန္တရာယ် ဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း အသက်ရှိသော သတ္တဝါကို သတ်လည်းမသတ်

အသက်ကို သေစေကာမူ မသောက်။ အရက်ကိုရှင်း၊ နို့ရည်ကိုရှင်း ရောနှော၍ ထိုအရိယာသာဝကတို့၏ ခံတွင်း၌ အကယ်၍ ထည့်ပြားအံ့ နို့ရည်သည်သာလျှင် ဝင်၏။ အရက်သည်မဝင်။ ဥပမာပုံဆို အဘယ်ကဲ့သို့ နည်းဟူမူကား ကြိုးကြားငှက်တို့၏ ခံတွင်း၌ ရေနှင့် နို့ရည်ရောသဖြင့် အကယ်၍ ထည့်ကုန်ပြားအံ့ နို့ရည်သာလျှင်ဝင်၏၊ ရေသည်မဝင်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတပါး၏ အသက်ကို မည်သည့်အခါမှမသတ်၊ ပိုးရွ,ချပုန်း, သန်း, ဂျပိုးကလေး တကောင်ကို မင်းသတ်ရမည်၊ မသတ်လျှင် မင်းကိုသတ်မည်ဟု ပြောဆိုသော်လည်း မိမိ၏ အသက် ကိုသာ အသေခံသည်၊ သူတပါး၏ အသက်ကိုကား မသတ်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မည်သည့် အခါမှ အရက်ကိုမသောက် မင်းသည် အရက်ကိုသောက်ရမည် မသောက်လျှင် ဟောဒီ မီးပုံကြီးထဲသို့ ချန်ဆင်းရမည်ဟု ပြုလုပ်သော်လည်း မီးပုံကြီးထဲသို့ ချန်ဆင်းမည်၊ အရက်ကို မသောက်ပါ။

၁၉။ သောတာပန်သည် အဂတိ (၄) ပါး မလိုက်စား

သောတာပန် အရိယာတို့သည် မိမိတို့၏ မြဲစွဲပြီးသော သီလကို အပျက်မခံ။ သီလအပျက်ခံမည့် အစား မိမိတို့၏ အိုးအိမ် စည်းစိမ်နှင့် အသက်ကိုပင်သော်လည်း စွန့်ရာ၏။ ထို့ပါ၍ မိမိချစ်သူ ဖြစ်၍ငြား၊ မုန်းသောသူ ဖြစ်၍ငြား၊

တွေ့ဝေသော မောဟကြောင့်ရင်း၊ ကြောက်ရွံ့ သော ကြောင့်ရင်း ပစ္စည်းဝေယူရာ, တရားစီရင်ရာ, အဆုံး အဖြတ် ပေးရာတို့၌ မျက်နှာလိုက်၍ မမှန်မတရား ဝေဘန် ခြင်း, စီရင်ခြင်း, ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်းဟူသော ဆန္ဒာဂတိ, ဒေါသာဂတိ, မောဟာဂတိ, ဘယာဂတိ တို့ကိုလည်း သောတာပန်အရိယာတို့ ပယ်ကြ၏ ဟု **ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌ ကထာ**၌ ဖွင့်ပြထားပါ၏၊ ထင်ရှားစွာ သိလွယ်,မြင်လွယ် သော စစ်တမ်းတခု ဖြစ်ပါသည်။ စစ်ကြည့်ကြပါလေ။

၁၀၄။ ပုထုဇ္ဇန်နှင့် သောတာပန် ခြားနားပုံ

ပုထုဇ္ဇန်တို့သည် ဖြစ်ရာဘဝမှာ သစ္စာ လေးပါးကို မြင်သိရန် ဆရာရှာရ၏။ သောတာပန် တို့မှာ သစ္စာကို မြင်သိသော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ် ဉာဏ် အမြဲ ပါနေလေ သောကြောင့် ဆရာမလို၊ မိမိ ဘာသာပင် အရဟတ္တ မဂ်သို့ တိုင်အောင် တက်နိုင်၏။သောတာပန်သည် ဇာတိ ချုပ်လိုသော ဆန္ဒဖြင့်သာ ကျင့်၏။ သမ္မာအာဇီဝဖြင့်သာ အသက်မွေး၏။ မဂ္ဂင် အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံ၏။

လူပုထုဇ္ဇန်သည် သားမယားနှင့်နေ၏။ ပစ္စည်းရှာ၏။ ထို့အတူ လူသောတာပန် သည်လည်း သားမယားနှင့် နေ၏။ ပစ္စည်း ရှာ၏။ အရပ်ထဲမှာ လူပုထုဇ္ဇန်နှင့် လူ သောတာပန် တို့သည် အသွင် အပြင် အနေ အထိုင် တူသလို ထင်ရ သော်လည်း အဇ္ဈတ္တ နှလုံး သွင်းမှာ အလွန့်အလွန် ကွာခြား လေသည်။ သောတာပန်သည် ကာမဂုဏ် ခံစားပြီးစော့၊ ထိုတဏှာကို ပယ်ရ မည်ဟု

သိမ်း၏။ ပယ်ပါမည် ဟူ၍လည်း ခြွင်းခြားခြင်း ပုထုဇ္ဇန် မှာမူ ပယ်ရမည်ဟူ၍လည်းမသိ၊ ပယ်ရန်လည်း ဆန္ဒမရှိ။ ဤသို့ အရှုအား နှလုံးသွင်းပုံခြင်း ကွာခြားလေ၏။

အောက်ပေါ် ဖြပ်ပါ ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ သန္တာန်၌ ပုထုဇ္ဇန် ဘ၀ စိတ်နေစိတ်ထားနှင့် သောတာပန် အရိယာဘ၀ စိတ် နေစိတ်ထား ကွာခြား ပုံကိုလည်း သိမှတ် စရာ ကောင်း ပါသည်။

၁။ ဝဇ္ဇာဘောဒက–စောရ ဝတ္ထုတွင် ခါးပိုက်နှိုက် သူခိုး နှစ်ဦးတို့သည် ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ မြတ်စွာဘုရား တရား ဟောနေစဉ် ခါးပိုက်နှိုက် ရန် ပရိသတ်ထဲ ဝင်ပြီး တရား နာကြ ရာမှာ တယောက်သောသူက တရားနာ၍ သောတာပန် ဖြစ်သဖြင့် ခါးပိုက် မနှိုက်တော့ဘဲ ပြန်လာ၏။ ကျန်တယောက်က ငွေ ငါးပဲ ခါးပိုက် နှိုက်ရပြီး ပြန်လာ၏။ ခါးပိုက်နှိုက်ရန် သွားသော ပုထုဇ္ဇန် သည် ပင်လျှင် အရိယာ ဖြစ်လာလျှင် ဆာသက် သေပေစေ သူတပါး၏ ပစ္စည်း ကိုကား မယူ မခိုးတော့ပေ။

၂။ 'အရိယာ' အမည်ရှိသော ပုထုဇ္ဇန် တံငါသည် သည် ငါးမျှားနေရာ မြတ်စွာ ဘုရားက 'အရိယာ' ဆိုသော အမည်ကို ယူထားလျှင် တံငါ အလုပ် မျိုး မလုပ်ရဘူး ဟု ဆုံးမ ဟောပြ သဖြင့် အရိယာ သောတာပန် ဖြစ်လျှင် မိမိအသက်သေ

ပေစေ သူတပါး၏ အသက် ကိုကား မသတ်တော့ပေ။

၃။ မဇ္ဈိမဏ္ဏာသ၏ အဋ္ဌ သုမြေးကြီးဝတ္ထုတွင်လည်း ဗုဒ္ဓန္တ ဘဝမှာ မည်မျှပင် သဒ္ဓါတရားနည်း၍ နှမြောတွန့်တိုသော်လည်း အရိယာ ဘဝ ရောက်လာသောအခါ ရက်ရက် ရောရော သဒ္ဓါ တရား ထက်သန်စွာ လှူဒါန်းပေးကမ်း လေတော့၏။

(၁၀၈) အရိယာတို့၏ သဘာဝသတ္တိ

သစေ ဟိ ဘဝန္တရဂတံ အရိယ သာဝကံ
အတ္တနော အရိယဘာဝံ အဇာနန္တမ္ပိ
ကောစိ နံ ဝဒေယျ ဓမ္မံ ကုန္တ ကိပိလ္လကံ
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘေ
စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံပဋိပဇ္ဇာ ဟိတိ၊ နေဝ သော
တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ အထာပိ နံ
ဧဝံ ဝဒေယျ သစေ ဣမံ န ဃာတေသိ။
သီသံ တေ ဆိန္ဒိဿာမာတိ၊ သီသ
မေဝ သော ဆိန္ဒေယျ၊ န စ သော တံ
ဃာတေယျ။

(ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ဗဟုဓါတုကသုတ်အဖွင့်)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အရိယာတွေ စည်းမျဉ်း သေသည်ကို ထင်ရှားအောင်ပြဆိုဦးအံ့။ဘဝတပါးသို့ ရောက်သော အရိယာသည် မိမိ၏ အရိယာ အဖြစ်ကို အကယ်၍ မသိစေကာမူ လည်း တရံ တယောက်သော သူက ထိုအရိယာအား ဤပိုးရွချပုန်းကို ဇီဝိတ်ခြွေမှ အကယ်၍

ချုပ်မှုကား အလုံးစုံသော ဤစကြဝဠာတိုက်၌ စကြာမင်းကြီးအဖြစ်ကို ဖြစ်စေအံ့ဟု ပြောဆိုသော်လည်း ထိုအရိယာမှန်း မသိသေးသော သောတာပန်သည် ထိုပိုးရွချုပ်နှန်းကို ဗိုပိတ်ခြေမြှမချရာ၊ ထိုမှတပါးလည်း ဤသစ္စာဝါကို အကယ်၍ မသတ်သည်ဖြစ်အံ့၊ သင့်၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့ဟူ၍ ထိုအရိယာကို ဆိုလာ ငြားအံ့၊ ထိုအရိယာ၏ ဦးခေါင်းကိုသာလျှင် အဖြတ်ခံရာ၏၊ ထိုအရိယာသည် ထိုပိုးရွချုပ်နှန်းကို သတ်လည်း မသတ်ရာ။

အမှာ။ ။အထက်ဖော်ပြပါ အဋ္ဌကထာ၌ "ဘဝတပါးသို့ ရောက်သော အရိယာ သာဝကသည်" ဟု ဖော်ပြထားရာ ဤကဲ့သို့ သူတပါး အသက်ကို မသတ်အရက်ကို မသောက် စသော ငါးပါး သီလ မြဲမှုမှာ အရိယာတို့၏ သဘာဝသစ္စာကို ထင်ရှားပေါ်လွင်စေခြင်း ငှါ မိမိအရိယာ ဖြစ်လာရသော ဘဝတွင် အရိယာ ဖြစ်ကြောင်း မဂ်,ဖိုလ် ရကြောင်းကို ထင်ထင် ရှားရှား ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ဒိဋ္ဌကိုယ်တွေ့ဖြစ်သဖြင့် ရတနာ သုံးပါးကို အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်လေးစားမှုနှင့် ငါးပါးသီလ မြဲမှုမှာ သိသာထင်ရှားရုံမက အရိယာ ဖြစ်ပြီးမှ ဘဝ တပါးသို့ ပြောင်းသွား စေကာ မူလည်း ထိုပြောင်းသွား ရသော ဘဝတပါး၌ မိမိအရိယာ ဖြစ်ပြီးကြောင်းကို သတိမရစေကာမူ ရတနာ သုံးပါးကို၊ မရှုန်မလျှပ် အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်မှုနှင့် ငါးပါးသီလမြဲမှုကား အရိယာတို့၏ ဓမ္မတာ သဘာဝ သစ္စာ ဟု လေးလေး နက်နက် အလေး

သိစေလိုကြောင်းဖြင့် သာသျှင် ရေးသားသည်ဟု သိကြပါလေ။

၁၀၉။ ရဟန္တာဟု ဝန်ခံနိုင်ခြင်း

အောက်ပါအချက် ၈–ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သူသည် "ငါရဟန္တာဖြစ်၏" ဟု ဝန်ခံလေတော့ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ ဟောပြထားပါသဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်၌ ထိုအချက် ၈–ပါးနှင့် ပြည့်စုံပါလျှင် ရဟန္တာ ဟု ဝန်ခံကြပါလေ။

၁။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထင်မြင်ခြင်း။
၂။ ကာမဂုဏ် တရားတို့ကို မီးကျီးရဲကဲ့သို့ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထင်မြင်ခြင်း။
၃။ ပရိသတ်နှင့် မပျော်မွေ့ တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်းရာ၌ ပျော်မွေ့ခြင်း။
၄။ သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးတို့ကိုရင်း။
၅။ ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကိုရင်း။
၆။ ဣန္ဒြေ ငါးပါးတို့ကိုရင်း။
၇။ ဗောဇ္ဈင် ခုနှစ်ပါးတို့ကိုရင်း။
၈။ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး တို့ကိုရင်း– ပွါးများ လေ့လာ ဖန်များခြင်း။

သို့ပါ၍ ယခုအခါ ရဟန္တာဟု ဝန်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်ဖော်ပြပါ ၈–ပါးသော အချက် တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်–မပြည့်စုံသည်ကို စစ်ကြည့်ကြပါလေ။

၁၁၀။ အနာဂါမ်, ရဟန္တာ မကြောက်တတ်

အနာဂါမ်,ရဟန္တာဖြစ်လျှင် လောကဓံတရားနှင့် ကြုံတွေ့ရသော်လည်း မတုန်လှုပ်။ ချောက်တွန့် သော်လည်း မကြောက်၊ တတ်ပါ။ ကြောက်တတ်လျှင် အနာဂါမ် မဟုတ်၊ ရဟန္တာမဟုတ် ဟု သိကြပါလေ။

ပိဋကပါတ် ရှုတင်ကို ဆောင်သော ရဟန်း ဝတ္ထု

တရံရောအခါ ပိဏ္ဍပါတ် ရှုတင်ကို ဆောင်သော ရဟန်းသည် မိမိကိုယ်ကို ရဟန္တာဟု ထင်မှတ် နေသဖြင့် ရဟန္တာ မဟုတ် ကြောင်းကို အထယ မထေရ်က ပြောရာ ငြင်းပယ်သဖြင့် ပိဏ္ဍပါတ် ရှုတင် ဆောင်သော ရဟန်းသည် ကလျာဏီမြစ်တွင်းမှာ ရေချိုးနေစဉ် ကလေ တယောက်အား ရေသို့ငုတ်စေပြီး ခြေထောက်ကို အဆွဲ ခိုင်းရာ မိကျောင်းမှတ်ပြီး အော်မှ ပုထုဇ္ဇန် အဖြစ်ကို သိကြသည်။ အနာဂါမ်ဟု ဝန်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်, ရဟန္တာ ဟု ဝန်ခံသောပုဂ္ဂိုလ်များ မိမိတို့ကိုယ်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေး ရန် ကောင်းသောနည်းလမ်း တခုပေတည်း။

အမှာ–အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဒေါသအကြွင်းမဲ့ပယ် ပြီး ဖြစ်လေသောကြောင့် ကြောက်မှု လုံးဝ မရှိပေ။

၁၁၁။ ရဟန္တာ မတုန်မလှုပ်

စန္ဒမုခတိဿမင်းလက်ထက်က ရဟန္တာ စမ်းသေးပုံ

သီဟိုဠ်ကျွန်း စန္ဒမုခတိဿမင်း လက်ထက် မဟာ ဝိဟာရ ကျောင်းတိုက်၌ စင်္ကြံ အလင်း မရသော ရဟန္တာမထေရ်ကြီး တပါးအား မင်းကြီးက

အခြားရဟန်းများ ဆွမ်းခံသွားခိုက်မှာ ဖွေ့ကိုက်သကဲ့သို့ ခြေတော်ကို ဆိတ်ဆွဲရာ ကျောင်းတိုင်ကြီးကဲ့သို့ ခိုင်မြဲစွာ တည်နေတော်မူ၏။ မည်ကဲ့သို့မျှ မတုန်မလှုပ်ပါ။

၁၁၂။ ရဟန္တာစစ်ချင် သွားရည်မကျ

ဝသဘမင်းလက်ထက်က ရဟန္တာ စစ်ဆေးပုံ

သီဟိုဠ် ကျွန်း ဝသဘမင်းသည် ရဟန္တာဟု သမုတ် ကျော်ကြားသော မထေရ်တပါးကို နန်းတော်သို့ပင့်၍ မထေရ်ကို ရှေ့တည့်တည့်မှာ ထားပြီးလျှင် ဆီး ဖြူးနှင့် ဒေါက်ရပ် ရောစပ်၍ ဆားနှင့်နယ်လျှင် မထေရ်၏ လျှာအတွင်းမှ ရှိဆင်းသော တံထွေးကို (ဝါ) သွားရည်ကျသည်ကို တွေ့မြင်သဖြင့် မထေရ်၏ ပုထုဇ္ဇန်အဖြစ်ကို သိမြင်ကြရပေ၏။ ဤသို့လည်း ယခုခေတ်ပေါ် ရဟန္တာတို့ကို စမ်းကြည့်ကြပါလော၊ ရဟန္တာဟု ဝန်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း မိမိတို့ကိုယ်ကို ရိုးဖြောင့်သောစိတ်ဖြင့် စမ်းကြည့်ဘို့ အလွန်ကောင်းပေ၏၊ ဂုဏ်ကို မငဲ့ဘဲ မိမိ၏သံသရာဒုက္ခကိုသာ ငဲ့ကွက်ကြပါ။ /၁၅/၁ နံနက်

၁၁၃။ ရဟန္တာ ဖြစ်ချင် ရုပ်အဆင်း လွန်စွာ ကြည်လင် တင့်တယ်၏

၁၅/၂ ည

မဟာမိတ္တထေရ်ဝတ္ထု

တနေ့သော နံနက်အခါ မဟာမိတ္တထေရ်သည် မိမိနေသော ကဿကလိုဏ် အတွင်းမှာ ဝိပဿနာ တရားကို အားထုတ်၍ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးနောက် ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်ရာ ဥပါသိကာ ဒါယိကာမကြီး၏ သမီးသည် အမိမှာထားသည့်

အတိုင်း သူပိတ်ကိုယူ၍ ထောပတ်, တင်လဲ, သကာတို့ဖြင့် ရောစပ်သော နို့ထွမ်းကို သပိတ် ပြည့်စေ၍ မထေရ်၏ လက်သို့ ကပ်လေ၏။ မထေရ်မြတ်သည်လည်း "သုခီ ဟောတု" ဟု အနုမောဒနာပြု၍ ပြန်ကြွတော်မူ၏။ ထို သူငယ်မသည် မထေရ်မြတ်ကို ကြည့်ရှုလျက် ရပ်၍နေ၏။ ထိုအခါ မထေရ်မြတ်သည် အလွန်သန့်ရှင်း စင်ကြယ် သော အရေအဆင်းရှိ၏။ စက္ခု, သောတ စသော ဣန္ဒြေ တို့သည် ကြည်လင်ကုန်၏။ မျက်နှာတော်သည် အညှာမှ ကြွေကြသော ထန်းသီးမှည့်အဆင်းကဲ့သို့ဝင်းဝင်းစက်စက် နှစ်သက်ဖွယ် တင့်တယ် သပ္ပါယ်တော်မူလှ၏။မိခင်ကြီး ယာတောမှ ပြန်လာလျှင် သူငယ်မသည် မထေရ်မြတ်၏ မျက်နှာအဆင်း အလွန် ကြည်လင်သော အကြောင်းကို ပြောပြရာ-မိခင်ကြီးက "မထေရ်မြတ်သည် ယနေ့ ရဟန်း ကိစ္စ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လေပြီ၊ သာသနာတော်၌ အလွန် ပျော်မွေ့၏၊ ပျင်းရိခြင်း မရှိတော့ပြီ" ဟု ပြော ဆို၏။

(မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ် အဋ္ဌကထာ)

အဿဇိထေရ် ဝတ္ထု ဥပတိဿ ပရိဗိုဇ်သည် ရာဇဂြိုဟ် မြို့ တရသော လမ်းတွင် အဿဇိ ထေရ် ဆွမ်းခံကြွရာ တွေ့မြင်သောအခါ ၎င်းရဟန်း၏ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်သည် လွန်စွာ ကြည်လင်၏၊ ကိုယ် သွေး ကိုယ်ရောင်များလည်း သန့်ရှင်း စင်ကြယ် အလွန် တင့်တယ်လှပေ၏။ လောကမှာ ရဟန္တာများ ရှိသည်ဆို

လျှင် ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာတပါး ဖြစ်ရမည်" ဟု ပြောဆိုနိုင်၏။ ဤကား ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့၏ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် လွန်စွာ တင့်တယ်ပုံ သာဓကဝတ္ထုများ ဖြစ်ပါသည်။

၁၁၄။ အရိယာဖြစ်ကြောင်း ပြောသင့် မပြောသင့်

(၁) ရဟန်းများမှာ မိမိတို့ရရှိသော အရိယာဂုဏ်ကို လူတို့အား မပြောရ၊ တန်ခိုးမပြရဟု ဆိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ထားပါသည်။

အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ရရှိသော အရိယဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်၍ ပြောဆိုခဲ့၏။ မဟာဖုဿဒေဝ ထေရ်သည် ဖြစ်ပျက် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်၍ နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ရှိမှ ရဟန္တာဖြစ်သောနေ့ ညအခါ၌ မထေရ်မြတ်စင်္ကြံသွားသော စင်္ကြံကို စောင့်သော နတ်သားသည် လက်ချောင်းတို့ဖြင့် မီးရောင်ကို ထွန်းလင်းစေလျက် ရပ်၍ ပူဇော်၏။ ထိုအရောင်တို့ကို မြင်လျှင် တောကျောင်းနေ မဟာတိဿထေရ် ရောက်လာ၍ ညဥ့်အခါ၌ ငါ့ရှင်၏ အရောင်ကို မြင်ရ၏။ အဘယ်အရောင်နည်း ဟု မေးသောအခါ မဟာဖုဿဒေဝ ထေရ်က အရောင်တို့မည်သည် ဆီးမီး ရောင်လည်း ဖြစ်တတ်၏, ပတ္တမြား ရောင်လည်း ဖြစ်တတ်၏ ဟူ၍ စကား ဝိက္ခေပပြုသောအခါ ငါ့ရှင်တို့သည် ဖုံးလွှမ်းကြကုန်၏ဟု ဆို၏။

စိတ္တလ ပဗ္ဗတ တောင်၌ နေတော်မူသော ရဟန္တာတပါး၏ တပည့် အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတရဟန်း

သည် ဆရာရဟန်း အရှင်မြတ်နှင့် အတူတကွ ဆွမ်းခံ ရာမှ ပြန်လာရာ မထေရ်မြတ်၏ သပိတ်,သင်္ကန်းတို့ကို လွယ်ယူ၍ နောက်မှလိုက်လျက် "အရိယာတို့ မည်သည် အဘယ်ကဲ့သို့ နေပါသနည်း အရှင်ဘုရား" ဟု မေး လျှောက်သောအခါ "ဤလောက၌ အချို့သော သက်ကြီး အိုတို့သည် အရိယာ၏ သပိတ်, သင်္ကန်းကို လွယ်ယူ၍ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့ကို ပြုလုပ် အတူတကွ သွားလာ၍ နေသော်လည်း အရိယာ ဟူ၍မသိနိုင်၊ထို့ကြောင့် အရိယာ တို့ကို သိခြင်းငှါခဲရင်း၏" ဟုမိန့်တော်မူ၏၊ဤသို့ မိန့်တော် မူသော်လည်း ရဟန်းဘဝမှန်း မသိ၊ ပြောသင့်သောအခါ မဟုတ်၍ မပြောကြပါ။

(ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ၊ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ)

(၂) လူအရိယာပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် မိမိတို့ အရိယာ ဖြစ်ကြောင်း မပြောကြရန် မြတ်စွာဘုရား၏ ပညတ်တော် မရှိသော်လည်း အရိယာစစ်ဟူသည့် မိမိဂုဏ် ထင်ပေါ် ရုံမျှ အတွက်၄င်း၊ လောကတွင် လူကြည်ညိုရန် အတွက် ၄င်း၊ ကျော်စောသတင်းပျံ့လွင့်ရန် အတွက်၄င်း မိမိနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ်ပြ ပြောဆိုခြင်း မရှိကြပါ။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ အကျိုး မိမိနှင့် ရင်းနှီးသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ အကျိုးများ အတွက်သာလျှင် မိမိ၌ ရှိအပ်သော တရားထူးကို ဖွင့်ဟ ပြောဆို တတ်ကြပါသည်။ ပြောဆိုခဲ့ ဘူးသော ဝတ္ထုသာဓကများမှာ ဓမ္မဒိန္န၏ အကျိုးကို ငဲ့၍ ဗိသာခါသူဌေးကြီးက မိမိရှိသော တရားထူးကို ပြောပြခြင်း၊ကောလိတပရဲဗိုဇ်၏အကျိုးကိုငဲ့၍ ဥပတိဿ

ပရဗိုဇ်က ပြောပြခြင်း၊ သာမာဝတီ၏ အကျိုးကို ငဲ့၍ ခုဇ္ဇုတ္တရာက ပြောပြခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဟုတ်မှန်သော တရားထူးကိုရကြ၍ အရိယာစစ် တကယ် ဖြစ်ပါမှု မိမိနှင့် ရင်းနှီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကျိုးကို ငဲ့၍ ၎င်း၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး ထွန်းလင်း တည်မြဲ စေရန်၎င်း ဖွင့်ဟပြောဆိုသင့် သောအခါ ပြောဆိုကောင်းပါ၏။ လူအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်လျှင် အခါ မဟုတ်သည်၌ မပြောရ မပြောကြပါ။ လောကနီတိမှာ လည်း မိမိကိုယ်ကို မိမိပေါ်ပြခြင်းသည်သူယုတ်မာတို့၏ လက္ခဏာ တည်းဟု ပြဆို၏။အလက်ာရ ကျမ်း၌ ဩဇိ တျဟိနဒေါသသင့်၏ဟု မိန့်၏။ ထိုပါ၍ ဤအချက်သည် လည်း အရိယာ အတုအပတို့ကို လွယ်လင့်တကူ စစ်နိုင် သော စစ်တမ်း တချက်ပေတည်း။

အရိယာ အစစ်တို့မည်သည်ကား မိမိတို့ရအပ်ပြီးသော မဂ်,ဖိုလ်ကို သူတပါးမသိစေလိုကြ၊ မိမိတို့ကလည်း မ ပြောလိုကြပုံကို အောက်ပါအတိုင်း သိအပ်၏။

ယော ပန သောတာပန္နာဒိသုံ အညတရော
ဟုတွာ သောတာပန္နာဒိဘာဝံ ဇာနာပေ
တုံ န ဣစ္ဆတိ၊ အယံ အဓိဂမအပိစ္ဆော
နာမ။

(မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ၊ ဝုရာဓောဒသုတ် အဖွင့်)

အဓိဂ္ဂါယ်ကား။ ။အရိယာအစစ်ဖြစ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မိမိရပြီးသော မဂ်,ဖိုလ် တရားထူးကို ကြွားဝါ

ဂုဏ်ပေါ်ထင်ပေါ်ကျော်စောအောင် မပေါ်ပြလို့ မပြော ပြလိုသည်ကို ဆိုဦးအံ့၊ အကြွင်းသူသည် အရိယာ ၄-ပါး တွင် တပါးပါးသည့် အဟုတ်အစစ် တကယ်ပင် ဖြစ်ငြား သော်လည်း မိမိအရိယာ အစစ် ဖြစ်သည်ကို သူတပါး သိစေခြင်းငှါ အလိုမရှိပေ။ ဤသို့အလိုမရှိခြင်းသည်ပင် လျှင် အရိယာအစစ်တို့ လက်ကိုင်ပြုသော အဓိဂမ အပိစ္ဆ တရားကြီးပေ တည်း။

၁၁၅။ လူ့ဝတ်နှင့် ရဟန္တာဖြစ်လျှင် ရဟန္တာဖြစ် သောနေ့မှာ ရဟန်းသော်လည်း ပြုရ၏ သို့မဟုတ် ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း စံရ၏

(၁) အာဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တေန နာမ အရဟတ္တံ ပတ္တေန တံဒိဝသမေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိ တဗ္ဗံ ဝါ၊ ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗံ ဝါ ဟောတိ။

(အင်္ဂုတ္တိုရ် ကေနိပါတ် အဋ္ဌကထာ)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အိမ်၌နေသော သူမည်သည် အ ရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခဲ့သော် ထိုရောက်သော နေ့မှာပင် လျှင် ရဟန်းသော်လည်း ပြုရမည်။ သို့မဟုတ် ပရိနိဗ္ဗာန် သော်လည်း ပြုရမည်။

(၂) မဏ္ဍိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာတောဝိဇ္ဇသုတ် ပရိဗ္ဗာ ဇကဝဂ်၌ "ယောဝိ ဟိ သန္တတိ မဟာမတ္တော၊ ဥဂ္ဂသေ နော စသော ပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ သန္တတိအမတ်, ဥဂ္ဂ သေနသူကြွယ်, ဝီတသောက သူငယ် ဤသုံးဦးသောသူတို့ သည် လူ၏အသွင်၌ တည်လျက်ပင် ရဟန္တာ အဖြစ်သို့

ရောက်ကြကုန်၏၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြ၍ လူ၏ အသွင်ဖြင့် မတည်နိုင်ကုန်။ လူ၏ အသွင်မည်သည် ယုတ်ညံ့၏၊ မြတ်သော ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ကို ဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ ထို့ကြောင့် လူ့အသွင်၌ တည်သောသူသည် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့သော် ထိုရောက်သောနေ့မှာပင်လျှင် ရဟန်းသော်လည်း ပြုရမည်၊ ထို့မဟုတ် ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း စံဝင်ရမည်။

(၃) ဒါရုစီရိယပရ ဗိုဇ်သည်လည်း ရဟန္တာဖြစ်သောနေ့မှာပင်လျှင် ရဟန်းခံရန် သင်္ကန်းရှာအသွား ရန်သူဘီလူးမက နွားယောင် ဆောင်၍ ခတ်သဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ရလေ၏။

(၄) သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးလည်း ရဟန္တာ ဖြစ်သောနေ့မှာပင်လျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံရလေ၏။

(၅) ခေမာ မိဖုရားကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသောတရားဒေသနာကိုကြားနာရလျှင် ၁၆-ပါးသော ယုံမှားခြင်းကင်းကွာလျက် သောတာပတ္တိမဂ်မှစ၍ အစဉ်အတိုင်း ရသဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လေ၏။ မိမိ၏ အာယုသင်္ခါရကို ဆင်ခြင်သော် ရဟန္တာဖြစ်သော လူတို့မည်သည်ကား ထိုသို့ဖြစ်သောနေ့မှာပင်လျှင် ရဟန်းသော်လည်း ပြုရာ၏၊ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရာ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ ငါကြာမြင့်စွာ နေ၍မသင့်ချေ။ မင်းကြီးထံပြန်၍ ခွင့်ပန်ဦးအံ့ဟု ကြံလျက် မြန်စွာနန်းတော်သို့ ဝင်လာ၍ "အရှင်မင်းကြီး ဘုရားသခင်ကို အ

ရှင်တို့ ဖူးရခြင်း သည့်ကား ကြီးမားသော အကျိုးမရှိ အကျွန်ုပ်၏ ဖူးရခြင်း သာလျှင် ကြီးမားသော အကျိုး ရှိချေသည်။ အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့ပင် ရဟန်းခွင်သို့ ဝင် ရောက်အောင် ချီးမြှောက်တော်မူပါ" ဟု လျှောက်လေ ၏။ လျှောက်ထားသည့် အတိုင်းလည်း ထိုနေ့ မှာပင် ရဟန်းပြုပေးရ၏။

(အမှာ။ ။အပဒါန်ပါဠိတော်၌ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီး နောက် လဝက်ကြာမှ ရဟန္တာ ဖြစ်သည်ဟု တွေ့ရပါ သည်)။

သို့ပါ၍ ယခုအခါ အချို့လူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က မိမိတို့ကိုယ်ကို ရဟန္တာဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်နေကြသည်မှာ ဤစိတ်တမ်း အရဆိုလျှင် အတုအယောင်မျှ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလှ ပါ၏။ သတိပြုကြပါ။

(ခ) ရဟန္တာဒိဋ္ဌိမက်–မမက်

သမ္မောဒနဗ္ဗကထာ ဥဒါဏ ပိဋကင်း အဖွင့်၌

တဋ္ဌ ပနေတံ စတုဗ္ဗိဓံ သုပိနံ သေက္ခ
ပုထုဇ္ဇနာ ပဿန္တိ၊ အပ္ပဟီန ဝိပလ္လာ
သတ္တာ၊ အသေက္ခာ နပဿန္တိ၊ ပဟီန
ဝိပလ္လာသတ္တာ။ ။ဟု ဖွင့်ပြတော်မူ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။လေးပါး အပြားရှိသော ထိုဒိဋ္ဌိ မက်ကိုလည်း သောတာပန် စသော သေက္ခနှင့် ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်သာလျှင် မြင်မက်ကြကုန်၏။ အဘယ် ကြောင့်အထူးထူးအထွေထွေသောအာရုံတွေကို ဒိဋ္ဌိမက်

၌ ပုထုဇ္ဇန်နှင့် သေက္ခ အရိယာ တို့သာလျှင် မြင်မက်ကြသနည်း ဟူမူကား မပယ်အပ် သေးသော သုခသညာ သုခစိတ္တ ဝိပလ္လာသ ရှိနေ သေးသောကြောင့် တည်း။ ရဟန္တာ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အိပ်မက် မမြင်မက်ကြကုန်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုကြွင်းကျန်နေသော ဝိပလ္လာသ နှစ်ပါးတို့ကို ပယ်အပ်ပြီးသောကြောင့်တည်း။

ယခုအခါ ရဟန်းရော—လူပါ ရဟန္တာ အခေါ်ခံနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ စစ်ဆေးလိုပါက လွယ်ကူစွာ စစ်ဆေးနိုင်ရန် စစ်တမ်း တခု ဖြစ်ပါသည်။

(၁၁၇။) ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သေလျှင်အပုပ်နံ့မထွက်

အကြင်အကြောင်းတို့ကြောင့် အကြင် သတ္တဝါသည် တက်ကြွလွန်ကဲသော ကိလေသာတို့ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ထိုအကြောင်းတို့ကြောင့် အလွန်မကောင်းသော အနံ့ရှိကြကုန်၏။ ကိလေသာ မရှိကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သေလေသောကိုယ်သည်လည်း မကောင်းသော အနံ့ မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် "နိက္ကိလေသာနံ မတာသရီရံပိ ဒုဂ္ဂန္ဓံ နဟောတိ-အာသဝေါ ကင်းကွာသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သေသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိုယ်မှ အပုပ်နံ့ မထွက်" ဟုသုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ အာမဂန္ဓသုတ်၌ တွေ့ရပါသည်။

အမှာ--

၁။ ရှေးဘဝက ဤကဲ့သို့သေလျှင် အပုပ်နံ့မထွက်ရန် ဆုများပန်ခဲ့ဘူးသဖြင့်အပုပ်နံ့မထွက်သည်ကိုင်း။

၂။ သီလ မကျိုးမပေါက်ရန် အထူးစောင့်ထိန်းသော သီလဝန္တ ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သေသောအခါ မိမိတို့၏ သီလ တန်ခိုးကြောင့် အပုပ်နံ့ မထွက်သည်ကိုရင်း။

၃။ ဆား,ဆီ, ဆံ အစရှိသော အလွန် သန့်ရှင်းသော အစာ အာဟာရတို့ကိုသာ မှီဝဲ စားသောက်နေကြသော ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်လည်း သေကြသောအခါ အပုပ်နံ့ မထွက်ကြသည်ကိုရင်း ပညာရှိများထံမှ တဆင့်စကား ကြားဘူးရပါသည်။

၁၁၈။ ရဟန္တာ အရိယာတို့၏နေခြင်း (၁၀)ပါး

ပါဠိတော် ပါဠိတော် သင်္ဂီတိသုတ်တွင် ရဟန္တာ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့၏ နေခြင်းသည် အောက်ပါ ၁၀-ပါးအပြားရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၁။ ငါးပါးသော အကြောင်း အင်္ဂါတို့ကို ပယ်၏။

၂။ ခြောက်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

၃။ တခုသော တရားကို စောင့်ရှောက်၏။

၄။ လေးပါးသော မှီရာ ရှိ၏။

၅။ အသီးအသီး များစွာသော သစ္စာတို့ကို ပယ်တတ်၏။

၆။ ပယ်အပ်, စွန့်အပ်သော ရှာမှီးခြင်း ရှိ၏။

၇။ ကြည်လင်သော စိတ်အကြံ ရှိ၏။

၈။ ငြိမ်းအေးသော ကာယသင်္ခါရ ရှိ၏။

၉။ ကောင်းစွာ လွတ်သော စိတ်ရှိ၏။
၁၀။ ကောင်းစွာလွတ်သော ပညာရှိ၏။

၁။ အောက်ပါ ငါးပါးသော အကြောင်း အင်္ဂါနှင့် ကိုပယ်၏။

(၁) ကာမစ္ဆန္ဒ။
(၂) ဗျာပါဒ။
(၃) ထိနမိဒ္ဓ။
(၄) ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ။
(၅) ဝိစိကိစ္ဆာ။

၂။ အောက်ပါ အင်္ဂါ ခြောက်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

၁။ မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကိုမြင်၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်း မဖြစ်၊နှလုံးမသာယာခြင်းမဖြစ်။သတိ,ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက်နေ၏။
၂။ နားဖြင့် အသံကို ကြား၍ ....(၎င်း)
၃။ နှာဖြင့် အနံ့ကို နံ၍ ....(၎င်း)
၄။ လျှာဖြင့် အရသာကို ခံစား၍....(၎င်း)
၅။ ကိုယ်ဖြင့် အထိကို တွေ့၍ ....(၎င်း)
၆။ စိတ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံကို သိ၍ ....(၎င်း)

၃။ သတိသည် စောင့်ရှောက် အပ်သော စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၏။

၄။ အောက်ပါ လေးပါးသော မှီရာရှိ၏။

(၁) အချို့ကို ဆင်ခြင်၍ မှီဝဲ၏။
(၂) အချို့ကို ဆင်ခြင်၍ သည်းခံ၏။

(၃) အချိုကို ဆင်ခြင်၍ ပယ်ဖျောက်၏။
(၄) အချိုကို ဆင်ခြင်၍ ကြဉ်ရှောင်၏။

၅။ အကြင်သို့ သဘော ရှိကုန်သော များစွာကုန်သော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် များစွာကုန်သော အထီးထီး မှန်ပြီ ဟု ပညတ် အပ်ကုန်သော သစ္စာတို့သည် ရှိကုန်၏။ အလုံးစုံကုန်သော ထိုသစ္စာတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ ကောင်းစွာပယ်အပ်ကုန်၏။ စွန့်အပ်ကုန်၏။ ထွေးအန် အပ်ကုန်၏။ လွှတ်အပ်ကုန်၏။ ငြိမ်းစေအပ်ကုန်၏။

၆။ ကာမကို ရှာမှီးခြင်းကို ပယ်အပ်၏။ ဘဝကိုရှာမှီးခြင်းကို ပယ်အပ်၏။ မြတ်သော အကျင့်ကို ရှာမှီးခြင်းကို ငြိမ်းစေအပ်၏။

၇။ ကာမသင်္ကပ္ပ, ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ, ဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပတို့ကို ပယ်အပ်သည် ဖြစ်၍ ကြည်လင်သော စိတ်အကြံ ရှိ၏။

၈။ သုခဝေဒနာ, ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ရှေးဦးစွာကပင်လျှင် သောမနဿ ဝေဒနာ, ဒေါမနဿ ဝေဒနာတို့ ချုပ်ခြင်း ကြောင့်ရင်း ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့်တကွ သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော စတုတ္ထဈာန် ဝင်စားသဖြင့် ငြိမ်းအေးသော ကာယသင်္ခါရ ရှိ၏။

၉။ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟတို့မှ ကောင်းစွာ လွတ်သော စိတ်ရှိ၏။

၁၀။ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟတို့ကို ပယ်အပ်ပြီ၊ အရင်းအမြစ်ကို ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ထန်းပင်ရတ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်းကို ပြုအပ်ပြီ၊ နောင်အခါ၌ မဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘောရှိပြီဟု ကောင်းစွာလွှတ်သည်၌ သိသော ပညာရှိ၏။

၁၁၉။ အနာဂါမိ စစ်တမ်း

အနာဂါမိဟု သိမှတ်ကြောင်း အင်္ဂါ လက္ခဏာ (၆) ပါးတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဟောပြ ထားပါသည်။ ထိုအင်္ဂါလက္ခဏာတို့ဖြင့် သူတပါးကို မဆုံး ဖြတ်နိုင် လျှင် ရှိစေရမည်။ မိမိကိုယ်ကိုမူကား အသေအခြာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြလေသည်။

၁။ လွန်စွာ သဒ္ဓါတရား ရှိခြင်း။
၂။ လွန်စွာ ဒုစရိုက်မှုကို ရှက်ခြင်း။
၃။ လွန်စွာ ဒုစရိုက်မှုကို လန့်ခြင်း။
၄။ လွန်စွာ ဝိရိယ ရှိခြင်း။
၅။ လွန်စွာ သတိကောင်းခြင်း။
၆။ လွန်စွာ ပညာအဆင်ခြင်ရှိခြင်း။

(အင်္ဂုတ္တိုရ် ဆက္က)

၁၂၀။ ရဟန္တာ စစ်တမ်း

ရဟန္တာဟု သိမှတ်ကြောင်း အင်္ဂါလက္ခဏာ (၆)ပါးတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဟောပြထားပါသည်။ထိုအင်္ဂါလက္ခဏာတို့ဖြင့် သူတပါးကို မဆုံးဖြတ်နိုင် စေကာမူ မိမိကိုယ်ကို အသေအခြာ ဆုံးဖြတ် နိုင်ကြလေသည်။

၁။ စိတ်၏မခန့်ခြင်း ထိနကို ပယ်နိုင်ခြင်း။
၂။ စေတသိက်တို့၏ မခန့်ခြင်း မိဒ္ဓကို ပယ်နိုင်ခြင်း။
၃။ ငြိမ်သက်ချောက်ချားခြင်း ဥဒ္ဓစ္စကိုပယ်နိုင်ခြင်း။
၄။ (နှင်တတတပန် ပူပန်ခြင်း ကုက္ကုစ္စကိုပယ်နိုင်ခြင်း။
၅။ မယုံကြည်ခြင်း အသဒ္ဓိယကို ပယ်နိုင်ခြင်း။
၆။ မေ့လျော့မှု ပမာဒကို ပယ်နိုင်ခြင်း။

(အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌ)

၆၂၁။ ဝိနည်းပိဋကတ်တော် လာ စစ်တမ်း အရိယာသိပုံ

ကာယံ ပနာယံ အမိမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ကာယ နုပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ အရိယာသာဝကဿ
တာဝ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊သော ဟိ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာန
ပဟီနကိလေသ အဝသိဋ္ဌ ကိလေသ ပစ္စ
ဝေက္ခဏေန သဉ္ဇာတ သောမနဿော
အရိယ ဂုဏ ပဋိဝေဓေနိုက္ကမော်၊ တသ္မာ
သောတာပန္နာဒိနံ အယံ, သကဒါဂါမီတိ
အာဒိဝသေန အမိမာနော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ။

(ပါရာဇိကကဏ်အဋ္ဌကထာ စတုတ္ထပါရာဇိကဖွင့်)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။မဂ်, ဖိုလ်ကို မရဘဲနှင့် ရ၏ဟု ထင်မှတ်ခြင်းသည် အဘယ်သူအား ဖြစ်သနည်း,အဘယ်သူအား မဖြစ်သနည်းဟူမူ-အရိယာဖြစ်ပြီးသော သာဝကအား မဖြစ်။ ထိုအရိယာ ဖြစ်ပြီးသော သာဝကသည် မဂ်,ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန် ပယ်ပြီး ကိလေသာ, ကြွင်း ကိလေသာ တို့ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် နှစ်သက်

ဝမ်းမြောက်ပြီးဖြစ်၍ အရိယာတို့ဂုဏ်ကိုသိရာ၌ ယုံမှား ခြင်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် သောတာပန် စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား "ငါသည် သကဒါဂါမိ ဖြစ်လေသလော" စသည် ဖြင့် ယုံမှားခြင်းသည်မဖြစ်။

အရိယ သာဝကဿ တာဝ နုပ္ပဇ္ဇတိတိ
ပဟီနာဝမိမာနုပ္ပစ္စယတ္တာ နုပ္ပဇ္ဇတိ။
(သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အရိယာ သာဝကအား မရ သေးသော မဂ်,ဖိုလ်ကို ရ၏ဟု ထင်မှတ်ခြင်း မဖြစ် ဟူ သည်မှာ မဂ်,ဖိုလ် မရဘဲနှင့် ရ၏ဟု ထင်မှတ် ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ (မိမိရပြီး သော မဂ်,ဖိုလ်ကိုကား ရပြီးကြောင်း အထင်အရှားသိ၏ ဟု ဆိုလိုပါသည်)။

သို့ပါ၍ မိမိတို့ရရှိသော မဂ်,ဖိုလ်သည် အစစ် အမှန် ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် "ငါမည်သည့် မဂ်, ဖိုလ်ကို ရပြီ"ဟု အတိ အကျ အထင်အရှား သိကြရပါသည်။ ယုံမှားခြင်း, ထင် မှားခြင်းမဖြစ်ကြရပါ။ ယုံမှားခြင်း ထင်မှားခြင်း ယီးတီး ယားတားဖြစ်နေကြပါလျှင်မဂ်စစ်,ဖိုလ်စစ်မဟုတ် မဂ်တု ဖိုလ်တုဟုသာ မှတ်ယူဆုံးဖြတ် ကြပါလေ။ ထိုသို့သော မဂ်တု,ဖိုလ်တု များသည် ဥပက္ကိလေသ-၁၀-ပါးကြောင့် သော်၎င်း၊ သမထ နိမိတ်များကို အထင်မှား၍သော်၎င်း ဖြစ်တတ် ကြပါသည်။ အထူးသတိပြုကြပါလေ။

အမှာ။ ။မဂ်,ဖိုလ်ကို သူတပါး ပေး၍ ရတာမျိုး မဟုတ်ပါ။ သူတပါးပြောမှ သိတာမျိုးလည်း မဟုတ်ပါ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာက မိမိတို့အား တိုက်ရိုက်သော်ငြင်း သွယ်ဝိုက်၍သော်ငြင်း မဂ်,ဖိုလ်ရပြီး သလိုလို ပြော၍လည်း ရတာမျိုးမဟုတ်ပါ။ သိကြပါလေ။

၁၂၂။ သန္တိကရဏကိစ္စ

ပရမတ္ထတရားတို့၌သာ ရထိုက်ရအပ်သော သာသနာ့ကိစ္စကြီး လေးပါးတို့သည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁။ ပရိညာကိစ္စ။ ။ပညတ်တရား ပျောက်ကွယ်၍ ပရမတ်တရား၏ သဘောကို ပိုင်းခြား၍ ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်မှု။

၂။ ဘာဝနာကိစ္စ။ ။ရုပ် သဘော, နာမ် သဘောတို့၏ လက္ခဏာတို့ကို ထပ်ခါ,ထပ်ခါ ရှုလုံးသွင်း စဉ်းစား ဆင်ခြင်မှု။

၃။ ပဟာနကိစ္စ။ ။မကောင်း ယုတ်မာသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်မှု။

၄။ သန္တိကရဏကိစ္စ။ ။ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ ၂-ပါးကို မသိအောင် ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဖျက်ဆီးသော အားဖြင့် မျက်မှောက် ထင်ထင် မြင်ခြင်း၊ နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်တရားကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ မျက်စိအောက်တွင် အဆင်းကဲ့သို့ သစ္စာလေးပါးကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်မှု။ နိဗ္ဗာန်ကိုပညာဖြင့် မျက်မှောက်ပြုမှု။

"နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သို့ မှတ်အပ်သနည်း" "နိဗ္ဗာန်ကို မည်သို့ မျက်မှောက်ပြုသနည်း" ဟူသောမေးခွန်းများ၏ အဖြေကို ရဟန္တာ ရှင်နာဂသေနသည် မိလိန္ဒပဉှာ နိဗ္ဗာနသန္တိကတပဉှာ အခဏ်း၌ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြေဆိုထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို ပညာဖြင့် မျက်မှောက်ပြုပုံ

၁။ မင်းကြီး—ငြိမ်သက်, ချမ်းသာ, မွန်မြတ်ထသော နိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ထင်ရှားရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူတိုင်း ကောင်းစွာကျင့်သောသူသည် သင်္ခါရတရားတို့ကို သုံးသပ်သည်ရှိသော် ပညာဖြင့် ထိုနိဗ္ဗာနဓာတ်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ မင်းကြီး—ဥပမာသော်ကား အန္တေဝါသိက တပည့်သည် ဆရာ ဆုံးမ သွန်သင်တိုင်း ကျင့်၍ အတတ်ကို ပညာဖြင့် မျက်မှောက် အခရုပြုနိုင် သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဘုရားရှင် သွန်သင် ဆုံးမတော် မူတိုင်း ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူသည် နိဗ္ဗာန်ကို ပညာဖြင့် မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သို့ မှတ်အပ်သနည်း

၂။ ထိုနိဗ္ဗာနဓာတ်ကို အဘယ်သို့ မှတ်အပ်သနည်း ဟူမူ။ မင်းကြီး—နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို နှိပ်စက်ခြင်း မရှိသောအားဖြင့်၎င်း၊ ဥပဒ္ဒဝေါ မရှိသော အားဖြင့်၎င်း၊ ဘေးမရှိသော အားဖြင့်၎င်း၊ ရန်မရှိသော အားဖြင့်၎င်း၊ ငြိမ်သက်သော အားဖြင့်၎င်း၊ ချမ်း

သာသော အားဖြင့်ရင်း၊ နှစ်သက်သော အားဖြင့်ရင်း၊ စင်ကြယ်သော အားဖြင့်ရင်း၊ ချမ်းအေးသော အားဖြင့်ရင်း မှတ်အပ်၏။

(က) မင်းကြီး–ဥပမာသော်ကား၊ ယောကျ်ားသည် များစွာသော ထင်းပုံဖြင့် ပြောင်ပြောင် ပြင်းစွာတောက်သော မီးသည် လောင်အပ်သည် ရှိသော် မိမိလုံ့လ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ထိုမီးလောင်ရာ အရပ်မှ လွတ်၍ မီးမရှိရာ အရပ်သို့ဝင်၍ ထိုအရပ်၌ မွန်မြတ်သော ချမ်းသာကို ရလေသကဲ့သို့ ထို့အတူ မင်းကြီး–အကြင်သူသည် ကောင်းစွာကျင့်၏။ ထိုသူသည် ယောနိသော မနသိကာရဖြင့် ရာဂ, ဒေါသ, မောဟ တည်းဟူသော သုံးပါးသော မီးပူခြင်းကို ဖျောက်သွင့်၍ ချမ်းမြေ့စွာသော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ မင်းကြီး–မီးပုံကဲ့သို့ ရာဂ, ဒေါသ, မောဟ တည်းဟူသော မီးသုံးပါးကို မှတ်အပ်၏။ မီးလောင်အပ်သော ယောကျ်ားကဲ့သို့ ကောင်းစွာ ကျင့်သော သူကို မှတ်အပ်၏။ မီးမရှိသော အရပ်ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို မှတ်အပ်၏။

(ခ) မင်းကြီး-ဥပမာ တနည်းသော်ကား၊ မြွေကောင်ပုပ်၊ ခွေးကောင်ပုပ်၊ လူကောင်ပုပ်တို့ကို စွန့်ပစ်ရာ အရပ်သို့ ရောက်သော, အကောင်ပုပ်ဖြင့် နှောင့်ရှက်သော အရပ်သို့ ဝင်ရောက်သောသူသည် မိမိ၏လုံ့လ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ထိုအကောင် ပုပ် ရှိရာအရပ်မှလွတ်၍ အကောင်ပုပ် မရှိရာ အရပ်သို့ ဝင်၍ ထိုအရပ်၌ မွန်မြတ်သော ချမ်းသာကိုရသကဲ့သို့ မင်းကြီး-ထို့အတူ အကြင်သူသည် ကောင်းသော

အကျင့်ရှိ၏၊ ထိုသူသည် ယောနိသောမနသိကာရဖြင့် ကိလေသာ တည်းဟူသော အကောင်းပုပ်ကို ဝေးစွာလွှင့်လိုက်၍ မွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြု၏။ မင်းကြီး-အကောင်ပုပ်ကိုကဲ့သို့ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့ကို မှတ်အပ်ကုန်၏။ အကောင်ပုပ် ရှိရာရောက်သော ယောကျ်ားကဲ့သို့ ကောင်းစွာ ကျင့်သော သူကို မှတ်အပ်၏။ အကောင်ပုပ် မရှိသော အရပ်ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကို မှတ်အပ်၏။

(ဂ) မင်းကြီး–ဥပမာ တနည်း သော်ကား ကြောက်ထိတ်လန့်သော ထုန်လှုပ်ပေါက်ပြန်သော စိတ်ရှိသော သူသည် မိမိလုံ့လ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ထိုထုန်လှုပ်ရာ အရပ်မှ လွတ်၍ မြဲမြံခိုင်ခံ့ မထုန်မလှုပ် ဘေးမရှိသော အရပ်သို့ဝင်၍ ထိုအရပ်၌ မွန်မြတ်သော ချမ်းသာကို ရသကဲ့သို့ ထို့အတူ မင်းကြီး၊ အကြင်သူသည်ကောင်းစွာ ကျင့်၏။ ထိုသူသည် ယောနိသော မနသိကာရဖြင့် ကိလေသာတည်းဟူသော ကြောက် ထိတ် လန့်ဘွယ်ဘေးကို ဝေးစွာခွါ၍ မွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏။ မင်းကြီး–ဘေးကိုကဲ့သို့ ဇာတိ, ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏတရားကို စွဲ၍ တပြောင်းပြန်ပြန် သံသရာ၌ ဖြစ်ရသော ဘေးကိုမှတ်အပ်၏။ ကြောက်သော ယောကျ်ားကဲ့သို့ ကောင်းစွာ ကျင့်သောသူကို မှတ်အပ်၏။ ဘေးမရှိရာ အရပ်ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကို မှတ်အပ်၏။

(ဃ) မင်းကြီး–ဥပမာ တနည်းသော်ကား ယောကျ်ားသည် ညစ်နွမ်းသော စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိသော ညွှန်ပျောင်း

အရပ်၌လဲသည်ဖြစ်၍ မိမိလုံ့လအားထုတ် ခြင်းဖြင့် ထိုရွံ့ ညွန်ကိုဆေး၍အညစ်အကြေးမရှိ့စင်ကြယ်သောအရပ်သို့ ရောက်၍ ထိုအရပ်၌ မွှန်မြတ်သော ချမ်းသာကိုရသကဲ့သို့ ထို့အတူ အကြင်သူသည် ကောင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ထိုသူသည် ယောနိသော မနသိကာရဖြင့် ကိလေသာ တည်းဟူသော အညစ် အကြေးမှ ကင်းစင်၍ မွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်ပြု၏။မင်းကြီး–ညွန်ပျောင်းကဲ့သို့ လာဘ်သပ္ပကာ ကျော်စောခြင်းကို မှတ်အပ်၏၊ ညွန်ပျောင်းသို့ ရောက်သော ယောကျ်ားကဲ့သို့ ကောင်းစွာ ကျင့်သော သူကို မှတ်အပ်၏။ စင်ကြယ်သော အရပ်ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကို မှတ်အပ်၏။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုပုံ

မင်းကြီး–ကောင်းစွာ ကျင့် သောသူသည် ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သို့ မျက်မှောက်ပြုလေသနည်း ဟူမူ။မင်းကြီး– အကြင်သူသည် ကောင်းစွာကျင့်၏။ ထိုသူသည် သင်္ခါရတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို သုံးသပ်၏။ ဖြစ်သော သင်္ခါရတရားကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်သော် ထိုသင်္ခါရ တရား၌ ဇာတိတရားကို မြင်၏။ ဇရာတရားကိုမြင်၏။ ဗျာဓိတရားကိုမြင်၏။ မရဏတရားကိုမြင်၏။ ထိုသင်္ခါရတရား၌ တစုံတခုမိုးစဉ်းမျှသော ချမ်းသာ ကိုရင်း၊ သာယာ အပ်သည်ကိုရင်း မမြင်။ ထိုယောကျ်ားသည် ထိုသင်္ခါရ တရား၌ အစမှရင်း၊အလယ်မှရင်း၊ အဆုံးမှရင်း၊ တစုံတခု မိုးစဉ်းမျှ ယူအပ်သည်ကို မမြင်။ မင်းကြီး– ဥပမာ သော်ကား ယောကျ်ားသည် တနေ့ပတ်လုံး ပူစေအပ်သော ပြောင်

ပြောင်တောက်သော သံတွေခဲသည် ရှိ၏။ ထိုသံတွေခဲ၌ အစမှရင်း၊ အလယ်မှရင်း၊ အဆုံးမှရင်း မိုးစဉ်းမျှ တရုံတခု ကိုင်ယူ အပ်သော အရပ်ကို မမြင် သကဲ့သို့ ထို့အတူ မင်းကြီး—အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခါရ တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သုံးသပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသို့ သုံးသပ်သော် ထိုသင်္ခါရတရား၌ ဇာတိတရားကို မြင်၏။ ဇရာတရားကို မြင်၏။ ဗျာဓိတရားကို မြင်၏။ မရဏ တရားကိုမြင်၏။ ထိုသင်္ခါရတရား၌ တရုံတခုသော ချမ်းသာကိုရင်း၊ သာယာ အပ်သည် ကိုရင်း မမြင်။ အစ, အလယ်, အဆုံး သုံးပါးကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော် တရုံတခုစွဲလမ်းအပ်, ယူအပ်သည်ကို မမြင်။ ထိုသို့ယူအပ်သည်ကို မမြင်သောသူအား စိတ်၌ မမွေ့လျော်ခြင်းသည် ကောင်းစွာတည်၏။ ကိုယ်၌ပူပန်ခြင်းသည် သက်ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုးကွယ်ရာ မရှိသည် ဖြစ်၍ ဘဝတို့၌ ငြီးငွေ့၏။ မင်းကြီး—ဥပမာ သော်ကား ယောကျ်ားသည် အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်သော မီးပုံကြီးသို့ ဝင်ရောက်အံ့၊ ထိုယောကျ်ားသည် ထိုမီးပုံ ကြီး၌ ကိုးကွယ် ထောက်တည်ရာ မရ၍ မီးပုံကြီး၌ ငြီးငွေ့ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မင်းကြီး—သင်္ခါရတရား၌ အစ, အလယ်, အဆုံးမှ စွဲလမ်းအပ်, ယူအပ် သည်ကို မမြင်၊ ထိုသူ၏ စိတ်၌ မမွေ့လျော် ခြင်းသည် အမြဲတည်၏။ ကိုယ်၌ ပူပန်ခြင်းသည် သက်ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုးကွယ်ထောက်တည်ရာ မရှိသည်ဖြစ်၍ ဘဝသုံးပါးတို့၌ ငြီးငွေ့၏။ ထိုသင်္ခါရ တရား၏ ဖြစ်ခြင်း၌ ဘေးကို မြင်လေ့ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်

အား ဤသို့သောစိတ်သည် ဖြစ်၏၊ ဤသင်္ခါရတရားသည် မြင်းစွာလောင်၏၊ ပူပန်၏၊ ပြောင်ပြောင်တောက်၏၊ များစွာသော ဆင်းရဲခြင်းရှိ၏၊ များစွာသော ပင်ပန်းခြင်းရှိ၏၊ သင်္ခါရတရား၏ မဖြစ်ရာ အကြောင်း နိဗ္ဗာန်သည်ကား ခပ်သိမ်းသော ဘေးတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်၏၊ ခပ်သိမ်းသော ဥပါဒ်တို့၏ လွတ်ရာဖြစ်၏၊ တဏှာ၏ ကုန်ရာဖြစ်၏၊ ရာဂမရှိ ဝဋ်တရား၏ ချုပ်ရာ ဖြစ်၏၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်အေးမြ၏၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမရှိ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို တစုံတယောက်သောသူသည် အကယ်၍ ရလေအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုဘေးရန်တို့သည် မဖြစ်လေရာ၊ ဤသို့လျှင် ထိုယောက်ျား၏ စိတ်သည် သင်္ခါရတရားတို့၏ မဖြစ်ရာသို့ ပြေးဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ ရွှင်လန်း၏၊ “ငါသည် ထိုသင်္ခါရတရားမှ ထွက်မြောက်ရာ လမ်းကို မြင်အပ်ပေပြီ” ဟုနှစ်သက်၏၊ မင်းကြီး—ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် ခရီးမှားသည်ဖြစ်၍ အရပ်မဟုတ်သည်၌ သွားရသည်ရှိသော် မှန်ကန်သော သွားရာခရီးကို တွေ့မြင်၍ ကြည်လင်သော စိတ်ရှိ၏၊ ရွှင်ပျ၏၊ ငါသည် သွားရာခရီးကို ရအပ်ပေပြီ ဟု နှစ်သက်၏၊ ထို့အတူ မင်းကြီး သင်္ခါရတရား၏ ဖြစ်ခြင်း၌ ဘေးကိုမြင်သော သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သင်္ခါရတရား မဖြစ်ရာ၌ စိတ်သည် ပြေးဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ ရွှင်လန်း၏၊ “ငါသည် ထိုသင်္ခါရတရားတို့မှ ထွက်မြောက်ရာ ခရီးလမ်းကို ရအပ်ပေပြီ” ဟု နှစ်သက်၏၊ ထိုသူသည် သင်္ခါရတရား မဖြစ်စိမ့်သောငှါ အကြောင်းကို အားထုတ်၏၊ ရှာ၏၊ ဆည်းပူး၏၊ ပွါးစေ၏၊ အကြိမ်

များစွာပြု၏။ ထိုသူအား နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ သတိသည် ကောင်းစွာတည်၏။ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဝီရိယသည် ကောင်းစွာတည်၏။ ပီတိသည် ကောင်းစွာတည်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် အဖန်တလဲလဲ နှလုံး သွင်းသော အားဖြင့် သင်္ခါရတရား၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလွန်၍ သင်္ခါရတရား၏ မဖြစ်ရာသို့သက်၏။ မင်းကြီး—ဤသို့ သင်္ခါရတရား၏ မဖြစ်ရာသို့ အစဉ်ရောက်သော သူသည် ကောင်းစွာ ကျင့်သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏''။

အမှာ—အထက်ပါ ရဟန္တာ ရှင်နာဂသေန ဟောပြသော ''နိဗ္ဗာန်ကို မှတ်ယူပုံ''နှင့် ''နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပုံ''ကို ဘတ်ကြရပြီးသောအခါ ယခုခေတ်တွင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြရာမှာ မေ့ကာနဲ့, ရိက်ကန်, သတိလစ်သလို,ဘာမျှမသိသလို ဖြစ်ကြတာဘဲ ဟု ပြောကြတာမှာ များစွာသတိပြုစရာ,စဉ်းစားစရာ ဖြစ်ပါသည်၊အထူးသတိပြုကြပါ။ အရိယာစစ်တို့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသလို ပြုနိုင်ကြပါစေ။ပြုကြပါလေ။

၁၂၁။ ပဟာနကိစ္စ

''တသ္မာ ပနေတံ အာဂမ္မ ရာဂါဒယော ခီယန္တိ'' ဟူသောဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ ဆရာ မိန့်မှာတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရသော မဂ်စိတ်ကြောင့် ရာဂ, ဒေါသ, မောဟတို့၏ ကုန်ခြင်းသည် မဂ်စိတ်၏ သတ္တိမည်၏။

ဤသို့ သောတာပန်,သကဒါဂါမ်,အနာဂါမ်,ရဟန္တာ အရိယာ ၄—ပါးတို့ ပယ်သတ် အပ်ပြီးသော အကု

သိုလ် တရားများကို အောက်ပါအတိုင်း ၁၀-ပါးသော အကုသလ ရာသိတို့တွင် ပြထားပါသည်။

သောတာပန် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အား အောက်၌ ပေါ်ပြထားသည့် အတိုင်း အနုဝသောသ အစွမ်းအားဖြင့် ၅၀။ တနုကရအားဖြင့် ၂၇-ပါးတို့ကို ပယ်နိုင်သော သတ္တိရှိ၏။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ)

သောတာပန် အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ပြီး	သကဒါဂါမ် အကြွင်းပယ်ပြီး၍ အနာဂါမ် အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ပြီး	ရဟန္တာအကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ပြီး

[၁] သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး

၁။ ဒိဋ္ဌိ	၄။ ကာမ ရာဂ	၆။ ရူပ ရာဂ
၂။ ဝိစိကိစ္ဆာ	၅။ ပဋိဃ	၇။ အရူပ ရာဂ
၃။ သီလဗ္ဗတပ ရာမာသ		၈။ မာန
		၉။ ဥဒ္ဓစ္စ
		၁၀။ အဝိဇ္ဇာ

[၂] ကိလေသာ ၁၀-ပါး

၁။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ	၃။ ဒေါသ	၄။ လောဘ
၂။ ဝိစိကိစ္ဆာ		၅။ မောဟ
		၆။ မာန
		၇။ ထိန
		၈။ ဥဒ္ဓစ္စ
		၉။ အဟိရိက
		၁၀။ အနောတ္တပ္ပ

[၃] မိစ္ဆာတရား (၁၅) ပါး

၁။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	၇။ ဝိသုဏ်မိစ္ဆာဝါစာ	၁၀။ သမ္ဖပ္ပလာပ မိစ္ဆာဝါစာ
၂။ မုသာဝါဒ မိစ္ဆာဝါစာ	၈။ ဖရုသမိစ္ဆာဝါစာ	၁၁။ မိစ္ဆာဒါဋ်ဝမ်
	၉။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ	

၃။ ပါဏာတိပါတ
မိစ္ဆာစာရ
၄။ အဒိန္နာဒါနမိစ္ဆာစာရ
၅။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ
၆။ မိစ္ဆာအာဇီဝ

×

၁၂။ မိစ္ဆာသတိ
၁၃။ မိစ္ဆာသမာဓိ
၁၄။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ
၁၅။ မိစ္ဆာဉာဏ

[၄] လောကဓံတရား (၈) ပါး

×

၁။ အလာဘ
၂။ အယသ
၃။ နိန္ဒာ
၄။ ဒုက္ခ
၅။ လာဘ
၆။ ယသ
၇။ ပသံသာ
၈။ သုခ

[၅] မစ္ဆရိယတရား (၅) ပါး

၁။ အာဝါသ မစ္ဆရိယ
၂။ ကုလမစ္ဆရိယ
၃။ လာဘမစ္ဆရိယ
၄။ ဓမ္မမစ္ဆရိယ
၅။ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယ

× ×

[၆] ဝိပလ္လာသတရား (၁၂) ပါး

၁။ အနိစ္စေနိစ္စသညာ
၂။ အနတ္တေ
အတ္တသညာ
၃။ အနိစ္စေ နိစ္စ စိတ္တ
၄။ အနတ္တေ အတ္တ စိတ္တ
၅။ အနိစ္စေ နိစ္စ ဒိဋ္ဌိ
၆။ ဒုက္ခေ သုခ ဒိဋ္ဌိ
၇။ အနတ္တေအတ္တဒိဋ္ဌိ
၈။ အသုဘေ သုဘ ဒိဋ္ဌိ
၉။ အသုဘေ
သုဘသညာ
၁၀။ အသုဘေ
သုဘစိတ္တ
၁၁။ ဒုက္ခေသုခသညာ
၁၂။ ဒုက္ခေသုခစိတ္တ

[၇] ဂန္ထတရား(၄)ပါး

၁။ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကာယဂန္ထ
၂။ ဣဒံ သစ္စာဘိ နိဝေသ ကာယဂန္ထ
၃။ ဗျာပါဒကာယဂန္ထ
၄။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ

[၈] အဂတိတရား(၄)ပါး

၁။ ဆန္ဒာဂတိ
၂။ ဒေါသာဂတိ
၃။ မောဟာ ဂတိ
၄။ ဘယာဂတိ

× ×

[၉] ဩဃတရား(၄)ပါး

၁။ ဒိဋ္ဌောဃ
၂။ ကာမောဃ
၃။ ဘဝေါဃ
၄။ အဝိဇ္ဇောဃ

[၁၀] ယောဂ(၄)ပါး

၁။ ဒိဋ္ဌိယောဂ
၂။ ကာမယောဂ
၃။ ဘဝယောဂ
၄။ အဝိဇ္ဇာ ယောဂ

[၁၁] အာသဝ(၄)ပါး

၁။ ဒိဋ္ဌာသဝေါ
၂။ ကာမာသဝေါ
၃။ ဘဝါသဝေါ
၄။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ

[၁၂] နီဝရဏ(၆)ပါး

၁။ ဝိစိကိစ္ဆာ နီဝရဏ
၂။ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ
၃။ ဗျာပါဒနီဝရဏ
၄။ ကုက္ကုစ္စနီဝရဏ
၅။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ
၆။ ဥဒ္ဓစ္စနီဝရဏ

(အမှာ-ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏကို ပယ်စဉ်တွင် ၂ပါးခွဲပြထားပါသည်)

[၁၃] ဥပါဒါန်တရား(၄)ပါး

၁။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်
၂။ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်
၃။ အတ္တဝါဒုပါဒါန်
×
၄။ ကာမုပါဒါန်

[၁၄] အနုသယ (၇)ပါး

၁။ ဒိဋ္ဌာနုသယ
၂။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ
၃။ ကာမရာဂါနုသယ
၄။ ပဋိဃာနုသယ
၅။ မာနာနုသယ
၆။ ဘဝရာဂါနုသယ
၇။ အဝိဇ္ဇာ နုသယ

[၁၅] မလ (၃) ပါး

×

၁။ ဒေါသမလ
၂။ လောဘမလ
၃။ မောဟမလ

[၁၆] အကုသလကမ္မပထ (၁၀) ပါး

၁။ ပါဏာတိပါတ
၂။ အဒိန္နာဒါန
၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ
၄။ မုသာဝါဒ
၅။ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ
၆။ ပိသုဏဝါစာ
၇။ ဖရုသဝါစာ
၈။ ဗျာပါဒ
၉။ သမ္ဖပ္ပလာပ
၁၀။ အဘိဇ္ဈာ

[၁၇] အကုသိုလ်စိတ် (၁၂) ပါး

၁။ ၂။ ၃။ ၄။ } ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် လေးပါး
၅။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်
၆။ ပဋိဃသမ္ပယုတ် ၂ ပါး
၇။ ဒေါသမူဒွေး
၈။ ၉။ ၁၀။ ၁၁။ } ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် လေးပါး
၁၂။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်

[၁၈] ဒိဋ္ဌိပရာမာသတရား

၁။ ဒိဋ္ဌိပရာမာသ × ×

အမှာ။ ။အရိယာတို့၏ မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသော အထက်ဖော်ပြပါ အကုသိုလ် တရားများကို သိကြပြီးကာ အရိယာဟု ဝန်ခံ နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ပယ်အပ်သော အကုသိုလ် တရားများကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ပြီး, မပြီး စစ်ကြည့်ပါလေ။အလွယ်ဆုံး, အကောင်းဆုံး,အမှန်ဆုံး စစ်တမ်းကြီးတခု ဖြစ်ပါသည်။

၁၂၄။ လောကုတ္တရာ သမာပတ် ၂-ပါး

(၁) ဖလသမာပတ်
(၂) နိရောဓသမာပတ်

ဖလသမာပတ်၌ အရိယာတို့သည် မိမိတို့ရအပ်ပြီးသော ဖိုလ်ကိုသာ မိမိတို့ ဝင်စား နိုင်ကြလေသည်။ ထိုဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားလိုသော အရိယာ သာဝက သည် ဝိတ်ကွယ်ရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်လျက် ကာလ အပိုင်းအခြားကို ပြုပြီးလျှင် ရုပ်,နာမ် သင်္ခါရတရားတို့ကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဉာဏ်စဉ် အတိုင်း တက်ကာ ဂေါတြဘုဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖိုလ် စိတ်ကို ဖြစ်စေ၏။ထိုနောက် ပိုင်းခြားတိုင်းသောကာလ၏ အဆုံး၌ ဘဝင်စိတ်ဖြင့် ထလေ၏။

နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခြင်းကိုကား ကာမဘုံ, ရူပ ဘုံတို့၌ သမာပတ်,၈ပါးကို ရကြကုန်သော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း၊ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း ရအပ် ၏။အရူပဘုံတို့၌ ရူပဈာန်၏ မရှိခြင်းကြောင့် ထိုအရူပဘုံတို့ ၌ ဝင်စားခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ။ ထိုနိရောဓသမာပတ်မှာ အစဉ်အတိုင်း ပဌမဈာန် အစရှိသော မဟဂ္ဂုတ် သမာပတ် ကို ဝင်စား၍ ထိုမဟဂ္ဂုတ် သမာပတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့ကို ထိုထိုသို့သော ဈာန်မှ ထပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌ပင် ဝိပဿနာရှုလျက် အာကိဉ္စညာယတနဈာန် ကို ဝင်စား၍ ထိုဈာန်မှထပြီးလျှင် နံနာဗဒ္ဓ အဝိကောပန- ငါ၏ အလွှားလွှားသော ပစ္စည်းမပျက်စီးပါစေ ဟူ၍ရင်း။ သံဃပဋိမာနနံ-သံဃာတော်မြတ်များအလိုရှိခဲ့သော်ရပ်း

သံဃပဋိမာနနာ ဘုရားရှင်ခေါ်တော်မူခြင်း၊ အဒ္ဓါ နပရိစ္ဆေဒ ခေါ် မိမိ၏အသက်သည် ၇-ရက်ထက် အလို ရှိသေး၏ ဟုဆုံးဖြတ်ခြင်း ဤလေးပါးသော ပုဗ္ဗကိစ္စကို အမှတ်ရ ခြင်းကို ပြု၍ နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ်, ကြိယာ ဈာန် ကိုဝင်စား၏။ ထိုကုသိုလ်ဇော, ကြိယာဇော ၂-ကြိမ်နောက်၌ အနာဂါမ်, ရဟန္တာ၏ စိတ်, စေတသိက် အစဉ်သည် ပြတ်၏။ ထိုစိတ်, စေတသိက် အစဉ်ပြတ်သည်မှ နောက်၌ ကမ္မဇရုပ် အစဉ်ဖြစ်ခြင်းသည် နိရောဓ သမာပတ်ကို ဝင်စားသည်မည်၏။ စိတ်, စေတသိက်, စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းမည်သည်ဖြစ်၏၊

နိရောဓ သမာပတ်မှ ထသောအခါ အနာဂါမ်မှာ အနာဂါမိဖိုလ် စိတ်၊ ရဟန္တာမှာ အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်ဖြစ်၍ ဘဝင်ကျ၏။ ထို နောင်ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်လေ၏။

နိရောဓသမာပတ်ကို ရိုးရိုး အနာဂါမ်, ရဟန္တာတို့ မဝင်စားနိုင်ပါ။ ဈာန်သမာပတ် ၈-ပါးလုံးနှင့် ပြည့်စုံသော အနာဂါမ်, ရဟန္တာတို့မှ သာလျှင် ဝင်စားနိုင်ပါသည်။

(၁၂၅) ဈာန်သမာပတ် အတုအယ ပေါ်နေပြီ

ယခုခေတ်မှာ ဖလသမာပတ်, နိရောဓသမာပတ် များကို ထင်သလို ခံစားနိုင်တဲ့သို့ပြောဆိုသံကြားရပါသည်။

(၁) လွန်ခဲ့သော အနှစ်(၄၀)ကျော်လောက်က ပြည်မြို့၌ရင်း၊ လွန်ခဲ့သော အနှစ်(၃၅) ကျော်လောက်က မြန်အောင်မြို့၌ရင်း၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားစေသည်ဟု ဆိုကာ အောက်လမ်းနည်းဖြင့် ဆေးတိုက်၍ သစ်တုံး, ကျောက်တုံး ကဲ့သို့ ဖြစ်လာသော အခါ၊ ရေဖြင့် မြန်း

တောက်မှ သတိ ရလာကြောင်း ပေါ်ထွက်နေ သဖြင့် သန့်ရှင်းသော သံဃာတော် အရှင်မြတ်များက စစ်ဆေးမေးမြန်းကာ ဝင်းအောက်လမ်းဆရာ ဘုန်းကြီးများဂိုဏ်းကို သုဝဏ်သင် ရှင်းလင်း ပစ်လိုက်ရသည် ဟု ဆရာတော်ကြီးများ ထံမှ တဆင့်စကားကြားဘူးပါ၏။

(၂) ယခုအခါ ဝင်း ဂိုဏ်းနှင့် ဆင့်တူလိုလို အောက်လမ်းဆေးများဖြင့် မဟုတ်သော်လည်း ကာလမိတ်ညွှန့်ပညာဖြင့် စိတ်ကိုညှို့သဖြင့် သစ်တုံး,ကျောက်တုံး ပမာတောင့်တင်း၍ ၂-ရက်, ၃-ရက်, ၄-ရက်စသည်ဖြင့် နေစေပြီးလျှင် ဖလ သမာပတ် ဝင်စားစေသည်၊ နိရောဓ သမာပတ် ဝင်စားစေသည်ဟု ပြောဆိုသော ဂိုဏ်းများကို အထက် မြန်မာပြည်,အောက်မြန်မာပြည် များ၌ ပေါ်နေကြောင်း ကြားသိနေရပါသဖြင့် ထိုသမာပတ် များသည် စစ်, မစစ်၊မှန် မမှန် သိနိုင် စေခြင်း၄ါ စစ် တတ်ကြပါစေရန် ဖလသမာပတ်နှင့် နိရောဓသမာပတ် အကြောင်းကို ကျမ်းဂန် လာအတိုင်း အထက်၌ ရေးပြ ခဲ့ပြီးပါပြီ။ ကျမ်းဂန် စကားနှင့် မညီညွတ်လျှင် လက်မခံ ကြပါနှင့်။

(၃) အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်မှသာလျှင် မိမိတို့ရအပ်ပြီးသော ဖိုလ်ကိုသာလျှင် မိမိတို့ ဝင်စားနိုင်ပါသည်။အကယ်၍ ယခုကာလမှာ ဝင်စားစေသကဲ့သို့ လူ၁ရ အပုံလိုက် ၁၀၀, ၁၅၀,ဝင်စား၍မဖြစ်ပါ၊ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်သူ,သရဏဂုံမရှိသူ, လူမျိုးခြား တဦး တယောက်ကို ဝင်စား စေ၍လည်းမဖြစ်ပါ၊ ထိုသို့ဝင်စားစေပါလျှင် ဖလ သမာပတ်

မဟုတ်ပါဘဲ စိတ်ညှို့ပညာ၊ သို့မဟုတ် အောက်လမ်းဆေးပညာများသာ ဖြစ်ရပါမည်၊ သတိ ထားကြပါလေ။

(၂) နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားစေသည် ဆိုသော စကားမှာ သာ၍ပင် ဆိုးဝါးနေပေလိမ့်မည်။ ၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် နိရောဓသမာပတ်မှာ ရိုးရိုးအနာဂါမ်, ရိုးရိုး ရဟန္တာ တို့ပင် မဝင်စားနိုင်ဘဲ ဈာန်သမာပတ်နှင့် ပြည့်စုံသော အနာဂါမ်, ရဟန္တာ တို့သာလျှင် ဝင်စားနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်၊ အထူးသတိ ထားကြပါလေ။

၁၂၆။ စိတ်ညှို့ပညာ သတိထားကြပါ

စိတ်ညှို့ပညာ ပြပွဲများတွင် ပွဲကြည့် လာသူများထဲမှ လူအချို့ကို ဇာတ်ခုံပေါ်သို့ တင်၍ စိတ်ညှို့ ပညာဖြင့် လုပ်သဖြင့် မလှုပ်မရှား . စကား မပြောတော့ဘဲ၊ သစ်တုံး, ကျောက်တုံးကဲ့သို့ဖြစ်သွားပုံကို ရန်ကုန် မြို့ပေါ်တွင် မြင်ဘူးကြလေပြီ၊ ၎င်းပြင် စိတ်ညှို့ပညာပြပွဲပြကာ (၉) နာရီ အချိန်လောက်မှာ ဆရာက ဇာတ်ခုံ ပေါ်က နေပြီး- "ဒီပြပွဲကို (၁၂) နာရီ အချိန် သိမ်းမည်ဟု ကျေညာ ထားသည့်အတိုင်း ယခုအချိန်(၁၂)နာရီထိုးပြီး ဖြစ်ပါ၍ ပြန်ကြပါတော့၊ နာရီများထုတ်ကြည့်ပါ၊ (၁၂) နာရီထိုးပြီးပါပြီ" ဟု ပြောပြကာ ပွဲကြည့်သူများ၏ စိတ်ကို(၁၂) နာရီ ထင်မြင်အောင် ညှို့ထား ပါသဖြင့် ပွဲကြည့် သူများသည် (၉) နာရီ အချိန်လောက်ဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့် နာရီများကို ထုတ်၍ကြည့်ကြသော အခါ၊ ကြည့်သော လူတိုင်း၏ စိတ်တွင် (၁၂)နာရီဟုထင်မြင်နေပါတော့သည်၊ စိတ်ညှို့ပညာတတ်

သောသူများ ပြောသည့် အတိုင်း ကြားသော သူက ထင်မြင်လာ တတ်သည်ကား ထင်ရှားလှပါ၏။

လူကိုသာ မဟုတ်ပါဘဲ တိရစ္ဆာန် များကိုပါ ညှို့၍ ရပါသည်။ ဥပမာ- ခွေးကလေး တကောင်ကို စားပွဲပေါ် တင်ထား၍ ရှိုးခိုင်းပြီး ညှို့လိုက်ရာ ကျောက်တုံး,သစ် တုံးကဲ့သို့တောင့်တင်းသွားသော အခါ၊ လူတယောက်က ခွေးခေါင်းပေါ်တွင် ခေါင်းခြင်းထိ၍ အုန်းပင်စိုက်ပြပုံကို ဓာတ်ပုံနှင့် တကွ (၂-၇-၅၂) နေ့ထုတ် ဟံသာဝတီ သတင်းစာ စာမျက်နှာဖုံးတွင်ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

စိတ်ညှို့ပညာဖြင့် ညှို့ကာ ဆရာပြောသမျှ တပည့်၏ စိတ်တွင် ထင်မြင်လာသည်ကို သမာဓိ နိမိတ်, ဝိပဿနာ ဥပက္ကိလေသ စသည်ဘဲဟု ဘယ်ဆရာကပင် ပြောသော်လည်း လက်မခံကြပါလေနှင့်၊ မယုံကြည်ကြပါလေနှင့်၊ စိတ်ညှို့ပညာဖြင့်ညှို့လိုက်သဖြင့် ကျောက်တုံး,သစ်တုံးကဲ့ သို့ဖြစ်သွားသည်ကိုလည်း ဖလသမာပတ် ဝင်စားတာဘဲ ဟု ဘယ်ဆရာကပင် ပြောသော်လည်း လက်မခံ ကြပါ လေနှင့်၊ မယုံကြည်ကြပါလေနှင့်၊ စိတ်ညှို့ပညာကိုသတိ ထားကြပါလေ။

၁၂၅။ ဈာန်အဘိညာဏ် သမာပတ်ကို ရတိုင်း မဂ်,ဖိုလ် ရသည်မဟုတ်

နခေါ ပနေတေ ဗုဒ္ဓ အရိယာသာ ဝိနယေ
သံလေခါ ဝုစ္စန္တိ၊ ဒိဋ္ဌ ဓမ္မသုခဝိဟာရာ
ဧတေ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တိ။ ။

(မူလပဏ္ဏာသ သံလေခသုတ်)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ရဟန္တရဟန်း–ထိုဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိနှင့် တကွသော ဈာန်အဘိညာဏ် သမာပတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်၌ အကုသိုလ်ကိလေသာကို ပယ်၍ ချတ်ဖြတ် ပွန့်ပစ် တတ်သော သံလေခဓမ္မ မမည်။ မျက်မှောက်အကျိုးမျှသာ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခ ဝိဟာရသာမည်၏။

(ဇစ္စျူ့သာ‌ဓကများမှာ)

မဟာနာဂထေရ်၏ ဥပ္ပဒ္ဓ ဓမ္မဒိန္နရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တနေ့သော အခါ "ငါ၏ ဆရာဖြစ်သော ဥစ္စာသင်္ဂ အရပ်၌နေသော မဟာနာဂထေရ်အား ရဟန်းကိစ္စသည် အပြီးသို့ ရောက်ပါပြီလော" ဟု ဆင်ခြင် လတ်သော် ပုထုဇ္ဇန်၏ အဖြစ်ကိုသာ မြင်၍ "ထို အရပ်သို့ ငါမသွား ခဲ့သော် ပုထုဇ္ဇန်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ သေခြင်းကို ပြုရလတ္တံ့" ဟုသိလေလျှင် ကောင်းကင် ခရီးဖြင့်သွား၍ ဝတ်ပြု ရှိခိုးလျက် နေ၏။ မဟာနာဂထေရ်က "အဘယ်ကြောင့် လာသနည်း" ဟု မေးလျှင် ပြဿနာ မေးလို၍ လာပါသည်ဟု မြွက်သဖြင့် မေးလေ့ ငါ့ရှင်ဟု ပြောသော အခါ ဝန္တာ ၁၀၀၀–မေးလျှောက်၏။ မေးတိုင်းမေးတိုင်း ဆုတ်ဆိုင်းမရှိ မငြိမတွယ် အလွယ် တကူ ဖြေဆိုတော် မူလျှင် ဓမ္မဒိန္နထေရ်က "အရှင်ဘုရား ပညာ တော်ကား ထက်မျက်လှပေ၏။ ဤတရားကို အဘယ်အခါကစ၍ ရတော်မူပေသနည်း" ဟုမေးရာ၊ ဤတရားကို ငါရ သည်ကား

အနှစ် (၆၀) ရှိပြီ ဟု ဆို၏။ မဟာနာဂ ထေရ်ကား သမာဓိ၏ အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာကို ချုပ်၍ ဝိပဿနာဖြင့် သဝီရကို ထိမ်းသည်း လတ်သော် ကိလေသာ တို့သည် မိမိ၏ သန္တာန်၌ မဥပါဒ် လေရကား ငါ ရဟန္တာ ဟု ထင်သတည်း။ အနှစ် (၆၀) ကိလေသာ မပေါ်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့နောင်မှ ဓမ္မဒိန္န ထေရ်က အရှင်ဘုရား သမာဓိကို လေ့လာ တော်မူသည်မှန်လျှင် တခုသော အမှုရစ်သော ဆင်ပြောင်ကြီးကို ဖန်ဆင်း တော်မူ၍ အမြီးကို ထောင်လျက် နားရွက်ကို ဖြန့်ပြီး လျှင် ခံတွင်းသို့ နှာမောင်းကို သွတ်၍ ကြိုးကြာသံ နှင့်တူသော အသံဖြင့် အရှင်ဘုရား၏ ထံသို့ ရှေ့ရှု လာ သည်ကိုပြုတော်မူပါဟု လျှောက်ဖြန်ရာ လျှောက်တိုင်းပြု၍ ပြင်းစွာသောအဟုန်ဖြင့်ကြောက်မက်ဘွယ်လာသောဆင် ကိုမြင်သည်နှင့်တကွ ထ၍ပြေးမည့် ပြုသည့်ကာလ ဓမ္မဒိန္န ရဟန်းက သက်န်းစွန်းကို ကိုင်ပြီးလျှင် အရှင် ဘုရား ရဟန္တာဟူ၍လတ်တို့မှာ ဤကဲ့သို့ ကြောက်လန့် ခြင်းသည် ပြင်းစွာဖြစ်လေရာ သလောဟု မေးသော ကာလမှ မိမိ၏ ပုထုဇ္ဇန်အဖြစ်ကို ဝင်စစ် သိလေလျှင် ငါ့ရှင့်ဓမ္မဒိန္န ငါ့ အားကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ပါလော ဟု ခြေရင်း၌ ထိုင်သည် တွင် အရှင်ဘုရား၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်စေခြင်းငှါ အကျွန်ုပ် လာပါသည်ဟုဆို၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်ကြားလေ၏။ ထို အခါ မဟာနာဂထေရ်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ယူဆောင် လျက် စင်္ကြံသို့ တက်သွားရာ ဘဝါးထွမ်း (၃)ချက်တွင် ရဟန္တာဖြစ်လေ၏။

စုလ္လသုမနထေရ် ဝတ္ထု

မဟာနာဂထေရ် ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးနောက် ဓမ္မဒိန္နထေရ်သည် စိတ္တလ တောင်၌ နေသော ဗုလ္လသုမန ထေရ်၏ အထံသို့ ကပ်၍ အထက်ပါ အတိုင်း ပုန္နာပြသနာကို ကောင်းစွာ ဖြေကြား ပေးပြီးမှ အရှင်ဘုရား ပဒုမာကြာရုံချပ်တွင် ရပ်လျက်ကောင်းစွာ သာယာသော သီချင်းသံဖြင့် က သည့် မိန်းမနှင့် တကွ သော ရေကန်ကို ပန်ဆင်းတော်မူပြီးမှ ထိုမိန်းမကို ဖြံ့န် ပန်များစွာ ရှုစေရာတွင် အနှစ်(၆၀)ကာလအနည်းငယ် မျှ မသန်းဘဲ ခြောက်ကပ်နေသော ကိလေသာသည် လွန်စွာသောင်းကျန်းလာသဖြင့် စင်စစ်ပုထုဇ္ဇန် အဖြစ်ကို သိသောအခါ မဟာနာဂထေရ် နည်းတူ ကမ္မဋ္ဌာန်း အား ထုတ်၍ ရဟန္တာဖြစ်လေ၏။

မဟာဝစ္ဆထေရ် ဝတ္ထု

ဟက်နက အရပ်၌ နေသော မဟာဒတ္တ ထေရ်၏ ဝတ္ထုကိုလည်း ပြဆို ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ သိရာ၏။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ရှာန် အဘိညာဏ် သမာပတ် ရတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ရသည်မဟုတ်ကြောင်းသိကြ ပါလေ။ အထက်ပါ ဝတ္ထုများ၌ပါသော မထေရ် ကြီးများ ကဲ့သို့ မိမိတို့ ကိုယ်ကို အထင် မလွဲ ကြပါစေရန် သတိ အထူးထားကြပါ။

အခန်း ၇

ရှုဋ္ဌ သောတာပန် စစ်တမ်း

၁၂၈။ ရှုဋ္ဌသောတာပန်

သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကျွတ်လွတ်ရန် နိဗ္ဗာန်ကိုရလို၊ ရောက်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သောတာပတ္တိ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ အနာဂါမိ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ အရဟတ္တ မဂ်၊ ဖိုလ် ဟူ၍ လေးဆင့် လေးတန် အစဉ်အတိုင်း ရကြရာ၏။ ရင်းမဂ်၊ ဖိုလ် အစဉ်ကို ခုန်ကျော်၍ ရောက်သည်မရှိပါ။ အရိယာတို့၏ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ ပါရမီ ခတ်ခံမရှိသဖြင့် ယခုဘဝတွင် သောတာပန် အစစ်ကြီး မဖြစ်စေကာမူ၊ သောတာပန်လောင်း၊ သောတာပန်ကလေး၊ သောတာပန်အငယ်စား ရှုဋ္ဌသောတာပန်ဖြစ်လျှင်ပင် အပါယ်သို့ မကျဘဲ ဒုတိယဘဝ၊ တတိယဘဝ စသည်တို့၌ သောတာပန် အစစ်ကြီး ဖြစ်ရန် အာမခံရပါသည်။ သို့ပါ၍ ယခုဘဝ အလွန်ရခဲလှသော ဒုလ္လဘ တရားများကို ရရှိ နေကြပါသဖြင့် ဤ ရှုဋ္ဌ သောတာပန် အဖြစ်ကိုဖြင့် မရမနေ ကျင့်ကြံကြပါကုန်။

သောတံ အာဒိတော ပဝတ္တိံ သုပါပုဏိံ သူတိ သောတာပန္နာ၊ ရှုဋ္ဌာ သောတာပန္နာ ရှုဋ္ဌသောတာပန္နာ၊

(မဟာသံယုတ်အဋ္ဌကထာ)

ယေ-အကြင်နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သောတံ-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော ရေအယဉ်သို့၊ အာဒိတော-အစစွာ၊အာပဇ္ဇိ သုပါပုဏ် သု-ရောက်ကုန်ပြီ၊ဗုတိတသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တေ-တို့သည်၊ သောတာပန္နာ- သောတာ ပန်မည်ကုန်၏။ ရူဠှာ-ငယ်ကုန်သော၊ သောတာပန္နာ-သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်၊ ရူဠှ သောတာပန္နာ-ရူဠှသောတာပန်တို့တည်း။

၁၂၉။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်

(၁)

ကလျာဏံ ပုထုဇ္ဇနော ပိသောတာ ပန္နေနေဝ သင်္ဂဟိတော

(အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် ရေတွက်အပ်ပါ၏။

(၂)

ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ ~
ဗုဒ္ဓေ နာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
အန္ဓော ပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊
ကလျာဏေကော ပုထုဇ္ဇနောတိ။

.တတ္ထ ယဿ ခန္ဓာယတန ဓာတု သစ္စ ဣန္ဒြိယ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒါဒိ ဘေဒေသု ဓမ္မေသု ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာ ယော

နိသော မနသိကာရော နဋ္ဌိ၊ သော အန္ဓပုထုဇ္ဇနော၊ ယသော တာနိ အတ္ထိ၊ သောကလျာဏပုထုဇ္ဇနော။

(ပဋိသမ္ဘိဒါ မဂ်နှင့် ခန်ဓကဋ္ဌိ ရိဘစဋ္ဌကထာ)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။နှစ်ယောက်သော ပုထုဇ္ဇန်တို့ကို နေမင်း၏အဆွေ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော် မူအပ်၏၊ ပညာ မျက်စိ ကန်းသော အန္ဓ ပုထုဇ္ဇန် တယောက် ပညာ မျက်စိ ရှိသော ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန် တယောက်- ဤသို့ နှစ်ယောက် တို့တည်း။ ထို နှစ်ယောက်တို့တွင် အကြင် ပုထုဇ္ဇန်အား ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, သစ္စာ, ဣန္ဒြေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစရှိသော တရားတို့၌ သင်ခြင်း, မေးမြန်းခြင်း, အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် မရှိ၊ ထိုပုထုဇ္ဇန်သည် ပညာမျက်စိကန်းသော အန္ဓပုထုဇ္ဇန်မည်၏။ အကြင်ပုထုဇ္ဇန် အား ထိုခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, သစ္စာ, ဣန္ဒြေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစရှိသော တရားတို့ကို သင်ခြင်း,မေးမြန်းခြင်း, အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ရှိ၏။ ထို ပုထုဇ္ဇန်သည် ပညာ မျက်စိရှိသော ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန်မည်၏။

အမှာ။ ။ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, သစ္စာ, ဣန္ဒြေ,ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစရှိသော တရားတို့ဟု အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုထားပါသဖြင့် ဤတွင်မှ မကသေးဟု ယူရပေါ မည်၊ သို့ပင်ယူသော်လည်း တရား သဘောမှာ အတူ တူဖြစ်သောကြောင့် အလုံးစုံ အကုန်လိုက်၍သိဘို့မလိုပါ။ တလုံးလုံးကိုသာ သိဘို့လိုပါသည်၊ အားထုတ် နှလုံးသွင်း

သောအခါ တလုံးလုံးကိုသာသတိ, ဝိရိယ, သမာဓိ, ဉာဏ်ကုန်လွှတ်၍ နှလုံးသွင်းရာ၏။ ထိုတလုံးကို မဂ် ကိစ္စပြီးမြောက်သော် ကြွင်းသောတရား ဟူသမျှသည်လည်း သဘောအတူတူပင် ဖြစ်သောကြောင့် ကိစ္စပြီးပြီးသား, ပြည့်စုံပြီးသား ဖြစ်တော့သည် သာတည်း။

၁၃၅။ ရှုဋ္ဌသောတာပန် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် ဖြစ်ကျင့် အကျိုး ကျေးဇူးများပုံ

ရုပ်, နာမ်, အာယတန, ဓာတ် စသောတရား တခုခုကို ရှုးရှုးရိုက်ရိုက်အားထုတ် နှလုံးသွင်းနေသော ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်တို့သည် ဤဘဝတွင် မဂ်,ဖိုလ်ကို မရကြဘဲ သေကြရစေကာမူအပါယ်လေးပါးသို့ မကျရောက်နိုင်ပါ။ရှုဋ္ဌသောတာပန် ဟူသော အဆင့်အတန်းသို့ ရောက်ကြောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ နှင့် ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ များ၌ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်။

ဣဝံ သင်္ခါရေ သလ္လက္ခေတွာ ဋ္ဌိတဿ
ပန ဘိက္ခုနော ဒသဗလဿ သာသနေ
မူလံ ဩတိဏ္ဏံ နာမ ဟောတိ၊ လဒ္ဓဿာ
သော ၊လဒ္ဓပတိဋ္ဌော နိယတဂတိကော
ရှုဋ္ဌသောတာပန္နော နာမ ဟောတိ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။မဟာသောတာပန် ဖြစ်သည်မှတပါး ရှုဋ္ဌသောတာပန်ဖြစ်သည်ကိုဆိုဦးအံ့။ ရုပ်,နာမ်,ခန္ဓာ, သင်္ခါရတရားအရတို့ကို ဤ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့် အတိုင်း

ယထာဘူတ ဉာဏ်ဖြင့် ကောင်းစွာမှတ်ယူ၍ ဝိပဿနာ ရှုလျက် တည်နေသော ရဟန်းအား မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ အမြစ်တွယ်သည် မည်၏၊ ရအပ်သော သက်သာရာ ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ရအပ်သော တည်ရာ, မှီရာရှိ သည် ဖြစ်၍, မြဲသော လားရာ ကောင်းသော သုဂတိ ရှိ သည်ဖြစ်၍ ရူဠ္ဟသောတာပန်မည်သည် ဖြစ်လေတော့၏။

ရူမိနာ ပန ဉာဏေန သမန္နာဂတော
ဝိပဿကော ဗုဒ္ဓသာသနေ လဒ္ဓဿာ,
သော လဒ္ဓပတိဋ္ဌောနိယ တဂတိကော
ရူဠ္ဟသောတာပန္နော နာမ ဟောတိ။
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ဤနာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်, ပစ္စ ယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် ဟုတ်မှန်တိုင်း ကို သိမြင်သော ယထာဘူတဉာဏ် ပြည့်စုံ၍ ဝိပဿနာ တရားကို ပွါးများ အားထုတ်လျက် နေသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရအပ် ပြီးသော သက်သာရာရှိသည်ဖြစ်၍ ရအပ်ပြီးသောထောက် တည်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ မြဲသော လားရာ ကောင်းသောဘဝ ရှိသည် ဖြစ်၍ ရူဠ္ဟ သောတာပန် (ဝါ) သောတာပန်ငယ် မည်သည် ဖြစ်လေတော့၏။

ဤဉာဏ် ၂-ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် ယုံမှားခြင်း ၁၆-ပါး ယုံမှားခြင်း ၈-ပါးတို့ကို လွန်မြောက် ပယ်ခွါ နိုင်သဖြင့် ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ မည်သော ယုံမှားခြင်းမှ စင်ကြယ် မှုကို ရသဖြင့် လောကီ သီလ,သမာဓိ,ပညာ တို့နှင့် ပြည့်

ရုံသောကြောင့် အထက်ညာဏ်ထူး တရားထူး မဂ်,ဖိုလ်ကို မရသော်လည်း မြဲသော လားရာ ဂတိရှိသည့် ဖြစ်၍ သောတာပန်ဟုပ်ဟု ခေါ်ရလေသည်။

ဝိပဿနာ အားထုတ်ဆဲ၌ သာလျှင် လောကီသီလ, သမာဓိ, ပညာတို့နှင့် ပြည့်ရုံနိုင်ပါသည်။ ထိုသီလ,သမာဓိ, ပညာတို့နှင့် ပြည့်ရုံသောကြောင့်လည်း ဂတိမြဲသည် ဟုမဟာဋီကာ၌ဆိုထားသဖြင့် သေခါနီးအချိန်၌ထိုသီလ, သမာဓိ,ပညာတို့နှင့် ပြည့်ရုံရမည် ဟု ဆိုလိုပါသည်။ "ငါသည် ဂတိမြဲပြီး၊ငါသည် စူဠသောတာပန်ဖြစ်ပြီး" ဟု ထိုညာဏ်ဖြင့် အားရ ကျေနပ် ပြီးလျှင် ဝိပဿနာအလုပ်ကို စွန့်လွှတ်၍ ပေါ့ပေါ့ဆဆ နေခဲ့ပါလျှင် သီလ,သမာဓိ,ပညာ မရှိတော့သဖြင့် ဂတိမမြဲနိုင်ကြောင်း ကိုလည်း သတိထားကြပါလေ။ သို့ပါ၍ မဂ်,ဖိုလ် မရသေးမီ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အမြဲလုပ်နေမှသာလျှင် ဂတိမြဲမည်ကို သိကြကာ ဝိပဿနာ အလုပ်ကို အမြဲတစေ နှေးရော့ညပါ ဥါးများ အားထုတ်ကြပါကုန်။

၁၃၁။ စူဠသောတာပန် ဝိသုဒ္ဓိ (၄) ပါးရပုံ

စူဠသောတာပန် ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန်တို့သည် အောက်ပါ ဝိသုဒ္ဓိ ၄–ပါးတို့နှင့် ပြည့်ရုံကြပါသည်။

(၁) သီလဝိသုဒ္ဓိ။ သီလစင်ကြယ်မှု။

(၂) စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ။ နီဝရဏကင်းကွာ၍ စိတ်ငြိမ်သက်, တည်ကြည်, စင်ကြယ်မှု။

(၃) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ။ ခန္ဓာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း၊ အာယတန၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း၊ ဓါတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း၊ သစ္စာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း၊ နာမ်, ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ ဤသည်ကား နာမ်, ဤသည်ကား ရုပ်ဟု အဖန်တလဲလဲ ပိုင်းခြား၍ သိမြင်ခြင်း စင်ကြယ်မှု နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်။

(၄) ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ။ ထိုသို့ပိုင်းခြား သိမြင်ပြီးသော နာမ်, ရုပ်တို့၏ နီးသောအကြောင်းရင်း၊ ဝေးသောအကြောင်းရင်း၊ အပေါင်းဖြစ်သော အကြောင်းရင်း၊ အစိတ်ဖြစ်သော အကြောင်းရင်း အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရှုဆင်ခြင်သဖြင့် ယုံမှားခြင်း ၁၆–ပါး၊ ယုံမှားခြင်း ၈–ပါးတို့မှ စင်ကြယ်မှု ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်။

အမှာ။ ။စူဠသောတာပန်၏ အသက်ပါ စင်ကြယ်မှုလေးပါးတို့သည် ခဏတိုင်း, နာရီတိုင်း, နေ့တိုင်း, လတိုင်း အစဉ်အမြဲ သေသည်အထိ စင်ကြယ်၍နေပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အစဉ်အမြဲ မစင်ကြယ်လျှင် စူဠသောတာပန် ဟူ၍ မခေါ်နိုင်ပါ။ သေလျှင်လည်း သေသောကာလ ခဏတွင် မစင်ကြယ်လျှင် ဂတိမမြဲနိုင်ပါ။ သို့ပါ၍ အလေးသတိ ထားကာ စင်ကြယ်မှု ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကိုအစဉ် အမြဲ နေ့ညမပြတ် ကျင့်ကြံပွါးများကြပါကုန်။

ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားကို ပွါးများအား ထုတ်သဖြင့် သက်သာရာ,ထောက်တည်ရာ,မှီခိုရာ, အားထားရာရှိသောကြောင့်သေသောအခါဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေ နေ၍ နတ်ဘဝစသည်တို့၌ ဖြစ်မှု လူ့ဘဝက ပွါးများအား

ထုတ်ခဲ့ဘူးသော ဝိပဿနာ တရားတို့သည် လျှင်မြန် ပေါ်ပေါက်၍ မဂ်တရား,ဖိုလ်တရားကို ရနိုင်ကြောင်း စက ကအင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်၌ တွေ့ရသည်မှာ—

တဿတတ္ထ သုခိနော ဓမ္မပဒါနိ ပိလ
ဝန္တိ၊ ဒန္ဓော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ။ အထ
ခေါ သော သတ္တော ခိပ္ပမေဝ ဝိသေသ
ဘာဂီ ဟောတိ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ထိုလူ့ပြည်က ဝိပဿနာတရားကိုအားထုတ်၍ ဒိဗ္ဗပြတင်လုနီးနီး၌ သေရသဖြင့် နတ်ပြည်သို့ရောက်သောသူအား ထိုနတ်ပြည်၌ မပင်မပန်း ချမ်းချမ်းသာသာလူ့ဘဝက ပွါးများအားထုတ်ခဲ့ဘူးသော ဝိပဿနာတရား အစုတို့သည် ခဏခြင်း ပေါ်ပေါက်လာ လေတော့၏။ “ငါသည် ရှေးဘဝက မည်သည့် တရားကို အားထုတ်ခဲ့ပါ တကား” ဟု သတိရမှုသည် နှေးသော်လည်း နှေးရာ၏။ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရားထူး တရားမြတ်ကို ရဘို့ရန်ကား လျှင်မြန်၏၊ သေချာ၏။

အလွန်အားတက်ဘွယ်ကောင်းလှ၏။ သူဌေး သူကြွယ် မင်း မိဖုရား၏ အဖြစ်ကို ရလွယ်၏၊ ရှူဋ္ဌသောတာပန် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် အဖြစ်ကိုကား ရနိုင်ခဲလှ၏။ နတ်သ္မီး, နတ်သား, သိကြား, ဗြဟ္မာ၏ အဖြစ်ကို ရလွယ်၏။ ရှူဋ္ဌသောတာပန်-ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်အဖြစ်ကိုကား ရခဲလှ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်, ခွေး, ဝက် မှစ၍ သတ္တဝါဟူ

တို့သည် ကမ္ဘာ့အဆက်ဆက် သံသရာတွင် သူဌေး, သူကြွယ်, မင်း, မိဖုရား, နတ်သမီး, နတ်သား, သိကြား, ဗြဟ္မာ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ဖြစ်ခဲ့ကြဘူးသည်ကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောခဲ့တော်မူသောကြောင့်တည်း။ ထို့ပါ၍ သူဌေး, သူကြွယ်, မင်း, မိဖုရား, နတ်သမီး, နတ်သား, သိကြား, ဗြဟ္မာတို့၏ အဖြစ်ထက် များစွာ မြင့်မြတ်လှသော ရှင်ဥသောတာပန်-ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်၏ အဖြစ်ကို ယခုဘဝတွင် မရမနေ အရယူရန် မနေမနား ကြိုးစားအားထုတ် ပွါးများ ကျင့်ကြံ ကြပါကုန်။

၁၃၂။ တိုက်တွန်းချက်

ရှင်ဥသောတာပန်-ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်ဖြစ်ရန် ရုပ်,နာမ်, ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်စသော တရားတို့တွင် တခုခုသော တရားကို သိအောင် သင်အံလေ့လာ မှတ်သားရမည်။ ထိုသို့ သိသည့် အတိုင်း ဉာဏ်၌ ထင်မြင်အောင် ခဏတိုင်း, ခဏတိုင်း၌ နှလုံးသွင်း အားထုတ် ရမည်။ အဖန်ဖန် အခါခါ အကြိမ်များစွာ အားထုတ်ရမည်၊ ဤကဲ့သို့ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် တို့ကို ရအောင် နှလုံးသွင်း အားထုတ် ပါလျက် ပါရမီဓါတ်ခံ မရှိ ပါသဖြင့် ယခုဘဝတွင် မဂ်, ဖိုလ် ကိုမရစေကာမူ ရှင်ဥသောတာပန် ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန် ကော် မုချ ဖြစ်၍အပါယ်မကျ ဒုတိယဘဝ စသည်တို့မှာ မဂ်,ဖိုလ် ရကြမည်ကို စိတ်ချ ယုံကြည်ကာဝိပဿနာအလုပ်ကို အထူးကြိုးစား ကျင့်ကြံပွါးများ အားထုတ်ကြပါလေ။

သုစန္ဒဝတီ ၅၃၀-၁၇

၁၃၃။ သတိပေးချက်

အတုအပများသော ခေတ်ဆိုးကြီးပါတကား

ယခုခေတ်အခါတွင် သံအတု၊ မှန်အတု၊သစ်သားအတု၊ ကြွက်ပေါင်ဓေးအတု၊ ဆံအတု၊ ဆေးအတုများသာ ပေါများ နေသည် မဟုတ်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်အတုများလည်း ပေါများ နေကြ ပါသည်။ ယခုနောက်ဆုံးကြားသိ ရသည်မှာ ရုပ္ပသောတာပန် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် အတု များလည်း အတော် ပေါများ လာလေပြီ။ ရုပ္ပသောတာပန် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် အတုများကား အခြားမဟုတ်ပါ၊ ရုပ်၊နာမ်၊ခန္ဓာ၊အာယတန၊ ဓါတ်စသော တရားတို့ကို သင်အံ လေ့လာ မှတ်သား၍ သညာသိ သိနေရုံနှင့် ရုပ္ပ သောတာပန် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်ဖြစ်ပြီ၊ အပါယ်မကျတော့ပြီဟု သညာသိ ကိုသာ အားကိုး၍နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ဖြစ်ပါသည်။ရုပ္ပ သောတာပန် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်နှင့် ပတ်သက်၍ အထက်၌ ဖေါ်ပြထားသော ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ များ၌ "ရုပ် နာမ်၊ ခန္ဓာ စသည် တို့ကို နှုတ်လုံးသွင်း၍ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်" "သင်္ခါရတရားတို့ကို မှတ်ယူ၍ ဝိပဿနာရှုလျက် တည်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်" "ယထာဘူတ ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဝိပဿနာတရားကို ပွါးများ အားထုတ်လျက် နေသော ပုဂ္ဂိုလ်" ဟူသော စကားလုံး များသည် သညာသိ သက်သက်မဟုတ်ဘဲ ဉာဏ်သိ သိရန် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အမြဲတစေ မရမနေ အသက် သေသည့် အချိန်အထိ ကြိုးစားအားထုတ် ပွါးများနေမှသာလျှင် မဂ်၊ဖိုလ် ရလု-

နိုးနိုး သေသော အခါ ရှင့် သောတာပန် ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန်အစစ်ဖြစ်ကာ ဂတိမြဲကြမည်ကို ကြိမ်ကြိမ်ကြီး သတိပြုကြ၊ စဉ်းစားကြလော။

သညာသိ, သိရုံမျှဖြင့် ဂတိမမြဲ ကြောင်းကို ယခု ဘဝ မှာတွင်ပင် ဝိဇ္ဇကတ် တတ်မြောက်သော လူဖြန်တော် အချို့တို့မှာ အချို့က ယေရှုခရစ်ယန် ဘာသာ ဝင်ကြ၍ အချို့က မဟာမက် ဘာသာဝင်ကြကာ အချို့မှာ ထိုထို ဘာသာ တရားဟော ဆရာများ ဖြစ်နေ ကြသည်ကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ကြပါသဖြင့် တတ်ရုံ, သိရုံ သညာ သိလောက်တော့ အားမကိုးရပါ။ အပါယ်မကျဘို့လည်း အာမခံ မရသေးပါ။

သညာသိ သိရုံနှင့် ခရီးမရောက်ပုံမှာ- ဥပမာ ပြည်မြို့ သို့ သွားလိုသော သူဘယောက်သည် ပြည်မြို့သို့ သွား သော မီးရထားကို စီးသွားပါက လမ်းဆုံးလျှင် ပြည်မြို့ သို့ရောက်ရမည်ကို ဒိဋ္ဌသိရပါသော်လည်း အိမ်မှာတွင် ထိုင်နေ၍ မီးရထားမစီးလျှင် ပြည်မြို့သို့ အလိုလို ရောက် မသွားနိုင်ပါ၊ မီးရထား ဘူတာရုံသို့ သွား၍ လက်မှတ် ဝယ်ပြီး ပြည်မြို့သို့ ထွက်မည့် မီးရထားကို စီးနင်းလိုက် ပါသွားပါမှ ပြည်မြို့သို့ ရောက်ပါမည်။ အကယ်၍ ပြည် မြို့သို့မရောက်ခင် ပြည်မီးရထား ဘူဘာရုံနှင့် နီးကပ်ခါမှ မီးရထား စက်ပျက် သွားစေကာမူ အရှိန်နှင့် လိမ့်သွား ပါက ပြည်ဘူတာရုံသို့ ရောက်ရသလို သောတာပန် ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန် ဖြစ်ရန် အကျင့် များကို ကျင့်ကြံ ပွါးများ အားထုတ် ရပါမည်၊ ထိုသို့

ကျင့်ကြံ ပွါးများ အားထုတ် နေစဉ်ပင် မဂ်,ဖိုလ် ရလို့ နိုးကာမှ သေသွားပါလျှင်လည်း အရှိန်နှင့် နောက် ဘဝ တိ မြဲ၌ ဥပနိဿယ ပစ္စည်းဖြင့် မဂ်, ဖိုလ် ကြေနံမုချ ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ယခုခေတ် ရှင်သေဘဝတာပန် ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန် အတုအပများလို သညာသိ သိရုံ, ပြောပြော တတ်ရုံ,အသံကောင်း ဟစ်တတ်ရုံနှင့် တင်းတိမ်၍ မနေကြ ပါဘဲ၊ရှင်သေဘဝတာပန် ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန် အစစ်, အမှန် ဖြစ်ကြပါစေခန် ရုပ်,နာမ်,ခန္ဓာ စသော တရား များကို ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အမြဲတစေ ရှုလုံး သွင်းကြပါလေ၊ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ပွါးများ ကြပါလေ၊ အကျင့်သဘ္ဘောင်ပ ပဓါန အရင်းခံဖြစ်ပါသည်။ သုတမယဉာဏ် ရရှိရုံဖြင့် တင်းတိမ်မနေကြပါဘဲ ဘာဝနာ မယ ဉာဏ်ပိုင်အောင် အမြဲတစေ ကျင့်ကြံပွါးများ ရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၁၃၄။ ယထာဘူတဉာဏ်

မှန်လည်ဆရာတော် ဘုရား

"ရူပက္ခန္ဓော၊ဝေဒနာက္ခန္ဓော" စသည် ဆိုတတ်, မြည်တတ်, အံတတ်, ရွတ် တတ်ရုံနှင့်လည်း နာမ်,ရုပ်ကို သိမ်း ဆည်းတတ်သော နာမ ရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မဖြစ် "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ" "ဟေတု ပစ္စယော" စသည် တို့ကို ဆိုတတ်, မြည်တတ်, အံတတ်, ရွတ်တတ် ရုံနှင့် ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ မမ္မဝိတိ ဉာဏ်မဖြစ် "အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တ" ဟူ၍ ဆိုတတ်, မြည်တတ်, အံတတ်, ရွတ်တတ် ရုံနှင့်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်မဖြစ်။

ယထာဘူတဉာဏ် ဖြစ်အောင်ကား ဆရာသမားတို့ ထံ၊ နားလည်လိမ္မာအောင် ရုပ်လက္ခဏာ နာမ်လက္ခဏာ တို့ကို သင်ခြင်း,နာခြင်း, မှတ်သားခြင်း ကိုပြုလျက် ထိုရုပ် လက္ခဏာ နာမ်လက္ခဏာတို့ကို ပိုင်းခြား သိမ်းဆည်း၍ သိနိုင်,မှတ်နိုင်, ဆောင်ကြဉ်းနိုင်သဖြင့် ငါကောင် သူ ကောင်,လူကောင်, နတ်ကောင်,ကိုယ်ကောင် အနတ္တ ရှာမ ရသဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တဒိဋ္ဌိကွာ၍ ရုပ်သဘာဝ, နာမ်သ ဘာဝ, ရုပ်ဖြစ်သည့်အတိုင်း, နာမ်ဖြစ်သည့်အတိုင်း မြင် တတ်,မှတ်တတ်,နှလုံးသွင်းတတ်,ဆင်ခြင်တတ်, သဘော ကျတတ်သည့် ရှိသော်သာလျှင် ယထာဘူတဉာဏ် ဖြစ် သည်ဟုမှတ်။

၁၃၅။ အခြေါမဟုတ် အလုပ်အရေးကြီးသည်

တောင်လေးလုံး ဆရာ တော်ဘုရား

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူအပ်သော ဒေသနာ ပဗ္ဗ,ဝုဒ်, ပဒ, ပါဠိတော်တို့ကို ဝါရဂ္ဂတ နှုတ်တက်ရအောင် လေ့ကျက်ဆောင်ရွက်ကာ မျှမတ္တကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူ အပ်သော ဩဝါဒအာဏာ ဒေသနာတည်သည် မဟုတ် ချေ။ သာသနာတည်၏ဟု မဆိုသာချေ။ ဒေသနာတော်, စကားတော်၏ အစဉ်ဖျှကို မှတ်၍ ဟောပြောဆောင်ရွက် လေ့ကျက်ရုံမျှသာ ဖြစ်ချေသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား,ပြသ, ဆုံးမတော်မူအပ် သော ဒေသနာ, ပဗ္ဗ, ဝုဒ်, ပဒ, ပါဠိတော်တို့ကို အာရုံ

ဆောင်ရွက် မလေ့ကျက်နိုင်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော် တရား၏ အဓိပ္ပါယ်စကားသွားကို ပိုင်းခြားတိတိ မှတ်သား မိ၍သတိတရား အမြဲဖြည့် သမ္မာဓဥ်ဖြင့် ချုပ်ထိန်းလျက် မ တိမ်းမယိမ်းရအောင် ကျင့်ဆောင်လုံ့လ ဥဿာဟဖြင့် နှေးညည်းမကင်း မပျင်းမပေါ့မမေ့မလျော့ရအောင်နှလုံးသွင်း သော ပုဂ္ဂိုလ် သန္တာန်၌သာ ဩဝါဒအာဏာ သာသနာ တော်သည် အမြဲနိစ္စ တည်သည်မှတ်သေ။

မိမိတို့၏ ရှပ်,နာမ်နှစ်ဖြာ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူအပ်သော ဩဝါဒ အာဏာ သာသနာသည် ခန္ဓာစဲသည်တိုင်အောင် အမြဲနိစ္စ တည်စေ ခြင်းငှါ ကျင့်ဆောင် အားထုတ်လေ့ ရှိကုန်သော ကလျာ ဏပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာလျှင် မိမိတို့၏ ကိုယ်ကို ချစ်ခင် မြတ်နိုး လေးမြတ်ကြသည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း၏ လွတ် ငြိမ်းရာအမှန် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ လျင်မြန်စွာရောက်လိုကြ ကုန်သော ကလျာဏ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၎င်းနိဗ္ဗာန်ချမ်း သာသို့ လျင်မြန်စွာရောက်လွယ်ခြင်း၏ မူလရင်းအစ ပဌ မ သောတာပတ္တိမဂ်တရား ပွါးများရာ အကြောင်းတရား လေးပါးတို့ကို သိသာခြားနား ထင်ရှားစွာ အားထုတ်လုံ့ လ ဥဿာဟ ပြုကုန်သည်။ ပြုကြပါလေ။

၁၃၆။ စူဠသောတာပန် စစ်တမ်း

မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရား

ရှေးကပြခဲ့ပြီးသော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ,က နာမ ရူပ ဝဝတ္ထာနဉာဏ်၊ ဤ ကင်္ခါဝိတရ ဏ ဝိသုဒ္ဓိ,က ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်

၍ ဉာဏ် ၂-ပါးတို့ အပေါ်တ်အဟတ် ပေါက်ရောက် ကြ၍ တည်တန့်နေသော ယောဂီ မြတ်တွေကား သော တာပန်ကြီးကဲ့သို့ သုဂတိလားရာ မြဲသောကြောင့် ရှင် သောတာပန် (ဝါ) သောတာပန်ကလေး ဟု မဟာဋီကာ မိန့်မှာဝှင်း မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ရှု-မရှုကို သိကြရန် ဖုင်း။ မဟာဋီကာ၌ပင်—

အပရိဟီနကာခီါဝိတရဏာ ဝိသုဒ္ဓိကော
ဝိပဿကော လောကိယာဟိ သီလ,
သမာဓိ ပညာ သမ္ပဒါဟိ သမန္နာဂတတ္တာ
ရှင်သောတာပန္နော နာမ ဟောတိ။

ဝိပဿကော- ဝိပဿနာ ယောဂီသည်၊ အပရိဟီန ကာခီါဝိတရဏာ ဝိသုဒ္ဓိကော- တသက်လုံး မဆုတ်ယုတ် သော၊ ကာခီါဝိတရဏာ ဝိသုဒ္ဓိ ရှိ၏၊ လောကိယာဟိ- လောကီဖြစ်ကုန်သော၊ သီလ, သမာဓိ, ပညာသမ္ပဒါဟိ- ပြည့်စုံစင်ကြယ်သော သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာ-ပြည့်စုံသောကြောင့်၊ရှင်သောတာပန္နော နာမ-ရှင်သောတာပန် မည်သည်၊ (ဝါ) သောတာပန် ကလေး မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရလေ၏။ ဟုမိန့်တော် မူတိုင်း ရှင်သောတာပန် တို့ကား၊

(၁) ရှေ့ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် ၂-ပါးတို့ အမြဲ တည်ရမည်။
(၂) စင်ကြယ်သော သီလ,သမာဓိ,ပညာ ရှိရမည်။

၍အင်္ဂါ ၂-ပါး ရှိကြမှသာလျှင် ရှင်သောတာပန် အစစ်ဖြစ်၏။ မရှိမူ-ထိုရှင်သည်ပါက သောတာပန်ကလေး

ကို မပေါ့ဘတော့ဘဲ၊ ရူင္မ လိပ်ကိုပေါတဲ့ လိပ်သော တာပန် ဖြစ်နေတတ်ကြသည့် ဟုရှိရဲ့။ သို့အတွက်သူတပါး ကိုတော့ ဘာမျှမပြောဆိုကြဘဲ မိမိတို့သာ "ငါ-ရူရဲ့လား မရူဘူးလား" ဟု ရေးကပြထားသော အင်္ဂါ ၂-ချက်ကို ကြည့်၍ငါ-ရူသည်ဟု ထင်မှု—ကိုယ့်လူအချင်းချင်းတိုးတိုး တိတ်တိတ်သာ ရူကြပါလေ စိတ်ကောင်း ရှိသူ ယောဂီ ပြူတို့။

ရူင္မသောတာပန်

လယ်တီဆရာတော် ဘုရား
ဓာလင်း ကျမ်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ် အမြင် ပေါက် ရောက်ခြင်း ဟူသော ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် အလင်းကြီး သည် ထို ဒိဋ္ဌိမျိုးသုံးပါးတို့ကို ပယ်ရှားနိုင်၏။ အကြောင်း မရှိဟူသော အဟေတုက ဒိဋ္ဌိကိုလည်း ပယ်ရှားနိုင်၏။ အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို အကြောင်းပြုလုပ်၍ ယူသော ဝိသမဟေတု ဒိဋ္ဌိကိုလည်း ပယ်ရှားနိုင်၏။ ရှေးကံ ဟောင်း အကြောင်း တခုတည်းသာ ရှိသည် ဟူသော ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိကိုလည်း ပယ်ရှား နိုင်၏။ ဤပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် အလင်းကြီးကို ပေါက်ရောက်သော သူ သည် ရူင္မသောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟူ၍ အဋ္ဌက ထာကြီးတို့၌ ဆို၏။ အလွန် အားတက်ဘွယ် ကောင်းလှ၏။

၁၃၇၂ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရား
ဥတ္တမပုရိသ ဒီပနီ

ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မျက်စိ ရှိရုံ မျှနှင့် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် မခေါ် လောက်သေး၊ ဝိဇ္ဇာကတ် ကျမ်း

ဂန် ကြေပြွန် နှံ့စပ် စာပေတတ်သော ပရိယတ် မျက်စိ ပေါက်ရုံမျှနှင့်လည်း ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန် မခေါ်လောက်သေး၊ သဏ္ဌာယ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥါဏ်ရ ရသော ဓါတုစက္ခု ပစ္စယ စက္ခုနှင့် တကွ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မျက်စိပေါက် မှသာလျှင် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် အမှန် ခေါ်ထိုက်သည်။

၁၃၇။ ရူဠ္ဌသောတာပန်

မြို့မိကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား

ဖြစ်, ပျက်ကိုမြင် မဖြစ်ချင်မှ, မဖြစ်ပါ တကား ဟူ၍ သဘောပေါက်ပြီးလျှင် ဖြစ်, ပျက်ကိုသာလျှင် မြင်သည်ထက် တိုးတက်၍ မြင်လေအောင် အကြိမ်ကြိမ် အခါခါ သွားရင်း, လာရင်း, နေရင်း, ထိုင်ရင်း, လုပ်ရင်း, ကိုင်ရင်း ကြည့်ရှု စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပါရမီ မပြည့်ရုံသေး၍ ယခုဘဝ၌ မဂ်,ဖိုလ် မရဘဲသေ၍သွား သော်လည်း အပါယ်မလားဘဲ သုဂတိ မြဲလေ သော ကြောင့် ရူဠ္ဌသောတာပန်ဟု ဆိုသတည်း။ (သွားရင်း လာရင်း ဝိပဿနာ ရှုပုံ အပဒါန်ဝတ္ထု ပဋ္ဌမတွဲမှာရှု။)

ဖြစ်,ပျက်ကို မြင်အောင်ရှုကြည့်ဆင်ခြင်ခြင်း မရှိ သတိ မဲ့ မေ့လျော့ ပျောက်ပျက် ဂရောက် ဂရက် စိတ်မျိုး နှင့် သေလျှင် ဂတိမမြဲ၊ ကမ္ဘာသကာ ကံချရာ ရောက် လေတော့သည်။

၁၃၈။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်

ဒီပရင်း ဆရာတော်ဘုရား

အမြေး အကာ ပညတ်လွှာကို ဖယ်ထား ခွါလှန်၍ အဟုတ်ရှိ,

တကာယ်၌ ပရမတ်အစစ် အသားနှစ်ကို ထုတ်နှုတ်ယူ၍ သိမြင်နိုင် ပရမတ်မျက်စိ အလင်းရှိသော ပုထုဇ္ဇန်ကို ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် ဟူ၍ ထိုထိုပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကြီးတို့၌ ဆိုသည်။

ပရမတ် အစစ်ဆိုသည်မှာ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား ဤနှစ်ပါးကိုဆိုသည်၊ သဘာဝနှင့်တကွ လက္ခဏာရေး သုံးပါး ပါအောင်သိမှ ပရမတ်စစ်သည်၊ မပါလျှင် မစစ်။

၁၄၀။ ရှင်သောတာပန်၏ဂတိမြဲရာ ဘဝ အပိုင်းအခြား

သာသနာ့ဒရိုဝ်သာ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရား

ဤ ရှင်သောတာပန်၏ ဂတိသည်အစဉ်ထာဝရ ဘဝတိုင်း၌ မြဲသလော၊ သို့မဟုတ် ဒုတိယဘဝ၌သာ မြဲသလော ဟူပြဿနာ့ ဒုတိယဘဝ၌သာလျှင် ဇကာ မြဲသည် ဟုစိတ်ချရ၏။ တတိယ ဘဝစသည်၌ကား ဇကာမြဲသည်ဟု စိတ်မချရသေးပေ။အကြောင်းမူကား ဖြဲ့သော ဋီကာ (မဟာဋီကာ) ၌ "ကာဠိဝိတရဏာဝိသုဒ္ဓိ မဆုတ်ယုတ်ပါမှ ဂတိမြဲသည် ဟူ၍ရင်း။ လောကီသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ဂတိမြဲသည် ဟူ၍ရင်း" မိန့်ဆိုသော စကားတို့ဖြင့် "ယခုဘဝ၌သော်လည်း သီလ၊သမာဓိနှင့် ကာဠိဝိတရဏာ ဉာဏ် ပညာတို့ ပျက်စီး ချွတ်ယွင်းနိုင်သေးသည်ကိုရင်း၊ ထိုအခါမှာ ဒုတိယဘဝ၌သော်လည်း ဂတိမြဲရန် အကြောင်းမရှိသည်

ကိုဂုဏ်း”ထင်ရှားပေါ်ပြ၏။ ဒုတိယဘာဝစသည်၌ ထိုသီလ, သမာဓိ, ပညာတို့ ပျက်စီးနိုင်၍ တတိယဘာဝစသည်၌ ကောန်ဝတိမြဲရန် အကြောင်းမရှိသည်မှာ ဆိုဖွယ်ပင်မရှိတော့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ အပါယ်ဘုံမှ အစဉ်ထာဝရ လွတ်ကင်း၍ ဝဋ်မြဲခြင်းကို လိုလားသောသူသည် သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ပယ်နိုင်ရန် ထက်သန်သောစိတ်ထားဖြင့်၊ မနား,မဆုတ် ဆက်လက်၍သာ အားထုတ်ရာ၏။ ကမ္ဘိဝိတရဏာ ဝိသုဒ္ဓိဖြင့် စိတ်ချ, လက်ချ အားရ၍ နေခြင်းငါကား မသင့်သည်သာတည်း။

အခန်း ၈

နိဂုံးထိုက်တွန်းချက်

၁၄၁။ မဂ်,ဖိုလ်ရသူနည်းလာပြီ

အခါတပါး၌ မြတ်စွာ ဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူစဉ် အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်မြတ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်လျက် လျှောက်ထားသည်ကား- “မြတ်စွာဘုရား—မြတ်စွာ ဘုရားသည်ရှေးအခါ ကာလ၌ တပည့်သား သာဝကဟူ၍အား သိက္ခာပုဒ်အားဖြင့် မိန့်ထားပညတ်သည့်အရာ လွန်စွာနည်းပါးလျက် အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် အလွန်များကြပါသည်။ယခုအခါ၌ကား ပညတ်တော်မူပြီးသော သိက္ခာပုဒ် များပြားလျက် အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တ ဖိုလ်တိုင်

မျက်မှောက် ပြုနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် နည်းပါး၍ လာကြပါသည်။အဘယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း”

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြန်ကြား ဟောပြသည့်ကား-“ချစ်သား ကဿပ-သတ္တဝါ တို့သည် ဆုတ်ယုတ်၍ လာသည်ရှိသော်၊ သူတော် ကောင်းတို့၏ တရားသည် ပျက်ပြားကွယ်ပျောက်၍ လာကုန်သည် ရှိသော်သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်တို့လည်း များပြား၍ လာကုန်၏၊ ရဟန္တာ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း နည်းပါးဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။”

သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရား သက်တော် ထင်ရှားရှိစဉ် (၄၅)နှစ်အတွင်းမှာပင် ရဟန္တာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာပန်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထင်ထင်ရှားရှား နည်းပါးလာကြရာ ယခုအခါ သာသနာတော်နှစ် (၂၅၀၀) နီးပြီဖြစ်၍ မိမိနှင့်တကွ အပေါင်းအသင်း ရဟန်းသံဃာ ဆရာမိဘ ဆွေမျိုးဉာတိ ဇနိမ်နီးပါးချင်း ရပ်သူရွာသား မြို့သူမြို့သား ပြည်သူလူထုတို့၏ ပါရမီ စိတ်ဓါတ် အသိဉာဏ် ပညာ၊သမာဓိ၊ သီလအကျင့်သိက္ခာ စာရိတ္တ မည်မျှပျက်ပြား ဆုတ်ယုတ်အားနည်းလာကြသည်ကို ချင့်ချိန်စဉ်းစားဆင်ခြင်ကာ အရိယာအစစ်ဖြစ်ရန် အခွင့်အရေး နည်းပါးလာကြောင်းကို သိကြရပြီးလျှင် အရိယာစစ် ဖြစ်လိုသော သူတို့သည် အထူးကြိုးစား အားထုတ်ကြရပါမည်။ပေါ့ပေါ့ဆဆ လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် မရနိုင်ပါ။ ပါရ

မိရင့်ကျက်မှ ရနိုင်ပါသဖြင့် ပါရမီကို အထူးဖြည့်ကြပါ။ ရင့်ကျက်အောင် ကျင့်ကြံ အားထုတ် ကြပါလေ။

(၁၄၇)။ အပြောမဟုတ် အလုပ်ဖြကြပါ

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးသည် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက်ပင် ရှိသေး၏။ ပါရမီ အနုအရင့် အလိုက် လူတိုင်းပင် ဝိပဿနာဉာဏ်မှန် ရခွင့်, အရိယာ ဖြစ်ခွင့် ရှိကြပါ၏။ သို့သော် သာသနာတော်ကြီး၏ လမ်းစဉ်ကောင်းသလောက် အပြောသာရှိကြ၏။ အဟောသာ ရှိကြ၏။ အကြားအနာသာ ရှိကြ၏။ အလုပ်ကား မရှိကြပါ။ အလုပ်ဘက်သို့ မကူးနိုင်ကြပါကုန်။ အဟော အပြော, အကြား အနာ အရသာလောက်နှင့်ပင် တင်းတိမ် နေတတ်ကြပါ၏။ ယခုအခါ အပြော အဟော ကောင်းသလောက် ကြားနာရသော လူများက ထိုအပြော အဟော ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို လူကြီး လူကောင်း တယောက် ဟု အထင်ရောက်နေကြ၏။ ကြားနာသော သူများကိုလည်း ဘောမြှင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များက လူကြီး လူကောင်းတွေဟု အထင်ရောက်နေကြ၏။ တရားဟော နှင့် တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုသို့ အထင်ခံရသော ဂုဏ်,အရသာနှင့်ပင် တင်းတိမ်နေကြ၍ တကယ့် အရေး ကြီးသော အလုပ်ဘက်သို့ မကူးနိုင်ကြကုန်။ မကူးလိုကြကုန်။ သို့ပါ၍ ယခုအခါ အပြောအဟော သာသနာ၊ အကြား အနာ သာသနာ သာဖြစ်၍ ပဋိဝေဓ အလုပ် သာသနာကား မဟုတ်ကြပေ။ ဟောပြောသလောက်, ကြားနာ

သလောက် အလုပ် လုပ်ကြပါလျှင် ယခုဘဝစဉ့်တွင်ပင် ပါရမီ ရင့်သန်လာကာ အရိယာ ဖြစ်လာကြ ပါလိမ့်မည်။ လုပ်စမ်း ကြည့်ကြပါလေ။ အလုပ်က ပြောလာ ပါလိမ့်မည်။

၁၄၃။ လက်တွေ့လုပ်မှ အဖြေထွက်ပါမည်

ဟိုကျောင်း၊ ဒီကျောင်း၊ဟိုကျမ်း၊ ဒီကျမ်း၊ ဟိုတရား၊ ဒီတရား၊ ဟိုနည်း၊ ဒီနည်း စသည်ဖြင့် ငြင်း ခုံ ပြောဆို မနေကြဘဲ၊ တရားအားထုတ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကျမ်းဂန်ဗဟုသုတများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ အကောင်းဆုံး ပရိယတ် ပဋိပတ် နှစ်ဘက်ရသော ဆရာများထံမှာ လက်တွေ့အလုပ်ကို တကယ်တန်း ကျင့်ကြံပွါးများ အားထုတ်ကြပါလျှင် ဟုတ်-မဟုတ် အဖြေမလွဲ တန်း ပေါ်ပေါက် လာပါလိမ့်မည်။ ပွါးများ အားထုတ် လုပ်ကြည့်ကြပါ။လမ်းတွေ့လျှင် လျှောက်လိုက်မှ လမ်းဆုံး ရောက်မည်။ လမ်းကိုမြင်လျက် ရပ်၍ ကြည့်နေပါလျှင် ဘယ်နေရာသို့မျှ မရောက်နိုင်ပါ။

၁၄၄။ လမ်းဆုံးလျှင် ရွာတွေ့ရမည်

လမ်းမြင်၍ လျှောက်လိုက်သော အခါ၊ လမ်းမှန်လျှင် လမ်းဆုံးသောအခါ ရွာကိုတွေ့ရမည်။ ရွာမတွေ့ဘဲ တော တွေ့နေပါလျှင် လိုက်လာသောလမ်းသည် မှားနေပြီဟူ၍ မှတ်ပါ။ထိုလမ်းမှားကိုစွန့်၍ လမ်းမှန်ကိုရှာဖွေကာ လိုက် ကြပါလေ။သို့မှသာလျှင် မိမိတို့လိုရာ အရပ်သို့ ရောက်ကြ ပါမည်။ထိုဥပမာအတိုင်းမဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ရရေး ဝိပဿနာ

နိုးနိုး သေသော အခါ ရှင့် သောတာဖန် ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန်အစစ်ဖြစ်ကာ ဂတိမြဲကြမည်ကို ကြပ်ကြပ်ကြီး သတိပြုကြ၊ စဉ်းစားကြလေ။

သညာသိ သိရုံမျှဖြင့် ဂတိမမြဲ ကြောင်းကို ယခု ဘဝ မှာတွင်ပင် ဗိုဒ္ဓကတ် တတ်မြောက်သော လူပြန်တော် အချို့တို့မှာ အချို့က ယေရှုခရစ်ယန် ဘာသာ ဝင်ကြ၍ အချို့က မဟာမက် ဘာသာဝင်ကြကာ အချို့မှာ ထိုထို ဘာသာ တရားပျော ဆရာများ ဖြစ်နေ ကြသည်ကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ကြပါသဖြင့် တတ်ရုံ, သိရုံ သညာ သိလောက်တော့ အားမကိုးရပါ။ အပါယ်မကျဘို့လည်း အာမခံ မရသေးပါ။

သညာသိ သိရုံနှင့် ခရီးမရောက်ပုံမှာ- ဥပမာ ပြည်မြို့ သို့ သွားလိုသော သူတယောက်သည် ပြည်မြို့သို့ သွား သော မီးရထားကို စီးသွားပါက လမ်းဆုံးလျှင် ပြည်မြို့ သို့ရောက်ရမည်ကို ဒိဋ္ဌသိရပါသော်လည်း အိမ်မှာတွင် ထိုင်နေ၍ မီးရထားမစီးလျှင် ပြည်မြို့သို့ အလိုလို ရောက် မသွားနိုင်ပါ။ မီးရထား ဘူတာရုံသို့ သွား၍ လက်မှတ် ဝယ်ပြီး ပြည်မြို့သို့ ထွက်မည့် မီးရထားကို စီးနင်းလိုက် ပါသွားပါမှ ပြည်မြို့သို့ ရောက်ပါမည်။ အကယ်၍ ပြည် မြို့သို့မရောက်ခင် ပြည်မီးရထား ဘူဘာရုံနှင့် နီးကပ်ခါမှ မီးရထား စက်ပျက် သွားစေကာမူ အချိန်နှင့် လိမ့်သွား ပါက ပြည်ဘူတာရုံသို့ ရောက်ရသလို သောတာပန် ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန် ဖြစ်ရန် အကျင့် များကို ကျင့်ကြံ ပွါးများ အားထုတ် ရပါမည်။ ထိုသို့

ကျွင့်ကြီး ပွဲများ အားထုတ် နေစဉ်ပင် မဂ်,ဖိုလ် ရလို့ နိုးကာမှ သေသွားပါလျှင်လည်း အချိန်နှင့် နောက် ဘဝ ဝတိ မြဲ၍ ဥပနိဿယ ပစ္စည်းဖြင့် မဂ်, ဖိုလ် ဖြကန်မုချ ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ယခုခေတ် ရှင်သောတာပန် ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန် အထုအပများလို သညာသိ သိရုံ, ပြောပြော တတ်ရုံ,အသံကောင်း ဟစ်တတ်ရုံနှင့် တင်းတိမ်၍ မနေကြ ပါဘဲ၊ရှင့်သောတာပန် ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန် အစစ်, အမှန် ဖြစ်ကြပါစေခုန် ရုပ်,နာမ်,ခန္ဓာ စသော တရား များကို ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အမြဲတစေ ရှုလုံး သွင်းကြပါလေ၊ ကျွင့်ကြီး အားထုတ်ပွဲများ ကြပါလေ၊ အကျင့်သလျှင် ပဓါန အရင်းခံဖြစ်ပါသည်။ သုတမယဉာဏ် ရှိရုံဖြင့် တင်းတိမ်မနေကြပါဘဲ ဘာဝနာ မယ ဉာဏ်ပိုင်အောင် အမြဲတစေ ကျွင့်ကြီးပွဲများ ရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၁၃၄။ ယထာဘူတဉာဏ်

မန်လည်ဆရာတော် ဘုရား — "ရူပက္ခန္ဓော၊ဝေဒနာက္ခန္ဓော" စသည် ဆိုတတ်, မြည်တတ်, အံတတ်, ရွတ် တတ်ရုံနှင့်လည်း နာမ်,ရုပ်ကို သိမ်း ဆည်းတတ်သော နာမ ရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မဖြစ် "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ" "ဟေတု ပစ္စယော" စသည် တို့ကို ဆိုတတ်, မြည်တတ်, အံတတ်, ရွတ်တတ် ရုံနှင့် ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ခမ္ဗိတိ ဉာဏ်မဖြစ် "အနိစ္စ,ဒုက္ခ,အနတ္တ" ဟူ၍ ဆိုတတ်, မြည်တတ်, အံတတ်, ရွတ်တတ် ရုံနှင့်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်မဖြစ်။

ယထာဘူတဉာဏ် ဖြစ်အောင်ကား ဆရာသမားတို့ထံ၊ နားလည်လိမ္မာအောင် ရုပ်လက္ခဏာ နာမ်လက္ခဏာတို့ကို သင်ခြင်း,နာခြင်း, မှတ်သားခြင်း ကိုပြုလျက် ထိုရုပ်လက္ခဏာ နာမ်လက္ခဏာတို့ကို ပိုင်းခြား သိမ်းဆည်း၍ သိနိုင်,မှတ်နိုင်, ဆောင်ကြဉ်းနိုင်သဖြင့် ငါကောင် သူကောင်,လူကောင်, နတ်ကောင်,ကိုယ်ကောင် အတ္တ ရှာမရဘဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တဒိဋ္ဌိကွာ၍ ရုပ်သဘာဝ, နာမ်သဘာဝ, ရုပ်ဖြစ်သည်အတိုင်း, နာမ်ဖြစ်သည်အတိုင်း မြင်တတ်,မှတ်တတ်,နှလုံးသွင်းတတ်,ဆင်ခြင်တတ်, သဘောကျတတ်သည် ရှိသော်သာလျှင် ယထာဘူတဉာဏ် ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။

(၁၃၅) အပြောမဟုတ် အလုပ်အရေးကြီးသည်

တောင်လေးလုံး ဆရာတော်ဘုရား

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူအပ်သော ဒေသနာ ပဗ္ဗ,ပုဒ်, ပဒ, ပါဠိတော်တို့ကို ဝါရဂ္ဂတ နှုတ်တက်ရအောင် လေ့ကျက်ဆောင်ရွက်ကာမျှမတ္တကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူအပ်သော ဩဝါဒအာဏာ ဒေသနာတည်သည် မဟုတ်ချေ။ သာသနာတည်၏ဟု မဆိုသာချေ။ ဒေသနာတော်, စကားတော်၏ အစဉ်မျှကို မှတ်၍ ဟောပြောဆောင်ရွက် လေ့ကျက်ရုံမျှသာ ဖြစ်ချေသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား,ပြသ, ဆုံးမတော်မူအပ်သော ဒေသနာ, ပဗ္ဗ, ပုဒ်,ပဒ, ပါဠိတော်တို့ကို အာဂုံ

ဆောင်ရွက် မလေ့ကျက်နိုင်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော် တရား၏ အဓိပ္ပါယ်စကားသွားကို ပိုင်းခြားတိတိ မှတ်သားမိ၍ သတိတရား အမြဲဟူသည့် သမ္မာဇည်ဖြင့် အုပ်ထိန်းလျက် မတိမ်းမယိမ်းရအောင် ကျင့်ဆောင်လုံ့လ ဥဿာဟဖြင့် နေ့ညဉ့်မကင်း မပျင်းမပေါ့မမေ့မလျော့ရအောင်နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် သန္တာန်၌သာ ဩဝါဒအာဏာ သာသနာတော်သည် အမြဲနိစ္စ တည်သည့်မှတ်လေ။

မိမိတို့၏ ရုပ်,နာမ်နှစ်ဖြာ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူအပ်သော ဩဝါဒ အာဏာ သာသနာသည် ခန္ဓာစဲသည့်တိုင်အောင် အမြဲနိစ္စ တည်စေခြင်းငှါ ကျင့်ဆောင် အားထုတ်လေ့ ရှိကုန်သော ကလျာဏပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာလျှင် မိမိတို့၏ ကိုယ်ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုး လေးမြတ်ကြသည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း၏ လွတ်ငြိမ်းရာအမှန် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ လျှင်မြန်စွာရောက်လိုကြကုန်သော ကလျာဏ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၎င်းနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ လျှင်မြန်စွာရောက်လွယ်ခြင်း၏ မူလရင်းအစ ပဌမ သောတာပတ္တိမဂ်တရား ပွါးများရာ အကြောင်းတရား လေးပါးတို့ကို သိသာခြားနား ထင်ရှားစွာ အားထုတ်လုံ့လ ဥဿာဟ ပြုကုန်သည်။ ပြုကြပါလေ။

၁၃၆။ ဆဋ္ဌသောတာပန် စစ်တမ်း

မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရား

ရှေးကပြခဲ့ပြီးသော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ,က နာမရူပ ဝဝတ္ထာနဉာဏ်၊ ဤ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ,က ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်

ဤ ဩဏ် ၂-ပါးတို့ အပုတ်အပါတ် ပေါက်ရောက် ကြ၍ တည်တန့်နေသော ယောဂီ မြတ်တွေကား သော တာပန်ကြီးကဲ့သို့ သုဂတိလားရာ မြဲသောကြောင့် ရူပ သောတာပန် (ဝါ) သောတာပန်ကလေး ဟု မဟာဋီကာ မိန့်မှာတိုင်း မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ ရူ-မရူကို သိကြရန် ဖြင်း။ မဟာဋီကာ၌ပင်—

အပရိဟီနကင်္ခါဝိတရဏာ ဝိသုဒ္ဓိကော
ဝိပဿကော လောကိယာဟိ သီလ,
သမာဓိ,ပညာ သမ္ဘဒါဟိ သမန္နာဂတတ္တာ
ရူပသောတာပန္နော နာမ ဟောတိ။

ဝိပဿကော- ဝိပဿနာ ယောဂီသည်၊ အပရိဟီန ကင်္ခါဝိတရဏာ ဝိသုဒ္ဓိကော- တသက်လုံး မဆုတ်ယုတ် သော၊ ကင်္ခါဝိတရဏာ ဝိသုဒ္ဓိ ရှိ၍၊ လောကိယာဟိ- လောကီဖြစ်ကုန်သော၊ သီလ, သမာဓိ, ပညာသမ္ဘဒါဟိ- ပြည့်စုံစင်ကြယ်သော သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာ-ပြည့်စုံသောကြောင့်၊ရူပသောတာပန္နော နာမ-ရူပသောတာပန် မည်သည်၊ (ဝါ) သောတာပန် ကလေး မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ရလေ၏။ ဟုမိန့်တော် မူတိုင်း ရူပသောတာပန် တို့ကား။

(၁) ရှေ့ဝိသုဒ္ဓိဩဏ် ၂-ပါးတို့ အမြဲ တည်ရမည်။
(၂) စင်ကြယ်သော သီလ,သမာဓိ,ပညာ ရှိရမည်။

ဤအင်္ဂါ ၂-ပါး ရှိကြမှသာလျှင် ရူပသောတာပန် အစစ်ဖြစ်၏။ မရှိမူ-ထိုရူပသည်ပါက သောတာပန်ကလေး

ကို မပော့တော့ဘဲ၊ ရှင်ငှ လိပ်ကိုပောတဲ့ လိပ်သော တာပန် ဖြစ်နေတတ်ကြသည့် ဟာရှိရဲ့၊ ထို့အတွက်သူတပါး ကိုတော့ ဘာမျှမပြောဆိုကြဘဲ မိမိတို့သာ "ငါ-ရှိရဲ့လား မရှိဘူးလား"ဟု ရေးကပြထားသော အင်္ဂါ ၂-ချက်ကို ကြည့်၍ငါ-ရှိသည်ဟု ထင်မှု—ကိုယ့်လူအချင်းချင်းတိုးတိုး တိတ်တိတ်သာ ရှိကြပါလေ စိတ်ကောင်းရှိသူ ယောဂီ ဖြူတို့။

ရှုဋ္ဌသောတာပန်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရား
ဓာလင်း ကျမ်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်ဖြင့် အမြင် ပေါက် ရောက်ခြင်း ဟူသော ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် အလင်းကြီး သည် ထို ဒိဋ္ဌိမျိုးသုံးပါးတို့ကို ပယ်ရှားနိုင်၏၊ အကြောင်း မရှိဟူသော အဟေတုက ဒိဋ္ဌိကိုလည်း ပယ်ရှားနိုင်၏၊ အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို အကြောင်းပြုလုပ်၍ ယူသော ဝိသမဟေတု ဒိဋ္ဌိကိုလည်း ပယ်ရှားနိုင်၏၊ ရှေးကံ ဟောင်း အကြောင်း တခုတည်းသာ ရှိသည် ဟူသော ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိကိုလည်း ပယ်ရှား နိုင်၏၊ ဤပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် အလင်းကြီးကို ပေါက်ရောက်သော သူ သည် ရှုဋ္ဌသောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟူ၍ အဋ္ဌက ထာကြီးတို့၌ ဆို၏၊ အလွန် အားတက်ဘွယ် ကောင်းလှ၏။

၁၃၇၂ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရား
ဥတ္တမပုရိသ ဒီပနီ

ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မျက်စိ ရှိရုံ မျှနှင့် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် မခေါ် လောက်သေး။ ဝိဇ္ဇာကတ် ကျမ်း

ဂန် ကြေပြွန် နှံ့စပ် စာပေတတ်သော ပရိယတ် မျက်စိ ပေါက်ရုံမျှနှင့်လည်း ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန် မခေါ်လောက် သေး။ သဏ္ဍာယ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ခွါ၍ ရသော ဓါတုစက္ခု ပဋ္ဌာန စက္ခုနှင့် တကွ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မျက်စိပေါက် မှသာလျှင် ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် အမှန် ခေါ်ထိုက်သည်။

၁၃၅။ ရှုဋ္ဌသောတာပန်

ဖြစ်, ပျက်ကိုမြင် မဖြစ်ချင်မှ, မဖြစ်ပါ တကား ဟူ၍ သဘောပေါက်ပြီးလျှင် ဖြစ်, ပျက်ကိုသာလျှင် မြင်ဘည့်ထက် တိုးတက်၍ မြင်လေအောင် အကြိမ်ကြိမ် အခါခါ သွား ရင်း, လာရင်း, နေရင်း, ထိုင်ရင်း, လုပ်ရင်း, ကိုင်ရင်း ကြည့်ရှု စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပါရမီ မပြည့်ရုံသေး၍ ယခုဘဝ၌ မဂ်,ဖိုလ် မရဘဲသေ၍ သွား သော်လည်း အပါယ်မလားဘဲ သုဂတိ မြဲလေ သော ကြောင့် ရှုဋ္ဌသောတာပန်ဟု ဆိုသတည်း။ (သွားရင်း လာရင်း ဝိပဿနာ ရှုပုံ အပဒါန်ဝတ္ထု ပဋ္ဌမတွဲမှာရှု။)

ဖြစ်,ပျက်ကို မြင်အောင်ရှုကြည့်ဆင်ခြင်ခြင်း မရှိ သတိ မဌေ မေ့လျော့ ပျောက်ပျက် ဂရောဇ် ဂရက် စိတ်မျိုး နှင့် သေလျှင် ဂတိမမြဲ၊ ကမ္မသကာ ကံချရာ ရောက် လေတော့သည်။

(မြို့မိကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား)

၁၃၆။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန်

(ဒီပရင်း ဆရာတော်ဘုရား)

အခြေး အကာ ပညတ်လွှာကို ဖယ်ထား ခွါဖွန်၍ အဟုတ်ရှိ,

တကာယ်၌ ပရမတ်အစစ် အသားနှစ်ကို ထုတ်နုတ်ယူ၍ သိမြင်နိုင် ပရမတ်မျက်စိ အလင်းရှိသော ပုထုဇဉ်ကို ကလျာဏပုထုဇဉ် ဟူ၍ ထိုထိုပါဠိတော် အဋ္ဌကထာကြီး တို့၌ ဆိုသည်။

ပရမတ် အစစ်ဆိုသည်မှာ ရုပ်တရား, နာမ်တရား ဤနှစ်ပါးကိုဆိုသည်၊ သဘာဝနှင့်တကွ လက္ခဏာရေး သုံးပါး ပါအောင်သိမှ ပရမတ်စစ်သည်၊ မပါလျှင် မစစ်။

၁၄၀။ ရှုဥ္စသောတာပန်၏ဂတိမြဲရာ ဘဝ အပိုင်းအခြား

သာသနာ့ရိပ်သာ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရား

ဤ ရှုဥ္စသောတာပန်၏ ဂတိသည်အစဉ်ထာဝရ ဘဝတိုင်း၌ မြဲသလော၊ သို့မဟုတ် ဒုတိယဘဝ၌သာ မြဲသလော ဟူမြားအံ့။ ဒုတိယဘဝ၌သာလျှင် ဂေါ မြဲသည် ဟုစိတ်ချရ၏။ တတိယ ဘဝစသည်၌ကား ဂေါမြဲသည်ဟု စိတ်မချရသေးပေ။ အကြောင်းမှုကား ဖြဲ့သော ဋီကာ (မဟာဋီကာ) ၌ "ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ မဆုတ်ယုတ်ပါမှ ဂတိမြဲသည် ဟူ၍ရင်း၊ လောကီသီလ, သမာဓိ, ပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ဂတိမြဲသည် ဟူ၍ရင်း" မိန့်ဆိုသော စကားတို့ဖြင့် "ယခုဘဝ၌သော် လည်း သီလ,သမာဓိနှင့် ကင်္ခါဝိတရဏာ ဉာဏ် ပညာ တို့ ပျက်စီး ချွတ်ယွင်းနိုင်သေးသည်ကိုရင်း၊ ထိုအခါမှာ ဒုတိယဘဝ၌သော်လည်း ဂတိမြဲရန် အကြောင်းမရှိသည်

ကိုဂုဏ်း''ထင်ရှားပေါ်ပြ၏။ ဒုတိယဘာဝစသည်၌ ထိုသီလ, သမာဓိ, ပညာတို့ ပျက်စီးနိုင်၍ တတိယဘာဝစသည်၌ ဧကန်ဂတိမြဲရန် အကြောင်းမရှိသည်မှာ ဆိုဖွယ်ပင်မရှိ တော့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ အပါယ်ဘုံမှ အစဉ်ထာဝရ လွတ် ကင်း၍ ဂတိမြဲခြင်းကို လိုလားသောသူသည် သောတာ ပတ္တိမဂ်ဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ပယ်နိုင်ရန် ထက် သန်သောစိတ်ထားဖြင့်၊ မနား,မဆုတ် ဆက်လက်၍သာ အားထုတ်ရာ၏။ ကဒီဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိဖြင့် စိတ်ချ, လက်ချ အားရ၍ နေခြင်းငှါကား မသင့်သည်သာတည်း။

အခန်း ၈

နိဂုံးထိုက်တွန်းချက်

၁၄၁။ မဂ်,ဖိုလ်ရသူနည်းလာပြီ

အခါတပါး၌ မြတ်စွာ ဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူစဉ် အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်မြတ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်လျက် လျှောက်ထားသည်ကား- ''မြတ်စွာဘုရား—မြတ်စွာ ဘုရားသည်ရှေးအခါ ကာလ၌ တပည့်သား သာဝကတို့အား သိက္ခာပုဒ်အားဖြင့် မိန့်ထား ပညတ်သည့်အရာ လွန်စွာနည်းပါးလျက် အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် အလွန်များကြ ပါသည်။ ယခုအခါ၌ကား ပညတ်တော်မူပြီးသော သိက္ခာ ပုဒ် များပြားလျက် အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တ ဖိုလ်တိုင်

မျက်မှောက် ပြုနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် နည်းပါး၍ လာကြပါ သည်။အဘယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း"

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြန်ကြား ဟောပြသည် ကား-"ချစ်သား ကဿပ-သတ္တဝါ တို့သည် ဆုတ်ယုတ် ၍ လာသည်ရှိသော်၊ သူတော် ကောင်းတို့၏ တရား သည် ပျက်ပြားကွယ်ပျောက်၍ လာကုန်သည် ရှိသော် သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်တို့လည်း များပြား၍ လာကုန်၏၊ ရဟန္တာ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း နည်းပါးဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။"

သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရား သက်တော် ထင်ရှားရှိစဉ် (၄၅)နှစ်အတွင်းမှာပင် ရဟန္တာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်,အနာ ဂါမ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်, သကဒါဂါမ် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်, သောတာပန်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထင်ထင်ရှားရှား နည်း ပါးလာကြရာ ယခုအခါ သာသနာတော်နှစ် (၂၅၀၀) နီးပြီဖြစ်၍ မိမိနှင့်တကွ အပေါင်းအသင်း ရဟန်းသံဃာ ဆရာမိဘ ဆွေမျိုးဉာတိ အိမ်နီးပါးချင်း ရပ်သူရွာသား မြို့သူမြို့သား ပြည်သူလူထုတို့၏ ပါရမီ စိတ်ဓါတ် အဆီ ဉာဏ် ပညာ,သမာဓိ, သီလအကျင့်သိက္ခာ စာရိတ္တ မည် မျှပျက်ပြား ဆုတ်ယုတ်အားနည်းလာကြသည်ကို ချင့်ချိန် စဉ်းစားဆင်ခြင်ကာ အရိယာအစစ်ဖြစ်ရန် အခွင့်အရေး နည်းပါးလာကြောင်းကို သိကြရပြီးလျှင် အရိယာစစ် ဖြစ် လိုသော သူတို့သည် အထူးကြိုးစား အားထုတ်ကြရပါ မည်။ပေါ့ပေါ့ဆဆ လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် မရနိုင်ပါ။ ပါရ

မိရင့်ကျက်မှ ရနိုင်ပါသဖြင့် ပါရမီကို အထူးဖြည့်ကြပါ။ ရင့်ကျက်အောင် ကျင့်ကြံ အားထုတ် ကြပါလေ။

၁၄။ အပြောမဟုတ် အလုပ်ဖြကြပါ

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးသည် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက်ပင် ရှိသေး၏။ ပါရမီ အနုအရင့် အလိုက် လူတိုင်းပင် ဝိပဿနာဉာဏ်မှန် ရခွင့်, အရိယာ ဖြစ်ခွင့် ရှိကြပါ၏။ သို့သော် သာသနာတော်ကြီး၏ လမ်းစဉ်ကောင်းသလောက် အပြောသာရှိကြ၏။ အဟောသာ ရှိကြ၏။ အကြားအနာသာ ရှိကြ၏။ အလုပ်ကား မရှိကြပါ။ အလုပ်ဘက်သို့ မကူးနိုင်ကြပါကုန်။ အဟော အပြော, အကြား အနာ အရသာလောက်နှင့်ပင် တင်းတိမ် နေ တတ်ကြပါ၏။ ယခုအခါ အပြော အဟော ကောင်း သလောက် ကြားနာရသော လူများက ထိုအပြော အဟော ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို လူကြီး လူကောင်း တယောက် ဟု အထင်ရောက်နေကြ၏။ ကြားနာသော သူများကိုလည်း ဘေးမှမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များက လူကြီး လူကောင်းတွေဟု အထင်ရောက်နေကြ၏။ တရားဟော နှင့် တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုသို့ အထင်ခံရသော ဂုဏ်,အရသာနှင့်ပင် တင်းတိမ်နေကြ၍ တကယ့် အရေး ကြီးသော အလုပ်ဘက်သို့ မကူးနိုင်ကြကုန်။ မကူးလိုကြ ကုန်။ ထို့ပါ၍ ယခုအခါ အပြောအဟော သာသနာ၊ အ ကြား အနာ သာသနာ သာဖြစ်၍ ပဋိပတ္တိ အလုပ် သာသ နာကား မဟုတ်ကြပေ။ ဟောပြောသလောက်, ကြားနာ

သလောက် အလုပ် လုပ်ကြပါလျှင် ယခုဘဝတွင်ပင် ပါရမီ ရင့်သန်လာကာ အရိယာ ဖြစ်လာကြ ပါလိမ့်မည်။ လုပ်စမ်း ကြည့်ကြပါလေ။ အလုပ်က ပြောလာ ပါလိမ့်မည်။

၁၄၃။ လက်တွေ့လုပ်မှ အဖြေထွက်ပါမည်

ဟိုကျောင်း, ဒီကျောင်း၊ဟိုကျမ်း, ဒီကျမ်း၊ ဟိုတရား, ဒီတရား၊ ဟိုနည်း, ဒီနည်း စသည်ဖြင့် ငြင်းခုံ ပြောဆို မနေကြဘဲ၊ တရားအားထုတ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကျမ်းဂန်ဗဟုသုတများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ အကောင်းဆုံး ပရိယတ် ပဋိပတ် နှစ်ဘက်ရသော ဆရာများထံမှာ လက်တွေ့အလုပ်ကို တကယ်တန်း ကျင့်ကြံပွါးများ အားထုတ်ကြပါလျှင် ဟုတ်-မဟုတ် အဖြေမလွဲ တန်း ပေါ်ပေါက် လာပါလိမ့်မည်။ ပွါးများ အားထုတ် လုပ်ကြည့်ကြပါ။လမ်းတွေ့လျှင် လျှောက်လိုက်မှ လမ်းဆုံး ရောက်မည်။ လမ်းကိုမြင်လျက် ရပ်၍ ကြည့်နေပါလျှင် ဘယ်နေရာသို့မျှ မရောက်နိုင်ပါ။

၁၄၄။ လမ်းဆုံးလျှင် ရွာတွေ့ရမည်

လမ်းမြင်၍ လျှောက်လိုက်သော အခါ၊ လမ်းမှန်လျှင် လမ်းဆုံးသောအခါ ရွာကိုတွေ့ရမည်။ ရွာမတွေ့ဘဲ တောတွေ့နေပါလျှင် လိုက်လာသောလမ်းသည် မှားနေပြီဟူ၍ မှတ်ပါ။ထိုလမ်းမှားကိုစွန့်၍ လမ်းမှန်ကိုရှာဖွေကာ လိုက်ကြပါလေ။သို့မှသာလျှင် မိမိတို့ရှိလိုရာ အရပ်သို့ ရောက်ကြပါမည်။ထိုဥပမာအတိုင်းမဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်ရရေး ဝိပဿနာ

အားထုတ်ကြရာမှာ မိမိတို့ရရှိသော မဂ်၊ ဖိုလ်က အတု အပဖြစ်နေပါလျှင် ပရိယတ္တိ, ပဋိပတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကောင်းကိုထပ်မံရှာ၍ မဂ်စစ်, ဖိုလ်စစ်ရရန် ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြပါလေ။ မကောင်းအစဉ် ပြင်လျှင်ခဏပါ။ မှားမှန်းသိလျှင် ပြင်ကြပါလေ။ ပြင်နိုင်ကြပါစေ။

အရိယာစစ်တမ်း ပြီးပြီ။

ဆုတောင်း

(၁)

ဤအရိယာ စစ်တမ်း စာအုပ်ကို ဘတ်ရှုရသော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောပြ ဆုံးမ တော်မူအပ်သော သူတော်ကောင်းတို့၏ ဥရိုးစစ်, တရားမှန်ကို တရားယောင်, ဟိုရိုးတုတို့မှ ခွဲခြား ဝေဘန် သိနိုင်ကြပါစေသတည်း။

မြတ်စွာဘုရား ဟောပြ ဆုံးမတော်မူအပ်သော သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားစစ်, တရားမှန်ကို သိသည့်အတိုင်းကျင့်ကြံပွါးများ အားထုတ် နိုင်ကြ ပါစေသတည်း။

ထိုသို့ ကျင့်ကြံ ပွါးများ အားထုတ်ကြ သည့်အတိုင်း ပါရမီရင့်ကျက်ကာ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို အမြန်ဆုံး အချိန်ကာလအတွင်း ရနိုင်, ရောက်နိုင်ကြပါစေသတည်း။

(၂)

မြတ်စွာ ဘုရား၏ သာသနာ တော်သည် အနှစ်ငါးထောင်မြင့်ရှည်ကြာအောင် တည်မြဲ ထွန်းတောက် ပါစေသတည်း။

(၃)

ဤသို့ ပညာ, ဗဟုသုတရှာမှီး ရေးသား ထုတ်ဝေရသော ကောင်းမှု ကုသလစေကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် ယခုဘဝတွင် အမြန်ဆုံး အချိန်ကာလအတွင်း နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကာ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရ၍ ဘုံ(၃၁) ဝဋ်တွင်းမှ လွတ်ကင်းရသည်ကို ဖြစ်ရပါလို၏။

ကြံခိုင

(၁၄-၃-၅၃) ၁၀၀-၄၇ထမ်း